

2011

kalendarz

**Historia i działalność
Ochotniczych Straży Pożarnych
w gminach babiogórskich**

2011

Historia i działalność
Ochotniczych Straży Pożarnych
w gminach babiogórskich

redakcja, opracowanie

Janusz Kociótek

współpraca

Marcin Leśniakiewicz

teksty

Urszula Janicka - Krzywda („Ogień”, „Św. Florian”, „Ognista święta”),
Marcin Leśniakiewicz (kalendarium), Stanisław Bednarz („Z dziejów kolei pod Babią Górą”), Janusz Kociótek

opracowanie graficzne

Maciej Hojda (Grafikon)

Materiały i fotografie do kalendarza z poszczególnych gmin:

Budzów

tekst na podstawie materiałów z UG i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP, Barbara Jończyk (str. 49)

Bystra-Sidzina

tekst: Jadwiga Czarny, Tadeusz Uczniak, Barbara Lasek
fot.: z arch. jednostek OSP, Michał Sawina, Wojciech Ciomborowski - Małopolska Kronika Beskidzka (grupowe zdjęcie OSP Sidzina),
Jan Motor (str. 37)

Jabłonka

tekst na podstawie materiałów z UG i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP i UG, Jan Ciepliński, Władysław Czyż, Artur Górka, Andrzej Woszczek (str. 33)

Jordanów

tekst na podstawie materiałów z OSP i UM
fot.: z arch. OSP

Koszarawa

tekst na podstawie materiałów z OSP
fot.: z arch. OSP

Lanckorona

tekst na podstawie materiałów z UG i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP i UG (w tym str. 45)

Lipnica Wielka

tekst na podstawie materiałów z UG i jednostek OSP
fot.: z arch. ks. Władysława Pilarczyka, Bronisław Kowalczyk (w tym str. 21)

Maków Podhalański

tekst na podstawie materiałów z UM i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP i UM, Wojciech Ciomborowski - Małopolska Kronika Beskidzka (grupowe zdjęcie OSP Maków Podh.),
Katarzyna Bartyzel (str. 53)

Mucharz

tekst na podstawie materiałów z UG i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP i UG, Robert Kadela (str. 13)

Stryszawa

tekst na podstawie materiałów z UG i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP i UG, Wojciech Ciomborowski - Małopolska Kronika Beskidzka (grupowe zdjęcia: OSP Hucisko i OSP Lachowice),
Mariusz Wiech (fot. str. 41)

Stryszów

tekst na podstawie materiałów z UG i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP i UG, Piotr Piwowarczyk (str. 25)

Sucha Beskidzka

tekst na podstawie materiałów z UM i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP, Barbara Woźniak (str. 17)

Zawoja

tekst na podstawie materiałów z UG i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP, Wojciech Ciomborowski - Małopolska Kronika Beskidzka (grupowe zdjęcia OSP z gminy), Sebastian Kozina (str. 9)

Zembrzyce

tekst na podstawie materiałów z UG i jednostek OSP
fot.: z arch. jednostek OSP, Józef Gąsiorek (str. 29)

ISSN 1642-0837

Nakład: 1000 egz.

wydawca

Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich z siedzibą w Zawoi

druk

Grafikon

34-100 Wadowice, Jaroszwice 324
tel. 033 873 46 20, fax 033 873 46 22
e-mail: biuro@grafikon.com.pl
www.grafikon.com.pl

DUCCIO di Buoninsegna, Boże Narodzenie (1308-11), Tempera na desce, 43,5 x 44,5 cm, National Gallery of Art, Waszyngton

Wigilijny wieczorze

*Wigilijny wieczorze
iskierko ciepła
w ludzki zimie
rozpol
w nasyk sercak
watre miyłości
i zycliwości
na syćkie
dni nasego
zywohycio*

Emil Kowalczyk

**Spokojnych, ciepłych i rodzinnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz zdrowia, radości, szczęścia
i Łaski Bożej na każdy dzień
Nowego 2011 Roku
wszystkim Mieszkańcom
babiogórskich gmin**

życzy
w imieniu

Rady Starszych,
Kręgu Gazdów i Działaczy SGB

STARSZY GAZDA
Marek Listwan

Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich

Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich tworzy obecnie 14 gmin: Budzów, Bystra–Sidzina, Jabłonka, m. Jordanów, Koszarawa, Lanckorona, Lipnica Wielka, Maków Podhalański, Mucharz, Stryszawa, Stryszów, Sucha Beskidzka, Zawoja i Zembrzyce a swym zasięgiem obejmuje trzy miasta: Jordanów, Maków Podhalański i Suchą Beskidzką oraz 56 wsi: Baczyn, Białkę, Bieńkówkę, Budzów, Bystrą, Chyżne, Dąbrówkę, Grzechynię, Hucisko, Izdebnik, Jabłonkę, Jachówkę, Jastrzębią, Jaszczurową, Juszczyń, Kiczory, Kojszówkę, Koszarawę, Koziniec, Krzeszów, Kuków, Kurów, Lachowice, Lanckoronę, Leśnicę, Lipnicę Małą, Lipnicę Wielką, Łękawicę, Marcówkę, Mucharz, Orawkę, Palczę, Pewelkę, Podchybie, Podwilk, Sidzinę, Skawce, Skawicę, Skawinki, Stronie, Stryszawę, Stryszów, Śleszowice, Świnną Porębę, Targoszków, Tarnawę Dolną, Tarnawę Górną, Wieprzec, Zachełmną, Zakrzów, Zagórze, Zawoję, Zembrzyce, Zubrzycę Dolną, Zubrzycę Górną i Żarnówkę.

14 stowarzyszonych gmin zajmuje obszar 1050,95 km², który zamieszkuje około 113 800 osób. Z tych liczb na powiat suski przypada odpowiednio – 604,8 km² i ok. 71 140 osób (3 miasta, 29 wsi), na powiat nowotarski – 290,7 km² i ok. 23 440 osób (9 wsi), na powiat żywiecki – 31,3 km² i ok. 2500 osób (1 wieś), na powiat wadowicki – 124 km² i ok. 16 720 osób (17 wsi).

Ponadto ze Stowarzyszeniem współpracuje gmina Jordanów (5 wsi) oraz 7 gmin orawskich z terenu Republiki Słowackiej: Bobrov, Klin, Oravská Polhora, Rabča, Rabčice, Sihelné i Zubrohlava – tworzących Zdużenie Babia Hora, z którym 14 czerwca 2000 roku podpisana została oficjalna umowa o współpracy. Podobna umowa została zawarta przez SGB z Babiogórskim Parkiem Narodowym.

Pracami Stowarzyszenia kieruje Krąg Gazdów (Zarząd) i Rada Starszych, w skład której wchodzi delegaci poszczególnych gmin. W tej kadencji (2007–2011), czwartej w kolejności, organy te działają w następujących składach:

KRĄG GAZDÓW

Starszy Gazda (Prezes)	Marek Listwan
I zastępca	Antoni Karlak
II zastępca	Kazimierz Polak
Gaździna Pisac (Sekretarz)	Maria Mazur
Gaździna Piniondzorka (Skarbnik)	Halina Zielonka
Gaździna (Członek Zarządu)	Zofia Oszacka
Gaździna (Członek Zarządu)	Krystyna Stypuła
Gazda (Członek Zarządu)	Jacek Zając
Gazda (Członek Zarządu)	Tadeusz Sadowski

RADA STARSZYCH SGB

Krystyna Szczepaniak, Jan Najdek (Budzów); Kinga Handzel, Jan Motor (Bystra–Sidzina); Antoni Karlak, Eugeniusz Moniak (Jabłonka); Teresa Czarny-Jałocha, Zbigniew Godyń (Jordanów); Władysław Puda, Aleksander Kamiński (Koszarawa); Zofia Oszacka, Jerzy Chorąży (Lanckorona); Mariusz Murzyniak, Karol Mastela (Lipnica Wielka); Kazimierz Polak, Kazimierz Bałos (Maków Podhalański); Anna Fila, Wacław Wądołny (Mucharz); Jacek Zając, Ryszard Hadka (Stryszawa); Jan Wacławski, Kazimierz Stanowski (Stryszów); Stanisław Lichosyt, Tadeusz Sadowski (Sucha Beskidzka); Marek Listwan, Krzysztof Chowaniak (Zawoja); Krystyna Stypuła, Józef Gąsiorek (Zembrzyce).

W SGB działają także KOMISJE:

REWIZYJNA	
Przewodnicząca	Krystyna Szczepaniak
INFORMACJI I PROMOCJI	
Przewodniczący	Janusz Kociotek
OŚWIATY, KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI	
Przewodniczący	Zbigniew Kowalski
Rzecznik prasowy SGB	Wojciech Pazdur
Kapelan Stowarzyszenia	o. Tomasz Michalski

Jednym z ważniejszych zadań podejmowanych przez SGB są działania na rzecz zachowania rodzimej kultury i folkloru oraz kultywowania wielowiekowych tradycji. Stowarzyszenie wspiera różne lokalne inicjatywy temu służące, organizuje także konkursy (m.in. Konkurs Wiedzy Ogólnej „Leonardo” – 15 edycji) i wystawy oraz sympozja popularno-naukowe pod wspólnym tytułem „Dziedzictwo kulturowe obszaru Babiej Góry” (7 spotkań). W okresie czternastoletniej działalności, nakładem SGB ukazało się 28 publikacji, w tym cykliczne wydawnictwa „Kalendarz SGB” i „Rocznik Babiogórski”, a także 2 pozycje z serii „Biblioteka Babiogórska” oraz mapa turystyczna „Wokół Babiej Góry” (2010). W kolejnych numerach „Rocznika”, obok materiałów z sympozjów, znajdują się również artykuły poruszające problemy szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego terenów podbabiogórskich.

Stowarzyszenie zaprasza do współpracy wszystkich miłośników Babiej Góry oraz tych, którym leży na sercu pomnażanie dziedzictwa kulturowego naszych przodków, ochrona walorów przyrodniczych naszych ziem, oraz promocja naszych małych ojczyzn.

Od redakcji

Ogień – symbol m.in.: wieczności, praszubstancji, miłości, ale też piekła, kary, męczeństwa – w codziennym życiu naszych przodków był przede wszystkim tym, co dawało ciepło, światło i pozwalało przygotować strawę. Był też zawsze ogniem żywiołem, który budził grozę i strach, który pozbawiał życia i mienia. Z biegiem lat człowiek nauczył się go ujarzmić i na różne sposoby wykorzystywać, ale strach przed jego niszczycielską siłą pozostał.

Zagrożenie jakie niesie z sobą ten żywioł od dawien dawna zmuszało ludzi do szukania jak najskuteczniejszych sposobów walki z nim. W średniowieczu w największych miastach zaczęto wprowadzać tzw. porządki ogniowe – przepisy zawierające zakazy i nakazy wzmacniające bezpieczeństwo pożarowe. Na terenie Rzeczypospolitej jako pierwsze wprowadziły je Kraków (1374 r.) i Warszawa (1546 r.). Natomiast pierwsze wspólnotowe działania, mające charakter budowania zorganizowanych struktur, podjęte zostały na terenie znajdującej się wówczas pod zaborami Polski na początku XIX w. W Warszawie, w roku 1800, utworzone zostaje Stowarzyszenie Ratunkowe od Ognia, w 1802 r. w Wilnie powołano pierwszą, zawodową straż ogniową. W naszym regionie, a konkretnie w ówczesnej Galicji, w 1876 r. w Krakowie, powstaje pierwsza Ochotnicza Straż Pożarna. Na terenie gmin babiogórskich najwcześniej utworzone zostały straże w Makowie (1882 r.), Jordanowie (1885 r.), Sucheju (1886 r.) i Lanckoronie (1887 r.).

Straże pożarne, które powoływane były do walki z ogniem, szybko okazały się niezbędne i niezwykle pomocne przy walce z innymi klęskami żywiołowymi i ich skutkami. Dotyczy to głównie powodzi, czego doświadczyć mogliśmy szczególnie w ostatnich latach.

Od początku swego istnienia ochotnicze straże realizowały również ważną misję kulturotwórczą. Były i są ośrodkami kultywowania tradycyjnych wartości, patriotyzmu i wiary. W strażackich remizach działały, i działają także dzisiaj, różne zespoły artystyczne, zwłaszcza orkiestry dęte i amatorskie grupy teatralne.

Ochotnicze Straże Pożarne, których historii i działalności w babiogórskich gminach poświęcony jest ten numer kalendarza, pełnią współcześnie rolę pomocniczą i współpracują z zawodową strażą działającą w strukturach Państwowej Straży Pożarnej, dysponującej profesjonalną kadrą i sprzętem. W Polsce, od 1995 roku, funkcjonuje zorganizowany przez PSP Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy (KSRG), który tworzy jednolity, spójny mechanizm, skupiający powiązane ze sobą różne podmioty ratownicze.

Wszystkim Druhom i Druhom, ze straży ochotniczych i zawodowych, za ich ofiarną służbę, za trud, poświęcenie i codzienną pracę na rzecz bezpieczeństwa wszystkich mieszkańców naszych miast i wsi Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich składa serdeczne i gorące podziękowania.

W serii „Kalendarze SGB” ukazały się dotychczas:

Kalendarz 2000

z informacjami o roku obrzędowym, parafiach, miastach i wsiach Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich; 108 stron, zdjęcia kościołów, zdjęcia rzeźb Antoniego Mazura, ilustracje.

Kalendarz 2001

z informacjami o patronach i wezwaniach świętyń oraz strojach ludowych z okolic Babiej Góry; 120 stron, zdjęcia strojów, stroje i ich detale – ilustracje, wykroje; wizerunki świętych – drzeworyty.

Kalendarz 2002

Kapliczki i krzyże przydrożne u podnóża Babiej Góry; 68 stron, 66 zdjęć.

Kalendarz 2003

z informacjami o tradycyjnych zajęciach i zawodach mieszkańców Babiej Góry oraz o świętych patronujących tym zajęciom i zawodom; 88 stron, 89 zdjęć.

Kalendarz 2004

z informacjami o tym, co się dawniej jadło i piło, i z czego się pod Babią Górą strawę robiło oraz z przepisami kulinarnymi dawnymi i nowszymi; 100 stron, 136 zdjęć.

Kalendarz 2005

Twórcy ludowi i nieprofesjonalni spod Babiej Góry oraz informacje o świętych, błogosławionych i kandydatach na ołtarze z miejscowości leżących pod Babią Górą; 96 stron, 246 zdjęć.

Kalendarz 2006

Najważniejsze zabytki w miejscowościach leżących pod Babią Górą oraz sanktuaria i miejsca kultu na obszarze Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich; 104 strony, 152 zdjęcia.

Kalendarz 2007

Przyroda ożywiona i formy jej ochrony w gminach babiogórskich; z informacjami o roślinach w symbolice chrześcijańskiej oraz magicznych i leczniczych właściwościach niektórych z nich; 104 strony, 80 zdjęć.

Kalendarz 2008

Cmentarze, mogiły, miejsca pamięci, pomniki, obeliski, tablice pamiątkowe w gminach babiogórskich; 120 stron, 196 zdjęć.

Kalendarz 2009

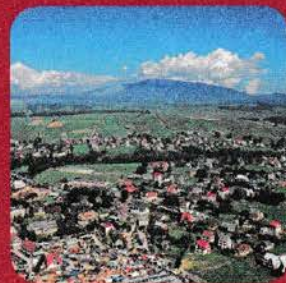
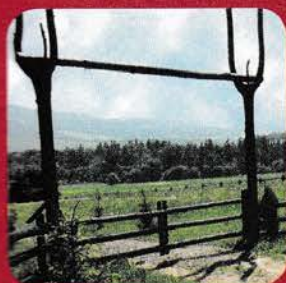
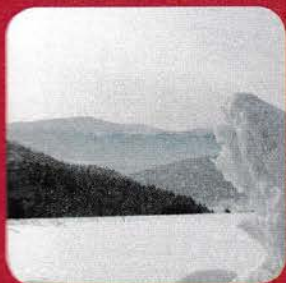
z informacjami o gminach należących do SGB oraz legendami i podaniami z okolic Babiej Góry; 124 strony, 114 zdjęć.

Kalendarz 2010

Dorobek i osiągnięcia gmin należących do SGB w okresie 20 lat działalności samorządów; 124 strony, 223 zdjęcia.

2011

Historia i działalność
Ochotniczych Straży Pożarnych
w gminach babiogórskich

2011

styczeń

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

luty

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28						

marzec

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

kwiecień

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

maj

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

czerwiec

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

lipiec

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

sierpień

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

wrzesień

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

październik

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

listopad

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

grudzień

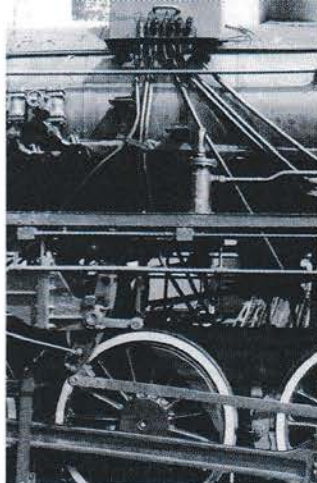
PN	WT	ŚR	CZ	PT	SO	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

2011

styczeń

Zimowy krajobraz – gmina Zawoja

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 1945** zniszczenie stacji w Lachowicach przez wycofujące się wojska niemieckie.
- 1967** w lokomotywowni Sucha miał miejsce śmiertelny wypadek. Podczas naprawy parowozu OKz-32 ginie 20-letni robotnik Stanisław Spyrka.

2011

styczeń

KALENDARIUM

1	1792	– poświęcenie kościoła w Lachowicach
6	1884	– wielki pożar Jordanowa, podczas którego spłonął m.in. budynek szkoły
10	1933	– dekanalny zjazd Akcji Katolickiej w Suchej
14	1994	– uroczyste przekazanie do użytku nowych obiektów Technikum Rolniczego i Liceum Ekonomicznego na Chrobaczem w Jordanowie
15	1968	– otwarcie Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Makowie Podhalańskim
16	1949	– rozpoczyna działalność Miejska Biblioteka Publiczna w Suchej i biblioteka gminna w Białej (ob. Białka)
17	1959	– oddanie do użytku nowego gmachu Liceum Ogólnokształcącego w Jabłonce
18	1907	– rejestracja statutu suskiego Towarzystwa Spożywczego funkcjonariuszy c.k. kolei państwowych
	1932	– zmarł Piotr Borowy, delegat Orawy na konferencję pokojową w Paryżu, pisarz ludowy (ur. w 1858 r. w Rabczycach, obecnie Słowacja, pochowany w Lipnicy Wielkiej)
	1946	– zmiana statutu przedwojennej Kasy Stefczyka i powołanie Banku Spółdzielczego w Suchej
19	1945	– wkroczenie wojsk sowieckich do Lanckorony, przez kilka dni stacjonuje tu sztab frontu białoruskiego z marszałkiem Koniewem
	2005	– otwarcie Krytej Pływalni w Suchej Beskidzkiej
22	1945	– zamordowanie przez hitlerowców 5-osobowej rodziny Królikowskich z Bugaja Zakrzowskiego
	1961	– oddanie do użytku nowej szkoły w Baczyńcu
25	1868	– utworzenie parafii w Budzowie
	1939	– zmarł Wendelin Dziubek, komendant Legii Orawskiej i TOW (ur. 4.03.1897 r.)
29	1945	– wkroczenie wojsk sowieckich do Jordanowa, Makowa Podhalańskiego i Suchej
30	1945	– wkroczenie wojsk sowieckich do Zawoi

styczeń

So	1	NOWY ROK, ŚWIĘTEJ BOŻEJ RODZICIELKI, FULGENCJUSZA biskupa, MIECZYŚLAWA, ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU
N	2	BAZYLEGO Wielkiego i GRZEGORZA z Nazjanzu, biskupów i doktorów Kościoła, IZYDORA z Sewilli, biskupa, MAKAREGO Wielkiego, mnicha
Pn	3	DANUTY, GENOWEFY dziewicy
Wt	4	ANIELI z Folgino, mistyczki, ELŻBIETY ANNY Seton, wdowy, EUGENIUSZA, MARCJANA męczennika
Śr	5	EDWARDA, MARCELINY Darowskiej, zakonnicy, SZYMONA Słupnika Starszego
Cz	6	OBJAWIENIE PAŃSKIE, TRZECH KRÓLI - KACPRA, MELCHIORA, BALTAZARA
Pt	7	LUCJANA, KANUTA księcia duńskiego, RAJMUNDA z Penyfort kapłana
So	8	MŚCISŁAWA, SEWERYNA z Noricum pustelnika
N	9	CHRZEST PAŃSKI, ANTONIEGO, JULIUSZA, MARCELINA, biskupa
Pn	10	DANUTY, GRZEGORZA z Nyssy, JANA, WILHELMA z Bourges, biskupa
Wt	11	HONORATY dziewicy, MATYLDY Królowej Niemiec, TOMASZA z Cori
Śr	12	ARKADIUSZA z Cezarei Mauretańskiej, BENEDYKTA opata, CZESŁAWY, LUCJANA, MAŁGORZATY Bourgeoys, RAJMUNDA
Cz	13	BOGUMIŁY, HILAREGO z Poitiers, biskupa i doktora Kościoła, WERONIKI z Binasco, dziewicy
Pt	14	DOMOSŁAWA, FELIKSA z Noli, kapłana, męczennika, RADOGOSTA
So	15	ARNOLDA, FRANCISZKA, IZYDORA, PAWŁA z Teb, pustelnika
N	16	MARCELEGO I papieża, męczennika, WALDEMARA, WŁODZIMIERZA
Pn	17	ANTONIEGO pustelnika i opata, MARIANA, MŚCISŁAWA, ROŚCISŁAWA, SULPICJUSZA biskupa
Wt	18	JAROPĘKA, MAŁGORZATY WĘGIERSKIEJ, PIOTRA
Śr	19	BRONISŁAWA, HENRYKA biskupa Uppsali, męczennika, JÓZEFA SEBASTIANA Pelczara, MARIUSZA
Cz	20	FABIANA papieża i męczennika, SEBASTIANA męczennika
Pt	21	AGNIESZKI dziewicy i męczennicy, JAROSŁAWA, Dzień Babci
So	22	ANASTAZEGO męczennika, DOMINIKA, WINCENEGO diakona i męczennika, Dzień Dziadka
N	23	ILDEFONSA biskupa, KLEMENSA, MARII, RAJMUNDA, WINCENEGO Lewoniuka i 12 towarzyszy męczenników z Podlasia
Pn	24	FELICJI, FRANCISZKA Salezego biskupa i doktora Kościoła, TYMOTEUSZA
Wt	25	MŁOSZA, nawrócenie PAWŁA apostoła, TATIANY
Śr	26	PAULI wdowy, POLIKARPA ze Smyrny męczennika, TYMOTEUSZA i TYTUSA biskupów
Cz	27	ANIELI Merici, dziewicy, JANA z Warneton, JERZEGO Matulewicza, biskupa, JURGISA, PRZYBYŚLAWA
Pt	28	JULIANA MAUNOIR, MARII, TOMASZA Z AKWINU kapłana i doktora Kościoła, RADOMIRA
So	29	BOLESŁAWY Marii Lament, dziewicy, FRANCISZKA, SULPICJUSZA I, WALEREGO (WALERIANA), biskupa, ZDZISŁAWA
N	30	ALEKSANDRA, HIACYNTY Marescotti dziewicy, MARTYNY, TEOFILA męczennika
Pn	31	JANA Bosco kapłana, LUDWIKI Albertoni, MARCELI wdowy

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Budzowie

prezes:

Jan Najdek

wiceprezes:

Antoni Kania

II wiceprezes:

Władysław Łuczak

komendant:

Antoni Kania

sekretarz:

Czesław Kruźlak

skarbnik:

Stanisław Burliga

członkowie zarządu:

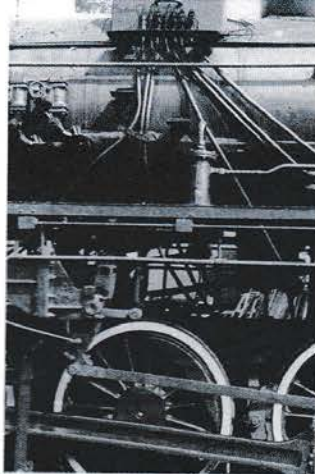
Henryk Mruc, Józef Mglej, Tadeusz Goryl, Grzegorz Lenik, Zbigniew Malina, Jerzy Burliga

2011

luty

Kościół w Mucharzu

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 1924** katastrofalne opady śniegu, trwające bez przerw 10 dni (2–13 lutego), spowodowały zamknięcie linii Kraków – Zakopane. Zasy dochodziły do kilku metrów wysokości.
- 1936** spalinowy, pasażerski pojazd szynowy, tzw. luxtorpeda, ustanowiła niepokonywany do dzisiaj rekord przejazdu na trasie Kraków – Zakopane (2 godz. 18 min.)

2011

luty

KALENDARIUM

1	1976	– utworzenie wspólnej Rady Narodowej i Urzędu Miasta i Gminy Maków Podhalański
2	1879	– zebranie Komitetu Założycielskiego Stowarzyszenia Pożyczkowego „Wzajemna Pomoc” w Makowie (późniejszy Bank Spółdzielczy)
	1913	– poświęcenie nowego kościoła w Zembrzycach
7	1945	– wkroczenie wojsk sowieckich do Koszarawy
8	1554	– Kasper Castiglione nabywa Suchą i Stryszawę od Stanisława Słupskiego
9	1976	– powstaje Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Makowskiej
11	1761	– drugi przywilej targowy króla Augusta III dla Suchej
12	1910	– Rada Miejska Jordanowa podejmuje uchwałę o utworzeniu Męskiego Seminarium Nauczycielskiego
14	1776	– król Jan III Sobieski uwalnia mieszczan lanckorońskich od podatku powyżej 3 łanów
15	1896	– przeniesienie jordanowskiego sądu oraz urzędu podatkowego i katastralnego z budynku szkolnego do nowo oddanego gmachu
16	1759	– konsekracja kościoła w Zawoi, jako świątyni filialnej parafii makowskiej
17	1766	– król Stanisław August Poniatowski potwierdza wszystkie poprzednie przywileje dla mieszkańców Lanckorony
18	1983	– zm. Stanisława Dziubkova, działaczka orawska
20	1880	– zatwierdzenie statutu oddziału Krajowego Towarzystwa Rybackiego w Suchej
21	1564	– nobilitacja Kaspra Castiglione na sejmie w Warszawie - od tej pory używa on nazwiska Suski
	1771	– Konfederaci Barscy odpierają szturm na zamek lanckoroński wojsk rosyjskich pod dowództwem Suworowa
23	1967	– pożar kościoła parafialnego w Jordanowie
	2005	– zmarł Emil Kowalczyk, zasłużony działacz regionalny, znawca i miłośnik Orawy
24	1908	– w Świnnej Porębie organizuje się jednoklasową szkołę ludową pospolitą
25	1907	– umiera Edward Drapella, administrator dóbr suskich
26	1635	– Władysław IV wydaje dla Jordanowa przywilej na cztery jarmarki
27	1888	– proboszcz parafii w Zembrzycach ks. Stanisław Heumann odnajduje w dzwonnicy łaskami słynący obraz Matki Bożej Zembrzyckiej
28	1873	– umiera ks. Franciszek Ksawery Pniewko-Ciesielski, wieloletni proboszcz parafii suskiej

luty

Wt	1	IGNACEGO, biskupa Antiochii, męczennika, BRYGIDY z Kildare dziewicy
Śr	2	OFIAROWANIE PAŃSKIE (MARII - MATKI BOŻEJ GROMNICZNEJ), MIROSŁAWA
Cz	3	ANDRZEJA Corsini, biskupa Fiesole, BŁAŻEJA biskupa Sebasty, męczennika, HIPOLITA, OSKARA biskupa
Pt	4	JOANNY de Valois, WERONIKI niewiasty jerozolimskiej
So	5	AGATY dziewicy, męczennicy, ADELAJDY z Vilich koło Bonn
N	6	BOHDANA, DOROTY dziewicy, męczennicy, PAWŁA Miki i 25 towarzyszy, męczenników z Japonii
Pn	7	EUGENII Smet, RYSZARDA, TEODORA z Euchiaty, męczennika
Wt	8	HIERONIMA Emilianiego, zakonnika, JANA, SEBASTIANA
Śr	9	APOLONII dziewicy, męczennicy, CYRYLA patriarchy Aleksandrii i doktora Kościoła, MARIANA Szkota
Cz	10	ELWIRY, JACKA, SCHOLASTYKI dziewicy, siostry św. Benedykta z Nursji, KLARY, wdowy
Pt	11	MARII - MATKI BOŻEJ Z LOURDES, LUCJUSZA biskupa Adrianopolu, męczennika, OLGIERDA, ŚWIATOWY DZIEŃ CHOREGO
So	12	EULALII męczennicy z Meridy, MELECJUSZA patriarchy, MODESTA, SATURNINA i 48 towarzyszy, męczenników
N	13	GRZEGORZA II papieża, GILBERTA biskupa, KATARZYNY Ricci
Pn	14	CYRYLA I METODEGO apostołów Słowian,
Wt	15	FAUSTYNA, JOWITY, WALENTEGO męczennika
Śr	16	DANUTY, DANIELA męczennika, JULIANNY dziewicy, męczennicy
Cz	17	ALEKSEGO Falconieri, DONATA, ZBIGNIEWA
Pt	18	KONSTANCJI, SYMEONA
So	19	ARNOLDA, KONRADA z Piacenzy, pustelnika
N	20	LEONA biskupa, LUDMIŁY, LUDOMIRA
Pn	21	AGNIESZKI, ELEONORY, PIOTRA Damiani z Rawenny, biskupa, doktora Kościoła
Wt	22	MAŁGORZATY i MARTY, UROCZYSTOŚĆ KATEDRY ŚW. PIOTRA apostoła
Śr	23	DAMIANA, IZABELI FRANCUSKIEJ mniszki, POLIKARPA ze Smyrny, biskupa, męczennika
Cz	24	BOGUSZA, MACIEJA apostoła
Pt	25	CEZAREGO z Nazjanzu, WIKTORA
So	26	ALEKSANDRA biskupa Aleksandrii, MIROSŁAWA
N	27	ANASTAZJI, GABRIELA Perdolente, kleryka od Najświętszej Maryi Panny
Pn	28	LUDOMIRA, MAKAREGO, ROMANA, pustelnika z Jury francuskiej

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Bystrej-Sidzinie

prezes:

Aureliusz Kania

wiceprezes:

Krzysztof Drobny

komendant gminny:

Kazimierz Wójtowicz

sekretarz:

Grzegorz Lipka

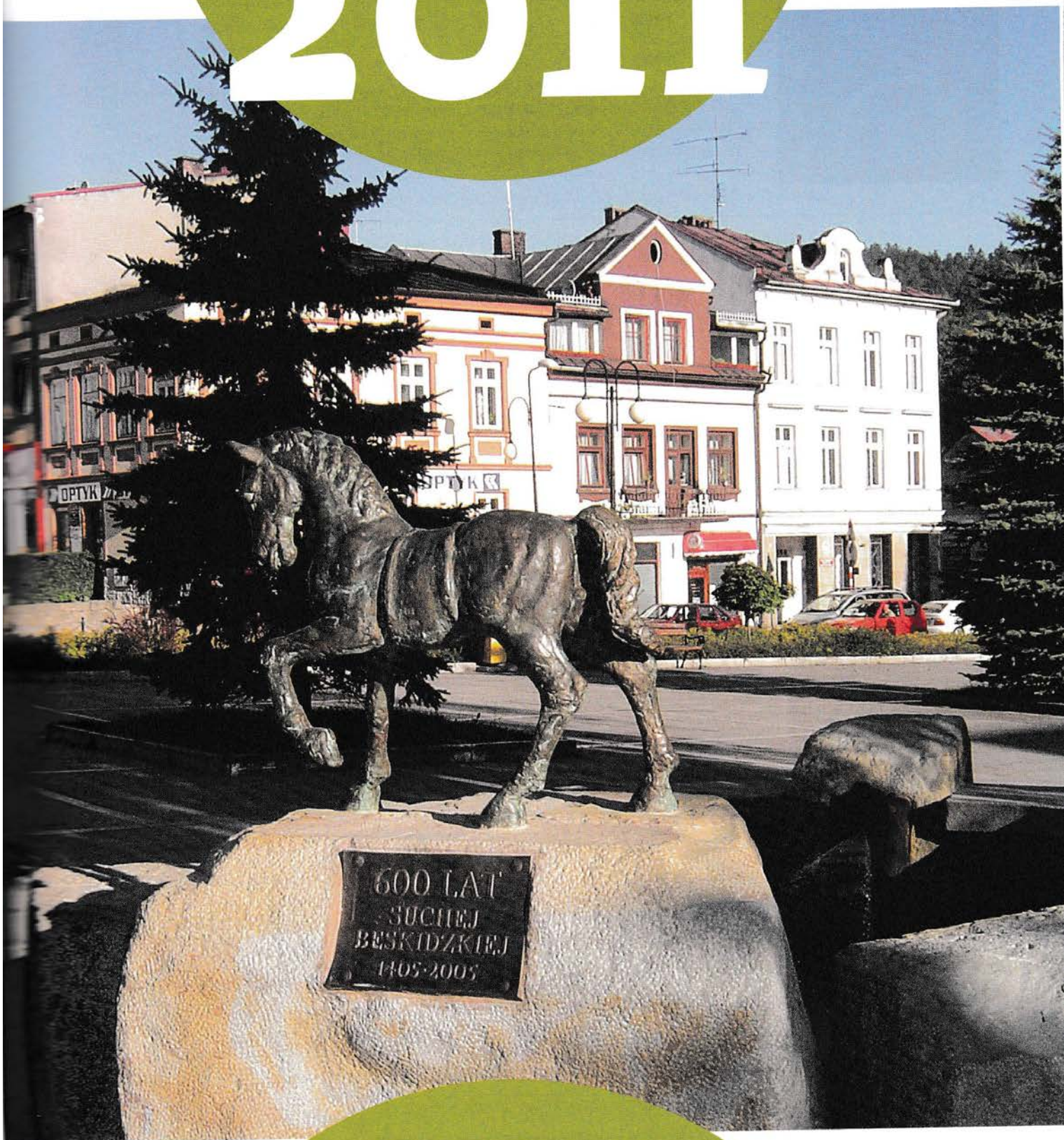
skarbnik:

Witold Stramek

członkowie zarządu:

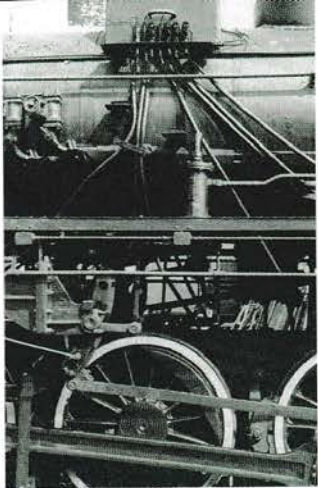
Józef Stramek, Józef Bednarz, Marcin Błachut

2011

marzec

Fontanna 600-lecia w Suchej Beskidzkiej

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 1992** zakończono rozbiórkę linii kolejowej Skawce – Wadowice.
- 1992** dzięki inicjatywie suskich kolejarzy zostaje wyremontowany historyczny parowóz osobowy linii Kraków – Zakopane OKz-32. 8 marca 1992, po 18 latach nieobecności pojawia się w Suchej i przez cały marzec prowadzi pociąg kursowy Sucha – Nowy Targ, po czym zostaje przekazany jako czynny eksponat do skansenu w Chabówce.

2011

marzec

KALENDARIUM

1	1983	– powstanie Zespołu Regionalnego „Polana Makowska” w Makowie Podhalańskim
2	1905	– początek trzydniowego pożaru zamku w Suchej
	1958	– założenie Ochotniczej Straży Pożarnej na Bładzonce w Suchej
4	2002	– rejestracja Stowarzyszenia „Tradycja i Natura” w Bystrej-Sidzinie
6	1929	– przybycie na stałe do Stryzawy-Siwcówki czterech Sióstr Zmartwychwstank
7	1920	– powstanie Legii Spisko-Orawskiej
11	1568	– śmierć założyciela Jordanowa, Wawrzyńca Spytka Jordana
12	1975	– ze stacji kolejowej w Suchej Beskidzkiej odjeżdża pierwszy pociąg elektryczny do Zakopanego
16	1885	– przyjęcie statutu Stowarzyszenia Przemysłowego Rzeźników i Restauratorów w Suchej
17	1774	– starostwo lanckorońskie przechodzi na własność rządu austriackiego
18	1907	– umiera hrabina Aleksandra Anna Branicka
19	1890	– na wypoczynek do Suchej przybywa Maria Konopnicka
20	1945	– w Suchej powstaje Prywatne Gimnazjum Koedukacyjne
21	1933	– powstanie straży pożarnej w Bystrej
22	1914	– utworzenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Zembrzycach
23	1906	– rejestracja statutu suskiego oddziału Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”
	1956	– przekształcenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Suchej w Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną
29	1613	– wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę kościoła w Suchej
31	1366	– Kazimierz Wielki nadaje Lanckoronie prawo magdeburskie

marzec

Wt	1	ALBINA biskupa, ANTONINY
Śr	2	HELENY, PAWŁA, RADOSŁAWA, SYMPLICJUSZA papieża
Cz	3	DYZMY, FELIKSA, KUNEGUNDY cesarzowej, TYCJANA, MARYNY
Pt	4	ARKADIUSZA, EUGENIUSZA, KAZIMIERZA królewicza, LUCJANA I papieża
So	5	FRYDERYKA, JANA Józefa od Krzyża, reformaty, TEOFILA biskupa, WIRGILIUSZA biskupa
N	6	AGNIESZKI Czeskiej, klaryski, KOLETY z Corbei, zakonnicy, RÓŻY z Viterbo, dziewicy, WIKTORA
Pn	7	FELICYTY i PERPETUY męczennic
Wt	8	BEATY dziewicy, męczennicy, JANA BOŻEGO bonifratra
Śr	9	POPIELEC, BRUNONA, FRANCISZKI Rzymianki, zakonnicy, DOMINIKA Savio salezjanina, Początek Wielkiego Postu
Cz	10	ALEKSANDRA, CYPRIANA, EUGENII Milleret
Pt	11	KONSTANTYNA króla Szkocji, męczennika, LUDOSŁAWA, SOFRONIUSZA patriarchy
So	12	ALOJZEGO Orione, kapłana, BERNARDA, INOCENTEGO, JUSTYNY Francucci Bezzoli
N	13	BOŻENY, KRYSZYNY dziewicy, męczennicy
Pn	14	LEONA, MATYLDY królowej
Wt	15	KLEMENSA Jana Marii Hofbauera kapłana, apostoła Warszawy, LUDWIKI, ZACHARIASZA papieża
Śr	16	HILAREGO, IZABELI, JULIANA męczennika
Cz	17	PATRYKA biskupa, apostoła Irlandii, ZBIGNIEWA
Pt	18	CYRYLA Jerozolimskiego, doktora Kościoła, EDWARDA króla Anglii, męczennika
So	19	JÓZEFA Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny, BOGDANA, JÓZEFA
N	20	HERBERTA eremity, KLAUDII, MAURYCEGO Panońskiego, dominikanina
Pn	21	BENEDYKTA, MIKOŁAJA z Flue, pustelnika, LUBOMIRA PIERWSZY DZIEŃ WIOSNY
Wt	22	BOGUSŁAWA, KATARZYNY
Śr	23	FELIKSA, PELAGII, TURYBIUSZA z Mongrovejo, biskupa
Cz	24	GABRIELA, KATARZYNY szwedzkiej dziewicy, MARKA
Pt	25	ZWIASTOWANIE PAŃSKIE - MARIII MATKI BOŻEJ ROZTWORNEJ, MARIOLI, WIEŃCZYŚLAWA
So	26	MARIII - MATKI BOŻEJ DOBREJ RADY, EMANUELA, TEODORA
N	27	ERNESTA, LIDII, RUPERTA z Salzburga biskupa
Pn	28	ANIELI, JANA
Wt	29	BERTOLDA karmelity, CYRYLA, EUSTACHEGO, WIKTORA
Śr	30	AMADEUSZA księcia Sabaudii, JANA Klimaka, LEONARDA Murialdo kapłana
Cz	31	BALBINY, Rzymianki męczennicy, BENIAMINA diakona i męczennika, GWIDONA z Pompozy, opata

Gmina Jablonka

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Jablonce

prezes:

Maria Matusiak

komendant gminny:

Jan Kuczkowicz

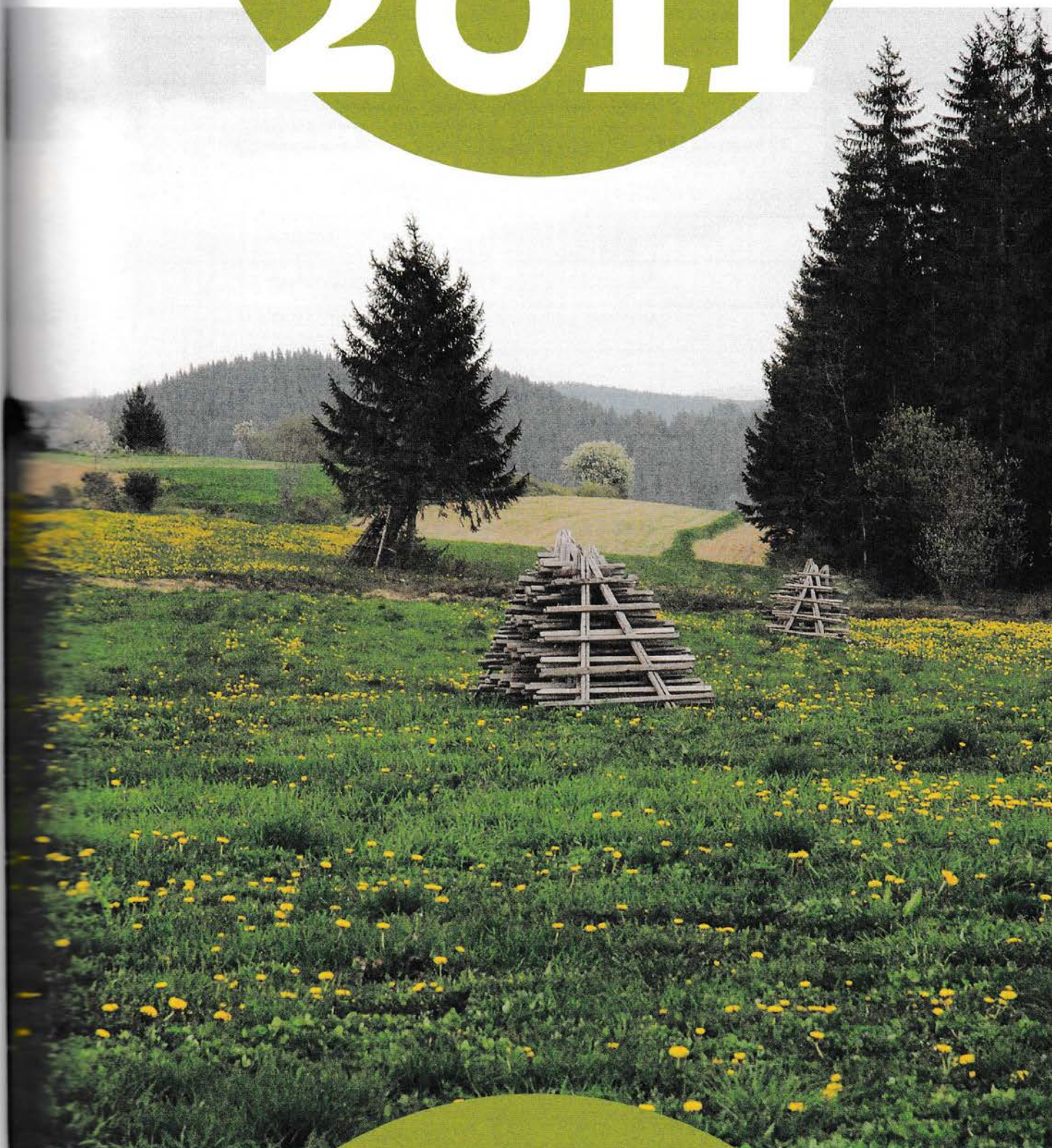
skarbnik:

Piotr Plaszcak

członkowie zarządu:

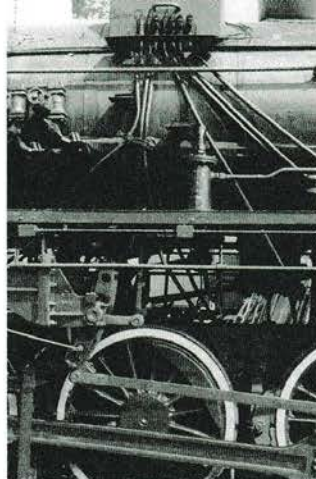
Mariusz Łaciak, Karol Szkodoń, Alojzy Nowak, Andrzej Buroń, Tomasz Pawlak,
Stanisław Chmura, Piotr Kowalik, Alfons Adamczyk, Franciszek Bochaczyk,
Jan Balcerzak, Józef Pieronek, Antoni Kwaśnica, Franciszek Kracik

2011

kwiecień

Wiosenny krajobraz – gmina Lipnica Wielka

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 5 kwietnia 1881** przedłożono w sejmie austriackim projekt ustawy o budowie kolei transwersalnej, w tym odcinka Żywiec – Sucha – Nowy Sącz.
- 1917** linią Sucha – Chabówka – Nowy Sącz przemieszczały się wojska niemieckie przerzucane z frontu zachodniego do bitwy pod Gorlicami.
- 29 kwietnia 1984** na stacji w Skawcach odsłonięto pamiątkową tablicę upamiętniającą wysadzenie przez partyzantów w 1944 roku pobliskiego mostu kolejowego.

2011

kwiecień

KALENDARIUM

2	1992	– powstanie samodzielnej gminy Bystra-Sidzina
4	1985	– w czterdziestą rocznicę pacyfikacji osiedla Zagórze przez hitlerowców w Makowie Podhalańskim odbywa się sesja popularno-naukowa „Walka i Męczeństwo Ludności Makowszczyzny w latach 1939–45”
	1999	– erygowanie parafii w Śleszowicach
5	1908	– akt erygujący parafię zakrzowską, wystawiony przez ordynariusza diecezji krakowskiej kard. Jana Puzynę
	1920	– powstanie na Orawie TOW (Tajnej Organizacji Wojskowej, odtworzonej po raz drugi w 1937 r.)
7	1626	– erygowanie parafii w Suchej
	1991	– w Chicago powstaje Klub Przyjaciół Zembrzyc
9	1845	– rozpoczęcie budowy Szkoły Trywialnej w Zembrzycach
	1937	– Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zatwierdza herb Jordanowa w dzisiejszym kształcie
	2006	– utworzenie Oddziału Gminnego Związku OSP RP Bystra-Sidzina
12	1914	– śmierć Władysława Branickiego, właściciela dóbr suskich
	1998	– erygowanie parafii Kojaszówka - Wieprzec
14	1687	– dekret biskupa krakowskiego Jana Małachowskiego o erygowaniu Bractwa P. Maryi Pocieszenia w kościele stryszowskim
	1914	– ogromny pożar Zembrzyc
15	1983	– erygowanie parafii w Toporzysku
16	1955	– zmarł ks. Karol Machay, proboszcz Lipnicy Wielkiej, działacz orawski (ur. 21.08.1883 r. w Jabłonce)
23	1563	– założenie wsi Miłoszowa (obecnie Sidzina)
	1941	– w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu ginie Jan Wójcik, dyrektor szkoły w Bieńkówce
25	1991	– Rada Miasta Jordanów przyznaje generałowi Stanisławowi Maczkowi tytuł „Honorowego Obywatela Miasta Jordanów” oraz odznaczenie regionalne „Zasłużony dla Ziemi Jordanowskiej”
26	1757	– król August III wydaje przywilej uwalniający grunt przeznaczony pod budowę kościoła w Zawoi od wszelkich ciężarów i danin dworskich
28	1928	– Zawoja zostaje członkiem Związku Uzdrowisk i Letnisk Państwa Polskiego
29	1913	– Namiestnictwo Galicyjskie zawiadamia o zarejestrowaniu Związku Strzeleckiego w Suchej
30	1984	– powstanie Kręgu Przyjaciół Orawy z inicjatywy Tomasza Nawalnickiego, miłośnika Orawy i Babiej Góry, działacza turystycznego

kwiecień

Pt	1	GRAŻYNY, HUGONA biskupa Grenoble
So	2	FRANCISZKA z Paoli, MARII Egipcjanki, TEODOZJI męczennicy, Rocznica śmierci Ojca Św. JANA PAWŁA II
N	3	RYSZARDA biskupa, SYKSTUSA I papieża i męczennika
Pn	4	IZYDORA biskupa i doktora Kościoła, WACŁAWA
Wt	5	IRENY, JULIANNY z Mont Cornillon, opatki, WINCENTEGO Ferreriusza kapłana
Śr	6	CELESTYNA, WILHELMA
Cz	7	JANA CHRZCICIELA de la Salle, kapłana, DONATA, RUFINA
Pt	8	DIONIZEGO z Koryntu, biskupa, JULII Bulliart, MAKSYMA, SEWERYNA, WALTERA opata
So	9	DYMITRA, MARCELEGO, MARIII Kleofasowej
N	10	MAKAREGO, MICHAŁA
Pn	11	FILIPA, LEONA
Wt	12	JULIUSZA papieża, LUBOSŁAWA, WIKTORA, ZENONA z Werony, biskupa
Śr	13	IDY z Lawanium, MARCINA I papieża, PRZEMYSŁAWA
Cz	14	JUSTYNA, MAKSYMA i WALERIANA męczenników
Pt	15	ANASTAZJI i BAZYLISY, męczennic, PIOTRA Gonzalez, TEODORA
So	16	BENEDYKTA Józefa Labre, MARIII BERNADETY Sobirous dziewicy, JULII
N	17	NIEDZIELA PALMOWA MĘKI PAŃSKIEJ, ROBERTA opata, RUDOLFA
Pn	18	APOLONIUSZA męczennika, BOGUSŁAWY, MARIII od Wcielenia
Wt	19	ADOLFA, EKSPEDYTA męczennika, LEONA IX papieża
Śr	20	AGNIESZKI z Montepulciano, mistyczki dominikańskiej, CZESŁAWA, MARIANA
Cz	21	WIELKI CZWARTEK, ANZELMA biskupa i doktora Kościoła, FELIKSA
Pt	22	WIELKI PIĄTEK, KAJUSA papieża, ŁUKASZA, LEONA
So	23	WIELKA SOBOTA, IDZIEGO z Asyżu, WOJCIECHA biskupa i męczennika, Patrona Polski
N	24	ZMARTWYCHWSTANIE PAŃSKIE, BENEDYKTA, FIDELISA z Sigmaringen, kapłana, męczennika, GRZEGORZA, JERZEGO męczennika
Pn	25	PONIEDZIAŁEK WIELKANOCNY, JAROSŁAWA, HERMINA opata, MARKA Ewangelisty
Wt	26	KLAUDIUSZA, MARZENY
Śr	27	FELICJI męczennicy, TEOFILA, ZYTY służącej
Cz	28	LUDWIKA Marii Grignon de Montfort, kapłana, PIOTRA Chanel, biskupa i męczennika, WALERII
Pt	29	BOGUSŁAWA, HUGONA opata, KATARZYNY ze Sieny dziewicy i doktora Kościoła, RYTY
So	30	DONATA biskupa, MARIANA, PIUSA V papieża

• Odpust - Mucharz

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Koszarawie

prezes:

Marek Maciejny

wiceprezes naczelnik:

Andrzej Góra

wiceprezes:

Andrzej Kubies

skarbnik:

Łukasz Góra

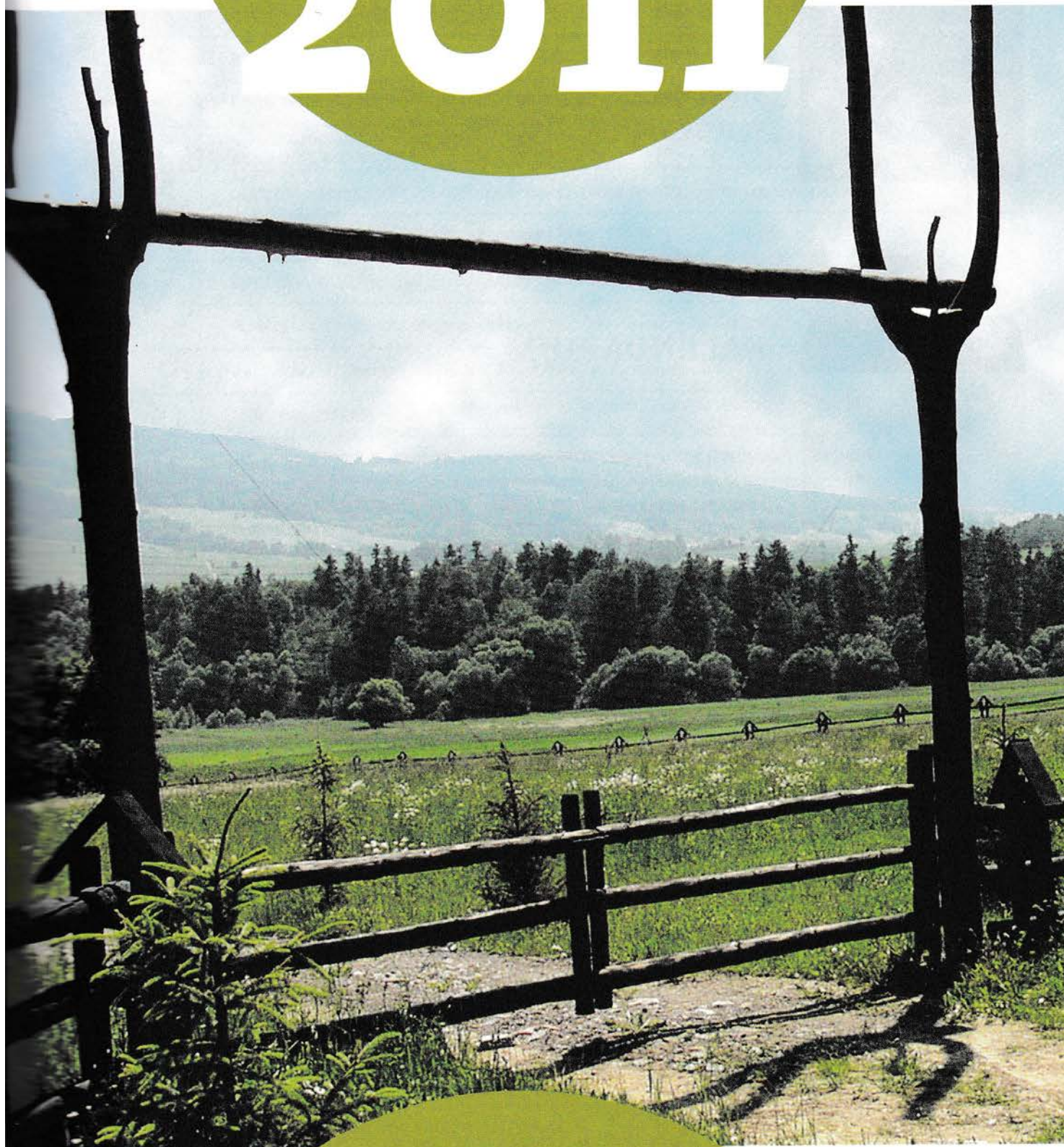
zastępca naczelnika:

Michał Janoszek

członek zarządu:

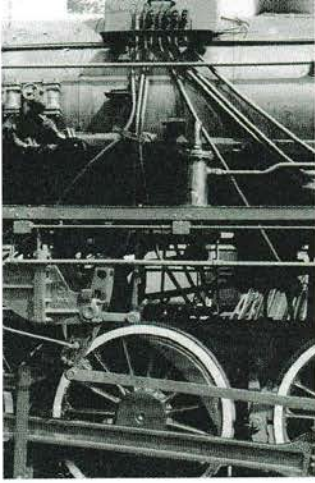
Mateusz Lach

2011

maj

Wiosenny krajobraz – gmina Stryszów

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 31 maja 1883** pierwszy pociąg roboczy przejeżdża trasą Żywiec – Sucha.
- 1883** rozpoczęcie prac ziemnych przy budowie toru na odcinku Skawina – Sucha.
- 31 maja 2006** powtórne, po remoncie, uruchomienie linii Kalwaria Lanckorona – Wadowice, głównie dla umożliwienia kursów „pociągu papieskiego”.

2011

maj

KALENDARIUM

1	1825	– konsekracja kościoła w Zawoi jako świątyni parafialnej
2	1623	– wytyczenie granicy pomiędzy państwami: suskim i żywieckim
	1999	– OSP w Kozirzcu uroczyste obchodziła 30. rocznicę istnienia jednostki
4	1882	– poświęcenie sztandaru OSP w Makowie
	1920	– założenie OSP Koszarawa
6	1819	– erygowano parafię w Osielcu
8	1993	– I Międzynarodowy Bieg Uliczny po Ziemi Makowskiej
9	1908	– konsekracja kościoła w Łękawicy w parafii pw. Św. Józefa
	1993	– konsekracja kościoła w Kojaszówce
10	1908	– konsekracja nowego kościoła w Suchej
11	1887	– rozpoczyna działalność suskie Towarzystwo Ochotniczej Związkowej Straży Ogniowej
15	1369	– król Kazimierz Wielki nadaje sołectwo w Budzowie niejakiemu Wyszowi i jego synowi
	1978	– powołanie do Życia Towarzystwa Miłośników Ziemi Jordanowskiej
17	1923	– zawarcie w Warszawie tzw. „Paktu Lanckorońskiego” – przygotowanego w Lanckoronie w majątku senatora Hammerlinga
	2010	– początek katastrofalnego procesu osuwiskowego wywołanego przez gwałtowne opady deszczu, wskutek którego zostało zniszczonych kilkadziesiąt domów na terenie gmin Lanckorona i Zembrzyce
19	1908	– zmarł Wawrzyniec Szkolnik, jeden z pierwszych przewodników po Babiej Górze
20	1769	– bitwa konfederatów barskich z Rosjanami na Kamionce w Stroniu
	1906	– Hugo Zapałowicz przejmuje funkcję prezesa Oddziału Babiogórskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i przenosi jego siedzibę z Makowa do Zawoi
21	1742	– pierwszy przywilej targowy króla Augusta III dla Suchej
22	1576	– wojska króla Stefana Batorego zdobywają zamek w Lanckoronie i przywracają zarząd dóbr Barbarze Wolskiej
23	1771	– bitwa konfederatów barskich z wojskami rosyjskimi płk. Aleksandra Suworowa stoczona na polach wsi Palcza
	1999	– jubileusz 90-lecia OSP odbył się w Skawcach
24	1721	– wskutek pijatyki w karczmie w Kurowie, w której wzięło udział 11 mieszkańców Lachowic, usunięty ze swojego stanowiska zostaje wójt tej wsi
	1907	– powstanie OSP w Sidzinie
	2003	– otwarcie i poświęcenie nowej strażnicy Powiatowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej i Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej w Suchej Beskidzkiej
26	1819	– Zawoja uzyskuje status samodzielnej parafii
	1930	– uruchomienie ochronki w Zembrzycach
27	1537	– przywilej Zygmunta I Starego przenoszący targi tygodniowe w Lanckoronie z czwartku na niedzielę i zezwalający na dwa coroczne jarmarki
28	1988	– ks. Kardynał Franciszek Macharski eryguje nową parafię w Zawoi Wilcznej
29	1410	– powstaje starostwo lanckorońskie; pierwszym starostą zostaje marszałek wielki koronny Zbigniew z Brzezia za zasługi w bitwie grunwaldzkiej; ok. 1476 r. jego ród zaczyna posługiwać się nazwiskiem Lanckoroński
30	1988	– o godz. 22.00 ostatni raz przejechał pociąg na trasie Wadowice-Skawce
31	2004	– odsłonięcie zrekonstruowanego pomnika Konfederata Barskiego na Zwalisku w Żarnówce

maj

N	1	MIŁOSIERDZIA BOŻEGO, FILIPA, JEREMIASZA, JÓZEFA RZEMIEŚNIKA, RYSZARDA <small>• Odpust - Kurów, Łękawica, Osielec, Zawoja Zakamień</small>
Pn	2	ATANAZEGO Wielkiego biskupa, doktora Kościoła, ZYGMUNTA króla Burgundii, męczennika
Wt	3	MARII - MATKI BOŻEJ KRÓLOWEJ POLSKI, ANTONINY męczennicy, Rocznica Konstytucji 3-go Maja
Śr	4	FLORIANA męczennika z Lauriacum, MONIKI, WŁADYSŁAWA, ŁADYSŁAWA z Gielniowa), ANTONINY męczennicy
Cz	5	GOTARDA biskupa, IRENY dziewicy, męczennicy, STANISŁAWA Kazimierczyka, kapłana, WALDEMARA
Pt	6	FILIPA apostoła, JAKUBA Młodsze apostoła, KLAUDIUSZA
So	7	BENEDYKTA, GIZELI królowej Węgier, LUDMIŁY, RÓŻY Venerini
N	8	ACHACEGO, STANISŁAWA Szczepanowskiego, biskupa i męczennika, WIKTORA <small>• Odpust - Stryżawa Dolna</small>
Pn	9	GRZEGORZA z Nazjanzu, KATARZYNY, PACHONIUSZA Starszego, opata
Wt	10	ANTONINY, IZYDORA, JANA z Avili
Śr	11	ALOJZEGO, IGNACEGO z Laconi, kapucyna, MAMERTA biskupa, FRANCISZKA de Hieronymo
Cz	12	DOMINIKA, NEREUSZA męczennika, PANKRACEGO męczennika
Pt	13	MARII - MATKI BOŻEJ FATIMSKIEJ, GLORII, ROBERTA, SERWACEGO biskupa
So	14	BONIFACEGO z Tarsu męczennika, MACIEJA apostoła
N	15	IZYDORA Oracza, JANA, ZOFII wdowy, męczennicy
Pn	16	ANDRZEJA Boboli, kapłana i męczennika, SZYMONA Stocka kapłana
Wt	17	PASCHALISA Baylon franciszkanina, SŁAWOMIRA, WERONIKI
Śr	18	ERYKA IX króla Szwecji, FELIKSA z Cantalice kapucyna, JANA I papieża, męczennika
Cz	19	CELESTYNA V papieża (Piotra z Morrone), IWONY, KRYSPIŃSKA z Viterbo kapucyna,
Pt	20	ALEKSANDRA, biskupa Aleksandrii, BERNARDYNA ze Sieny kapłana, doktora Kościoła
So	21	JANA NEPOMUCENA, kapłana i męczennika, WIKTORA
N	22	HELENY, RITY z Cascii wdowy, WIEŚŁAWY <small>• Odpust - Palcza</small>
Pn	23	DEZYDEREGO, IWONY, LEONCJUSZA biskupa
Wt	24	MARII - MATKI BOŻEJ WSPOMOŻENIA WIERNYCH, JOANNY, ZUZANNY
Śr	25	BEDY Czcigodnego kapłana, doktora Kościoła, BORYSA, GRZEGORZA VII papieża, MARII MAGDALENY de Pazzi, dziewicy
Cz	26	FILIPA Nereusza kapłana, PAULINY, ZACHARIASZA Dzień Matki
Pt	27	AUGUSTYNA z Canterbury biskupa, FRYDERYKA, JULIANA męczennika
So	28	EMILA, GERMANA biskupa, JUSTYNA, JAROMIRA
N	29	BOGUSŁAWY, MAGDALENY, URSZULI Ledóchowskiej, TEODOZJI <small>• Odpust - Białka, Sucha Beskidzka</small>
Pn	30	FELIKSA, FERDYNANDA III króla Kastylii i Leonu, JANA SARKANDRA kapłana i męczennika, JOANNY d'Arc, KAROLA
Wt	31	MARII - NAWIEDZENIE MATKI BOŻEJ (MATKI BOŻEJ JAGODNEJ), ANIELI, PETRONELI męczennicy

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Lanckoronie

prezes:

Stanisław Sternal

wiceprezesa:

Marek Kwaśnica, Piotr Chorąży

komendant gminny:

Stanisław Moskała

sekretarz:

Barbara Kucharska

skarbnik:

Stanisław Bartyzel

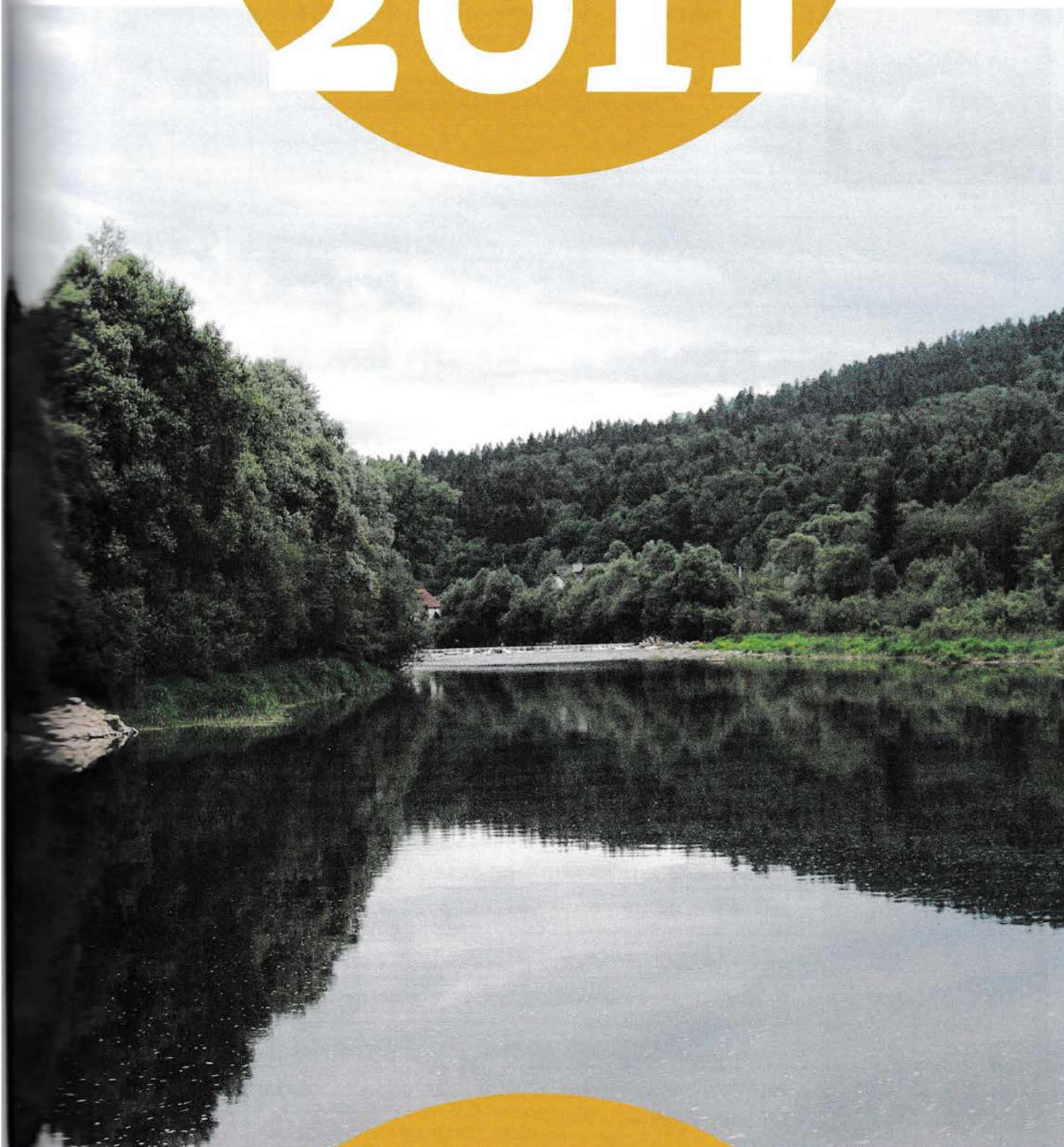
członek prezydium:

Zofia Oszacka

członkowie zarządu:

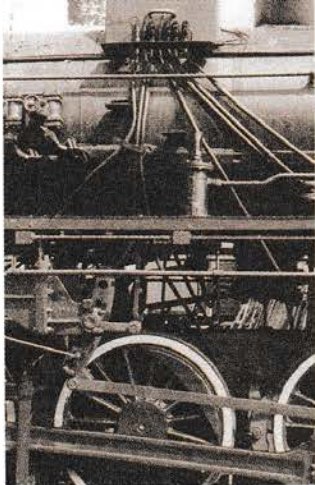
Zdzisław Szambelan, Robert Kasiarz, Edward Florek,
Krzysztof Moskała, Zbigniew Mirocha

2011

czerwiec

Skawa w Zembrzycach

Z dziejów kolei pod Babią Górą

1884 gwałtowna powódź w dorzeczu Skawy niszczy dopiero co zbudowane nasypy kolejowe na trasie Żywiec – Nowy Sącz

5 czerwca 1974 skreślono z inwentarza PKP ostatni OKz-32 – najbardziej popularny parowóz osobowy lokomotywowni Sucha.

2011

czerwiec

KALENDARIUM

2	1929	– oddanie do użytku nowego gmachu dla Seminarium Nauczycielskiego w Jordanowie
3	1959	– otwarcie nowej szkoły w Bystrej
5	1994	– ks. kardynał Fr. Macharski poświęcił kamień węgielny pod budowę kościoła w Naprawie
6	1926	– powstanie suskiego oddziału Związku Strzeleckiego
7	1929	– otwarcie przez ss. zmartwychwstanki ochronki dla dzieci w Stryszawie Siwcowce
8	1772	– polska załoga zamku w Lanckoronie poddaje się wojskom austriackim
10	1979	– podczas mszy św. na krakowskich Błoniach papież Jan Paweł II koronuje obraz Matki Bożej Makowskiej
13	1999	– wyniesienie na ołtarze dwóch księży wywodzących się z jordanowskiej parafii – ks. Piotra Dańkowskiego i ks. Stanisława Pyrtka
	2002	– wizyta w Stryszowie następcy tronu brytyjskiego, księcia Walii Karola
14	2000	– podpisanie umowy o współpracy pomiędzy Stowarzyszeniem Gmin Babiogórskich a słowackim Stowarzyszeniem Babia Hora
15	1590	– zamek i starostwo lanckorońskie przechodzą w zarząd rodu Zebrzydowskich
	1614	– zakończenie budowy kościoła w Suchej
16	1996	– konsekracja kościoła w Żarnówce
22	1757	– dokument wydany przez Sąd Konsystorski w Krakowie, potwierdzający wszelkie zobowiązania fundatorów i zatwierdzający pozwolenie na budowę kościoła w Zawoi
26	1987	– erygowanie parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Zawoi Górnej
28	1987	– konsekracja kościoła w Zawoi Górnej
	2003	– poświęcenie Ośrodka Wczasowo-Rekolekcyjnego „Caritas” w Zakrzowie przez kard. Franciszka Macharskiego
29	1984	– utworzenie parafii w Białce
30	1988	– Towarzystwo Przyjaciół Orawy uzyskuje osobowość prawną

czerwiec

Śr	1	ANIELI Merici, JUSTYNA męczennika, ŚWIĘTOPEŁKA, Dzień Dziecka
Cz	2	MARCELINA i PIOTRA męczenników, SADOKA i towarzyszy męczenników
Pt	3	KAROLA Lwanga i towarzyszy męczenników, JANA Grande
So	4	FRANCISZKA Caracciolo kapłana, KWIRYNA, PACYFIKA z Nowary kaznodziei
N	5	WNIEBOWSTĄPIENIE PAŃSKIE , BOGUMIŁA arcyb. Gniezna, BONIFACEGO biskupa, męczennika, FERDYNARDA Portugalskiego, WALERII, WINFRYDA arcybiskupa męczennika • Odpust - Wysoka
Pn	6	MARII Karłowskiej, NORBERTA arcybiskupa, PAULINY męczennicy, WALERII
Wt	7	ROBERTA opata, WIESŁAWA
Śr	8	JADWIGI królowej, MAKSYMA, MEDARDA biskupa, SEWERYNA, WILHELMA
Cz	9	EFREMA diakona, doktora Kościoła, FELICJANA, GLORII, PELAGII, KOLUMBY opata
Pt	10	BOGUMIŁA arcybiskupa Gniezna, MAŁGORZATY, PIOTRA
So	11	BARNABY apostoła, KWIRYNA
N	12	ZESŁANIE DUCHA ŚWIĘTEGO (Zielone Święta) , LEONA III papieża, ONUFREGO pustelnika, 108 Polskich Męczenników
Pn	13	MARII - MATKI BOŻEJ, MATKI KOŚCIOŁA (II Dzień Zielonych Święt) , ANTONIEGO Padewskiego, LUCJANA • Odpust - Toporzysko, Zubrzyca G., Zubrzyca Zimna Dziura
Wt	14	BAZYLEGO, ELWIRY, MICHAŁA Kozala, RUFINA i WALEREGO męczenników
Śr	15	JOLENTY (JOLANTY) księżnej i zakonnicy, WITA męczennika
Cz	16	ALINY męczennicy, ANETY, BENONA z Miśni biskupa, LUTGARDY mniszki
Pt	17	ADAMA Chmielowskiego - brata Alberta, zakonnika, ALBERTA, GRZEGORZA, LAURY • Odpust - Jabłonka Bory
So	18	ELŻBIETY, MARKA
N	19	TRÓJCY PRZENAJSWIĘTSZEJ , GERWAZEGO i PROTAZEGO męczenników, ROMUALDA opata • Odpust - Bierkówka, Jordanów, Wieprzec
Pn	20	BENIGNY męczennicy, BOGNY
Wt	21	ALICJI, ALOJZEGO Gonzagi, zakonnika
Śr	22	JANA Fishera biskupa i TOMASZA Moro męczenników, PAULINA z Noli biskupa PIERWSZY DZIEŃ LATA
Cz	23	CIAŁA I KRWI PAŃSKIEJ (Boże Ciało) , JÓZEFA Cafasso, WANDY, ZENONA, Dzień Ojca
Pt	24	JANA CHRZCICIELA (narodzenie) , JANA z Grenady, DANUTY • Odpust - Lanckorona, Orawka
So	25	DOROTY z Mątowów wdowy, WILHELMA z Vercelli, opata
N	26	MAGDALENY Fontaine, WIRGILIUSZA biskupa • Odpust - Krzeszów, Zawoja Górna, Zembrzyce
Pn	27	MARII - MATKI BOŻEJ NIEUSTAJĄCEJ POMOCY , CYRYLA Aleksandryjskiego arcybiskupa i doktora Kościoła, WŁADYSŁAWA króla, JERZEGO Matulewicz • Odpust - Jabłonka
Wt	28	IRENEUSZA biskupa, męczennika, LEONA
Śr	29	PIOTRA I PAWŁA apostołów • Odpust - Lachowice
Cz	30	EMILII, LUCYNY

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Lipnicy Wielkiej

prezes:

Franciszek Pindziak

wiceprezesi:

Józef Karkoszka, Jan Machaj

komendant gminny:

Bronisław Kowalczyk

sekretarz:

Krzysztof Król

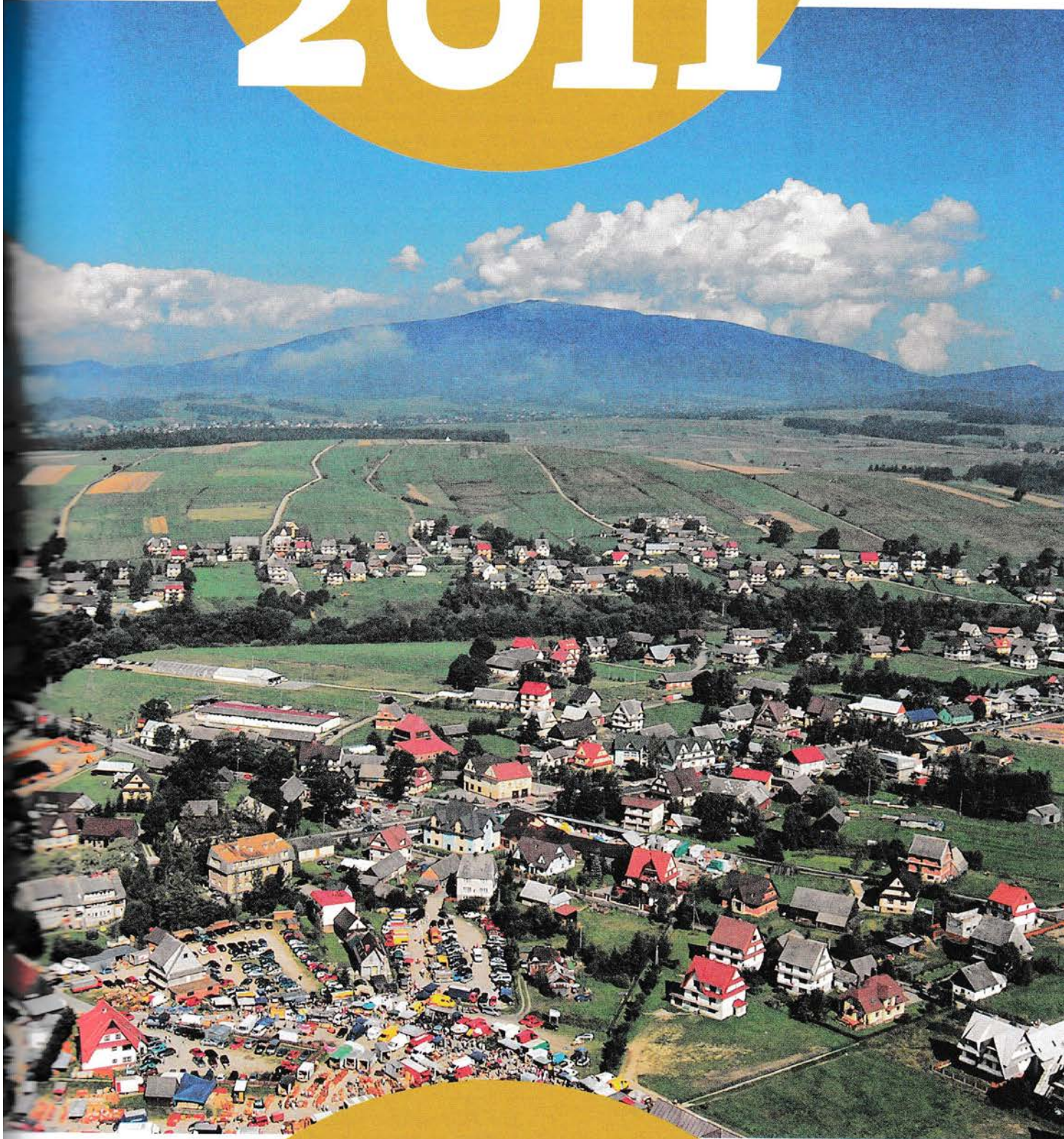
skarbnik:

Wiktor Kramarz

członkowie prezydium:

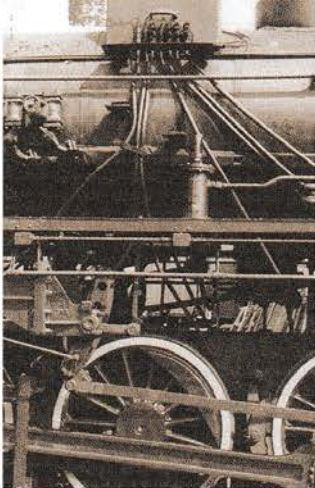
Franciszek Gawęda, Henryk Kowalczyk, Michał Karnafel

2011

lipiec

Jablonka - widok z lotu ptaka

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 1882** przekazanie placu budowy linii Żywiec – Nowy Sącz firmie Karl Baron Schwarz Knaur Company.
- 1974** do Suchej, od strony Skawiec, dotarła trakcja elektryczna.
- 1991** otwarcie skansenu kolejowego w Chabówce.

2011

lipiec

KALENDARIUM

1	1949	– odłączone od Budzowa Zembrzyce stają się samodzielną gminą
	1985	– rozpoczęto budowę zbiornika „Świnna Poręba”
3	1896	– ustawa gminna oficjalnie potwierdzająca prawa miejskie Suchej
	1941	– rozstrzelanie pod ścianą śmierci w Oświęcimiu Romana Jabłońskiego – dyr. SP w Łękawicy
	1945	– założenie OSP Stryszawa
5	1964	– uroczyste obchody 600-lecia Bieńkówki i uruchomienie linii autobusowej do Suchej
6	1808	– konsekracja kościoła w Bieńkówce
7	1797	– powstanie parafii w Bieńkówce
	2005	– początek uroczystych obchodów jubileuszu 600-lecia lokacji Suchej
7-8	1970	– wielka powódź w gminie Mucharz; zostaje podmyty nasyp kolejowy w Zagórzcu
11	1950	– w Makowie Podhalańskim powstaje Spółdzielnia Pracy „Podhalanka”
	1981	– zm. Andrzej Pilch, działacz orawski; żołnierz AK, wójt Orawy, członek m.in. PTTK, opiekun Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzycy Górnej (ur. w 1912 r.)
12	1921	– urodziła się Janina Barbara Górkiewiczowa, poetka i pisarka z Mucharza
13	1933	– Lanckorona traci status miasta
14	1929	– do Jordanowa zostaje przyłączona gmina Malejowa oraz przysiółek Chrobacze
15	1843	– hr. Aleksander Branicki nabywa dobra suskie od Jana Kantego Wielopolskiego
17	1929	– wizyta prezydenta RP prof. Ignacego Mościckiego na Orawie
	1934	– początek wielkiej, trzydniowej powodzi na rzece Skawie
	1974	– na stację Sucha Beskidzka wjeżdża pierwszy pociąg elektryczny z Krakowa
22	1974	– we wsi Skawce-stacja PKP odbyła się uroczystość otwarcia linii elektrycznej Kraków–Zakopane
23	2001	– początek wielkiej powodzi w powiecie suskim
26	1880	– utworzenie dekanatu suskiego
27	2002	– rozpoczęcie I Międzynarodowego Pleneru Rzeźbiarsko-Malarskiego w Makowie Podhalańskim
28	1768	– bitwa konfederatów barskich z Rosjanami pod Makowem
	1920	– decyzją Rady Ambasadorów w Paryżu Polska uzyskała ptn.-wsch. część Orawy
	1935	– konsekrowanie nowego kościoła w Zakrzowie przez bpa sufragana Stanisława Rosponda
29	1931	– założenie Związku Spisko-Orawskiego z siedzibą w Jabłonce
31	1943	– drugie wysiedlenie ludności Ślązowic na Śląsk Cieszyński i Czeski oraz do Generalnego Gubernatorstwa
	1967	– zmarł ks. dr Ferdynand Machay, działacz orawski, budzieli polskości na Orawie, proboszcz kościoła Mariackiego w Krakowie, senator RP

lipiec

Pt	1	NAJŚWIĘTSZE SERCE JEZUSA, HALINY, MARCINA, OTTONA z Bambergu, biskupa	• Odpust - Lipnica Wielka
So	2	MARII - NIEPOKALANEGO SERCA MARII, BERNARDYNA Realino jezuita, JAGODY, URBANA	• Odpust - Hucisko
N	3	ANATOLA biskupa, TOMASZA apostoła	• Odpust - Jachówka, Żarnówka
Pn	4	ANDRZEJA z Damaszku biskupa, ELŻBIETY Portugalskiej, TEODORA,	
Wt	5	ANTONIEGO Marii Zaccaria kapłana, ATANAZEGO z góry Athos opata, MARII Goretti męczennicy	
Śr	6	DOMINIKI z Nikodemii, męczennicy, MARII Teresy Ledóchowskiej dziewicy	
Cz	7	BENEDYKTA XI papieża, SĘDZISŁAWA, WILIBALDA biskupa	
Pt	8	EDGARA Spokojnego władcy Anglii, EUGENIUSZA III papieża, ELŻBIETY, WIRGINII	
So	9	ADRIANA Fortescue męczennika, WERONIKI Giuliani kapucynki, ZENONA,	
N	10	ANTONIEGO pustelnika z ławry Peczerskiej, FILIPA,	
Pn	11	BENEDYKTA z Nursji opata, OLGI Mądrej księżnej Rusi Kijowskiej	
Wt	12	BRUNONA, BONIFACEGO z Kwerfurtu biskupa i męczennika, JANA Gwalberta opata, JANA Jones męczennika	
Śr	13	ANDRZEJA Świerada i BENEDYKTA pustelników, EUGENIUSZA, HENRYKA II cesarza i KUNEGUNDY cesarzowej męczennicy	
Cz	14	FRANCISZKA Solano, franciszkanina, JAKUBA, Kamila de Lellis, kapłana, ULRyka	
Pt	15	BONAWENTURY, biskupa i doktora Kościoła, HENRYKA, cesarza, WŁODZIMIERZA I Wielkiego	
So	16	MARII - MATKI BOŻEJ SZKAPLERZNEJ (MATKI BOŻEJ Z GÓRY KARMEL), MARII Magdaleny Postel zakonnicy, WINCENEGO	• Odpust - Sidzina, Zembrzyce, Zubrzyca Dolna
N	17	ALEKSEGO żebraka, BOGDANA	
Pn	18	EMILIANA męczennika, FRYDERYKA biskupa i męczennika, SZYMONA z Lipnicy, kapłana	
Wt	19	MARCINA, WINCENEGO, WODZISŁAWA	
Śr	20	CZESŁAWA dominikanina, ELIASZA, HIERONIMA, MAŁGORZATY panny i męczennicy	• Odpust - Izdebnik
Cz	21	DANIELA, WAWRZYŃCA z Brindisi kapłana i doktora Kościoła, WIKTORA męczennika	
Pt	22	MARII Magdaleny	
So	23	APOLINAREGO biskupa i męczennika, BRYGIDY Szwedzkiej, wdowy	
N	24	KINGI klaryski, KRYSZYNY z Bolsena męczennicy	• Odpust - Stryżawa Górna, Zakrzów
Pn	25	JAKUBA Większego apostoła, KRZYSZTOFA męczennika	
Wt	26	ANNY i JOACHIMA rodziców Matki Bożej	• Odpust - Chyżne
Śr	27	INNOCENTEGO I papieża, JULII, NATALII męczennicy	
Cz	28	SAMSONA biskupa i opata, WIKTORA I papieża	
Pt	29	LUDMIŁY, MARTY siostry Łazarza, OLafa króla Norwegii	
So	30	LEOPOLDA Bogdana Mandicza kapucyna, PIOTRA Chryzologa biskupa i doktora Kościoła	
N	31	HELENY męczennicy, IGNACEGO Loyoli, LUDOMIRA	• Odpust - Skawinki

Zarząd Oddziału Miejskiego Związku OSP RP w Makowie Podhalańskim

prezes:

Franciszek Żarnowski

wiceprezesi:

Stanisław Migas, Edward Orawiec

komendant gminny:

Kazimierz Pałka

sekretarz:

Henryk Kawulak

skarbnik:

Stanisław Marek

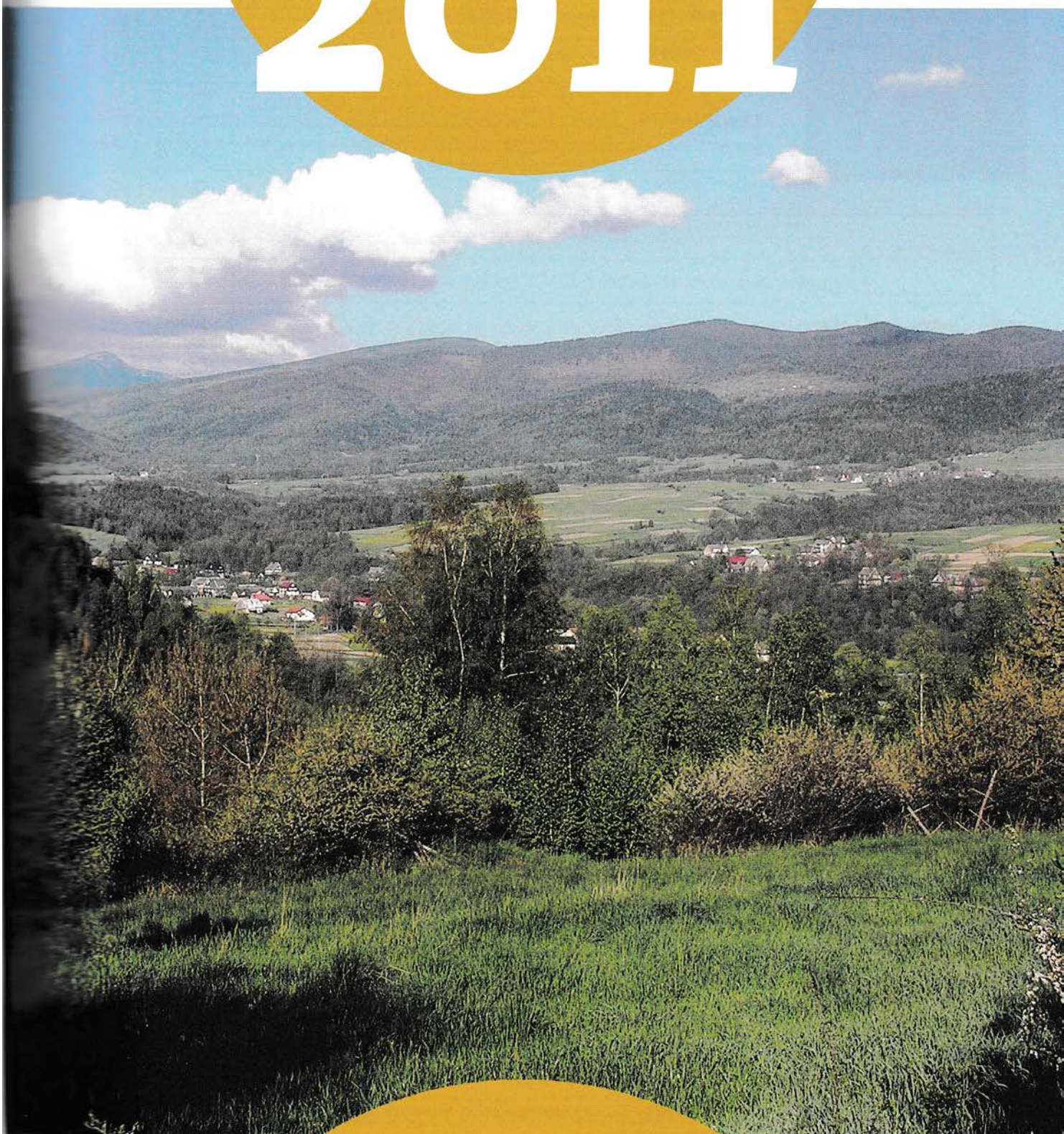
członek prezydium:

Stanisław Zajda

członkowie zarządu:

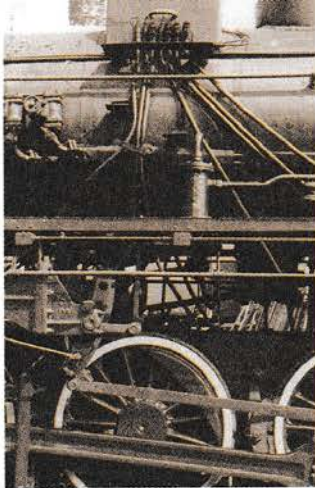
Łukasz Borowy, Józef Dańko, Czesław Malota,
Eugeniusz Maślankiewicz, Grzegorz Migas,
Andrzej Sala, Stefan Wala, Tadeusz Woźny

2011

sierpień

Widok na Pasma Policy i Babią Górę – gmina Bystra-Sidzina

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 15 sierpnia 1899** otwarcie linii Skawce – Wadowice – Trzebinia.
- 1972** w wyniku powodzi zostaje przerwana łączność kolejowa między Suchą a Skawcami.
- 9 sierpnia 2010** skansen w Chabówce uruchomił historyczny pociąg retro na imprezę „Parowozem na wojnę bolszewicką”. Odcinek Chabówka – Sucha – Kraków historyczny skład przemierzał pomiędzy godziną 8 a 11.

2011

sierpień

KALENDARIUM

1	1576	– Anna z Sieniawy Jordanowa funduje drewniany kościół pw. Przenajświętszej Trójcy w Jordanowie
	1976	– po raz pierwszy na scenie w Makowie Podhalańskim odbywa się Tydzień Kultury Beskidzkiej
2	1838	– wmurowanie kamienia węgielnego pod kościół w Osielcu
4	1916	– pożar w Makowie
8	1666	– przy kościele w Zembrzycach powstaje Bractwo św. Szkaplerza
11	1574	– Albert Łaski zdobywa zamek lanckoroński i siłą zajmuje starostwo lanckorońskie dzierżone wówczas przez Barbarę Wolską
	1982	– erygowanie parafii w Bystrej
12	1989	– zmarł Emil Wacyk, zasłużony działacz regionalny z Makowa Podhalańskiego
15	1886	– powstanie orkiestry dętej w Sidzinie
	1899	– Towarzystwo Akcyjne Kolei Lokalnej Trzebinia – Skawce (właściciel linii) oddało do użytku linię kolejową z Wadowic do Skawiec
17	1995	– zostało zarejestrowane Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich
	1996	– I Babiogórski Złaz Samorządowców Gmin Babiogórskich i odsłonięcie na szczycie Babiej Góry słowackiego pomnika poświęconego Janowi Pawłowi II
19	1951	– otwarcie szkoły w Zachełmnej
20	1985	– w kaplicy w Marcówce została odprawiona pierwsza msza święta
23	2000	– w Stryszawie Siwówce odsłonięto Pomnik Szczerzej Wdzięczności, powstały dla uczczenia Ojca Świętego Jana Pawła II i prymasa Polski, kardynała Stefana Wyszyńskiego, którzy w latach sześćdziesiątych przybywali tu na wypoczynek
24	2010	– otwarcie nowego mostu na Skawie i obwodnicy w Zembrzycach
26	1767	– przekazanie relikwii św. Jana Kantego kościołowi w Stryszowie przez biskupa sufragana krakowskiego Franciszka Potkańskiego
	1852	– oddanie do użytku tzw. Losertówki, schronu wzniesionego na szczycie Diablaka z inicjatywy ówczesnego właściciela Zawoi hr. Filipa Saint-Genois
	2000	– V Babiogórski Złaz Samorządowców, będący zarazem I Międzynarodowym Złazem Poznawczo-Integracyjnym z metą w Orawskiej Półgórze (słow. Oravská Polhora)
30	1892	– początek trzydniowych manewrów wojsk austriackich w Zembrzycach
	1953	– konsekracja kościoła w Skawicy
31	1836	– urzędowa zmiana nazwy Górnej Skawicy na Zawoję
	1906	– konsekracja kościoła w Krzeszowie

sierpień

Pn	1	ALFONSA Marii Ligouri biskupa i doktora Kościoła, JUSTYNA
Wt	2	MARII - MATKI BOŻEJ ANIELSKIEJ, EUZEBIUSZA z Vercelli biskupa, GUSTAWA, STEFANA I papieża • Odpust - Podwilk, Zowoja Centrum
Śr	3	LIDII z Tiatry, NIKODEMA
Cz	4	DOMINIKA, FRANCISZKA Cacco tercjarza-pustelnika, JANA Marii Vianney kapłana
Pt	5	MARII - MATKI BOŻEJ ŚNIEŻNEJ (Poświęcenie Bazyliki Matki Bożej Większej), JUSTYNA, OSWALDA króla, męczennika
So	6	PRZEMIENIENIE PAŃSKIE, JAKUBA, SŁAWY • Odpust - Jablonka
N	7	DOROTY, KAJETANA z Thieny kapłana, KLAUDII, SYKSTUSA II papieża, męczennika • Odpust - Maków Podhalański
Pn	8	CYPRIANA, DOMINIKA Guzmana kapłana, EMILIANA
Wt	9	EDYTY Stein dziewicy i męczennicy, JANA z Fermo, JANA z Salerno, ROMANA męczennika, RYSZARDA, TERESY BENEDYKTY od Krzyża
Śr	10	BORYSA, HUGONA biskupa, WAWRZYŃCA diakona i męczennika
Cz	11	KLARY dziewicy, ZUZANNY męczennicy
Pt	12	EUZEBIUSZA biskupa, LECHA
So	13	MARII - MATKI BOŻEJ KALWARYJSKIEJ, DIANY, HIPOLITA kapłana i PONCJANA papieża, męczenników
N	14	ALFREDA, MAKSYMILIANA Marii Kolbego, WOJBORA
Pn	15	MARII - WNIEBOWZIĘCIE MATKI BOŻEJ (MATKI BOŻEJ ZIELNEJ), TARSYCJUSZA męczennika, Święto Wojska Polskiego
Wt	16	JOACHIMA, ROCHA wyznawcy, STEFANA króla Węgier • Odpust - Uprnica Mała
Śr	17	JACKA Odrowązka kapłana, JULIANNY, MIRONA męczennika
Cz	18	HELENY cesarzowej, wdowy, ILONY
Pt	19	BOLESŁAWA, JANA Eudesa kapłana
So	20	BERNARDA z Clairvaux opata i doktora Kościoła, MARII de Mattias
N	21	BALDWINA opata, JOANNY, PIUSA X papieża, SOBIEŚŁAWA
Pn	22	MARII - MATKI BOŻEJ KRÓLOWEJ ŚWIATA, CEZAREGO
Wt	23	APOLINAREGO, FILIPA, RÓŻY z Limy dziewicy
Śr	24	BARTŁOMIEJA apostoła, EMILII de Vialar, JERZEGO
Cz	25	JÓZEFA Kalasantego kapłana, LUDWIKA IX króla Francji
Pt	26	MARII - MATKI BOŻEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ, NATALII męczennicy, ZEFIRYNY • Odpust - Kiczony, Marcówka, Skawica, Śleszowice
So	27	CEZAREGO z Arles biskupa, MONIKI matki św. Augustyna, wdowy
N	28	ALEKSANDRA biskupa Konstantynopola, AUGUSTYNA biskupa i doktora Kościoła, HERMANA męczennika • Odpust - Budzów, Juszczyń, Kojszówka, Świnna Poręba
Pn	29	JANA (Męczeństwo św. Jana Chrzciela), SABINY męczennicy
Wt	30	ADAUKTA i FELIKSA męczenników, FIAKRIUSZA pustelnika, SZCZĘSNEGO biskupa męczennika
Śr	31	BOHDANA, RAJMUNDA Nonnata, PAULINY

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Mucharzu

prezes:

Witold Wata

wiceprezes:

Zbigniew Pławny

komendant gminny:

Dariusz Dyrz

sekretarz:

Jerzy Wójs

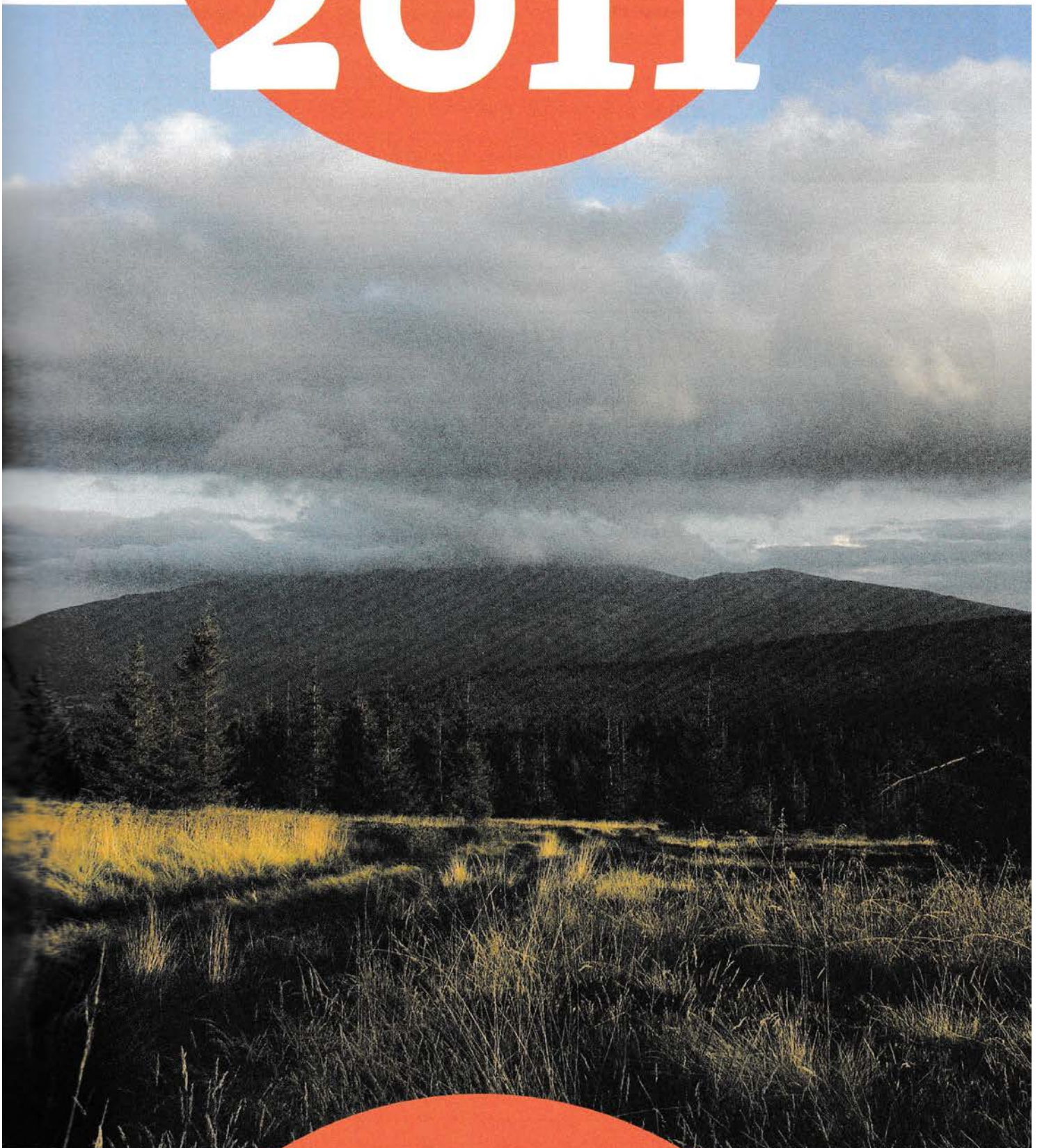
skarbnik:

Przemysław Sikora

członkowie zarządu:

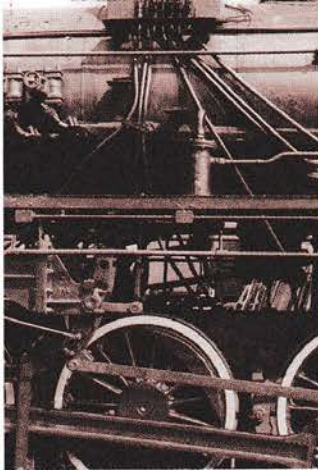
Paweł Fortuna, Zbigniew Woźniak, Tadeusz Sikora,
Roman Bednarczyk, Mirosław Siemieniec, Waclaw Wądołny,
Marcel Czechowicz, Adam Molendowicz

2011

wrzesień

Widok na Babią Górę – gmina Stryszawa

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 1 września 1925** katastrofa na stacji Stryszów. Na pociąg z Krakowa najechał pociąg wojskowy rannych zostało 11 pasażerów.
- 1-2 września 1939** linią Sucha – Chabówka przemieszcza się polski pociąg pancerny nr 51 ostrzeliwując stanowiska niemieckie w okolicach Jordanowa.
- 3 września 1939** na skutek ostrzału artyleryjskiego ulega spaleni stacja w Jordanowie.
- 1983** elektryfikacja odcinka Sucha – Lachowice.

2011

wrzesień

KALENDARIUM

1	1333	– książę oświęcimski Jan I Scholastyk zezwala Mikołajowi z Benkowic na lokację wsi w okolicach Zembrzyc - pierwsza wzmianka o Zembrzycach
	1842	– założenie pierwszej szkoły w Koszarawie
	1939	– pierwszy dzień walk na Wysokiej
	1950	– założenie przedszkola w Bystrej z inicjatywy „Chłopskiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Bystrej”
	2000	– powstaje Liceum Ogólnokształcące w Zawoi
3	1939	– Niemcy wkraczają do Bystrej
4	1939	– Niemcy wkraczają do Suchoj i do Koszarawy
5	1823	– umiera ks. Ignacy Machajski, wieloletni proboszcz parafii suskiej
	1881	– konsekracja kościoła w Mucharzu przez ks. bpa krakowskiego Albina Sasa Dunajewskiego
	1948	– zmarł ks. Marcin Jabłoński, proboszcz Orawki, działacz orawski, autor poematu sławiącego krasę Orawy (ur. 11.11.1888 r.)
8	1988	– I Sejmik Kultury Orawskiej w Jabłonce
9	1955	– oddanie do użytku schroniska PTTK im. Kazimierza Sosnowskiego na Hali Krupowej
	1978	– Kardynał Karol Wojtyła odbywa wycieczkę ze Skawicy przez Policę na Przełęcz Krowiarki - była to jego ostatnia wycieczka przed wyjazdem na konklawe do Rzymu
	2000	– Jordanów odznaczony Orderem Krzyża Grunwaldu „za wybitne zasługi w walce z hitlerowskim okupantem w latach II wojny światowej”
11	1945	– utworzenie Towarzystwa Sportowego „Halniak” Maków Podhalański
12	1772	– zamordowanie przez zbójców proboszcza stryszowskiego ks. Józefa Dębińskiego w lesie, w miejscu zwanym „Mogilą”
13	1944	– zm. sługa boża Rozalia Celakówna z Jachówki, jej proces beatyfikacyjny został otwarty 5.11.1996 r.
15	1906	– otwarcie schroniska turystycznego na Markowych Szczawinach, pierwszego polskiego schroniska w Beskidach Zachodnich
	2007	– otwarcie Muzeum Miejskiego Suchoj Beskidzkiej
17	1909	– umiera burmistrz Suchoj Antoni Pawluszkiwicz, poseł do Rady Państwa w Wiedniu
18	1797	– cesarz Franciszek II zatwierdza dawne przywileje Lanckorony i nadaje miastu herb
19	1655	– dowódca załogi na zamku w Lanckoronie Jakub Wilkoński poddaje zamek Szwedom
21	1985	– rozpoczęcie pierwszej „Babiogórskiej Jesieni” w Zawoi
23	1549	– Jan Porębski, dziedzic Krzeszowa, sprzedaje go Janowi i Wawrzyńcowi Komorowski
23	1972	– otwarcie Muzeum Regionalnego Ziemi Suskiej w salach suskiego zamku
	1982	– oddanie do użytku Szpitala Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej
25	1966	– otwarcie Ośrodka Muzealnego PTTK na Markowych Szczawinach
	1994	– koronacja cudownego obrazu Matki Bożej Trudnego Zawierzenia – Pani Jordanowskiej
26	1940	– wysiedlenie 1000 mieszkańców Lachowic
27	1998	– Kard. Franciszek Macharski poświęcił pomnik Jana Pawła II obok mucharskiego kościoła
	2003	– konsekracja kościoła pw. św. Stanisława w Stryszawie Dolnej
29	1839	– hr. Feliks Ludwik Saint-Genois d'Anneacourt nabywa dobra makowskie na licytacji

wrzesień

Cz	1	BRONISŁAWY norbertanki, IDZIEGO pustelnika i opata
Pt	2	STEFANA, WILHELMA biskupa
So	3	GRZEGORZA I Wielkiego papieża, doktora Kościoła, IZABELI, SZYMONA
N	4	ROZALII (Róży) z Palermo dziewicy i pustelnicy
Pn	5	DOROTY, WIKTORYNA męczennika
Wt	6	BEATY, EUGENIUSZA
Śr	7	MELCHIORA Grodzieckiego kapłana i męczennika, REGINY dziewicy i męczennicy
Cz	8	MARII - NARODZENIE MATKI BOŻEJ (MATKI BOŻEJ SIEWNEJ), ADRIANY, KLEMENTYNY
Pt	9	ANIELI Salawy dziewicy, MARII de Cabeza wdowy, SERGIUSZA, PIOTRA Klawera kapłana
So	10	MIKOŁAJA z Tolentino, PULCHERII cesarzowej
N	11	HIACYNTA i PROTA męczenników, JANA Gabriela Perboyrem,
Pn	12	MARII - NAJŚWIĘTSZEGO IMIENIA MARYI, GWIDONA kościelnego z Laeken, RADZIMIRA
Wt	13	EUGENII, JANA Chryzostoma biskupa, doktora Kościoła
Śr	14	PODWYŻSZENIE KRZYŻA ŚWIĘTEGO, BERNARDY, ROKSANY
Cz	15	MARII - MATKI BOŻEJ BOLESNEJ, ALBINA, NIKODEMA
		● Odpust - Orawka
Pt	16	CYPRIANA biskupa i KORNELIUSZA papieża, męczenników
So	17	HILDEGARDY benedyktynki, JUSTYNA, ROBERTA Bellarmina biskupa i doktora Kościoła
N	18	IRENY, JÓZEFA z Kupertynu kapłana, STANISŁAWA Kostki
		● Odpust - Daniełki
Pn	19	MARII - MATKI BOŻEJ SALETYŃSKIEJ, EMILII de Rodat, JANUAREGO biskupa i męczennika, TEODORA z Tyru biskupa
Wt	20	EUSTACHEGO, EUZEBII, FRANCISZKA Marii z Camporosso, TOMASZA Johsona i towarzyszy
Śr	21	HIPOLITA, JONASZA, MATEUSZA ewangelisty
Cz	22	MAURYCEGO męczennika, TOMASZA z Villanueva biskupa
Pt	23	BERNARDYNY Marii Jabłońskiej dziewicy, BOGUSŁAWA, LINUSA papieża, TEKLI dziewicy i męczennicy Ojca PIO
		PIERWSZY DZIEŃ JESIENI
So	24	GERARDA biskupa, HERMANA Kaleki, JANINY, KOLUMBY, RUPERTA
N	25	AURELII, WŁADYSŁAWA z Gielniowa kapłana
Pn	26	DAMIANA i KOSMY męczenników, MAURYCEGO
Wt	27	AMADEUSZA, WINCENTEGO a Paulo kapłana, WAWRZYŃCA z Ripafratta
Śr	28	TYMONA biskupa, WACŁAWA Czeskiego, męczennika
Cz	29	GABRIELA, MICHAŁA, RAFAŁA, archaniołów
		● Odpust - Zubrzyca Górna
Pt	30	FELICJI, GRZEGORZA Oświeciciela, apostoła Ormian, HIERONIMA kapłana i doktora Kościoła

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Stryszowie

prezes:

Jan Waclawski

wiceprezysi:

Wiesław Odrowąż, Bogdan Ryba

komendant gminny:

Franciszek Opyrchał

sekretarz:

Marta Pływacz

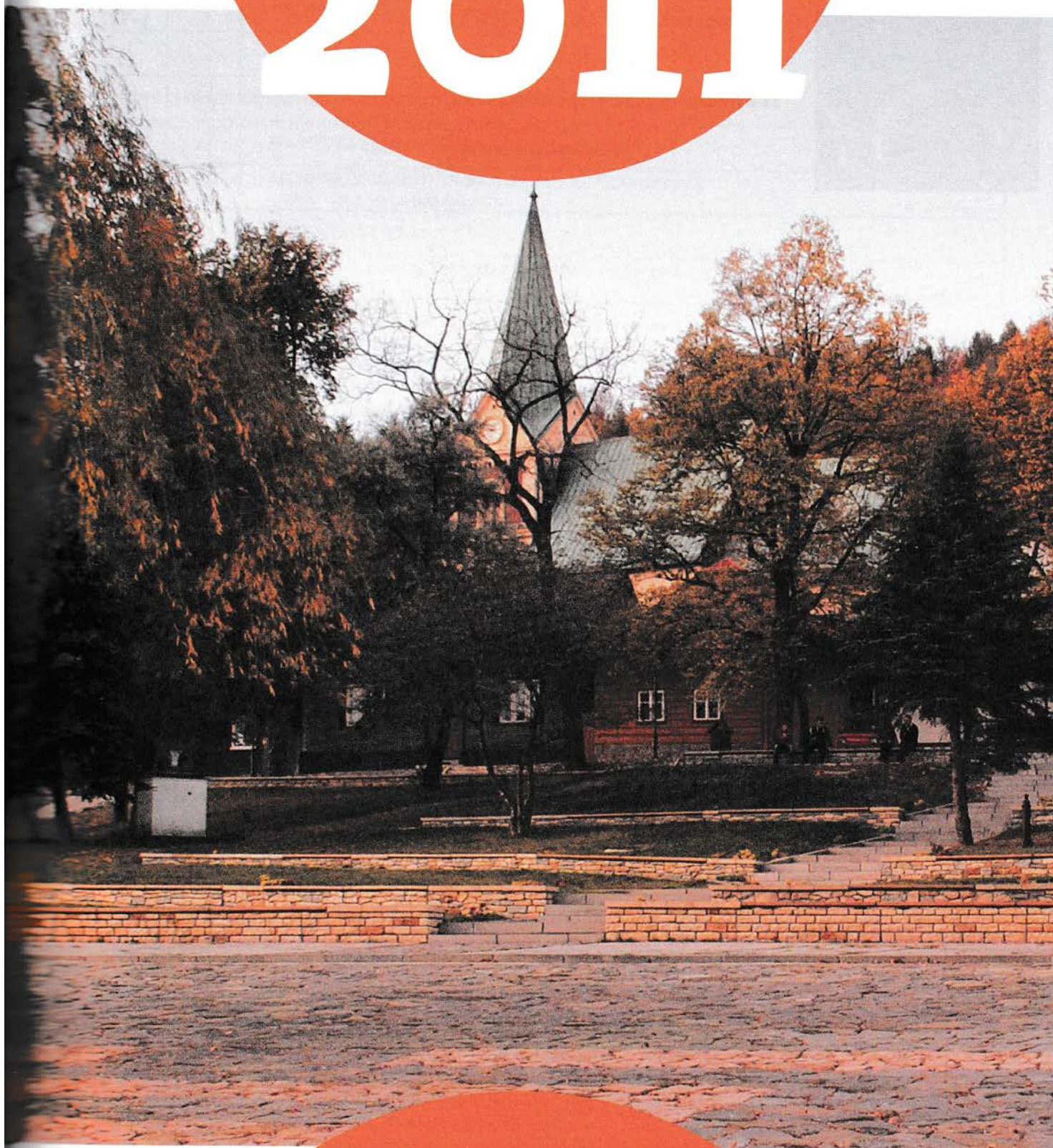
skarbnik:

Kazimierz Trączyk

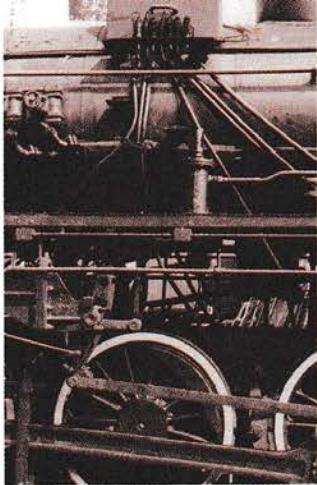
członkowie zarządu:

Rafał Lempart, Józef Styrzula, Kazimierz Spólnik,
Jan Grajny, Aleksander Makówka,
Lucjan Bartkowski, Stanisław Zabiegaj

2011

październik

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 17 październik 1882** rozpoczęcie prac przy budowie linii Żywiec – Sucha.
- 1989** elektryfikacja odcinka Lachowice – Żywiec.
- 11 październik 1944** partyzanci wysadzają most na Rapaczówce, w pobliżu stacji Jordanów, wraz z przejeżdżającym po nim pociągiem. Przewrócone lokomotywy leżą obok torów aż do 1946 roku.

2011 październik

KALENDARIUM

1	1881	– otwarto szkołę w Mucharzu (obok kościoła)
3	1929	– uroczyste poświęcenie kaplicy w Stryszawie–Siwcowce i oddanie jej pod patronat św. Teresy od Dzieciątka Jezus
4	1911	– rozpoczęcie roku szkolnego w pierwszej publicznej Szkole Ludowej w Dąbrówce
7	1990	– konsekracja kościoła na Wysokiej
	2000	– konsekracja kościoła w Kurowie
9	2010	– koronacja obrazu Matki Bożej Trudnego Zawierzenia koronami papieskimi w Jordanowie
13	1920	– zawiązano w Gęstych Domach w Jabłonce koło Towarzystwa Szkoły Ludowej
	1944	– Niemcy spalili osiedle Malinowe w Sidzinie podczas pacyfikacji Pasma Babiogórskiego
15	1967	– odsłonięcie pomnika na Polanie Malinowe w Sidzinie
	1988	– I Walny Zjazd Towarzystwa Przyjaciół Orawy
16	1930	– decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wprowadzono urzędową formę nazwy Makowa – Maków Podhalański
	2005	– poświęcenie pomnika w Sidzinie dedykowanego pamięci Ojca Świętego Jana Pawła II
17	1908	– poświęcenie kamienia węgielnego pod nowy kościół w Jordanowie
	1937	– oddanie do użytku nowego betonowego mostu na rzece Skawie w Makowie Podhalańskim
18	1944	– pacyfikacja Zachełmnej przez hitlerowców
	1996	– obchody 100-lecia Zespołu Szkół w Makowie Podhalańskim, który przekształcony został z Krajowej Szkoły Hafciarskiej
	2000	– Kardynał Franciszek Macharski konsekruje kościół p.w. MB Pocieszenia w Świnnej Porębie
19	1997	– konsekracja kościoła w Juszczyźnie
24	1776	– poświęcenie kościoła w Łętowni
	1963	– doprowadzenie prądu elektrycznego do Zachełmnej
	2000	– w Stryszowie powstaje Międzynarodowa Koalicja Dla Ochrony Polskiej Wsi założona przez Jadwigę Łopatę, która w 2002 r. otrzymała międzynarodową Nagrodę Goldmana w dziedzinie ochrony środowiska
26	1530	– Stanisław i Piotr Porębscy rezygnują ze wsi Grzechynia na rzecz króla polskiego
27	1844	– założenie Towarzystwa Wstrzemięźliwości w Suchej
28	1910	– pożar kościoła parafialnego w Budzowie
30	1954	– utworzenie Babiogórskiego Parku Narodowego

październik

So	1	TERESY od Dzieciątka Jezus dziewicy i doktora kościoła, REMIGIUSZA biskupa
N	2	ANIOŁÓW STRÓŻÓW, DIONIZEGO, TEOFIŁA mnicha, SERAFINY • Odpust - Osielec
Pn	3	GERARDA z Brogne opata, JANA z Dukli kapłana
Wt	4	FRANCISZKA z Asyżu, PETRONIUSZA biskupa, ROZALI • Odpust - Koszarawa Bystra
Śr	5	APOLINAREGO, FAUSTYNY Kowalskiej dziewicy, FLORY dziewicy, RAJMUNDA z Kapui dominikanina • Odpust - Naprawa
Cz	6	ARTURA, BRUNONA opata
Pt	7	MARII - MATKI BOŻEJ RÓŻAŃCOWEJ, JUSTYNY z Padwy dziewicy i męczennicy, MARKA papieża • Odpust - Chyżne, Jordanów, Koziniec
So	8	BRYGIDY, PELAGII dziewicy i męczennicy, WALERII z Honnecourt
N	9	BOGDANA, WINCENTEGO Kadłubka
Pn	10	DIONIZEGO biskupa i męczennika, DANIELA, JANA Leonardiego kapłana, PAULINA z Yorku arcybiskupa
Wt	11	ALDONY, ALEKSANDRA Sauli biskupa, EMANUELI Torres Acosta
Śr	12	EDWINA króla, EUSTACHEGO, GAUDENTEGO, SERAFINA z Montegrano kapucyna
Cz	13	Edwarda Wyznawcy króla, GERALDA, Honorata Koźmińskiego kapłana, Januarego męczennika
Pt	14	BERNARDA, KALIKSTA I papieża i męczennika, RADZIMA - Gaudentego biskupa
So	15	EUSTACHEGO, TEKLI, TERESY z Avila dziewicy i doktora Kościoła
N	16	FLORENTYNY, JADWIGI Śląskiej, Rocznica wyboru Ojca Św. JANA PAWŁA II • Odpust - Tarnawa Dolna
Pn	17	IGNACEGO Antiocheńskiego biskupa i męczennika, MAŁGORZATY Marii Alacoque dziewicy
Wt	18	ŁUKASZA ewangelisty, PIOTRA z Alkantary, SIEMOWITA • Odpust - Lipnica Wielka
Śr	19	IZAÁKA Joguesza, JANA de Brebeuf i towarzyszy jezuitów, męczenników, PAWŁA od Krzyża, kapłana, PIOTRA z Alkantary kapłana, ZIEMOWITA
Cz	20	IRENY, JANA Kantego kapłana
Pt	21	JAKUBA Strępy (Strzemie) biskupa, URSZULI i towarzyszek, męczennicy
So	22	DONATA biskupa, FILIPA, KORDULI męczennicy
N	23	JANA Kapistrana kapłana, SEWERYNA Boecjusza • Odpust - Stryszów
Pn	24	ANTONIEGO Marii Claret biskupa, DARII męczennicy, MARCINA, RAFAŁA
Wt	25	INGI, RAFAŁA
Śr	26	EWARYSTA, MARCJANA i LUCJANA męczenników
Cz	27	ANTONINY zakonnicy, IWONY, SABINY męczennicy
Pt	28	JUDY Tadeusza i SZYMONA apostołów • Odpust - Łętownia
So	29	FELICJANA męczennika, MICHAŁA, NARCYZA biskupa Jerozolimy, VIOLETTY
N	30	BONAWENTURY Bojani, PRZEMYSŁAWA, ZENOBII
Pn	31	ALFONSA Rodrigueza jezuitę, KRZYSZTOFA franciszkanina, URBANA, WOLFGANGA biskupa

Zarząd Miejski Związku OSP RP w Suchej Beskidzkiej

prezes:

Stanisław Lichosyt

wiceprezysi:

Andrzej Chowaniec, Wojciech Kysiak

komendant gminny:

Paweł Kysiak

sekretarz:

Maria Mazur

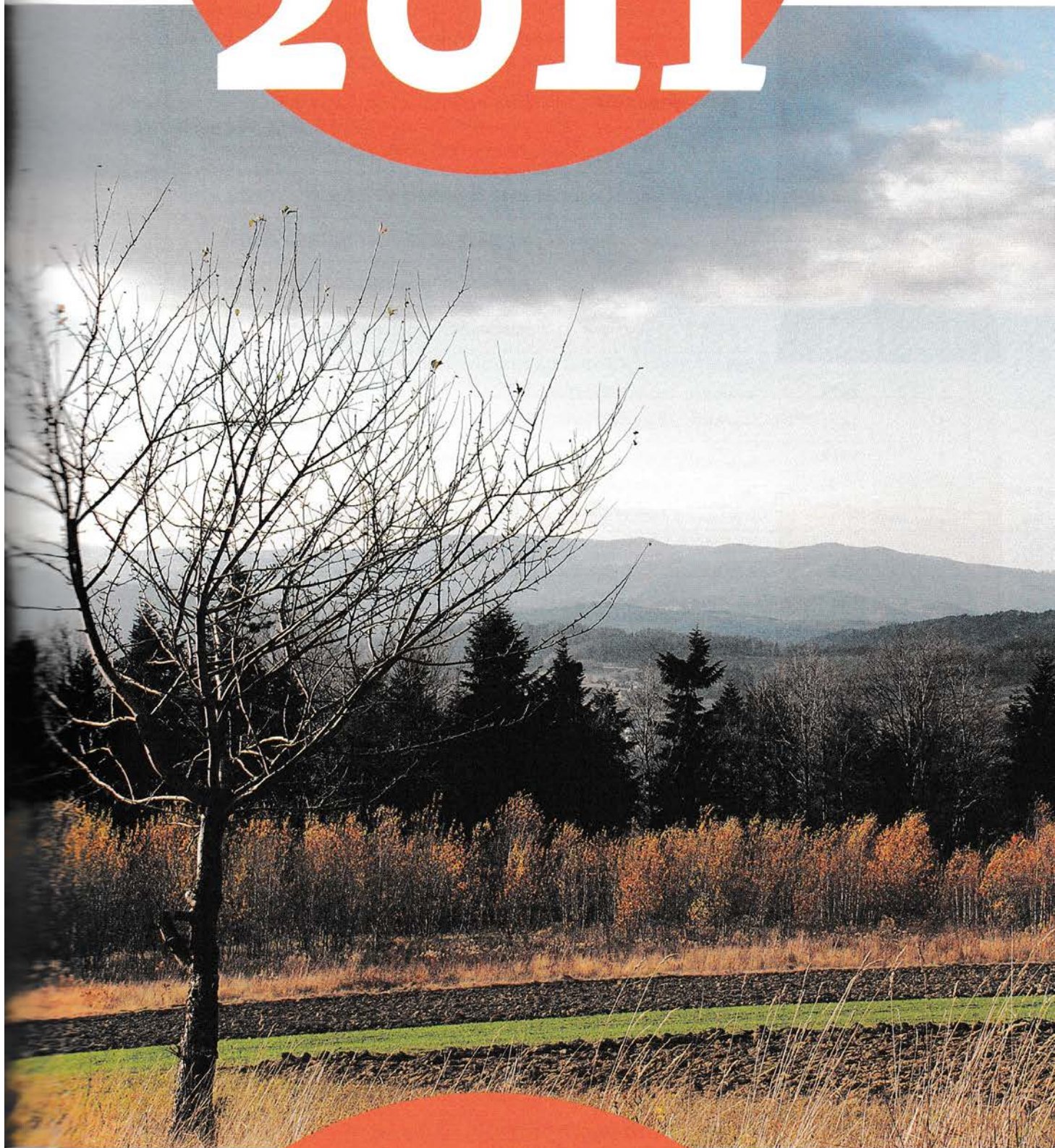
skarbnik:

Edward Bańdura

członkowie zarządu:

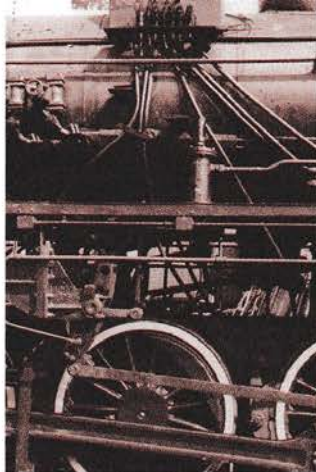
Józef Steczek, Marek Fluder

2011

listopad

Jesienny krajobraz – gmina Budzów

Z dziejów kolei pod Babią Górą

1914 odcinkiem linii kolejowej Sucha – Chabówka – Mszana transportowano pospiesznie oddziały XIV korpusu gen. Rotha, które wzięły udział w walkach z wojskami rosyjskimi między Mszaną a Limanową.

24 listopada 1944 największa katastrofa w historii polskiego kolejnictwa na pociąg Zakopane – Kraków, jadący okrężną drogą, najechał na stacji Barwałd Średni pociąg wojskowy. Zginęło 130 osób.

2011 listopad

KALENDARIUM

1	1873	– otwarcie szkoły w Bieńkówcze
2	1851	– w Suchej zatrzymuje się podróżujący ze Lwowa cesarz Franciszek Józef I
3	1912	– w Chicago powstaje Towarzystwo Synów Gór znad Skawy założone przez emigrantów z Zembrzyc
	1998	– poświęcenie kaplicy w Marcówce
3	2006	– w Lipnicy Wielkiej rozpoczęła się dwudniowa sesja popularno-naukowa zorganizowana z okazji 400-lecia wsi
5	1533	– biskup krakowski Piotr Tomicki zezwala na utworzenie parafii w Zembrzycach
	1947	– zmarł prof. Eugeniusz Machay, biolog, żołnierz AK, działacz orawski (ur. 27.01.1891 r. w Jabłonce)
7	1564	– lokacja Jordanowa
	1695	– breve papieża Innocentego XII, nadające wiernym nawiedzającym siedem ołtarzy w Suchej takie same odpusty, jakie uzyskiwali pielgrzymi nawiedzający siedem ołtarzy w watykańskiej bazylice św. Piotra
8	1923	– utworzenie powiatu makowskiego
9	1669	– król Michał Korybut Wiśniowiecki potwierdza dawne przywileje Lanckorony i zezwala na trzy nowe jarmarki w mieście (na św. Agnieszkę, św. Stanisława i św. Franciszka)
	1869	– wielki pożar Lanckorony
10	1855	– konsekracja przez biskupa tarnowskiego Józefa Alojzego Pukalskiego kościoła w Koszarawie ku czci św. Karola Boromeusza
	1905	– umiera ks. Józef Prochner, probosz parafii suskiej, budowniczy nowego kościoła w Suchej
11	1445	– książę zatorski Wacław sprzedaje Zembrzyce Janowi Cieślińskiemu
	1988	– w Mucharzu obok kościoła odsłonięto Obelisk Niepodległości z pamiątkową tablicą
	1994	– ks. Kard. F. Macharski konsekruje kościół w Bystrej
	2002	– oficjalne otwarcie makowskiego Rynku odrestaurowanego po powodzi w 2001 r., połączone z odsłonięciem nowego wizerunku Pomnika Nieznanego Żołnierza i Ofiar Wojny
15	1918	– utworzenie Rady Narodowej Polaków na Górnej Orawie
	1918	– powstanie I Kompanii Spisko–Orawskiej
	1955	– powstanie Oddziału Ziemi Babiogórskiej PTTK w Suchej
18	1647	– wskutek wypadku podczas polowania umiera właściciel dóbr suskich Krzysztof Komorowski
20	1738	– August III wydaje dla Jordanowa przywilej na dwanaście jarmarków
21	1951	– utworzenie parafii w Skawicy
	1998	– w suskim zamku odbyło się I Sympozjum „Dziedzictwo kulturowe obszaru Babiej Góry” zorganizowane przez Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich
26	1376	– książę oświęcimski Jan wystawia dokument, w którym poświadcza fakt sprzedaży Krzeszowa przez Jana Szaszko ze Śleszowic Wawrzyńcowi Szaszkowicowi
28	1932	– zostaje zorganizowany w budynku szkoły Związek Strzelecki – oddział Mucharzu
30	1824	– utworzenie parafii w Koszarawie

listopad

Wt	1	WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH
Śr	2	WSPOMNIENIE WSZYSTKICH WIERNYCH ZMARŁYCH (DZIEŃ ZADUSZNY)
Cz	3	HUBERTA biskupa, MARCINA de Porres zakonnika, SYLWII matki Grzegorza papieża
Pt	4	KAROLA Boromeusza biskupa, OLGIERDA
So	5	ELŻBIETY i ZACHARIASZA rodziców św. Jana Chrzciciela, SŁAWOMIRA, GERALDA biskupa
N	6	FELIKSA, KRYSZYNY stygmatyczki, LEONARDA z Limoges pustelnika • Odpust - Koszarawa
Pn	7	ANTONIEGO Baldinucci jezuitę, FLORENCJUSZA, ZYGMUNTA
Wt	8	BOGDANA, GOLFRYDA biskupa, SEWERYNA
Śr	9	Poświęcenie Bazyliki Laterańskiej w Rzymie, ALEKSANDRA, LUDWIKA Marbioli, TEODORA żołnierza męczennika, URSYNA
Cz	10	ANDRZEJA, LEONA I Wielkiego papieża i doktora Kościoła, JUSTA, LEONA, LUDOMIRA
Pt	11	ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI, MARCINA z Tours biskupa, TEODORA Studyty opata, • Odpust - Bystra Podhalańska, Podwilk
So	12	JOZAFATA Kuncewicza biskupa i męczennika, RENATY
N	13	BENEDYKTA, IZAAKA, JANA, KRYSZYNA, MATEUSZA, męczenników
Pn	14	EMILA, ROGERA, SERAFINA, WAWRZYŃCA
Wt	15	ALBERTA Wielkiego biskupa i doktora Kościoła, LEOPOLDA III margrabiego
Śr	16	MARII - MATKI BOŻEJ OSTROBRAMSKIEJ, GERTRUDY Wielkiej, dziewicy, MAŁGORZATY Szkockiej, królowej
Cz	17	GRZEGORZA Cudotwórcy biskupa, GRZEGORZA z Tours biskupa, ELŻBIETY Węgierskiej, zakonnicy, JOZAFATA
Pt	18	ANIELI, KAROLINY Kózkówny dziewicy i męczennicy, ODONA z Cluny opata, ROMANA
So	19	MAKSYMA, MECHTYLDY z Hackeborn zakonnicy, SALOMEI księżnej halickiej, zakonnicy
N	20	CHRYSZUSA KRÓLA WSZECHŚWIATA, ANATOLA, EDMUNDA króla Anglii, RAFAŁA Kalinowskiego, kapłana • Odpust - Jaszczurów
Pn	21	MARII - OFIAROWANIE MATKI BOŻEJ, FRANCISZKI, JANUSZA, KONRADA
Wt	22	CECYLII dziewicy i męczennicy, MARKA
Śr	23	FELICYTY, KLEMENSA I papieża i męczennika, KOLUMBANA opata, MAŁGORZATY Sabaudzkiej • Odpust - Zawoja Centrum
Cz	24	JANA Chryzogona męczennika, FLORY i MARII dziewicy i męczennicy, ANDRZEJA Dung - Lac kapłana i towarzyszy
Pt	25	ERAZMA biskupa męczennika, ELŻBIETY Dobrej, tercjanek, FRANCISZKI Siedliskiej, KATARZYNY Aleksandryjskiej, dziewicy i męczennicy
So	26	ALPIUSZA biskupa, JANA Berchmansa kapłana, KONRADA
N	27	Cudownego Medalika Matki Bożej, MAKSYMA biskupa, WIRGILIUSZA biskupa I Niedziela Adwentu
Pn	28	KATARZYNY Laboure, STEFANA Młodszeo mnicha, ZDZISŁAWA
Wt	29	BŁAŻEJA, FILOMENY, SATURNINA biskupa i męczennika
Śr	30	ANDRZEJA apostoła, JUSTYNY, KONSTANTEGO Maury

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Zawoi

prezes:

Marek Listwan

wiceprezysi:

Kazimierz Korzec, Paweł Wójcik

komendant gminny:

Zdzisław Kozina

sekretarz:

Jan Żurek

skarbnik:

Janusz Smyrak

członkowie prezydium:

Zbigniew Jordanek, Andrzej Szafraniec

członkowie zarządu:

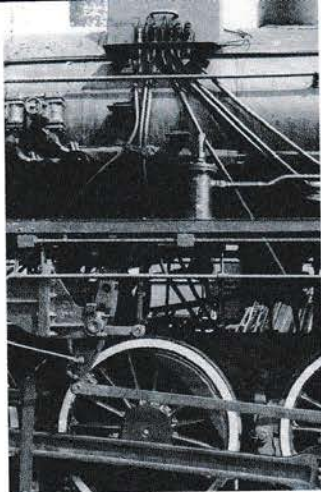
Krzysztof Hutniczak, Stanisław Ceremuga, Stanisław Baraniec, Tadeusz Smycz, Jan Konior, Jarosław Kuś, Aleksander Biłka, Kazimierz Simonicz, Teresa Migas, Wojciech Zemlik, Józef Hutniczak, Piotr Mazur

2011

grudzień

Zimowy krajobraz – gmina Maków Podhalański

Z dziejów kolei pod Babią Górą

- 12 grudnia 1884** otwarto linię Sucha – Skawina, jako odgałęzienie kolei transwersalnej. Otwarto również stacje: Sucha, Skawce, Stryszów, Stronie, Kalwaria Lanckorona.
- 16 grudnia 1884** otwarto linię kolejową Żywiec – Nowy Sącz, jako odcinek kolei transwersalnej. Otwarto również stacje: Hucisko, Lachowice, Maków, Osielec, Jordanów.
- 16 grudnia 1975** elektryfikacja odcinka Sucha – Chabówka.

2011 grudzień

KALENDARYUM

2	1908	– otwarcie nowego budynku szkoły w Suchej
3	1611	– wytyczenie granicy pomiędzy Bładzonką i Suchą, posiadłościami Piotra Komorowskiego, a Zembrzycami, należącymi wówczas do Barbary Niewiarowskiej
4	1931	– likwidacja powiatu makowskiego
5	1954	– wieś Mucharz zostaje zelektryfikowana
6	1972	– na podstawie uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie nr XVIII.92/72 tworzy się w powiecie wadowickim Gminę Mucharz w granicach byłej gromady
8	1624	– konsekracja kościoła w Suchej
	1972	– kardynał Karol Wojtyła dokonuje konsekracji kościoła parafialnego w Jordanowie
10	1940	– wysiedlenie Mucharza przez Niemców
12	1940	– pierwsze wysiedlenie części mieszkańców Śleszowic do Wadowic i w głąb Rzeszy
13	1975	– na stację kolejową w Jordanowie wjechał pierwszy pociąg elektryczny relacji Kraków – Zakopane
15	1576	– Stefan Batory wydaje dla Jordanowa przywilej na dwa jarmarki
	1996	– konsekracja kościoła pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Śleszowicach
16	1884	– otwarcie ruchu na linii kolejowej Żywiec – Nowy Sącz
	1884	– otwarcie stacji kolejowej w Suchej
17	1987	– zebranie założycielskie Towarzystwa Przyjaciół Orawy w Krakowie
	2004	– otwarcie Ośrodka Turystyczno-Narciarskiego „Mosorny Groń” (kolej linowa) w Zawoi
18	1948	– po raz pierwszy w historii Tarnawy Dolnej we wsi zabłysnęło światło elektryczne
19	1946	– urodził się w Chyźnem ks. dr biskup Jan Szkołoń (przyjęcie sakry biskupiej w Krakowie 4.06.1988 r.)
22	1378	– pierwsza wzmianka o Makowie, którego właścicielem był wówczas Hanko z Zakliczyna, protoplasta znanego rodu Jordanów
	2000	– rejestracja i rozpoczęcie oficjalnej działalności przez Jordanowskie Stowarzyszenie Twórców „Pasja” w Jordanowie
30/31	1944	– pluton AK „Kurniawa” pod dowództwem por. sap. inż. Tadeusza Studzińskiego („Jędrzejewski”) i sowiecki oddział „Walka” wysadzają most kolejowy w Skawcach

grudzień

Cz	1	EDMUNDA Campiona męczennika, ELIGIUSZA, NATALII
Pt	2	BIBIANY dziewicy i męczennicy, PAULINY, RAFAŁA Chylińskiego kapłana
So	3	FRANCISZKA Ksawerego kapłana, KASJANA męczennika
N	4	BARBARY dziewicy i męczennicy, JANA Damasceńskiego kapłana i doktora Kościoła
Pn	5	KRYSPINA męczennika, SABY opata
Wt	6	ABRAHAMA biskupa, EMILIANA, MIKOŁAJA z Miry biskupa
Śr	7	AMBROŻEGO biskupa i doktora Kościoła, MARCINA, MARIJ Józefy Rossello
Cz	8	NIEPOKALANE POCZĘCIE MATKI BOŻEJ, MARIJ, WIRGINII
Pt	9	LEOKADII dziewicy i męczennicy, WIESŁAWA
So	10	MARIJ - MATKI BOŻEJ LORETAŃSKIEJ, EULALII, GRZEGORZA III papieża, JULII
N	11	DAMAZEGO I papieża, DANIELA Słupnika
Pn	12	MARIJ - MATKI BOŻEJ Z GUADALUPE, ALEKSANDRA, JOANNY Franciszki de Chantal zakonnicy
Wt	13	ŁUCJI dziewicy i męczennicy, OTYLII opatki
Śr	14	ALFREDA, IZYDORA, JANA od Krzyża
Cz	15	CELINY, WALERIANA
Pt	16	ADELAJDY cesarzowej, ALBINY, ZDZISŁAWA
So	17	FLORIANA, ŁAZARZA, MODESTA patriarchy, OLIMPII wdowy
N	18	BOGUSŁAWA, GRACJANA biskupa, PAWŁA Mi i towarzyszy męczenników
Pn	19	DARIUSZA, ELEONORY mniszki, URBANA V papieża
Wt	20	BOGUMIŁA, DOMINIKA z Silos, EUGENIUSZA, ZEFIRYNA papieża męczennika
Śr	21	ANASTAZEGO I papieża, JANA, PIOTRA Kanizego kapłana i doktora Kościoła, TOMASZA
Cz	22	FRANCISZKI Ksawery Cabrini, HONORATY, ZENONA
Pt	23	JANA Kantego kapłana, MARIJ Małgorzaty d'Youville, SŁAWOMIRA, WIKTORII dziewicy i męczennicy
So	24	WIGILIA BOŻEGO NARODZENIA, ADAMA, EWY
N	25	BOŻE NARODZENIE, ANASTAZJI męczennicy
Pn	26	ŚWIĘTEJ RODZINY, DIONIZEGO papieża, SZCZEPANA, pierwszego męczennika
Wt	27	FABIOLI wdowy, JANA Ewangelisty, MAKSYMA
Śr	28	MŁODZIANKÓW - MĘCZENNIKÓW, ANTONIEGO, CEZAREGO
Cz	29	DOMINIKA, TOMASZA Becketa biskupa i męczennika
Pt	30	EUGENIUSZA, KATARZYNY Laboure dziewicy, MAŁGORZATY Colonna klaryski, SEWERYNA
So	31	MELANII Młodszej wdowy, SYLWESTRA I papieża

• Odpust - Siedzina

PIERWSZY DZIEŃ ZIMY

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Zembrzycach

prezes:

Józef Gąsiorek

wiceprezes:

Eugeniusz Stypuła

komendant gminny:

Tadeusz Huber

sekretarz:

Maria Kus

skarbnik:

Władysława Wrona

członkowie zarządu:

Stanisława Łagosz-Mirocha, Kazimierz Fortuna,
Zygmunt Pindel, Kazimierz Kachnic

Ogień. Groźny i święty

Ogień od niepamiętnych czasów był źródłem ciepła i światła. Ogrzewał, umożliwiał gotowanie strawy, rozświetlał mrok, bronił przed wrogiem, a także oczyszczał, wymierzał sprawiedliwość i siał zniszczenie. To od umiejętności niecenienia i podtrzymywania ognia zaczynają się dzieje naszej cywilizacji.

Ludy starożytne, między innymi Grecy, Rzymianie, Persowie, widzieli bóstwa ognia jako groźną siłę niszczycielską, której składano przebłagalne ofiary.

W kulturze judeochrześcijańskiej ogień jest jednym z symboli Boga, epifanią świętości. W Starym Testamencie towarzyszył kontaktom Narodu Wybranego z Jahwe. To w gorejącym krzaku Jahwe ukazał się Mojżeszowi (PŚ Wj 3,2), a pod postacią słupa ogniowego prowadził Izraelitów, gdy opuścili Egipt (PŚ Wj 13, 21). Motyw ognia pojawia się często także w starochrześcijańskich apokryfach, towarzysząc między innymi Narodzeniu Jezusa. Czerpały z nich niewątpliwie słowiańskie kolędy i pastoralki, gdzie w chwili Narodzenia ognień *leje się* z nieba, *goreje*, a Aniołowie w stajence *krzeszą* go w cudowny sposób z lodu.

Kult ognia zajmował też ważne miejsce w tradycji starosłowiańskiej. Czczono przede wszystkim „ogień niebieski”, czyli słońce i piorun, a także „ogień ziemski” uważany często za jego symbol. Ze słowiańskim kultem ognia związane były dwa „ogniste” bóstwa: Swaróg utożsamiany ze słońcem (od svár – blask, słońce) i Swarogiczyli syn Swaroga, nazywany też Dadźbogiem – opiekunem i szafarzem płomieni.

Nazwa „ogień” ma zasięg ogólnosłowiański, a językoznawcy wywodzą ją z praindoeuropejskiego *agni* – ogień, łac. *ignis*.

Według tradycyjnej wizji świata władzę nad ogniem sprawuje Pan Bóg. Legenda mówi, że Stwórca nauczył człowieka niecić go przy pomocy rąk. Tej umiejętności nie posiada czart, który ogień może zapalić jedynie *ognistym tchnieniem* lub skrzesać uderzając kopytem czy rogiem o kamień.

Ogień, jako pochodzący z *nieba*, ze strefy sacrum, otaczany był powszechnym szacunkiem i traktowany jak żywa istota. Wiedziono, że można go rozgniewać, obrazić, ale także przeprosić i zasłabić sobie jego przychylność. Nie wolno było ognia znieważać, np. przez plucie, zalewanie nieczystościami, oddawanie moczu, stawanie do niego tyłem, przeklinanie, deptanie. Obowiązywał też zakaz wkładania do ognia ostrych narzędzi by płomieni nie pokaleczyć (sic!).

Jeszcze do schyłku XIX stulecia większość wiejskich domów była dymna, pozbawiona kominów. Otwarty ogień palił się na tzw. nalepie, czyli wylepionym gliną korpusie pieca, a dym zasnuwał całe pomieszczenie, skąd wydostawał się specjalnymi otworami na strych.

Ogień raz zapalony płonął w domu bez przerwy, umiejętnie podsycany i zabezpieczany przed wygaśnięciem. Wieczorem w chatach żar na palenisku gospodynie zasypywały popiołem, by rano, na nowo rozdmuchać z niego płomień, w szałasach pasterskich do podtrzymywania ognia służyła smolna kłoda, tzw. zawatarnik, pod którą na noc zgarniano żar. Przy każdym rozpaleniu ognia kreślono znak krzyża, a pojawiający się płomień witano mówiąc: *Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus* lub wypowiadając specjalną formułkę: *Witaj gościu pożądany, Jezusieńku nasz kochany! Witam pana mego i światłość Jego!*

Szczególnie ważną czynnością było zapalanie nowego ognia, od wieków obwarowane szeregiem zakazów i nakazów. Ogień zapalony we właściwy sposób i w odpowiednim czasie posiadał niezwykłe właściwości, ochraniał ludzi i ich dobytek przed wszelkim złem, był nosicielem szczęścia i dostatku, miał wymiar magiczny. Tak np. rozniecało go młode małżeństwo przybываяc po ślubie do domu, w którym miało zamieszkać, gospodarze wprowadzający się do nowej chałupy, pasterze w szałasie po przyjeździe w góry ze stadami na sezonowy wypas. W miejscu, gdzie w szałasie miał

płonąć ogień czyli watra, baca znaczył ciupagą krzyż. Niekiedy przynoszono go też na szałas ze wsi, a zgaśnięcie ognia po drodze zwiastowało nieszczęście. Pierwszego ognia nie wolno było przynieść pod żadnym pozorem z innego szałasu, bo oba by wkrótce zgorzały. Gdy w szałasie pojawiły się pierwsze płomyki watry baca a za nim juhasi obecni we wnętrzu mówili z powagą: Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus – witając potężny żywioł. Baca zwracał się też do ognia prosząc go, aby płonął przez cały sezon, był pastierzom i stadu życzliwy. Przy paleniu pierwszej watry wystrzegano się stawania tyłem do ogniska, gdyż mogło to spowodować pożar wywołany przez obrażony ogień.

Ogień płonący w domach należało przynajmniej raz w roku „odnowić” wygaszając go i ponownie zapalając. Najlepszą porą był tu przełom starego i nowego roku, między innymi wigilia Bożego Narodzenia i wigilia uroczystości Trzech Króli. W wielu regionach *nowy ogień* rozpalano w Wielką Sobotę przynosząc zarzewie z poświęconego przez kapłana ogniska, palonego koło kościoła.

Obrzędowe niecenienie ognia musiało dokonać się w sposób „naturalny”, a więc przez pocieranie o siebie dwóch kawałków drewna (tzw. świder ogniowy) lub krzesania przy pomocy krzesmienia, żelaznego krzesiwa i hubki.

Ognia nie należało palić w Boże Narodzenie i Zmartwychwstanie Pańskie *przez uszanowanie dla święta* oraz w Święto Zmarłych, bo można było wtedy niechcący oparzyć duszę, która przybyła z zaświatów.

Osobnych zabiegów wymagało też wygaszanie ognia. Czynności tej starano się dokonywać z powagą, ostrożnie i powoli. Najczęściej rozgarniano żar na krzyż, przykrywano popiołem, zalewano święconą wodą. Zalanie ognia zwyczajną wodą, a co gorsza nieczystościami, zdeptanie, zasypanie ziemią mogło ten żywioł obrazić i sprowokować jego zemstę. W Beskidach Zachodnich ogień wygaszano w domach na całą dobę w wigilię uroczystości św. Wawrzyńca, żeby zmęczony całoroczną służbą człowiekowi mógł odpocząć (sic!). Wygaszano go także, gdy w chacie leżały zwłoki zmarłego oczekujące na pochówek. Pasterze na hali, przed powrotem do wsi z sezonowego wypasu, żegnali ogień modlitwą, czekając cierpliwie aż zgaśnie, a żar zalewali wodą święconą.

Nagłe wygaśnięcie ognia uważane było za wróżbę nieszczęścia, przyczynę chorób i niepowodzeń. Ponieważ niecenienie go miało określone obrzędowe ramy, gdy zaistniała taka konieczność ogień pożyczano sobie wzajemnie, ale zawsze czyniono to niechętnie, w przekonaniu, że wraz z nim może dom opuścić dobra dola. W tym celu między innymi przestrzegano surowo zakazu *wydawania ognia* po zachodzie słońca.

Osobne miejsce zajmował ogień w roku obrzędowym. U progu wiosny w ogniskach płonął symbol zła, personifikacja śmierci-zimy w postaci kukły Judasza, jeszcze do niedawna uroczystości palonej w całej Polsce Południowej, w Wielką Środę lub w Wielki Czwartek, a zbliżające się lato witały sobótkowe ognie palone w czasie Zielonych Świąt (Zesłanie Ducha Świętego) i w uroczystość św. Jana Chrzyciela (24 czerwca). Ogniom tym przypisywano moc wzmaganie urodzaju, dym miał zapobiegać gradom, a popiół rozsypany po polach zapewniał lepsze plony. Przez płonące stopy przeskakowali chłopcy, wierząc w oczyszczającą i dodającą siłę moc ognia, a dziewczęta tańczyły dookoła świętojańskich ognisk ustrojone bylicą - zieleń o szczególnym magicznym znaczeniu.

Przez wieki domowe ognisko było symbolem jedności, centrum życia rodzinnego, spokoju i stabilizacji. Blask ognia jednoczył przy nim zgromadzonych, chronił przed złymi mocami. W wielu kulturach przestępstwo popełnione „przy blasku ognia” nabierało cech wyjątkowo odrażającego czynu i było odpowiednio surowo karane.

Przed niszczycielską siłą ognia broniło ludzkich sadyb orędownictwo św. Floriana i św. Agaty nazywanej często *ognistą świętą*.

Urszula Janicka-Krzywdza

Św. Florian (4 maja)

Postać rzymskiego żołnierza lejącego z drewnianego naczynia wodę na płonący budynek obecna jest w polskim krajobrazie od wieków. Rzeźbiony w drewnie, wyciosany w kamieniu, zamknięty w ramach obrazów strzeże ludzkich domostw i osiedli przed ogniem. To św. Florian, jeden z najpopularniejszych europejskich patronów, którego figury stawiano na granicach wsi, rynkach miasteczek i wszędzie tam, gdzie mogła pojawić się groźba pożaru.

O jego życiu wiadomo niewiele. Urodził się prawdopodobnie koło 250 roku w miejscowości Zeiselmayer (dawne Ceti) w Dolnej Austrii. Służył w armii rzymskiego cesarza Dioklecjana (284–305) jako dowódca straży prefekta lub oddziałów przeznaczonych do gaszenia pożarów. Na okres rządów Dioklecjana przypadają jedne z najintensywniejszych prześladowań chrześcijan. Nie ominęły one również środowisk wojskowych, gdzie cesarz starał się ugruntować kult boga wojny Jowisza. W 302 roku Dioklecjan usunął chrześcijan z armii i urzędów, a w dwóch następnych latach wydał skierowane przeciwko nim cztery edykty, z których ostatni nakazywał wszystkim mieszkańcom cesarstwa złożyć publicznie ofiarę bogom, pod groźbą surowych represji, z karą śmierci włącznie. Podobno Florian ujął się za prześladowanymi podwładnymi – chrześcijanami i za to został skazany na śmierć. Dramat rozegrał się w mieście Lauriacum (obecnie Lorch), w rzymskiej prowincji Noricum Ripense, w Górnej Austrii, gdzie cesarski namiestnik Akwilinus gorliwie tropił wyznawców nowej religii. Po torturach, Floriana z przywiązaniem do szyi kamieniem młyńskim, wyprowadzono na most na rzece Enns (Anizie) i strącono do wody.

Jak chce tradycja ciało Floriana odnalazła i pochowała pobożna wdowa Waleria. Męczennik miał się jej ukazać we śnie, wskazując miejsce, w którym strzeżone przez orła, spoczywały jego zwłoki. Miejscowość, gdzie je znaleziono, od imienia świętego nazwano St. Florian. W miejscu pochówku zbudowano kaplicę, a miejscowe gminy chrześcijańskie zaczęły otaczać męczennika kultem. Z czasem nad jego grobem wybudowany został kościół i klasztor oo. Benedyktynów, a następnie klasztor Kanoników laterańskich reguły św. Augustyna. Relikwie św. Floriana zabrano do Rzymu, by za pośrednictwem świętego wyjednać miastu, niepokojonemu przez najazdy Greków, pokój.

Pierwsze pisane informacje o św. Florianie znalazły się w żywocie wspomnianej wdowy Walerii, spisany w V wieku. Opis jego męczeństwa pochodzi dopiero z VIII stulecia i jest bardziej apokryfem niż dokumentem historycznym. Już wtedy czczono go jako orędownika w czasie zagrożenia ogniem, a także powodzią i wojną.

W polskiej tradycji kult św. Floriana obecny jest od schyłku XII wieku. W 1184 r. dzięki staraniom biskupa krakowskiego Gedki i księcia Kazimierza Sprawiedliwego, relikwie świętego sprowadzono z Rzymu do Polski. Wiadomo, że w tymże roku przybyła do Rzymu delegacja z Polski, pragnąc w stolicy apostołskiej uzyskać relikwie jakiegoś świętego, który mógłby stać się patronem całego narodu. Historia milczy dlaczego Polakom ofiarowano właśnie relikwie św. Floriana, uważanego w owym czasie za jednego z głównych patronów Wiecznego Miasta. Według legendy to sam święty przekazał papieżowi Lucjuszowi III swoją wolę udania się do naszego kraju. Relikwie przywieziono w asyście legata papieskiego Idziego, biskupa Modeny, co całemu przedsięwzięciu nadało szczególnie wysoką rangę. Informację o tym zdarzeniu zamieścił kronikarz Jan Długosz: *Papież Lucjusz III chcąc się przychylić do ciągłych prośb monarchy polskiego Kazimierza, postanawia dać rzeczonemu księciu i katedrze krakowskiej ciało niezwykłego męczennika św. Floriana. Na większą cześć zarówno świętego jak i Polaków, posłał kości świętego ciała księciu polskiemu Kazimierzowi i katedrze*

krakowskiej przez biskupa Modeny Idziego. Ten, przybywszy ze świętymi szczątkami do Krakowa dwudziestego siódmego października, został przyjęty z wielkimi honorami, wśród oznak powszechnej radości i wesela przez księcia Kazimierza, biskupa krakowskiego Gedeona, wszystkie bez wyjątku stany i klasztory, które wyszły naprzeciw niego siedem mil. Wszyscy cieszyli się, że Polakom, za zmiłowaniem Bożym, przybył nowy orędownik i opiekun i że katedra krakowska nabrała nowego blasku przez złożenie w niej ciała sławnego męczennika. Tam też złożono wniesione w tłumnej procesji ludu rzezczone ciało, a przez ten zaszczytny depozyt rozeszła się daleko i szeroko jego chwała. Na cześć św. Męczennika biskup krakowski Gedeon zbudował poza murami Krakowa, z wielkim nakładem kosztów, kościół kunsztownej roboty, który dzięki łaskawości Bożej przetrwał dotąd. Biskupa zaś Modeny, Idziego, obdarowanego hojnie przez księcia Kazimierza i biskupa krakowskiego Gedeona, odprowadzono do Rzymu. Od tego czasu zaczęli Polacy, zarówno rycerze, jak mieszczenie i wieśniacy, na cześć i pamiątkę św. Floriana nadawać na chrzcie to imię.

Legenda mówi, że w miejscu, gdzie w Krakowie wznosi się obecnie kościół św. Floriana (na Kleparzu, przed ówczesnymi bramami miasta) stanęły woły ciągnące wóz z relikwiami świętego. Ruszyły w dalszą drogę dopiero wtedy, gdy książę Kazimierz Sprawiedliwy złożył przyrzeczenie, że w miejscu tym stanie kościół.

Relikwie męczennika umieszczono w katedrze na Wawelu. Budowę kościoła pw. św. Floriana rozpoczęto już w 1185 roku. Ukończona została pomiędzy rokiem 1208 i 1216 dzięki staraniom ówczesnego biskupa krakowskiego – bł. Wincentego Kadłubka, który świątynię konsekrował. Z katedry wawelskiej sprowadzono wtedy do niej część relikwii.

Gdy w 1366 roku król Kazimierz Wielki przekształcił Kleparz w osobne miasto, nazywał je od imienia patrona – Florencją (1). Nazwy tej używano przez dwa wieki.

W 1436 roku św. Florian został zaliczony, wraz ze świętymi Wojciechem, Stanisławem i Wacławem do głównych patronów Polski. Obecny jest także w pieśni, będącej pierwszym hymnem Polski – Bogurodzicy:

*Święty Florianie
Nasz miły Patronie
Proś za nami Gospodyna
Paniej Maryjej Syna.*

Kult świętego uległ dalszej intensyfikacji po wielkim pożarze Kleparza w 1528 roku, z którego ocalał kościół pod jego wezwaniem; tradycja mówi, że święty unosił się w powietrzu nad świątynią, z naczyniem wody, którą wylewał na budowlę, gasząc ogarniającą ją płomienie. Po tym wydarzeniu raz w roku, w czasie Mszy św. dziękczynnej odprowadzanej w rocznicę pożaru, zapalano wielką świecę, ustawioną pośrodku kościoła pod krucyfiksem. Zwyczaj palenia świecy przetrwał do dziś. Od czasu ocalenia kościoła zaczęto także w Polsce czcić św. Floriana jako orędownika podczas pożaru.

W Krakowie od średniowiecza organizowane były uroczyste procesje z katedry do kościoła św. Floriana, podczas których niesiono relikwiarz z głową świętego.

W dniu 19 października 1993 roku Kongregacja do Spraw Kultu Bożego przy Stolicy Apostolskiej nadała miastu Chorzów patronat św. Floriana. Znajdują się tu relikwie przekazane z Krakowa.

W ikonografii św. Florian przedstawiany jest najczęściej w stroju rzymskiego legionisty, oficera, z naczyniem wypełnionym wodą, którą wylewa na palący się budynek.

Często trzyma też w ręku rozwinięty sztandar – atrybut rycerza Chrystusowego. Niekiedy towarzyszy mu także kamień młyński – narzędzie męczeństwa.

Św. Florian, rzeźba Alojzego Śmiecha, fot. J. Kociotek

Jest patronem Górnej Austrii, austriackiego miasta Linz (znanego z rozwiniętego przemysłu hutniczego), diecezji katowickiej, Krakowa; patronem zawodów wiążących się z ogniem: garncarzy, hutników, kominiarzy, piekarzy, straży pożarnej; jest orędownikiem w czasie powodzi, pożarów, sztormów.

Postać św. Floriana znalazła się w herbach polskich miast: Kolonia i Narola.

Imię **Florian** pochodzi z języka łacińskiego, od przymiotnika *florus*, *flora*, *florum*. Starorzyskie imiona *Florus*, *Florianus* wywodzą się z kolei od rzymskiej bogini *Flory*, opiekunki kwiatów (łac. *flos* – kwiat) i rozwijających się roślin, można je tłumaczyć jako kwitnący. Obok męskiej formy tego imienia istnieje jego żeński odpowiednik: *Floriana* lub zdrobnienie *Florka*.

Urszula Janicka-Krzywdka

Ognista święta

Wspomnienie św. Agaty, panny i męczennicy, Kościół obchodzi 5. lutego. Tradycja mówi, że pochodziła z miasta Katanii na Sycylii, ze znamienitego rodu rzymskiego i odznaczała się nieprzeciętną urodą. Żyła prawdopodobnie w latach 235–251, za panowania cesarza Decjusza (249–251), kiedy to miały miejsce jedne z najbardziej krwawych w historii rzymskiego imperium prześladowania chrześcijan. O jej życiu i męczeństwie opowiadają liczne apokryfy i hagiograficzne legendy znane na naszym kontynencie już od wczesnego średniowiecza. Mówią one, że św. Agata po przyjęciu wiary chrześcijańskiej złożyła ślub czystości. To między innymi właśnie dlatego odrzuciła rękę prefekta Katanii – Kwincjusza, który mszcząc osobistą zniewagę kazał ją, jako chrześcijankę, uwięzić. Kiedy nie pomogło przekonywanie i groźby, znalazła się z jego rozkazu w domu rozpusty, gdzie w cudowny sposób zachowała dziewictwo. W końcu po okrutnych torturach spalono ją na rozżarzonych węglach. W ikonografii przedstawiano św. Agatę z kleszczami, którymi ją szarpano, odciętymi w czasie męczeństwa piersiami złożonymi na misie oraz z płonącą świecą w ręku – symbolem Chrystusa.

Doczesne szczątki Świętej spoczywają w Katanii, które to miasto, jak chce tradycja, dzięki jej orędownictwu ocalało w czasie wybuchu Etny. Gdy obudził się groźny wulkan grożąc zniszczeniem całej okolicy i – jak pisze ksiądz Piotr Skarga w swoich *Żywotach Świętych – płomienie jako rzeki szły do miasta [...], a kamienie wielkie jako kule ogniste wypadały*, na ulice wyszła procesja niosąc welon wydobyty z grobu św. Agaty, i wtedy potok wulkanicznej lawy zatrzymał się przed murami miasta. Od tej pory w Katanii co roku w dniu swojej patronki mieszkańcy uczestniczą w uroczystej procesji, podczas której ulicami miasta obwożony jest relikwiarz Świętej. Od wieków czczono ją też jako patronkę zawodów mających kontakt z ogniem: giserów, kominiarzy, ludwisarzy, odlewników, a także jako orędowniczkę w chorobach piersi i opiekunkę karmiących matek. Uważano ją również za pomocniczkę w czasie pożarów, zwłaszcza spowodowanych przez uderzenie pioruna.

W polskiej tradycji ludowej w tym dniu święcono sól, chleb i wodę. Istniało przekonanie, że akcesoria te, a zwłaszcza sól, wrzuczone do ognia tłumią go i powodują, że przestaje się rozprzestrzeniać. Wspomnienie o tym, niegdyś powszechnym, zwyczaj u zachowało się między innymi w ludowych przysłowiach:

*Gdzie święta Agata,
Bezpieczna tam chata.*

czy też:
*Sól świętej Agaty,
Strzeże od ognia chaty.*

W Beskidach Wschodnich i na Pogórzu skuteczna miała być tylko sól poświęcona siedem razy, przez siedem kolejnych lat. Jeszcze w początkach naszego stulecia w niektórych regionach Polski Południowej zachował się dawny zwyczaj, że przy budowie nowego domu, nad drzwiami umieszczano karteczki z tekstem: *Mens sancta, honor in Deum voluntarius et redemptio* [myśl święta, cześć Bogu (oddawana dobrowolnie) i zbawienie]. Sentencja ta miała chronić dom przed pożarem, a jego mieszkańcom przypominać, jakie w nim mają panować wartości. Według apokryfu kamienną tabliczkę z takim właśnie napisem umieścił w grobowcu świętej Anioł.

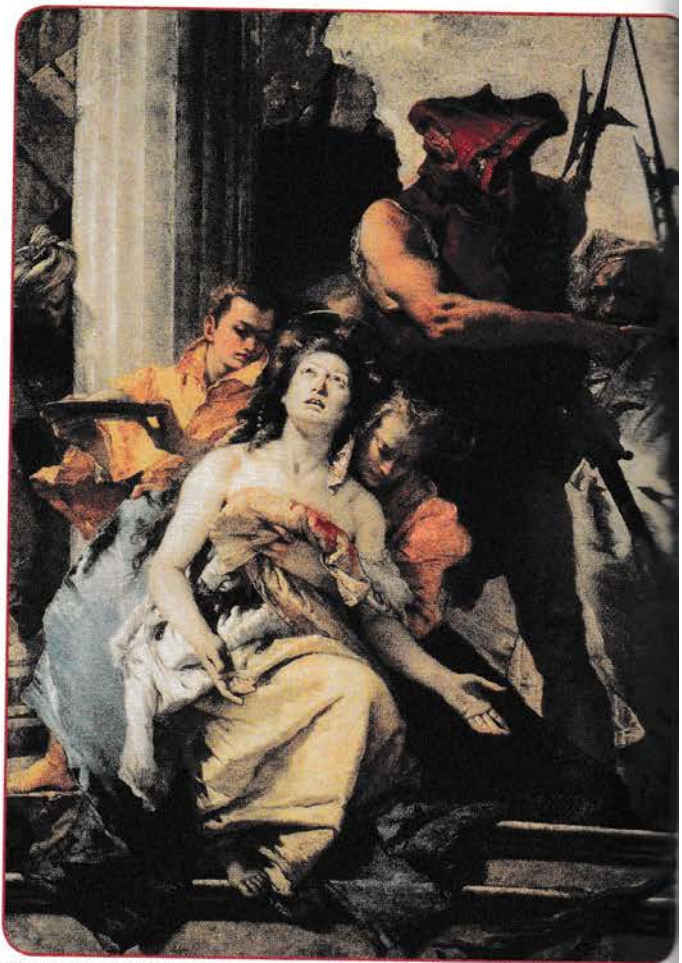
Legenda opowiada, że gdy przed przeszło trzystu laty w krakowskich składach niedaleko Bramy Grodzkiej wybuchł groźny pożar, miasto uratowała od zagłady pewna stara żebraczka rzucając

w płomienie sól św. Agaty co sprawiło, że ogień zgasł. Pytana przez rajców miejskich czego żąda za uratowanie grodu odrzekła: macie ufundować kościół ku czci świętej wspomóżycielki. Rajcy zobowiązali się do wzniesienia świątyni, ale zamiaru tego nigdy nie zrealizowali. Kiedy jesienią 1655 roku spłonęły doszczętnie przedmieścia wawelskiego grodu podpalone przez szwedzkiego najeźdźcę dopatrywano się w tym kary bożej za niedotrzymanie obietnicy danej żebraczce przez ojców miasta. Kościoła pod wezwaniem św. Agaty nie ma w Krakowie do dzisiaj.

Święconą sól wsypywano również do wykopu przy drażeniu studni lub przy jej czyszczeniu, co miało zapewnić wodzie czystość. Sądono też, że wyniesiona przed dom w czasie wichury spowoduje zmianę kierunku wiatru. Na Helu gdy kry napierały na ląd, a także podczas szalejącego sztormu, rybacy wrzucali do morza poświęconą sól i chleb, by uciszyć żywioły. W Polsce północno-wschodniej, w okolicach Białegostoku chleb i sól św. Agaty uważano za lekarstwo na bezpłodność. Podawano je też położnicom i karmiącym matkom. Ponadto chleb leczył ból gardła, a dodany do ziarna na siew zapewniał obfite plony.

W kulturze ludowej dzień świętej Agaty uważany był też za pierwszą zapowiedź nadchodzącej wiosny. Wierzono, że w tym dniu jaskółki, które zimują śpiąc w bagnach i błotach, opuszczają swoje zimowe kryjówki, a jeśli świeci słońce, jest to oznaka rychłego końca zimy.

Urszula Janicka-Krzywicka

Giovanni Battista TIEPOLO, „Męczeństwo św. Agaty” (1756), Olej na płótnie, 184 x 131 cm, Staatliche Museen, Berlin

Historia i działalność Ochotniczych Straży Pożarnych w gminach babiogórskich

Budzów

64

Bystra-Sidzina

68

Jabłonka

72

Jordanów

77

Koszarawa

80

Lanckorona

82

Lipnica Wielka

86

Maków Podhalański

90

Mucharz

95

Stryszawa

99

Stryszów

104

Sucha Beskidzka

108

Zawoja

112

Zembrzyce

116

Komendy Powiatowe PSP

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Targu

34-400 Nowy Targ, ul. Kościuszki 3, tel. 18 261-09-80

Komendant Powiatowy PSP w Nowym Targu: st. kpt. mgr inż. Mariusz Łaciak

Z-ca Komendanta Powiatowego PSP w Nowym Targu: mł. bryg. mgr inż. Stanisław Galica

W Komendzie Powiatowej PSP w Nowym Targu służbę pełni 123 strażaków,
w tym w Jednostkach Ratowniczo-Gaśniczych 102 strażaków.
Na terenie powiatu nowotarskiego działają dwie Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze (Nowy Targ, Rabka - Zdrój)
wyposażone ogółem w 17 samochodów (8 gaśnicze, 9 specjalnych).

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Suchoj Beskidzkiej

34-200 Sucha Beskidzka, ul. Makowska 26, tel. 33 874-16-14

Komendant Powiatowy PSP w Suchoj Beskidzkiej: st. bryg. mgr inż. Bogusław Patera

Z-ca Komendanta Powiatowego PSP w Suchoj Beskidzkiej: bryg. inż. Piotr Harańczyk

W Komendzie Powiatowej PSP w Suchoj Beskidzkiej służbę pełni 50 strażaków (+ 3 etaty cywilne),
w tym w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej 36 strażaków.
Na terenie powiatu suskiego działa jedna Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza
wyposażona ogółem w 10 samochodów (3 gaśnicze, 7 specjalnych).

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wadowicach

ul. Wojska Polskiego 2 C, 34-100 Wadowice tel. 33 873-43-84

Komendant Powiatowy PSP w Wadowicach: mł. bryg. mgr Paweł Kwarciak

Z-ca Komendanta Powiatowego PSP w Wadowicach: st. kpt. inż. Paweł Szczepańczyk

W Komendzie Powiatowej PSP w Wadowicach służbę pełni 115 strażaków,
w tym w Jednostkach Ratowniczo-Gaśniczych 100 strażaków.
Na terenie powiatu wadowickiego działają dwie Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze (Wadowice, Andrychów)
wyposażone ogółem w 13 samochodów (w tym 6 gaśniczych, 7 specjalnych).

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żywcu

34-300 Żywiec, ul. Objazdowa 2, tel. 33 863-04-00

Komendant Powiatowy PSP w Żywcu: st. bryg. mgr inż. Stanisław Kuliński

Z-ca Komendanta Powiatowego PSP w Żywcu: bryg. mgr inż. Józef Pietraszko

W Komendzie Powiatowej PSP w Żywcu służbę pełni 81 strażaków (+ 3 etaty cywilne),
w tym w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej 68 strażaków.
Na terenie powiatu żywieckiego działa jedna Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza
wyposażona ogółem w 11 samochodów (3 gaśnicze, 8 specjalnych).

Powiatowe struktury OSP

Na obszarze **POWIATU NOWOTARSKIEGO** działają 102 Ochotnicze Straże Pożarne, z których 21 jest włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG).

Liczba oddziałów:

gminnych 9, miejskich 0, miejsko-gminnych 3.

Liczba członków:

czynnych 3844, wspierających 1956, honorowych 525.

Liczba członków razem:

6325, w tym kobiet 283.

Liczba Kobięcych Drużyn Pożarniczych:

4, członkiń 57.

Liczba Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych:

61, członków 765

Skład Zarządu Powiatowego Związku

Ochotniczych Straży Pożarnych w Nowym Targu:

Jan Kuczkowicz – Prezes, Edward Siarka – Wiceprezes, Kazimierz Dzielski – Wiceprezes, Józef Tazik – Sekretarz, Czesław Garczek – Skarbnik, Józef Babicz, Stanisław Bukowski, Józef Ciesielka, Stanisław Chowaniak, Tadeusz Firek, Marek Fryźlewicz, Józef Galica, Janusz Jura, Stanisław Kołodziej, Józef Leja, Jan Łapsa, Władysław Migiel, Jan Nowak, Franciszek Pindziak, Janusz Piwoni, Łucja Rak, Franciszek Sołtys, Stanisław Szeliga, Stanisław Świder, Stanisław Wach, ks. Tadeusz Juchas - kapelan.

Na terenie **POWIATU SUSKIEGO** działają 43 Ochotnicze Straże Pożarne, z których 18 włączonych jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG).

Liczba oddziałów:

gminnych 5, miejskich 2, miejsko-gminnych 1.

Liczba członków:

czynnych 2098, wspierających 481, honorowych 178.

Liczba członków razem:

2757, w tym kobiet 148.

Liczba Kobięcych Drużyn Pożarniczych:

2, członkiń 12.

Liczba Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych:

38, sekcji 57, członków 588.

Skład Zarządu Powiatowego Związku

Ochotniczych Straży Pożarnych w Suchej Beskidzkiej:

Andrzej Pajak – Prezes, Franciszek Żarnowski – Wiceprezes, Stanisław Pudo - Wiceprezes, Sławomir Łaciak – Sekretarz, Kazimierz Pałka – Skarbnik, Antoni Kania – członek prezydium, Piotr Pieczara – członek prezydium, Jan Najdek, Zygmunt Galos, Stanisław Marek, Józef Steczek, Zdzisław Kozina, Józef Bednarz, Kazimierz Simonicz, Józef Gąsiorek.

Na obszarze **POWIATU WADOWICKIEGO** działają 69 Ochotniczych Straży Pożarnych, z których 24 są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG).

Liczba oddziałów:

gminnych 7, miejskich 0, miejsko-gminnych 3.

Liczba członków:

czynnych 2965, wspierających 1070, honorowych 327.

Liczba członków razem:

4362, w tym kobiet 301.

Liczba Kobięcych Drużyn Pożarniczych:

17, członkiń 96.

Liczba Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych:

43, sekcji 49, członków 485

Skład Zarządu Powiatowego Związku

Ochotniczych Straży Pożarnych w Wadowicach:

Marian Sołtysiewicz – Prezes, Józef Cholewka – Wiceprezes, Mirosław Nowak – Wiceprezes, Ryszard Urbaniec – Sekretarz, Antoni Kwarciak – Skarbnik, Stanisław Bruzda – członek prezydium, Paweł Kwarciak – członek prezydium, Kazimierz Rajda – członek prezydium, Włodzimierz Waga – członek prezydium, Bogusław Antos, Piotr Biliński, Tadeusz Dębski, Dariusz Dyrzc, Jan Kowalczyk, Andrzej Kramarczyk, Zbigniew Malaga, Stanisław Moskała, Marek Nowak, Zdzisław Orgał, Edward Pasternak, Bogdan Ryba, Krzysztof Sitko, Stanisław Sternal, Stanisław Wróbel, Stanisław Zabiegaj, Mieczysław Żyła.

Na obszarze **POWIATU ŻYWIECKIEGO** działają 64 Ochotnicze Straże Pożarne, z których 22 są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG).

Liczba oddziałów:

gminnych 14, miejskich 1, miejsko-gminnych 0.

Liczba członków:

czynnych 3044, wspierających 1695, honorowych 227.

Liczba członków razem:

4966, w tym kobiet 586.

Liczba Kobięcych Drużyn Pożarniczych:

26, członkiń 271.

Liczba Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych:

48, sekcji 71, członków 626.

Skład Zarządu Powiatowego Związku

Ochotniczych Straży Pożarnych w Żywcu:

Andrzej Zieliński – Prezes, Józef Klimczak – Wiceprezes, Stanisław Kucharczyk – Wiceprezes, Michał Urbaniec – Sekretarz, Adam Kos – Skarbnik, ks. Zygmunt Bernat – kapelan, Stanisław Kuliński – członek prezydium, Stanisław Baczyński – członek prezydium, Adam Grzegorzek – członek prezydium, Henryk Jurasz – członek prezydium, Jerzy Motyka – członek prezydium, Małgorzata Pępek – członek prezydium, Karol Stasica – członek prezydium, Antoni Szlagor – członek prezydium, ks. Jan Wodniak, Tadeusz Jędrzejczyk, Bronisław Grzegorzek, Jan Jafernik, Józef Suchoń, Kazimierz Tomaszek, Adam Lach, Jan Binda, Marek Kuniec, Henryk Piątek, Jan Łagosz, Władysław Sander, Jacek Kijas, Włodzimierz Piątek, Mirosław Bury, Aleksander Temel, Wiesław Kania, Tadeusz Piętka, Marian Kocoń, Antoni Kamiński, Tadeusz Sołtysek, Zygmunt Stebel.

Gmina Budzów

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 12

OSP Budzów

Na posiedzeniu Rady Gminy w Budzowie 16 czerwca 1900 r. powołano Pogotowie Pożarne (2 oddziały), liczące 67 członków. Pogotowie to dysponowało następującym sprzętem: konewka, siekiera, drabina i osęka. Powstałe oddziały miały w swoich szeregach trzech trębaczy, którzy sygnalizowali i zwoływali strażaków przy wszystkich pożarach, powodziach i innych nieszczęściach, nawiedzających wieś Budzów. Celem zmniejszenia ilości pożarów Rada Gminy w 1903 r. wydała zakaz palenia fajek, cygar i papierosów w miejscach, gdzie jest słoма i trot, a także wnoszenia otwartego ognia na strychnie i do stodoł pod karą grzywny od 5 do 10 koron. W 1909 r. spłonął kościół w Budzowie, datę tę przyjmuje się za rok utworzenia Organizacji Straży Ogniowej, zarejestrowanej we Lwowie pod w/w nazwą. Pierwszym komendantem został urzędnik leśny Tadeusz Chmielewski. W 1912 r. wybudowano pierwszą siedzibę straży – remizę. Usytuowanie jej blisko rzeki sprawiło, że została zniszczona przez powódź, ale wkrótce ją odbudowano; służyła do 1960 r.

Druhowie ofiarnie brali udział w walce z licznymi pożarami, tworzyli drużyny zaprzęgów konnych do sikawki i wozu ze sprzętem. Nawet w okresie okupacji hitlerowskiej strażacy budzowscy nie za-

Rok założenia: 1909 (1900)

Obecna liczba członków: 63 (50 czynnych)
członkowie honorowi: 13

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 25
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 11

Prezes: Józef Mglej

Naczelnik: Henryk Mruc

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

przestali swojej działalności, pomagając mieszkańcom wsi. W 1945 strażacy zakupili motopompę marki „Oksner”. Pod koniec lat pięćdziesiątych zakupiono samochód GAZ-5L i przystosowano go do potrzeb straży.

Straż posiada swoją siedzibę – remizę. W 1960 r. podjęto decyzję o jej rozbudowie. Wysiłkiem druhów i społeczności lokalnej rozbudowano salę widowiskową i pomieszczenia gospodarcze, które oddane do użytku w 1969 r. W ostatnich latach wyremontowano cały budynek i uporządkowano jego otoczenie.

Do najpoważniejszych pożarów, w gaszeniu których brali udział budzowscy strażacy, należały: pożar budynku mieszkalno-gospodarczego na Dziale w Budzowie w 1951 r., pożar dwurodzinnego domu mieszkalnego z zabudową gospodarczą na roli u Wojtanka w 1951 r., pożar 2 budynków gospodarczych i stodoły w Jachówce w 2010 r.

11 marca 1963 r. z inicjatywy Koszykarskiej Spółdzielni „Nadwiślańska” powstała w Budzowie orkiestra dęta „Sygnał”. Jednym z jej założycieli był Józef Kurek, natomiast pierwszym kapelmistrzem został Edward Kosek. Największe osiągnięcie orkiestry to zajęcie I miejsca na Ogólnopolskim Festiwalu Dętych Orkiestr Strażackich w Pińszce w Od 2004 r. orkiestra dęta działa jako samodzielne stowarzyszenie.

Wyposażenie Straży w Budzowie: motopompa pływająca Niagara i TOHATSU, samochód STAR 244LGBA, samochód Volkswagen TransporterGLM, samochód Jelcz 004GCBA, piły motorowe, agregaty prądotwórcze, pompa szlamowa.

OSP Baczyn

OSP Baczyn została założona w lutym 1929 r., jej głównym inicjatorem i pierwszym prezesem był proboszcz ks. Stefan Zieliński. Mimo panującej biedy na wsi zdołano w ciągu roku od daty utworzenia straży zakupić mundury dla strażaków oraz hełmy. Pierwszym sprzętem była dwucylindrowa sikawka, poświęcona w maju 1930 r. W 1934 r. OSP otrzymała sztandar. W tym samym roku wybudowano drewnianą remizę. Budulec na nią otrzymano z lasu państwowego dzięki poparciu ówczesnego wójta Zembrzyca Józefa Danka.

Po II wojnie światowej OSP zakupiła za własne fundusze z imprez 3 motopompy i nowy ogumiony wóz, przystosowany do przewożenia sprzętu i ludzi.

W latach 1962–1968 strażacy baczyńscy wybudowali w czynie społecznym, przy 23% poparciu finansowym PZU, nową murowaną remizę strażacką. W 2009 r., w ramach programu „Małopolskie remizy”, została ona wyremontowana i odnowiona.

Rok założenia: 1929

Obecna liczba członków: 50 (33 czynnych)
członkowie honorowi: 1, wspierający: 16

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 8
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 10

Prezes: Władysław Łuczak

Naczelnik: Zbigniew Malina

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Do 1968 r. do transportu sprzętu i ludzi używano zaprzęgów konnych, w 1968 r. OSP otrzymała pierwszy używany samochód marki „Żuk” od Powiatowej Komendy Straży w Suchej Beskidzkiej. Następnie zakupiono „Lublin” oraz „Star 25 GBM” mocno zuży-

W 1996 r. OSP otrzymała skarosowany samochód „Star 244” z auto-pompą i zbiornikiem.

Strażacy OSP Baczyn brali udział m.in. w gaszeniu następujących pożarów: w Budzowie końcem maja 1951 r., gdy na Dziale sponęły zabudowania mieszkalne i gospodarcze, w Budzowie we wrześniu 1951 r., gdy na roli Wojtankówka palił się podwójny dom mieszkalny ze stodołą oraz w Baczynie 13 sierpnia 1959 r., gdy w zdarzenia pioruna spłonął budynek mieszkalny i wszystkie zabudowania gospodarcze.

W 1999 r. OSP odznaczona została Srebrnym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. Przy straży działa folklorystyczny zespół liczący 12 członków.

W 2003 r. powstała Strażacka Izba Pamięci, której utworzenie planowano już w latach 60-tych XX w. Głównym powodem powstania Izby było zachowanie wyposażenia strażackiego z 1929 r., wiele fotografii – m.in. z lat 30-tych – oraz strażackie archiwum.

OSP Baczyn – 1952 r.

Kustoszem Izby Pamięci jest od momentu jej założenia Władysław Łuczak, który bardzo często sam zakupuje różne eksponaty do niej. Izba Pamięci spełnia bardzo ważną historyczną rolę na terenie Budzowszczyzny. Dzięki niej młodzież szkolna może zdobyć wiele wiadomości na temat historii nie tylko strażaków, ale także miejscowej ludności, ich codziennego życia, pracy, udziału w walkach narodo-wyzwoleńczych. W strażackiej Izbie Pamięci zgromadzonych jest około 270 eksponatów, nie licząc starych monet, a liczba ta jest co roku powiększana.

Wyposażenie OSP Baczyn: samochód STAR244 GBAM, pompa: pływająca NIAGARA, motopompa TOHATSU, szlamowa, agregaty prądotwórcze, piła motorowa.

Największe osiągnięcia OSP Baczyn:

I miejsce w 2009 r. w strażackich zawodach gminnych, w 2006 r. drużyna młodzieżowa zdobyła I miejsce w strażackich zawodach powiatowych.

OSP Bieńkówka

OSP Bieńkówka została założona 16 czerwca 1939 r. Początkowo liczyła 24 druhów. Ze składek od mieszkańców wsi zakupiono motopompę, którą w czasie II wojny światowej ukrywano i przechowywano w domach prywatnych. Po II wojnie światowej nabyto pierwszy konny wóz strażacki, którym strażacy jeździli do pożarów aż do lat 60-tych. Później zastąpił go samochód z Komendy Powiatowej samochód strażacki typu Lublin. Pierwszą remizę wybudowano już w latach 60-tych.

OSP prowadzi orkiestrę dętą (35 członków). Orkiestra w Bieńkówce powstała w 1914 r. kiedy to „6 wiejskich grajków”, posiadaczy dętych instrumentów, rozpoczęło muzykowanie. W kolejnych latach organizowano zbiórki pieniężne na zakup instrumentów w ten sposób do 1924 r. zdołano dokupić 14 instrumentów. Orkiestra działała do wybuchu II wojny światowej, reaktywowano ją po jej zakończeniu.

Od maja 1997 r. OSP Bieńkówka została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, natomiast w 2005 r. – do systemu ratownictwa drogowego i technicznego. W 2008 r., w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, OSP otrzymała zestaw „Internetowe Centrum Edukacyjno-Oświatowe”.

Jednostka jest wyposażona w wóz bojowy GBAM 2,5/16 STAR 265 z motopompą TOHATSU M 16, motopompą szlamową WTX-30 oraz motopompą pływającą NIAGARA, wentylator oddymiający agregat prądotwórczy z najaśnierzami. Posiada również samochód ratownictwa technicznego Ford Transit, wyposażony w zestaw ratownictwa drogowego oraz w zestaw ratownictwa technicznego ŁUKAS, agregat prądotwórczy z masztem oświetleniowym, urządzenie wysokociśnieniowe ze zbiornikiem wody 250 litrów oraz pilarki drewna, stali i betonu.

Rok założenia: 1939

Obecna liczba członków: 51 (48 czynnych)
członkowie honorowi: 3
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 11

Prezes: Czesław Krużlak

Naczelnik: Antoni Kania

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 1997 r.)

OSP Bieńkówka – 1951 r.

W 2010 r. rozbudowano istniejącą remizę, dobudowując szatnię dla druhów, sanitariaty, pomieszczenie socjalne, salę komputerową, dyżurkę i salę posiedzeń. Dostosowano ją do potrzeb środowiska lokalnego, rozbudowując salę widowiskową, przeznaczoną na lokalne imprezy typu wesela itp. Zadbano również o otoczenie budynku, po-

większono parking, plac manewrowy, posadzono krzewy ozdobne, wykonano skalniaki. Oświetlono cały plac wokół remizy.

Wśród ważniejszych akcji ratowniczych, w których jednostka brała udział w ostatnich latach, warto wymienić następujące:

- 24.01.2006 r. w godzinach rannych - pożar domu mieszkalnego na Zalesiu w Stryszowie; akcja w warunkach ekstremalnych (zamarzały zawory, prądownice, autopompy, węże, hydranty ze-

wnętrzne oraz strome i ośnieżone drogi dojazdowe) przy temperaturze -30°C.

- Pożar stodoły i zabudowań gospodarczych w Zachelmnie w 2009 r.
- Pożar 2 budynków i stodoły w Jachówce w 2010 r.

Osiągnięcia:

- Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze: I miejsce Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w latach: 1996, 1998, 2001, 2004, 2005, 2006 i 2008 r.
- Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze: I miejsce Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w 2004 r.
- W 2005 r. jednostka OSP zajęła III miejsce w Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych.

Drużyna młodzieżowa OSP Bieńkówka corocznie bierze udział w rajdach górskich, organizowanych przez Powiatową Komendę Państwowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej oraz w Ogólnopolskich Zawodach Ratownictwa Medycznego „Dzieci ratują dzieci”.

OSP Bieńkówka współpracuje ze wszystkimi organizacjami działającymi na terenie wsi, ze Szkołą Podstawową, Samorządowym Przedszkolem, Parafią. Zabezpiecza wszystkie uroczystości parafialne, dbając o bezpieczeństwo na drodze. Druhowie są honorowymi dawcami krwi. W 2009 r. zajęli I miejsce w powiecie pod względem ilości oddanej krwi.

OSP Jachówka

OSP Jachówka powstała 2 lutego 1953 r. na zebraniu zorganizowanym z inicjatywy Władysława Najdka, na które przybył ówczesny komendant powiatowy straży pożarnych z Wadowic kpt. pożarnictwa Piotr Kreczmer oraz 20 młodych mężczyzn, którzy zadeklarowali przystąpienie do straży. Na zebraniu tym zapadła decyzja o założeniu Ochotniczej Straży Pożarnej w Jachówce oraz wybrano komendę straży w składzie: Władysław Najdek – komendant, Antoni Gluc – zastępca komendanta, Władysław Strączek – sekretarz, Bronisław Nieciąg – skarbnik, Antoni Fajak – gospodarz. 26 marca 1953 r. Komendant Powiatowej Straży Pożarnej w Wadowicach przekazał dla straży sikawkę ręczną, 13 mb węża tłoczonego, 3 mb węża ssawnego oraz prądownicę. Pierwszy pożar, który straż gasiła, miał miejsce 21 lipca 1953 r. w godzinach południowych, palił się dom mieszkalny. Przebieg pierwszej akcji gaśniczej był następujący: *Po otrzymaniu wiadomości o pożarze pojechaliśmy rowerem do Zająca, gdzie załadowaliśmy sikawkę na wóz konny i po przyjeździe do pożaru, ze względu na krótki odcinek węża tłoczonego, ustawiliśmy beczkę pod domem, do której wiadrami wlewaliśmy wodę (łańcuch wodny), następnie sikawką gasiliśmy pożar* – wspomina ówczesny komendant, Władysław Najdek.

W 1954 r. wybudowano w czynie społecznym drewnianą remizę wraz z salą widowiskową o wymiarach 15 x 8 m. Drzewo na budo-

Rok założenia: 1953

Obecna liczba członków: 65

członkowie honorowi: 20

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 14

Prezes: Stanisław Burliga

Naczelnik: Jerzy Burliga

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

wę ofiarowali mieszkańcy Jachówki, okna do remizy ofiarował ksiądz proboszcz Władysław Sielawa. Uroczyste przekazanie remizy odbyło się 4 maja 1955 r. W jej miejsce, na początku lat 80-tych, rozpoczęto budowę 3-kondygnacyjnej remizy, którą oddano do użytku w 1984 r. Budowę prowadzono w czynie społecznym z udziałem finansowym Gminy Budzów. Obecnie budynek ten jest współwłasnością OSP Jachówka i Gminy.

W okresie 50 lat jednostka straży w Jachówce brała udział 26 razy przy gaszeniu pożarów we wsi oraz 45 razy w innych miejscowościach.

6 maja 1990 r. został poświęcony sztandar OSP, ufundowany przez społeczność Jachówki. OSP była jedyną organizacją społeczną

w Jachówce, która organizowała czyny społeczne i pracowała przy przebudowie drogi, elektryfikacji wsi, budowie boiska sportowego i sali gimnastycznej.

Osiągnięciem straży było zajęcie II miejsca w 1963 r. na zawodach powiatowych w Suchej Beskidzkiej oraz w 1968 r. I miejsca w gminie we współzawodnictwie między jednostkami, a w latach 1996, 1997, 1998 zajęcie II miejsca na zawodach gminnych w Budzowie

W 2003 r. OSP w Jachówce odznaczona została srebrnym medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”.

Wyposażenie OSP w Jachówce: Star 244GBAM, Nissan PICKUP, motopompa TOHATSU i Niagara, pompy pływające, piły motorowe, motopompa szlamowa, agregaty prądowłórcze.

OSP Zachełmna

OSP w Zachełmnej (pierwsza nazwa – Stowarzyszenie Ochotniczej Straży Pożarnej) powstała 15 lutego 1956 r., zatwierdzona pismem i wciągnięta do rejestru w Wydziale Społeczno-Administracyjnym w Krakowie pod numerem 1078. Założycielami i pierwszymi członkami byli druhowie: Wincenty Frosztega, Edward Wrzodek, Jan Żmuda, Józef Lempart, Franciszek Wrzodek, Franciszek Lempart, Julian Lempart i Stanisław Sapoń. Ponieważ strażacy nie posiadali specjalnego przeszkolenia, zorganizowano dla nich szkolenie i wypożyczono ręczną sikawkę, na której ćwiczyli, której używali w czasie wyjazdu do pożarów. Pierwsze wybory do Zarządu odbyły się w 1955 r. W ich wyniku w jego skład weszli: W. Frosztega – prezes, E. Wrzodek – naczelnik-komendant, St. Sobik – zastępca naczelnika, F. Frosztega – sekretarz, St. Sapoń – skarbnik, F. Wrzodek – gospodarz. Ponieważ nie było miejsca na zbiórki i zebrania, dobudowano do istniejącego sklepu pomieszczenie z wieżą, które było pierwotnie remizą. Do pożarów jeżdżono furmankami. Pierwsze umundurowanie jednostka otrzymała w nagrodę za zajęcie I miejsca w zawodach powiatowych w Juszczynie w 1963 r.

W 1958 r. Zarząd rozpoczął starania o zakup działki pod budowę remizy strażackiej, ale dopiero w 1969 r. wykonano dokumentację i przystąpiono do budowy. Trwała ona 10 lat, a koszt obiektu wyniósł 2220.684 zł, z tego dotacje państwowe wyniosły 1.010.000 zł, natomiast czynny społeczny złożyły się na pozostałą kwotę. Uroczyste oddanie remizy odbyło się 18 maja 1980 r. Doceniając pracę straża-

Rok założenia: 1956

Obecna liczba członków: 53 (48 czynnych)
członkowie honorowi: 5

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 10

Prezes: Grzegorz Lenik

Naczelnik: Tadeusz Goryl

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 15 maja 1997 r.)

ków, społeczeństwo Zachełmnej ufundowało im sztandar, który poświęcono 27 maja 1984 r. Dzięki uporowi i dążeniu druhowów w 1984 r. oddano do użytku basen przeciwpożarowy, który był niezbędny dla wsi ze względu na brak dostępu do wody, zwłaszcza w czasie pożaru. W 2010 r. w ramach programu „Małopolskie remizy” wyremontowano i odnowiono budynek remizy.

26 stycznia 2006 r. jednostka brała udział w gaszeniu pożaru w miejscowości Stryszów przy ekstremalnych warunkach pogodowych. OSP w Zachełmnej bierze udział przy gaszeniu wszystkich pożarów na terenie gminy.

Osiągnięcia:

- III miejsce Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej chłopców w Powiatowych Zawodach Sportowo-Gaśniczych w 2007 r.,
- I miejsce Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej chłopców w Gminnych Zawodach Pożarniczych w 2009 r.,
- IV miejsce drużyny OSP w Gminnych Zawodach Pożarniczych w 2009 r.

OSP bierze udział w zabezpieczeniu Samochodowego Rajdu Krakowskiego. 20 marca 2008 r. powstała w remizie kafejka internetowa. Strażacy z Zachełmnej razem z innymi strażakami z Gminy Budzów biorą udział w rajdach górskich, są honorowymi dawcami krwi, służą pomocą w czasie klęsk żywiołowych (powódź, huragany).

Wyposażenie OSP w Zachełmnej: STAR 266 GBAM, FORD TRANSIT 350M, motopompy TOHATSU i NIAGARA, pompa szlamowa, agregat wysokociśnieniowy, agregaty prądowłórcze, piły motorowe do stali i betonu, łańcuchowa STIL.

Jednostki straży pożarnej z terenu gminy Budzów czynnie uczestniczą w rajdach górskich, rajdach organizowanych przez Komendę Powiatową, w turniejach piłki siatkowej o Puchar Komendanta Powiatowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej, imprezach kulturalnych, organizowanych przez Gminę i Sołectwa, współpracują z placówkami oświatowymi, są organizatorami konkursów wiedzy i plastycznego o pożarnictwie, współpracują z organizacjami społecznymi w swoich miejscowościach. Ponadto od kilku lat strażacy są honorowymi dawcami krwi w ramach akcji „Ognisty Ratownik – Gorąca Krew”. W 2001 r. strażacy z gminy Budzów odznaczyli się szczególnym zaangażowaniem podczas powodzi, która na-

wiedziała gminę. Przez wiele dni ratowali dobytek mieszkańców, bronili dróg, pomagali w usuwaniu wody z zalanych pomieszczeń. Strażacy brali udział w akcjach powodziowych nie tylko na terenie gminy, ale również w innych miejscowościach dotkniętych żywiołem. Dowodem zaangażowania w takich akcjach jest m.in. podziękowanie, otrzymane od władz samorządowych gminy Andrychów, za pomoc przy powodzi w 2005 r.

Jednostki straży pożarnej z gminy Budzów w okresie pięciu ostatnich lat brały udział w 32 akcjach pożarowych, 132 miejscowych zagrożeniach (tj. wypadki drogowe, szerszenie, powódzie).

Gmina Bystra – Sidzina

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 16

OSP Sidzina

Według opisu sporządzonego przez Józefa Mrózka, pierwszą zbiórkę nowej organizacji, nazwanej „Straż Ogniowa w Sidzinie”, zorganizowano 24 maja 1907 r. z inicjatywy Józefa Chorążego. Wtedy też wybrano zarząd, a na jego czele stanął inicjator, Józef Chorąży - „Siuda”, omówiono zadania organizacji, poczyniono starania o zakup sikawki oraz innego sprzętu i mundurów. W 1910 r. za 700 koron austriackich (z których 300 koron pochodziło z datków od mieszkańców) zakupiono sikawkę na podwoziu, bardzo nowoczesny na tamte czasy sprzęt. Sikawkę odbierali strażacy ze stacji w Osielcu. Została ona sprowadzona z Czech, a pośrednikiem w zakupie była firma z Krakowa. Wystosowano także odezwę do rodaków w Ameryce z prośbą o pieniądze na zakup sprzętu bojowego dla jednostki. Zarząd Lasów Gromadzkich wraz z rodakami z Ameryki przekazał na zakup sprzętu bojowego dla straży 700 koron i w niedługim czasie zakupiono poszczególne elementy sprzętu gaśniczego („bosaki, pasy gurtowe, hełmy, linki: ratunkową, spinaczą i portki dla każdego strażaka...”) oraz skompletowano zakupione wcześniej mundury, a to z kolei stało się magnesem przyciągającym bardzo szybko w szeregi straży całe rzesze młodych ludzi.

Straż, oprócz walki z żywiołem, jakim był i jest ogień, od początku swojego działania włączała się lub wprost organizowała życie kulturalne i rozrywkowe wsi. Dla młodych wraz z powstaniem Straży „zaczęły się nowe czasy”. Jako jeden z pierwszych sukcesów zorganizowanej jednostki zanotowane jest stłumienie pożaru u Krupy – „Wojdyty” na Roli Chorążowej w 1908 r.

Wybuch I wojny światowej przerywa działalność straży, wszyscy zdolni do walki mężczyźni w wieku 17–60 lat zostają wcieleni do wojska Cesarstwa Austro-Węgierskiego i idą na front. Po wojnie straż w Sidzinie organizuje się na nowo, bardzo wielu młodych ludzi wstępuje w jej szeregi. Rozpoczęto normalne ćwiczenia i w bardzo niedługim czasie widoczne są efekty - kilka pożarów zostaje stłumionych, a to niewątpliwy sukces.

Na czas II wojny światowej OSP w Sidzinie zostaje zdelegalizowana. Strażakom nie wolno było gasić pożarów podczas pacyfikacji Ról: Mikowej, Makówki, Krupowej, polan: Malinowej, Pastwowej, oraz pojedynczych domów Migasa, Budy, Kostki i Lipy.

Pierwsze zebranie po II wojnie światowej odbyło się 24 marca 1946 r. Na zebraniu 18 kwietnia 1949 r. zawiązał się Społeczny Komitet Budowy Remizy. W budowanej remizie przewidziano pomieszczenia na garaż (OSP Sidzina posiadała na wyposażeniu pierwsze auto bojowe Dodge, ofiarowane jednostce przez Powiatową Komendę Straży Pożarnej), sklep, Urząd Gminy (Gromady) i świetlicę, z której mogli korzystać wszyscy. Zarząd, członkowie jednostki i mieszkańcy włożyli dużo pracy w powstanie remizy. Poświęcenia garażu i pomieszczeń na

Rok założenia: 1907

Obecna liczba członków: 105 (członkowie czynni, w tym 4 kobiety)
członkowie honorowi: 6, wspierający: 6
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10

Prezes: Tomasz Tempka

Naczelnik: Józef Stramek

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 2001 r.)

Poświęcenie auta, 1957 r.

OSP Sidzina – ćwiczenia w 1932 r.

sprzęt dokonano w 1957 r. Ostatnie lata funkcjonowania straży to bardzo bogaty w działania okres. Praktycznie bez przerwy postępowały prace remontowo-budowlane przy remizie. Doposażono i jednostkę i budynek w potrzebne sprzęty – wszystko to dzięki ofiarności mieszkańców oraz dobrej współpracy z Gminą Bystra-Sidzina.

Od początku swojego istnienia sidzińska straż marzyła o posiadaniu swojego sztandaru, wśród różnorodności prowadzonych prac i działań jakoś te plany rozmywały się w czasie, aż do 5 czerwca 1983 r., kiedy to na uczczenie 75-lecia sidzińska straż święci sztandar jednostki. Sztandar zgodnie z obowiązującym regulaminem zawierał tylko świeckie elementy. Nowy sztandar został poświęcony w 1995 r. z okazji 90-lecia straży.

W 2007 r. Ochotnicza Straż Pożarna obchodziła bardzo uroczyste 100-lecie swojego istnienia, wspólnie z jubileuszem 120-lecia orkiestry dętej w Sidzinie. Wśród wielu szacownych gości obecni byli m.in. przedstawiciele sąsiednich jednostek ochotniczych straży pożarnej oraz zaprzyjaźnione straże pożarne ze Słowacji, Węgier oraz Gminy Nędza. Uroczystości przebiegały bardzo podniosłe. W tym dniu uhonorowano medalami wielu zasłużonych strażaków.

W grudniu 2009 r. nastąpiło uroczyste otwarcie Izby Pamięci OSP Sidzina, gdzie zgromadzone zostały puchary, dyplomy i pamiątki z działalności tej jednostki.

Największe pożary

Jeden z większych pożarów, jaki miał miejsce na terenie Sidziny, wybuchł 25 kwietnia 1911 r. w plebańskiej kuchni nieostrożna służka zgromadziła przed piecem dużo suchego opału i wyszła. Spod pieca wypadł ogień i bardzo szybko zaczęła płonąć kuchnia, a wraz z nią ogień zajął całą plebanie, następnie wikarówkę, organistówkę, dach szkoły, parkan kościelny, kościół, a potem Rolę Chorążową. Wszystkie budynki były drewniane, „wieże kościelne wyglądały jak wielkie płonące pochodnie” – pisze Józef Lipiak. Pod wpływem gorąca stopiły się kościelne dzwony. Uratowano sprzęty kościelne i – na szczęście – nas wszystkich – organy. W opisie sporządzonym przez Józefa Mrózka

OSP Sidzina, 1933 r.

ka czytamy: „Straż ogniowa na wstępie nadbiegła, próbując swoich sił w walce z żywiołem, lecz bezskutecznie, bo posucha była wielka, a ogień jakby urągając z nich przenosił się bardzo szybko, a powód był taki, że silny wiatr odrywał kawałki palącej się papy na dachu szkoły i rozrzucał je...”. Po pożarze w 1911 r. staraniem Kółka Rolniczego i Straży Ogniowej w Sidzinie przy kościele postawiono pomnik i umieszczono pamiątkową tablicę.

18 maja 1931 r., z powodu zaproszonego przez dziecko ognia, wybuchł pożar w jednej ze stodół w Sidzinie, a w chwilę potem czerwony kur trawi kolejne domy na Roli Czarnowej, następnie Pastwowej i Majowej. Z powodu gęstej drewnianej zabudowy żywioł miał ułatwione zadanie. Doszczętnie spłonęło 38 domów i 40 stodół. Straż z wielką ofiarnością broniła i starała się ograniczyć zasięg płomieni, udało się powstrzymać pożar zanim dostał się do Roli Lipkowej. Jak wspominają starsi mieszkańcy Sidziny, był tak straszny wiatr, że całe sory gontów wrywanych z płonących dachów roznosił i rozrzucał po leżącej wzdłuż doliny wsi, tak że pozostała część Sidziny ocalała tylko cudem. Ogniowe żagwie mieszkańcy starali się zadeptywać tam gdzie spadły, a spadały bardzo daleko. Wiatr zaniósł je nawet na miejsce gdzie dziś stoi Szkoła im. Dzieci Zamojszczyzny (odległość ok. 3 km). Strażak i naoczny świadek Kazimierz Lipka wspominał: „Na Roli Czarnowej ostał się tylko jeden dom Czarnego „Swedzika”, na Pastwowej paliło się wszystko jak papier. Przyjechała straż, nie wiedzieć było, gdzie tę odrobinę wody skierować, żeby tak z pięć motopomp – tak jak dziś macie... Dano mi znać że moja chałupa u Maja się pali, jak dobiegłem, to już krokwie spadały. Wtedy widziałem jak całe sory gontów masło od Pastwy”.

Ojciec dziecka, które zaproszyło ogień, widząc ogrom niebezpieczeństwa, w porywie wściekłości i bezradności chciał wrzucić syna w ogień, strażacy i zebrani ludzie nie dopuścili do tego. Chłopiec wyrosł na bardzo dobrego i uczciwego człowieka, zginął na Ostojowie na Roli Mrózkowej 15 marca 1972 r. podczas pożaru lasu.

Orkiestra

Pierwsze wzmianki o orkiestrze dętej w Sidzinie pochodzą z kroniki szkolnej z sierpnia 1886 r. Początkowo w orkiestrze grało 6–7 muzykantów, pobierali oni lekcje w Makowie Podhalańskim. Po I wojnie światowej wrócili do domów żołnierze, którzy grali w orkiestrach wojskowych u Cesarza Franciszka Józefa, szeregi orkiestry rozrosły się i powstała nowa organizacja. Zakupiono instrumenty, sprowadzono dyrygentów ze Lwowa i z Krakowa. W 1931 r. orkiestra została włączona w szeregi OSP w Sidzinie. Jak każda społeczna organiza-

cja, przeżywała lepsze i gorsze chwile, ale przetrwała po to, by dziś jakże pięknymi melodiami „karmić” kolejne sidzińskie pokolenia. Od niepamiętnych czasów o godz. 6.00 w niedzielne majowe poranki muzycy orkiestry oddają hołd Matce Bożej, grając pieśni majowe, a wiatr roznosi je po okolicy z Wiertelowej Grapy. Orkiestra uświetnia wszystkie lokalne uroczystości i imprezy, bardzo często reprezentuje też Sidzinę na terenie powiatu i poza jego granicami. Wieloletnią tradycją jest udział orkiestry w procesji w parafii Bożego Ciała w Krakowie, oraz coroczne uczestnictwo w koncercie urodzinowym na cześć Ojca Świętego Jana Pawła II na wadowickim rynku i wspólne granie z biorącymi w nim udział orkiestrami.

Najważniejsze sukcesy orkiestry: 1962 r. – I nagroda na Powiatowym Przeglądzie Orkiestr Dętych; 2002 r. – III miejsce na Powiatowym Przeglądzie Orkiestr Dętych OSP w Jordanowie; 2005 r. – II miejsce na XXVIII Rejonowym Przeglądzie Orkiestr Dętych „Echo Trombity” w Toporzysku; 2006 r. – I miejsce na Powiatowym Przeglądzie Orkiestr Dętych OSP w Zawoi.

Orkiestra liczy obecnie 46 członków. Dyrygentem jest Józef Palarczyk.

Osiągnięcia OSP Sidzina w zawodach pożarniczych i sportowych w ostatnich latach:

I i II miejsce MDP w Gminnych Zawodach Sportowo-Pożarniczych w Sidzinie (2006); III miejsce w Turnieju Piłki Siatkowej Strażaków Powiatu Suskiego o Puchar Komendanta Powiatowego PSP w Suchej Beskidzkiej; I i III miejsce w Międzygminnych Zawodach Pożarniczych w Wysokiej; II miejsce w Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych w Suchej Beskidzkiej (2007); II miejsce seniorów i II miejsce MDP w Gminnych Zawodach Sportowo-Pożarniczych; III miejsce w Turnieju Piłki Siatkowej o Puchar Komendanta Powiatowego PSP w Suchej Beskidzkiej (2008); II i III miejsce seniorów w Gminnych Zawodach Sportowo-Pożarniczych; I miejsce MDP z awansem na zawody powiatowe – na zawodach powiatowych drużyna MDP wywalczyła I miejsce; III miejsce w Turnieju Piłki Siatkowej o Puchar Komendanta Powiatowego PSP w Suchej Beskidzkiej (2009); III miejsce w turnieju drużyn MDP – Jordanów (2010).

OSP dysponuje dwoma ciężkimi samochodami bojowymi: TATRA, zakupionym w 1999 r. i JELCZ 4x4 z 1994 r. oraz lekkim samochodem bojowym, przystosowanym do działań ratowniczo-gaśniczych, LUBLIN III z 2001 r. Straż pozyskała także środki na zakup dużej ilości wyposażenia ratowniczego i bojowego, w tym samochodu terenowego LADA NIVA.

100-lecie OSP Sidzina, czerwiec 2007 r.

Zawody strażackie w Sidzinie, 2007 r.

OSP Bystra

W 1933 r. powołano Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, do którego włączona została założona oficjalnie na Walnym Zebraniu Organizacyjnym 21 marca 1933 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Bystrej.

Do straży przyjmowani byli mężczyźni „po wojsku”, bo służba wojskowa niejako nobilitowała młodych mężczyzn. Nowo powstała OSP początkowo nie dysponowała żadnym zmechanizowanym specjalistycznym sprzętem. W 1934 r. została zakupiona sikawka ręczna, która była przechowywana w „remizie”, jaką stanowiła stodoła wynajęta na roli Kowalczykowej. Do pożarów sprzęt i strażaków dowożono końmi, wyznaczonymi przez wójta, w zamian za zwolnienie z tzw. „szarwarku” na rzecz gminy. Konie w pogotowiu utrzymywali wyznaczeni gospodarze.

Wybuch II wojny światowej powoduje przerwę w działalności straży. Gdy skończyła się wojna, bystrzańscy strażacy natychmiast włączają się w rytm życia wsi, mimo że ówczesna sytuacja gospodarcza i polityczna nie sprzyjały działalności organizacji, których tradycje sięgały okresu przedwojennego. OSP była samodzielną i pozostawioną samej sobie jednostką i gdyby nie troska o współmieszkańców i oddanie działalności społecznej kilkunastu obywateli bystrzańskich, to ciągłość historyczna OSP zostałaby utracona.

W 1950 r. straż w Bystrej zakupuje pierwszą motopompę, z blaszаныmi węzami ssącymi. Od 1954 r. strażacy noszą się z zamiarem przystąpienia do budowy remizy. W tym celu organizują 5 zabaw, z których dochód przeznaczają na prace przygotowawcze. Od 1955 r. powstaje komitet budowy remizy. W 1961 r. gotowe są już garaże, w których pomieścić można sprzęt pożarniczy. Oficjalne przekazanie sali odbywa się w 1967 r.

Niejako uwieńczeniem działań i uznaniem roli, jaką w życiu mieszkańców wsi odgrywa Ochotnicza Straż Pożarna, było przekazanie przez społeczeństwo Bystrej 21 lipca 1968 r. sztandaru oraz przeprowadzenie remontu i rozbudowy remizy. W 1993 r. z okazji 60. rocznicy OSP Bystra strażacy otrzymali nowy sztandar.

22 czerwca 2008 r. strażacy obchodzili jubileusz 75-lecia utworzenia OSP w Bystrej. Z tej okazji Zarząd Główny ZOSP RP odznaczył sztandar jednostki złotym medalem za zasługi dla pożarnictwa. Przyznano również odznaczenia i wyróżnienia dla zasłużonych strażaków.

W ostatnich latach Straż wzbogaciła się o nowoczesny sprzęt ratowniczy i bojowy oraz specjalne bojowe umundurowanie. W 2006 r. został zmodernizowany budynek remizy; ze środków uzyskiwanych z dzierżawy pomieszczeń dla Urzędu Gminy Bystra-Sidzina, Poczty i za wynajem sali wykonano nowy dach kryty blachą, ocieplenie ścian. Zainstalowane zostały specjalne drzwi do remizy.

Orkiestra

Przy OSP Bystra działa orkiestra dęta, która powstała w 1956 r. 16 stycznia 1956 r. odbyło się spotkanie chętnych do wstąpienia do orkiestry strażackiej. Na pierwsze zebranie informacyjne przyszło

Rok założenia: 1933

Obecna liczba członków: 140 (członkowie czynni, w tym 14 kobiet)
Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze (3 sekcje) chłopców: 24, dziewcząt: 18.

Prezes: Józef Bednarz

Naczelnik: Marcin Błachut

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 23 lutego 1995 r.)

OSP Bystra, 1956 r.

wielu młodych i dorosłych z zamiarem podjęcia nauki gry. Początkowo pożyczano instrumenty od orkiestry z Sidziny, skąd wywodzili się pierwsi orkiestranci. Niektórzy kandydaci na orkiestrantów mieli też własne instrumenty, ale nie wszystkich chętnych było stać na zakupienie odpowiedniego sprzętu. Widząc potrzebę założenia orkiestry dętej, która uświetniałaby uroczystości kościelne, Komitet Kościelny 23 stycznia 1956 r. przekazał w ręce druha Wojciecha Maciaszka kwotę 400 zł na rzecz jej powstania. Wiele instytucji działających w środowisku, jak również prywatnych ofiarodawców, przyszło z pomocą finansową na zakup instrumentów muzycznych. Kto nie mógł dać pieniędzy, dawał drewno, które przetarto na deski, za które uzyskano pieniądze na kupno odpowiednich instrumentów.

Obecnie dyrygentem orkiestry jest Stanisław Sobinek, który dokształcał się na kursie dyrygentów w Nowym Sączu. Orkiestra liczy 44 członków. Uświetnia ważniejsze uroczystości środowiskowe państwowe i kościelne. Grają w niej obecnie również dziewczęta. Orkiestra uczestniczyła w wielu festiwalach, konkursach i popisach. Jej repertuar muzyczny jest coraz bardziej urozmaicony – od tradycyjnych marszów do muzyki rozrywkowej i utworów okolicznościowych.

Pierwsi strażacy, założyciele OSP Bystra, 1933 r.

Zawody strażackie, Rabka 1980 r.

wych. W maju, w każdą niedzielę wczesnym rankiem na różnych wzniesieniach w Bystrej, orkiestra gra majówki. Kiedy zajdzie smutna konieczność, odprowadza na cmentarz zmarłych. Wspiera również muzycznie sąsiednie miejscowości w organizowanych tam imprezach.

Osiągnięcia OSP Bystra w zawodach pożarniczych i sportowych w ostatnich latach: I miejsce MDP dziewcząt i chłopców w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych (2006); I miejsce MDP dziewcząt i chłopców oraz II miejsce seniorów w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych (2007); I miejsce MDP dziewcząt

i chłopców oraz seniorów w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych; II miejsce w Turnieju Piłki Siatkowej o Puchar Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej (2008); I miejsce MDP dziewcząt w gminnych i powiatowych zawodach sportowo-pożarniczych, I miejsce seniorów w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych (2009).

Straż dysponuje dwoma ciężkimi samochodami gaśniczymi: GCBA 5/24 Magirus, zakupionym w 2005 r., GCBA 5/23 Scania, zakupionym w 2010 r. Ponadto w posiadaniu straży jest jeden samochód lekki GLM 8-Ducato, zakupiony w 1993 r.

Świąteczności 75-lecia OSP Bystra, 2008 r.

Gmina Bystra-Sidzina od początku swojego istnienia udziela dużej pomocy w unowocześnieniu wyposażenia jednostek OSP: remonty i modernizacja remiz OSP Bystrej i Sidziny odbywały się przy pomocy finansowej Gminy.

W 2006 r. Gmina udzieliła strażom pożyczek na remonty budynków OSP: straży w Bystrej została udzielona pożyczka w kwocie 150.000 zł na remont budynku OSP, która została w części umorzona, a sidzińskiej straży została udzielona pożyczka na wymianę pokrycia dachowego na budynku OSP w wysokości 40.000 zł, również w części umorzona. Samochody, którymi dysponują straże, były zakupywane z pomocą finansową Gminy. Ostatni zakup, na jaki Gmina udzieliła dotacji, to 350.000 zł na zakup wielozadaniowego samochodu dla OSP Bystra w 2010 r. Od 2009 r. strażakom za udział w akcjach ratowniczych wypłacany jest ekwiwalent pieniężny. Gmina zabezpiecza środki na wydatki bieżące i utrzymanie gotowości bojowej jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Bystrej i Sidzinie. W 2010 r. była to kwota 152.190 zł.

Dziś, dzięki współpracy z mieszkańcami, Radami Gminy, innymi jednostkami OSP, PSP, a także innymi instytucjami wspierającymi

działania straży pożarnych, zarówno OSP Bystra, jak i OSP Sidzina dysponują niezbędnym sprzętem i wyposażeniem ratowniczo-gaśniczym, posiadają wyszkolonych strażaków, gotowych na każde poświęcenie w obliczu zagrożenia. Obie straże dysponują własną bazą lokalową. Nieustannie trwają coraz to nowe prace, przyczyniające się do polepszenia wizerunku i funkcjonalności obiektów będących w dyspozycji straży.

Oddział Gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Gminy Bystra-Sidzina

W 2006 r. utworzony został Oddział Gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Gminy Bystra-Sidzina, w skład którego wchodzi jednostki OSP Bystra i OSP Sidzina.

9 kwietnia 2006 r. odbył się pierwszy zjazd tego Oddziału, na którym zostały zatwierdzone proponowane przez jednostki Zarząd i Komisja Rewizyjna. Celem działalności Zarządu jest m.in. podnoszenie stanu ochrony przeciwpożarowej, przeciwpowodziowej, ratownictwa i bezpieczeństwa powszechnego w Gminie, organizowanie oraz wspieranie OSP.

Gmina Jabłonna

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 20

OSP Jabłonna

W 1921 r. z inicjatywy Naczelnika Urzędu Pocztowego N. Gumińskiego powołano do życia w Jabłonce Ochotniczą Straż Pożarną, która składała się z 14 osób. Ze składek mieszkańców zakupiono sikawkę ręczną oraz kilka odcinków węży. Całe wyposażenie umieszczono w wystawionej z desek szopie zwanej remizą, która znajdowała się na placu obok budynku p. Hajdy.

W 1940 r. OSP Jabłonna brała udział w gaszeniu dużego pożaru w Namestowie, za co od Zarządu Straży w Kubinie otrzymała motopompę zamocowaną na przyczepie na gumowych kołach.

W czasie działań wojennych w 1945 r. straż poniosła wielkie straty. Zniszczona została remiza. Zdemolowano sikawki i pozostały sprzęt, zaś motopompę skradziono. Dzięki ofiarności społeczeństwa i przychylności władzy gromadzkiej oraz zabiegom straży udało się zakupić motopompę i odremontować zniszczoną remizę – szopę już w 1945 r. W 1946 r. z wygospodarowanych pieniędzy zakupiono motopompę M 800 „MAG”, a Urbar zakupił dla straży 8 odcinków węża Cg.

Z początkiem 1947 r. Gminna Rada Narodowa w Jabłonce wskazała działkę pod budowę remizy. Jesienią siłami strażackimi wybrano i zalano ławy. W 1950 r. cały sprzęt został przeniesiony z szopy do wykończonych już pomieszczeń garażowych. Pomyślniejszy dla straży był rok 1952, w którym jednostka otrzymała pierwszy samochód strażacki „Austro Daimler”, zwijadło dwubalowe, 2 zwijadła przenośne na wężę i 4 odcinki węża Bg od Komendy Wojewódz-

Rok założenia: 1921

Obecna liczba członków: 41

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 10

Prezes: Alojzy Nowak

Naczelnik: Jan Kuczkowicz

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 1999 r.)

kiej Straży Pożarnej w Krakowie, jako nagrodę za zaangażowanie strażaków przy budowie remizy. Samochód był odkryty z ławeczkami dla strażaków. Niedługo strażacy i ludność Jabłonna cieszyli się samochodem, albowiem w 1956 r. został zabrany przez Komendę Powiatową w Nowym Targu i przekazany do Muzeum Strażackiego w Warszawie. Straż do pożaru musiała nadal wyjeżdżać zaprzęgiem konnym. Po wielu staraniach Straż otrzymała w 1958 r. stary samochód Star 20 wraz z drabinką i linką ratowniczą od Komendy Powiatowej w Nowym Targu. W 1959 r. otrzymano nową motopompę M 800 PO-3 z Komendy Powiatowej.

W 1980 r. Komenda Rejonowa Straży Pożarnej przekazała jednostce nową motopompę M800 PO-3 oraz 80 mb węża W-75 i inny drobny sprzęt. Od 1981 r. w remizie odbywają się przyjęcia weselne.

Ćwiczenia strażackie, Jabłonna 1942 r.

Dzięki temu w kolejnych latach straż wzbogaciła się o motopompę 1000. 14 maja 1990 r. straż otrzymała dokumentację techniczną i pozwolenie na rozbudowę. Strażacy w czynie społecznym przepracowali 743 dni. W grudniu na miejsce wiecznego spoczynku odprowadzono dha Józefa Sandrzyka, który był Naczelnikiem Straży przez 55 lat. 9 grudnia w murach remizy gościł na spotkaniu z mieszkańcami Orawy Prezydent RP Lech Wałęsa. Jednostka zadbała o ład i porządek w LO i remizie.

Gmina na zakup samochodu gaśniczego już w 1995 r. przeznaczyła 50.000 zł, natomiast Wspólnota Urbarialna wyasygnowała 100.000 zł. 5 maja 1996 r. Jabłonka przeżyła wielkie święto – jubileusz 75-lecia istnienia i działalności OSP. Uroczystość połączone

z poświęceniem sztandaru. W 2000 r. dzięki znacznemu dofinansowaniu jednostka otrzymała ciężki zestaw narzędzi hydraulicznych Holmatro. Ten sam rok przyniósł zakup samochodu ratownictwa technicznego Mercedes. W 2003 r. samochód Mercedes został zastąpiony nowym, w pełni wyposażonym samochodem Iveco, służącym do dziś. Po zakupie nowego samochodu stary został nieodpłatnie przekazany OSP Lipnica Mała. W 2007 r. zakupiony został nowy średni samochód ratowniczo-gaśniczy Mercedes, który zastąpił Star 244 (przekazany do OSP Orawka). W 2009 r. zakupiono nowy lekki samochód gaśniczy Renault.

Przy jednostce działa orkiestra dęta, założona w 1990 r. Jej kapelmistrzem jest Szymon Bobrowski.

OSP Zubrzyca Dolna

Dzieje Ochotniczej Straży Pożarnej w Zubrzycy Dolnej zaczynają się w latach 20-tych XX wieku. Prawdopodobnie została założona w 1923 r., gdyż istniała w tym czasie już okrągła pieczęć z napisem „Dobrowolny Hasicki Zbor – Nižna Zubrica – 1923.”

Pierwszym wozem bojowym straży był wóz konny z pompą ręczną, obsługiwana przez czterech strażaków, która była przechowywana w drewnianej szopie koło zabudowań Ignacego Pawliaka. Przez długie lata był on podstawowym wyposażeniem jednostki, a obecnie służy jako eksponat na balkonie remizy.

W 1939 r. nowy zarząd, na czele z naczelnikiem Janem Kowalikiem „Gojniokiem”, rozpoczął starania o budowę nowej murowanej remizy. Po uzyskaniu gruntu pod remizę w 1940 r. rozpoczęto budowę i dzięki wielkiemu zaangażowaniu mieszkańców, jak również współczesnych władz słowackich (gdyż w czasie II wojny światowej Zubrzyca Dolna znajdowała się w granicach Słowacji), które przyznały na ten cel 15 tys. koron słowackich, ukończono jej budowę.

W 1950 r., dzięki staraniom naczelnika Eugeniusza Kotta, jednost-

Rok założenia: ok. 1923

Obecna liczba członków: 20

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10

Prezes: Andrzej Buroń

Naczelnik: Tomasz Pawlak

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

ka została doposażona w pierwszą motopompę spalinową „Leopolda”, która została przekazana przez Państwową Straż Pożarną w Nowym Targu. Wraz z pozostałym sprzętem przez długie lata do pożarów była wożona końmi, a w latach następnych ciągnikami rolniczymi lub samochodami prywatnymi. Pod koniec lat 80-tych XX w. podjęto decyzję o budowie nowej remizy, którą oddano do użytku 10 czerwca 1995 r.

W 1992 r. nowy Zarząd w składzie: Eugeniusz Kulawiak – prezes, Jan Kowalik – naczelnik, Jan Holla – sekretarz oraz Jan Bałaś – skarbnik, podjął starania o zakup pierwszego samochodu pożarniczego, które zakończyły się sukcesem. Dzięki wsparciu mieszkańców Zubrzycy, Wspólnocie Urbarialnej oraz Urzędowi Gminy w Jabłonce w 1994 r. zakupiono pierwszy samochód pożarniczy marki Star 244.

Polonia z Chicago, w podzięce za zaangażowanie druhow w działalność społeczną na rzecz miejscowości i regionu, ufundowała z okazji 77-lecia powstania jednostki sztandar, który został poświęcony i przekazany 4 czerwca 2000 r.

Kolejny Zarząd w składzie: prezes – Jan Kowalik, naczelnik – Józef Mastela, skarbnik – Jan Bałaś, sekretarz – Czesław Wykręt, poczynił pierwsze kroki w celu zakupu nowszego i lepszego samochodu. Dzięki determinacji naczelnika Józefa Masteli przy dużym udziale p. Mirosława Bałasia oraz Wójta Gminy Jabłonka Juliana Stopki w marcu 2004 r. udało się zakupić samochód pożarniczy marki Mercedes Benz 1622, który służy do chwili obecnej.

OSP Zubrzyca Górna

Początki kształtowania się straży pożarnej w Zubrzycy Górnej sięgają czasów, kiedy Orawa była pod zaborem austriackim. Niezbędne narzędzia do gaszenia pożarów znajdowały się u sołtysa. Władze austriackie przydzieliły dla wsi Zubrzyca Górna ręczną pompę czterokołową, która do pożarów była przewożona końmi.

W 1923 r. została założona przez sołtysa Brzewowickiego, plutonowego Dworskiego, Kajetana Michniewskiego oraz przy wsparciu innych mieszkańców wsi Zubrzyca jednostka OSP. Komendantem został plutonowy Dworski, następnie Karkoszka i Bugajski. W tych czasach na parceli zakupionej przez mieszkańców została wybudowana remiza drewniana, w której znajdował się sprzęt gaśniczy. W 1929 r. wybrano zarząd OSP. Prezesem został ksiądz Jan Maślak, komendantem Józef Solawa, zastępcą Jan Kulak.

Oprócz gaszenia pożarów jednostka OSP zajmowała się organizowaniem życia kulturalnego na wsi. Organizowano różnego rodzaju konkursy, zabawy, festyny. Dochody z tych imprez przeznaczano na zakup sprzętu pożarniczego.

W latach 1938–1940 wybudowano ze składek mieszkańców drugą remizę. W 1951 r., gdy komendantem był Albin Jasiurka, jednostka zakupiła motopompę taczkową „Angelika” oraz w późniejszym czasie motopompę Syrena M-40. W 1953 r. prezesem został Józef Kowalczyk, komendantem Jan Kulak. Następnie funkcję komendanta pełnili: Józef Kardaś, Emil Kowalczyk, Wendelin Moniak.

Rok założenia: 1923

Obecna liczba członków: 30

2 Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze chłopców: 20

Prezes: Stanisław Chmura

Naczelnik: Piotr Kulawik

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Podczas zawodów dla województwa krakowskiego jednostka OSP wygrała motopompę Loepolia 800, którą zastąpiła w 1962 r. nowoczesna pompa PO-3.

W latach 1974–1977 została wybudowana obecna remiza. Powstała ona z dotacji Gromadzkiej Rady, drzewo przekazała Wspólnota Urbarialna, roboty budowlane w większości były wykonane przez strażaków oraz mieszkańców wsi. W 1975 r. prezesem został Eugeniusz Sikora, komendantem Emil Kowalczyk. Pierwszy samochód gaśniczy jednostka otrzymała w 1979 r. od Komendy Powiatowej w Nowym Targu, był to Star 25. W 1990 r. funkcję komendanta objął Stanisław Chmura, którego w 1996 r. zastąpił na tym stanowisku Józef Głusiak, natomiast Stanisław Chmura został prezesem. W tym czasie rozpoczęto starania o zakup nowego samochodu gaśniczego. W 1997 r. zakupiono podwozie Star 244. Zabudowę samochodu zlecono zakładowi Moto-Trak w Kielcach. Znaczną część pieniędzy na ten samochód zebrano od mieszkańców wsi, sponsorów, firm prywatnych, funduszy własnych, reszta pieniędzy została przekazana z funduszu gminnego. W 1998 r., podczas obchodów Jubileuszu 75-lecia OSP, samochód ten został poświęcony i przekazany jednostce OSP. Również podczas tej uroczystości został poświęcony i przekazany jednostce sztandar, ufundowany przez Spółkę Wodociągową w Zubrzycy Górnej.

Obecnie na wyposażeniu jednostki są dwa samochody gaśnicze: średni samochód gaśniczy Star 244 i lekki samochód gaśniczy marki Mercedes, dwie motopompy PO-5, motopompa szlamowa oraz inny sprzęt, który jest niezbędny przy gaszeniu pożarów i usuwaniu skutków innych klęsk żywiołowych.

Od wielu lat przy jednostce działa orkiestra dęta, założona w 1934 r. Jej kapelmistrzem jest Stanisław Kowalczyk.

OSP Chyżne

Ochotnicza Straż Pożarna we wsi Chyżne została założona w 1930 r. W chwili utworzenia straży pożarnej przejęto od sołtysa wsi sikawkę ręczną, która była w posiadaniu jeszcze nieorganizowanej straży. Przed II wojną światową gmina urbarialna zakupiła dla jednostki drugą sikawkę ręczną, bardziej zmodernizowaną. Sprzęt ten służył do zwalczania pożarów do czasu, gdy został zabrany przez wojska Armii Czerwonej w 1945 r. Latem 1948 r. Straż Pożarna w Podwilku pożyczyla do Chyżnego ręczną sikawkę, dzięki temu jednostka mogła w dalszym ciągu funkcjonować, niosąc pomoc bliźnim. OSP w Podwilku w tym czasie posiadała już motopompę na miarę ówczesnych czasów. W 1955 r. jednostka otrzymała od Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Nowym Targu motopompę „M-200”. W 1958 r., również od Komendy Powiatowej, w zamian za otrzymaną wcześniej motopompę „M-200”, jednostka otrzymała motopompę „M-800” typ DKW, która służyła do 1965 r. W 1966 r. z własnych funduszy została zakupiona nowa motopompa marki „Polonia” P03-M-800. W październiku 1966 r. rozpoczęto budowę remizy OSP, którą oddano do użytku w 1968 r. W styczniu 1975 r. jednostka otrzymała z Komendy Wojewódzkiej Straży Pożar-

Rok założenia: 1930

Obecna liczba członków: 35

Prezes: Karol Szkodoń

Naczelnik: Mariusz Łaciak

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

nych w Krakowie samochód pożarniczy marki „Żuk”, a w 1976 r. od Komendy Rejonowej Straży Pożarnych w Nowym Targu, nową motopompę Polonia P05-M-800.

Dzięki wsparciu finansowemu Polonii amerykańskiej – Klubu Chyżne, ufundowano w 1993 r. sztandar dla jednostki, który był uhonorowaniem 63-letniej działalności OSP. W 1997 r., dzięki wsparciu finansowemu Urzędu Gminy, Wspólnoty Urbarialnej, rodaków z Chicago i ofiarności mieszkańców wsi, Ochotnicza Straż Pożarna w Chyżnem zakupiła samochód Gaśniczy Liaz-Karosa. W 2002 r. jednostka została doposażona w motopompę Tohtasu.

W latach 2006–2009 wygląd i estetyka remizy uległy znacznej poprawie. Środki finansowe przyznawane przez Radę Gminy pozwoliły na wymianę okien, wykonanie nowej elewacji budynku, nowej posadzki, remont na sali tanecznej, remont klatki schodowej, wykonanie nowych toalet oraz wymianę pieca centralnego ogrzewania. Ponadto Wspólnota Urbarialna przekazała środki finansowe na położenie nowej posadzki na scenie. Duże środki finansowe od Rodaków z Chicago pozwoliły na wykonanie nowej studni, a przychylność Wójta pozwoliła na zakup armatury wodnej i wykonania przyłącza wodnego. W 2009 r., dzięki dobrym kontaktom z Państwową Strażą Pożarną w Nowym Targu, udało się pozyskać nieodpłatnie samochód terenowy Land Rover. Dzięki przychylności Wójta Antoniego Karłaka oraz Rady Gminy dokonano karosacji tego samochodu za kwotę 40.000 zł. W lipcu 2010 r. na placu wokół remizy położono kostkę brukową i odnowiono ogrodzenie.

OSP Lipnica Mała

Przed I wojną światową państwo austro-węgierskie przydzieliło na Lipnicę Małą sikawkę ręczną z wyposażeniem. Była ona przechowywana w drewnianej szopie obok szkoły w centrum wsi. Sprzętem tym dysponował sołtys wsi, wyznaczając ludzi i konie do gaszenia pożarów. Taki system gaszenia pożarów istniał do 1930 r. W 1930 r., na wniosek ogniomistrza Eugeniusza Wierćka z Jabłonki, w porozumieniu z władzami powiatowymi, wytypowano dwóch ludzi ze wsi na przeszkolenie w zakresie zorganizowania jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w tutejszej wsi. Za pieniądze ze zbiorok od ludności zakupiono 8 kompletów mundurów, hełmy, paski i toporki. Na wyposażeniu jednostki była sikawka ręczna.

W 1959 r. jednostka dzięki staraniom i poparciu miejscowych władz otrzymuje od Komendy Powiatowej w Nowym Targu motopompę M800 z wyposażeniem. Dzięki pomocy władz i dużemu wkładowi czynów społecznych w latach 1968-1971 wybudowano remizę strażacką, którą oddano do użytku 30 maja 1971 r. W 1977 r. jednostka otrzymała używany samochód pożarniczy marki Żuk z przyczepą od Komendy Rejonowej w Nowym Targu. Przyczyniło się to w znacznym stopniu do zwiększenia zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi. W maju 1985 r. dokonano poświęcenia sztandaru i przekazano go dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

W 1991 r., dzięki staraniom Zarządu OSP, z funduszy Urzędu Gminy w Jabłonce zakupiono nowy samochód pożarniczy marki Żuk. Samochód został uroczystie poświęcony przez ks. biskupa Jana Szkodonia. W związku z potrzebami jednostki w 1994 r. podjęto decyzję o rozbudowie remizy strażackiej. Dzięki pomocy władz Gminy, sponsorów i ludności wsi, wybudowano nową remizę strażacką. Posiada ona trzy garaże na samochody, świetlicę strażacką oraz pomieszczenia na prowadzenie uroczystości weselnych. W 2004 r. OSP w Jabłonce przekazała używany lekki samochód pożarniczy Mercedes L 408. Dzięki staraniom Zarządu OSP oraz przychylności władz Gminy Jabłonka pod koniec 2005 r. zakupiono średni samochód pożarniczy marki Mercedes. Koszt samochodu wynosił 120.000 zł, z czego Urząd Gminy dopłacił 90.000 zł, natomiast jednostka pokryła kwotę 30.000 zł z własnych środków. Po zakupie średniego samochodu otrzymany wcześniej lekki

Rok założenia: 1930

Obecna liczba członków: 46

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 10

Prezes: Alfons Adamczyk

Naczelnik: Franciszek Bochaczyk

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

samochód pożarniczy Mercedes przekazany został nieodpłatnie do OSP w Zubrzycy Górnej. W sierpniu 2007 r. dokonano uroczystego poświęcenia zakupionego samochodu marki Mercedes. Przy tej okazji jednostka została uhonorowana złotym medalem „Za Zasługi Dla Pożarnictwa”. W 2008 r. Urząd Gminy zakupił nowoczesną motopompę marki Tohatsu, a w 2010 r. samochód GLM LAND ROVER.

W 1987 r. podjęto decyzję o utworzeniu orkiestry dętej pod patronatem Ochotniczej Straży Pożarnej. Jej pierwszym dyrygentem był organista Emil Łuka, obecnie funkcję kapelmistrza pełni Marcin Musak.

OSP Podwilk

Choć najstarsi mieszkańcy wsi tradycje pożarnictwa w Podwilku szacują na dużo wcześniejsze lata, to rok 1930 należy uznać za datę rozpoczęcia działalności tutejszej zorganizowanej jednostki gaśniczej. Nowopowstała sześciuosobowa drużyna miała na wyposażeniu węgierską pompę ręczną.

Z czasem przybywało potrzebnego sprzętu gaśniczego. W 1937 r. wsię kupiła parcelę pod budowę nowej remizy. W przededniu wybu-

Rok założenia: 1930

Obecna liczba członków: 31

Prezes: Jan Balcerzak

Naczelnik: Józef Pieronek

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

chu II wojny światowej była ona bliska zakończenia. Podczas trwającej wojny dokończono budowę remizy, pokryto dach i dobudowano wieżę.

Okres powojenny przyniósł dalszy rozwój jednostki. Do 15 wzrosła liczba strażaków. W 1948 r. otrzymali oni angielską motopompę, która znacząco podniosła poziom ich działań. W 1955 r. OSP Podwilk otrzymała samochód pożarniczy Star 20, który służył do 1971 r., kiedy to został wymieniony na motopompę PO-3. W 1980 r. przyznano jednostce nową motopompę PO-5, jako nagrodę za trzykrotne zajęcie pierwszego miejsca w gminnych zawodach pożarniczych. W kolejnych latach rozbudowano remizę, zaś wysłużonego Stara zamieniono na samochód strażacki Żuk. W 1997 r., dzięki ofiarności mieszkańców Podwilka, jednostce nadano sztandar, który podczas głównych uroczystości został udekorowany srebrnym medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. W 2000 r., dzięki wielu staraniom, jednostka wzbogaciła się o austriacki samochód strażacki Steyr. W 2009 r. wykonano generalny remont tego samochodu a w 2010 r. została przekazana motopompa M16/8 TOHATSU V82AS.

Aktywność OSP Podwilk to także działalność kulturalna. W latach 1972–1985 szeregi jednostki zasilala miejscowa orkiestra dęta, uświetniając okolicznościowe uroczystości. Strażacy organizują doroczne

festyny oraz zabawy taneczne. Jako jednostka reprezentacyjna bierze udział w uroczystościach kościelnych i gminnych.

OSP Orawka

Powstanie OSP Orawka datuje się od pierwszego wpisu w książce komendanta założyciela. Jest to data 1 czerwca 1931 r. Założycielami byli: Antoni Szczęśniak, Andrzej Szczęśniak, Ignacy Łaciak i Michał Kuczkowicz.

Remiza (drewniana wiata) postawiona była tuż koło parkanu kościoła. Jednostka gasiła pożary nie tylko na terenie swojej wsi, ale i sąsiednich - od Spytkowic do Czarnego Dunajca. Pod koniec II wojny światowej należąca do jednostki sikawka została pozbawiona podwo-

Rok założenia: 1931

Obecna liczba członków: 31
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10

Prezes: Antoni Kwaśnica

Naczelnik: Franciszek Kracik

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Corocznie na terenie gminy organizowane są zawody sportowo-pożarnicze, konkurs „Młodzież Zapobiega Pożarom”, który cieszy się wielkim zainteresowaniem. W 2010 r. uczestniczyło w nim ponad 70 młodych adeptów pożarnictwa. Świadczy to o wielkim zaangażowaniu starszych druhów w propagowanie myśli pożarniczej. Dwa razy w roku organizowane są gminne manewry, mające na celu poprawę współdziałania pomiędzy jednostkami oraz zwiększenie wyszkolenia.

Jednym z głównych elementów strategii działania Gminy w ostatnim okresie są zakupy nowoczesnych motopomp M16/8 TOHATSU V82AS, które to posiada już każda jednostka. Dalsze realizowane zadania, to doposażenie strażaków w sprzęt i umundurowanie,

zia, które zostało pożyczone żołnierzom Armii Czerwonej i nigdy nie wróciło do Orawki.

W 1953 r. jednostka otrzymała motopompę M400. Następny przydziałem z Komendy Rejonowej była motopompa M800. Budynek remizy przez kilka lat był siedzibą szkoły oraz miejscem spotkań Kółka Rolniczego. W 1954 r. OSP otrzymała nową motopompę PO-3.

W niedługim okresie jednostka otrzymuje motopompę PO-5. Zmodernizowano wóz konny, aby można było podpiąć go do ciągnika. Kółko Rolnicze sfinansowało zakup samochodu dla straży marki Żuk. Po uzyskaniu zgody konserwatora zabytków zburzono starą szkołę, która sąsiadowała z remizą. W ciągu 2 lat remizę rozbudowano i wymontowano. Dzięki Zarządowi Gminnemu ZOSP RP zakupiona została nowoczesna motopompa Tohatsu. W 2007 r. OSP Jabłonka przekazała samochód STAR dla jednostki w Orawce.

mające na celu zadbanie o ich bezpieczeństwo. Inwestycje obejmują również szkolenia adeptów pożarnictwa oraz zakupy sprzętu do udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.

Wójt Gminy Jabłonka Antoni Karlak dodatkowo postawił na remont strażnic, tj.: OSP Orawka (rozbudowa i remont budynku), OSP Chyżne (remont budynku i urządzenie terenu wokół remizy) oraz OSP Zubrzyca Dolna (zakup bram garażowych). Dofinansowano również zakup jednego lekkiego samochodu gaśniczego dla OSP Jabłonka oraz sfinansowano całkowicie karosację 2 samochodów GLM LANC ROVER dla OSP Chyżne i Lipnica Mała. Dla strażaków Gminy Jabłonka nie ma akcji większych lub mniejszych, ważniejszych i mniej ważnych. Do każdej podchodzą profesjonalnie i z pełnym zaangażowaniem.

Miasto Jordanów

OSP Jordanów

Niemal przez cały okres od 1885 r. do dziś na terenie miasta Jordanów największą organizacją, dominującą w życiu społecznym, kulturalnym i posiadającą duże walory wychowawcze była Straż Pożarna. Jej powstanie datuje się na rok 1885, gdy nad miastem pojawiła się krwawa luna, która wywołała mieszkańców z zacisznych domów na jordanowski rynek. Mieszkańcy z przerażeniem widzieli, jak palą się budynki mieszkalne i zabudowania gospodarcze w południowej części miasta. Brak straży pożarnej i utrudniona obrona przed ogniem wskutek zamknięcia wody w studniach sprawiły, że mieszkańcom ogarnęła groza i rozpacz. Dzięki operatywnej walce ludzi niezorganizowanych, olbrzymiemu wysiłkowi ratujących mienie obywateli, spłonął tylko jeden dom mieszkalny i kilka zabudowań gospodarczych, drewnianych. Ten dzień był bodźcem do zorganizowania Straży Pożarnej. Pierwszym społecznikiem, który podjął się tego przedsięwzięcia, był mgr Marian Kohler – miejscowy aptekarz. Powstał korpus strażacki, na którego czele stanął jako pierwszy Naczelnik Straży Marian Kohler, a komendantami zostali: Stanisław Podstawski, Karol Brzoza, Ludwik Łazarski i Sebastian Munk. Stan osobowy członków Jordanowskiej Straży liczył 22 strażaków. Pierwszy sztandar dla Jordanowskiej Jednostki Strażackiej ufundowała Ludwika Węgrzynowa z rodu Żeleńskich, właścicielka dóbr w Wysokiej. Wizerunek świętego Floriana i herb miasta na sztandar ofiarował mieszkaniec Jordanowa Ludwik Papużyński. Sztandar ten do dzisiaj zajmuje główne miejsce w gablocie w świetlicy strażackiej i jest pieczołowicie chroniony. Pierwszym sprzętem, zakupionym przez zorganizowaną straż, była sikawka ręczna, która już w kwietniu 1894 r. była użyta podczas gaszenia masowego pożaru w Nowym Sączu. Magistrat królewskiego miasta Nowego Sącza przesłał list dziękczynny, który do dnia dzisiejszego jordanowska Straż pieczołowicie przechowuje jako cenny dokument historyczny. W 1896 r. Jordanowska Straż Pożarna ukonstytuowała się zgodnie z nowym statutem, w myśl którego pierwszym prezesem Stowarzyszenia OSP wybrano Burmistrza Miasta Jordanowa Józefa Kalczyńskiego, zaś naczelnikiem pozostał jej założyciel mgr Marian Kohler. Rok 1897 przyniósł dalsze owoce operatywności jordanowskiej Straży, która 5 maja bierze udział w akcji gaśniczej masowego pożaru w Nowym Targu. Duża operatywność Straży nie tylko ratowała przed klęską ciągłych pożar-

Rok założenia: 1885

Obecna liczba członków: 77 (członkowie czynni)
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza: 13

Prezes: Zbigniew Kołat

Naczelnik: Andrzej Gwiazdonik

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 1995 r.)

ów sam Jordanów, ale sprawiała też, że skutecznie udzielana jest pomoc także innym miejscowościom. Rok 1899 przyniósł zmiany w jordanowskiej Straży. Zostały wybrane nowe władze strażackie. Stanisław Podstawski został wybrany naczelnikiem Straży, a jego zastępcą Ferdynand Oprzędek. Kierownictwo Straży jordanowskiej duży nacisk kładło na stopniową zmianę sprzętu ręcznego na zmotoryzowany. Pierwszą sikawkę motorową typu Smekal Straż zakupiła w 1929 r. przy znacznym wsparciu finansowym społeczeństwa jordanowskiego. Sikawka ta została zakupiona w Czechosłowacji i przeszła pierwszą próbę bojową w Makowie, gdzie dzięki sile wody udało się skutecznie ugasić masowy pożar w rynku. Statut Straży określał, że siedzibą Stowarzyszenia jest Jordanów, natomiast działalność jej rozciąga się na miejscowości: Malejową, Naprawę, Wysoką, Bystrą, Chrobacze, Toporzysko, Przykiec. W latach 30-tych XX w. przy Ochotniczej Straży Pożarnej powstał amatorski zespół teatralny. 8 czerwca 1930 r. Ochotnicza Straż Pożarna Miasta Jordanowa zorganizowała uroczystość poświęcenia sikawki motorowej. Prezesem Straży w tym czasie był Józef Kulka, zarazem Burmistrz Miasta, a naczelnikiem Józef Zduń. W czasie okupacji hitlerowskiej, na polecenie żandarmerii niemieckiej, oddziały jordanowskiej Straży zostały zmniejszone do jednej sekcji, którą prowadził Józef Leśniakiewicz. W okresie okupacji Straż nie miała żadnych perspektyw rozwojowych, gdyż częste aresztowania uszczuplały stan jednostki. Ostatni jej naczelnik, Józef Leśniakiewicz, został aresztowany w 1943 r.

Pierwszym prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie po wyzwoleniu został wybrany Bronisław Trąd, a naczelnikiem Czesław Skwarek. Po okresie pięcioletniej okupacji hitlerowskiej organizowanie Straży Pożarnej trzeba było rozpocząć niemal od nowa. W 1947 r. na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym

Członkowie OSP i orkiestry, Jordanów 1905 r.

Strażacy przed budynkiem ratusza, Jordanów 1911 r.

członków OSP w Jordanowie zostały wybrane nowe władze. Prezesem zostaje Władysław Płaszcz, Naczelnikiem Józef Sulak, zaś sekretarzem Marian Leśniakiewicz. W tym czasie zakupiono motopompę typu D.K.W. o wydajności 800 litrów wody na minutę. Rok 1950 przynosi zmiany w strukturze organizacyjnej w ochotniczych strażach pożarnych, bowiem zamiast zarządów tworzone są komendy. Pierwszym komendantem OSP w Jordanowie został wybrany Józef Sulak, jego zastępcą Marian Leśniakiewicz, zastępcą technicznym – Stanisław Leśniakiewicz, sekretarzem Straży – Stanisław Maciąga, a członkami Komendy - Władysław Płaszcz i Mikołaj Zadora. 25 listopada 1951 r. oddano do użytku miasta wodociąg miejski z ujęciem na górze Przykrzec, działający systemem grawitacyjnym; zostały także uruchomione 22 hydranty przeciwpożarowe. Na Walnym Zebraniu Sprawozdawczym członków Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie powołano Społeczny Komitet Budowy Domu Strażaka. 70-lecie swego istnienia obchodziła jordanowska Straż 14 sierpnia 1955 r. Komenda Wojewódzka Straży Pożarnych w Krakowie 10 czerwca 1956 r. przekazała jordanowskiej OSP samochód bojowy Star-20 GM, zaś jordanowska Straż przekazała dotychczasowy samochód Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej, natomiast sikawkę ręczną nowo powstałej Jednostce OSP w Wysokiej, której założycielem był Antoni Skorupski z OSP Jordanów. W 1957 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Jordanowie otrzymała od Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnych w Krakowie motopompę typu Polonia, której uroczyste poświęcenie odbyło się 4 sierpnia 1957 r. Za pracę społeczną, jaką włożyła Jordanowska Straż Pożarna w zabezpieczenie przeciwpożarowe, rozbudowę i rozwój miasta oraz rozwój życia kulturalno-oświatowego, Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych na wniosek Zarządu Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Krakowie przyznał jednostce najwyższe odznaczenie pożarnicze w Polsce - Złoty Znak Związku, który uroczystie został wręczony 18 czerwca 1961 r. jednostce jordanowskiej jako drugiej w Polsce.

W tym samym dniu wmurowany został kamień węgielny pod budowę Domu Strażaka w Jordanowie. 11 września 1966 r. w ramach obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego, 400-lecia lokacji Miasta Jordanowa oraz 80-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie, odbyły się uroczystości, podczas których miasto odznaczone zostało odznaką 1000-lecia Państwa Polskiego, a na jordanowskich plantach „szubertowskich” odsłonięto obelisk poświęcony żołnierzom 24. Pułku Ułanów oraz dokonano uroczystego otwarcia Domu Strażaka. W ogłoszonym konkursie na Wzorową Świetlicę w 1966 r. na 16 jednostek OSP z całego województwa krakowskiego, które zakwalifikowane zostały do ścisłego finału, świetlica OSP Jordanów zajęła I miejsce. 8 sierpnia 1968 r. jordanowska Straż Pożarna wprowadziła do użytku autobus marki Sanos, który w znacznym stopniu miał wpływ na rozwój kultury na terenie Miasta Jordanowa. Rozkazem specjalnym Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnej w Krakowie z 19 kwietnia 1969 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Jordanowie otrzymała podziękowanie za aktywny udział strażaków jednostki w likwidacji skutków katastrofy lotniczej, która miała miejsce 2 kwietnia 1969 r. na Policy koło Zawoi. W nocy z 23 na 24 lutego 1967 r. o godzinie 22.50 na skutek wyładowań atmosferycznych nastąpił pożar kościoła parafialnego pod wezwaniem Przenajświętszej Trójcy w Jordanowie. W akcji gaśniczej brało udział 11 jednostek strażackich. Akcją ratunkową dowodzili:

Wizyta księcia Adama Sapiehy, arcybiskupa krakowskiego, Jordanów 10 czerwca 1932 r.

dh Stanisław Leśniakiewicz oraz dh Józef Sulak. Dzięki sprawności dowodzenia oraz ofiarności i poświęceniu strażaków zdołano uratować świątynię. Spaleniu uległ tylko dach kościoła. Pod hasłem „Członkowie OSP przodują w realizacji zadań społeczno-gospodarczych” odbył się 4 marca 1977 r. w sali widowiskowej Domu Strażaka w Jordanowie I Wojewódzki Zjazd Związku Ochotniczych Straży Pożarnych województwa nowosądeckiego.

W ramach obchodów 95-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie, które to uroczystości odbyły się 7 czerwca 1981 r. Wojewódzka Komenda Straży Pożarnych w Nowym Sączu przyznała dla Jubilata nowoczesny samochód gaśniczy GBA 2,5/16 Star 244, który po poświęceniu został uroczystie przekazany jordanowskiej jednostce. 24 września 1990 r. w ramach obchodów Dni Ziemi Jordanowskiej miało miejsce uroczyste poświęcenie i przekazanie dla jordanowskiej Straży samochodu pożarniczego marki Żuk. 10 maja 1992 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Jordanowie otrzymała od Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Sączu samochód pożarniczy GCBA 6/32 Jelcz, który przekazany został przez Komendę Rejonową w Limanowej. Uroczyste przekazanie miało miejsce w ramach uroczystości miejsko-gminnych św. Floriana. Na rozkaz Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Sączu 28 sierpnia 1992 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Jordanowie wraz z innymi 10 jednostkami z terenu województwa nowosądeckiego wyruszyła, by gasić groźny pożar lasu w Kuźni Raciborskiej. Samochód pożarniczy GCBA 6/32 Jelcz, który jordanowska Straż otrzymała niewiele wcześniej, powrócił z akcji w opłakanym stanie, a do tego znikły węże i inny sprzęt, który był na wyposażeniu wozu bojowego. 25 kwietnia 1995 r. w budynku Domu Strażaka w Bystrej odbyła się uroczystość wręczenia aktów powołania jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu działania Komendy Rejonowej Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Targu do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Z rejonu nowotarskiego, liczącego 106 jednostek ochotniczych straży pożarnych, zostało wytypowanych do KSR-G 10 jednostek, w tym jednostki z Jordanowa i Bystrej. Jubileusz 110-lecia istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie odbył się 17 września 1995 r. Patronat nad uroczystościami objął nadbrygadier Feliks Dela – Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej. W uroczystościach wzięli udział przedstawiciele

Straży Pożarnej i ratownictwa z zaprzyjaźnionego z Jordanowem miasta szwedzkiego Askersund. W czasie uroczystości jordanowska Straż Pożarna otrzymała sztandar ufundowany przez społeczeństwo Miasta Jordanowa jako dowód wdzięczności dla Straży. Na Walnym Zebraniu członków OSP w Jordanowie, które odbyło się w dniu 12 stycznia 1997 r., dh Marian Leśniakiewicz otrzymał najwyższe odznaczenie korporacyjne – Złoty Znak Związku, przyznane przez Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Wręczenia odznaczenia dokonał ks. dr Henryk Ostach – Prezes Zarządu Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Nowym Sączu w asyście płk Marka Aksamita, byłego Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Sączu oraz mł. bryg. inż. Wiesława Leśniakiewicza, Komendanta Rejonowego Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Targu. 4 maja 1997 r. w ramach obchodów święta Św. Floriana, połączonych z Dniem Strażaka w Jordanowie, drużna Marianna Sulak odznaczona została Złotym Znakiem Związku. Wręczenia tego wysokiego odznaczenia korporacyjnego dokonał st. bryg. w st. spocz. Czesław Kosiba, Prezes Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Nowym Sączu w asyście Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Sączu bryg. Grzegorza Sudo. 17 września 2005 r. w ramach obchodów jubileuszu 120-lecia OSP dh Józef Kołodziej został odznaczony Złotym Znakiem Związku. Wręczenia tego odznaczenia dokonali: dh Czesław Kosiba, Członek Prezydium Zarządu Głównego ZOSP RP oraz nadbryg. Wiesław Leśniakiewicz, Zastępca Komendanta Głównego PSP. Od 17 do 20 sierpnia 2001 r. na zaproszenie władz samorządowych Miasta Jordanowa gościła w Jordanowie delegacja zaprzyjaźnionego miasta szwedzkiego Askersund. Delegacja przekazała jordanowskiej Straży wóz bojowy GLM Volkswagen i motopompę. 17–18 września 2005 r. odbyła się uroczystość 120-lecia działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie. Zaproszenie na tą uroczystość otrzymali wszyscy mieszkańcy Jordanowa. Patronat nad uroczystością objął Prezes Zarządu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP oraz Komendant Główny PSP. 17 września 2005 r. odbyła się Msza Święta na jordanowskim cmentarzu w intencji zmarłych strażaków, zaś dzień później miała miejsce zbiórka pododdziałów strażackich przed Domem Strażaka, po czym strażacy udali się na jordanowski rynek, gdzie odbył się uroczysty apel oraz msza św. polowa w intencji jordanowskiej Straży. Bardzo widowiskowym wydarzeniem był pokaz musztry podkarpackiej Orkiestry Reprezentacyjnej Karpackiego Oddziału Straży Granicznej. Uroczystości zakończyła defilada pododdziałów, po której strażacy udali się do Domu Strażaka na spotkanie okolicznościowe. 15 listopada 2009 r. na jordanowskim rynku odbyła się uroczystość przekazania oraz poświęcenia nowego ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego GCBA 5/32 Scania oraz przekazanego ze Straży Granicznej samochodu osobowego SLBus 9 Volkswagen. W ceremonii przekazania udział wzięli m.in.: Poseł na Sejm RP Kazimierz Hajda i nadbryg. Wiesław Leśniakiewicz, Komendant Główny PSP.

W sierpniu 2000 r. drużyna jordanowskiej straży po raz pierwszy wzięła udział w Krajowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych wg regulaminu CTIF, które przeprowadzone zostały w miejscowości Łądek, woj. wielkopolskie. W zawodach tych drużyna startowała w grupie B (zaliczeniem punktów preferencyjnych za wiek) i uplasowała się na miejscu 6 spośród 10 drużyn startujących w tych zawodach.

17–19 września 2004 r. drużyna Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie wzięła udział w Krajowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych, rozgrywanych według międzynarodowego regulaminu CTIF, które odbyły się w Paczewie, województwo lubelskie. Drużyna OSP Jordanów, która startowała w grupie A, zajęła w klasyfikacji końcowej 5. miejsce na 26 startujących drużyn. Drużynę reprezentowali następujący członkowie: Andrzej Gwiazdonik – dowódca drużyny oraz trener, Andrzej Białoń, Mariusz Marek Wykocki, Grzegorz Michałak, Krzysztof Pacud, Jerzy Rudolphi, Krystian Makoś, Tomasz Kramarz, Łukasz Michałak oraz rezerwowi: Marcin Maciążka, Sławomir Maciura, Konrad Stolarz. Zawody w tej grupie wygrała drużyna z OSP Kowalew przed OSP Łądek (obie województwo wielkopolskie) oraz OSP Rarczew, woj. lubelskie. Jordanowska drużyna zajmując 5. miejsce

uzyskała prawo do udziału w Olimpiadzie Strażackiej, która odbyła się 17–25 lipca 2005 r. w miejscowości Varaždin w Chorwacji. Na tej olimpiadzie nasza jednostka zajęła 14. miejsce na 73 drużyny startujące w grupie OSP.

W dniach 16–17 sierpnia 2008 r. w Łądku drużyna OSP Jordanów po raz kolejny wzięła udział w Krajowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych wg regulaminu CTIF. W zawodach tych drużyna zajęła VI miejsce w grupie A.

Jednostka posiada sztandar nadany w 1995 r. oraz trzy zabytkowe sztandary, tj.: pierwszy, nadany w 1886 r. (w gablocie OSP znajduje się tylko fragment tego sztandaru), drugi z okresu międzywojennego i trzeci, nadany w 1961 r.

Obecnie na wyposażeniu straży są następujące samochody: GCBA 5/32 Scania P340 rok prod. 2009, GCBA 8/32 Tatra 815 rok prod. 1986, GLBA 0,8/16 Gaz 66 rok prod. 1972 – karosowany w 1999 r., SLRt Iveco rok prod. 2003, SLBus Volkswagen T4 rok prod. 1993.

W 1889 r. przy jordanowskiej Straży powołano orkiestrę dęta, która swoimi występami uświetniała uroczystości patriotyczne, regionalne, strażackie i kościelne. Po II wojnie światowej, w 1947 r. orkiestra dęta została reaktywowana, a Zarząd Straży zakupił dla niej brakujące instrumenty. Orkiestrę prowadził wówczas Władysław Ryłko. Obecnie kierownikiem orkiestry jest Władysław Zaremba, a kapelmistrzem Stanisław Bednarczyk. Orkiestra liczy 21 członków.

18–19 września 2010 r. jednostka obchodziła jubileusz 125-lecia powstania straży pożarnej, a orkiestra dęta 110-lecie. W czasie apelu OSP została wyróżniona po raz drugi Złotym Znakiem Związku oraz Medalem Honorowym im. Bolesława Chomocza, natomiast orkiestra Odnaką „Zasłużony dla Ziemi Jordanowskiej”.

Gmina – Miasto Jordanów finansuje podstawową działalność bojową Ochotniczej Straży Pożarnej w Jordanowie. W ramach tych środków dokonywane są zakupy sprzętu pożarniczego i ratunkowego, odzieży specjalnej, środków ochrony indywidualnych i wyposażenia osobistego oraz paliwa. Pokrywane są koszty ubezpieczenia strażaków i samochodów, okresowych badań lekarskich oraz bieżąca konserwacja i naprawy sprzętu i samochodów pożarniczych. W 2009 r. zakupiono nowy samochód pożarniczy SCANIA GCBA 5/32 P340, którego zakup dofinansowały władze samorządowe miasta.

Jubileusz 125-lecia OSP, Jordanów 2010 r.

Gmina Koszarawa

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 24

OSP Koszarawa

Ochotnicza Straż Pożarna w Koszarawie powstała w 1925 r. Jej głównym organizatorem i pierwszym prezesem był Franciszek Ślusarz, który miał do dyspozycji garstkę druhów ochotników i spory zapas dobrych chęci do społecznego działania. Nie zrażał się brakiem sprzętu gaśniczego, remizy i mundurów. Mobilizował ochotników i sympatyków pożarnictwa do wspierania słowem i czynem nowej jednostki OSP, którą kierował do 1929 r. Jego następcą został druh Ignacy Pietrynko, który swą służbę społeczną zaczął od wyposażenia strażaków w mundury, hełmy, toporki i inny podręczny sprzęt gaśniczy. Systematycznie szkolił ochotników, aby na wypadek zagrożenia byli gotowi do udziału w akcji ratowniczej.

W 1930 r. przybył do Koszarawy w charakterze organisty młody i energiczny entuzjasta strażeactwa ochotniczego Władysław Sander. Wstąpił w szeregi straży i znacznie przyczynił się do ożywienia miejscowego życia kulturalnego. Pod egidą OSP organizował opłatek, święcone, kąciak szachistów, tenisa stołowego oraz wiele innych imprez kulturalnych. Do wybuchu II wojny światowej tętniło w szeregach OSP życie kulturalne. Od 1936 do 1940 r. prezesem OSP był Tomasz Hernas.

W 1940 r. na miejsce prezesa OSP wprowadzony został przez okupanta leśniczy niemiecki – Witalis. Okres II wojny światowej nie spowodował przerwy w działalności OSP. Na rejonowych zawodach strażackich, zorganizowanych przez okupanta na terenie Jelesni, koszarawska jednostka OSP zdobyła I miejsce. Biorąc pod uwagę wyposażenie jednostki był to wielki sukces. W nagrodę OSP w Koszarawie otrzymała motopompę, która służyła niezawodnie do lat osiemdziesiątych XX w. W 1944 r. prezesem OSP został Edward Kachel, który pełnił funkcję do 1945 r.

Wypada również wspomnieć osobę ks. Jana Paniaka, ówczesnego proboszcza w Koszarawie, który był wielkim sympatykiem strażaków – ochotników i w trudnych latach okupacji i po wojnie słowem i czynem wspierał działalność strażaków. Podobnie czynił jego następca ks. proboszcz Ignacy Sukiennik. Wielkim sympatykiem strażaków jest również obecny proboszcz ks. Adam Stopa, który w 2000 r. ufundował figurkę patrona strażaków Św. Floriana.

Po zakończeniu działań wojennych OSP jako pierwsza organizacja w Koszarawie rozpoczęła swą służbę społeczną. Ożywiona została działalność kulturalno-oświatowa. Wybrano nowy Zarząd OSP, a pierwszym powojennym prezesem został Władysław Gancarz.

Rok założenia: 1925

Obecna liczba członków: 65

członkowie honorowi: 9, wspierający: 2

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10

Prezes: Marek Maciejny

Naczelnik: Andrzej Góra

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Kolejne Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze w 1947 r. wybiera prezesem OSP Władysława Sandra, który sprawował tę funkcję bez przerwy do 1980 r. Zmieniali się za kadencji Władysława Sandra jedynie naczelnicy OSP, którymi kolejno byli: Michał Pietrynko, Eugeniusz Hulbój, Leon Hernas, który do dziś jest członkiem komisji rewizyjnej oraz Józef Hulbój. Kolejnymi prezesami byli: Jan Walczak oraz Kazimierz Tomaszek, który pełnił funkcję prezesa do 2009 r. W tym czasie naczelnikami OSP byli: Józef Hulbój, Jan Maciejny, Jan Walczak i Marian Czarnecki. W grudniu 2009 r. nastąpiły radykalne zmiany w OSP. Powołano nowe władze, zmieniono cały zarząd OSP. Skład Nowego Zarządu przedstawia się następująco: prezes – Marek Maciejny, wiceprezes naczelnik – Andrzej Góra, wiceprezes Andrzej Kubies, skarbnik – Łukasz Góra, zastępca naczelnika – Michał Janoszek, członek zarządu – Mateusz Lach. Członkami Komisji Rewizyjnej zostali: przewodniczący – Kazimierz Legler, sekretarz – Władysław Kimla, członek – Leon Hernas. Funkcję gospodarza pełni Marek Lach.

W 2010 r. powstała Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza, jej opiekunem został zastępca naczelnika obecnego Zarządu – Michał Janoszek. Dowódcą wybrano Adriana Kimlę, a jego zastępcą Grzegorz Pudę.

W 1996 r. zorganizowana została uroczystość 70-lecia powstania OSP w Koszarawie, z tej okazji straż otrzymała sztandar. W 1999 r. Wójt Gminy przekazał strażakom pomieszczenia na remizę OSP w nowo wybudowanym domu kultury.

W marcu 2010 r. OSP Koszarawa zorganizowała konkurs wiedzy pożarniczej dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki oraz Gimnazjum im. Jana Pawła II. Zwycięzcy brali udział w konkursie na szczeblu powiatowym.

W 2010 r. OSP zakupiła z darowizn przekazanych przez swych członków wiele sprzętu, m.in. karher, mundury bojowe, latarki. Jak wszyscy wiedzą, w maju 2010 r. dotknęła region, także Gminę Koszarawa, powódź, w walce z którą czynny udział brali wszyscy strażacy, opisał członek komisji rewizyjnej Władysław Kimla:

*Znów syreny wyją od rana
Zmęczeni rycerze Floriana
Z żywiołem do walki stoją
Choć ze zmęczenia padają*

*Nie skarżą się nie stękają
Zmienić się nie pozwalają
W spojrzeniu widać zmęczenie
Smutek na ludzkie cierpienie*

*Młodzi chrzest bojowy mają
Bardzo wszystko przeżywają
Twarze zacięte skupione
Oczy błyszczą rozognione*

*Poleceń komendanta słuchają
Wierzą starszym i ufają
Stoją na drodze powodzi
Niech im Pan Bóg wynagrodzi*

Od 16 maja do 3 czerwca 2010 r. jednostka brała udział w 12 akcjach. Po powodzi Związek Ochotniczych Straży Pożarnych przekazał stację Ochotniczej Straży Pożarnej w Koszarawie pierwszą w historii motopompę pływającą.

W lipcu 2010 r. jednostka OSP zorganizowała wraz z Gminnym Centrum Kultury w Koszarawie rodzinny festyn, w którym udział

wzięły Państwowa Straż Pożarna z Żywca oraz jednostki OSP z sąsiedniej gminy, m.in. OSP Jeleśnia i OSP Przyborów, jak również grupa specjalna policjantów z Oddziału Prewencji w Bielsku-Białej. Od lipca jednostka przygotowywała się do zawodów zorganizowanych przez Gminę Jeleśnia. Po raz pierwszy brała w nich udział Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza z Koszarawy. Jednostka nie była klasyfikowana ze względu na fakt, iż jej udział był gościnnie, jednakże łączny czas dałby jednostce III miejsce. Za wielki postęp należy uznać fakt, że jednostka OSP Koszarawa po długiej nieobecności na organizowanych w powiecie żywieckim zawodach zaistniała i mogła stanąć w szranki z najlepszymi.

W 1991 r. OSP Koszarawa otrzymała po raz pierwszy nowy samochód pożarniczy STAR 266 GBM 2/8, który służy do chwili obecnej. Obecnie jednostka OSP posiada dwa samochody: STAR 266 oraz UAZ, nabyła także agregat prądowłóczy o mocy 6,5 KW. OSP posiada od 2009 r. system szybkiego reagowania, polegający na tym, iż dzwoniąc na telefon alarmowy 998 jednostka jest powiadamiana bezpośrednio przez Państwową Straż Pożarną w Żywcu przez automatyczne włączenie syreny alarmowej oraz powiadomienie członków straży informacją sms. Dzięki temu systemowi w razie braku prądu i nie załączenia syreny alarmowej strażacy zostają powiadomieni wiadomością sms o zdarzeniu, wskutek czego jednostka stała się bardziej mobilna.

Jednostka OSP Koszarawa nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jednakże czyni starania w tym kierunku i w przyszłości zamierza do niego przystąpić. Głównym celem nowego Zarządu jest doposażenie jednostki w niezbędny sprzęt, pozwalający na szkolenie obecnych członków OSP i rozwój jednostki poprzez zainteresowanie młodzieży działalnością ochotniczą. Zarząd OSP stara się także o nowy pojazd, który sprawi, że jednostka będzie spełniać warunki Krajowego Systemu.

OSP Koszarawa jest jedyną jednostką na terenie Gminy. Jest finansowana przez Gminę Koszarawa.

Gmina Lanckorona

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 28

OSP Lanckorona

Jednostka działa od 1887 r. Funkcję naczelnika powierzono wówczas Antoniemu Miksteinowi – kierownikowi miejscowej szkoły. Powołanie straży pożarnej w Lanckoronie było bardzo potrzebne, m.in. ze względu na drewnianą zabudowę miasteczka, która była łatwym łupem dla ognia. M.in. 9 listopada 1869 r. miał miejsce katastrofalny pożar, w którym zgorzały do szczytu wszystkie zabudowania drewniane i gospodarcze w rynku i jednej ulicy, łącznie 79 samych domów mieszkalnych. Pożar z podpalonej stodoły plebańskiej został wówczas przeniesiony przez silny wiatr jesienny na zabudowania w rynku.

Pierwotną siedzibą straży były podworskie wozownie przy ulicy Kazimierza Wielkiego. Wyposażenie straży w tym czasie stanowiły ręczne sikawki przenośne i wóz konny. W 1934 r. Rada Gminna podjęła uchwałę o budowie Domu Ludowego i remizy straży pożarnej. W 1946 r. społeczeństwo Lanckorony ufundowało dla jednostki sztandar. W 1953 r. jednostka otrzymała do użytkowania motopompę i podwozie. Druhowie we własnym zakresie dostosowali wóz do podwozia. Trzy lata później zakupiono samochód ciężarowy. W 1963 r. wskutek ofiarności społeczeństwa został dla jednostki zakupiony samochód marki „Volvo”. W 1971 r. jednostka otrzymała już typowy samochód pożarniczy „STAR 25”, wyposażony w zbiornik, autopompę i motopompę.

29 maja 1988 r. OSP obchodziła jubileusz 100-lecia swojej działalności. Podczas uroczystości otrzymała nowy sztandar, który został odznaczony Złotym Znakiem Związku. Również z okazji jubileuszu Komendant Wojewódzkiej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej przekazał druhom nowy samochód pożarniczy marki ŻUK. Wymieniony sprzęt pożarniczy, użytkowany przez Ochotniczą Straż Pożarną w Lanckoronie, stawał się coraz częściej niewystarczający przy występującym zagrożeniu pożarowym, jakim jest drewniana zabudowa Rynku wraz z przylegającymi ulicami. Samochód pożarniczy z beczką z 1961 r. coraz częściej odmawiał posłuszeństwa, w związku z czym druhowie podjęli starania w celu pozyskania środków finansowych na zakup nowego samochodu pożarniczego, wyposażonego w zbiornik wodny o pojemności 2800 litrów wody. Zadanie zostało zrealizowane i 3 maja 1997 r., podczas obchodów 110-lecia, jednostka otrzymała nowy samochód pożarniczy marki STAR 244. W kolejnych latach jednostka – w ramach środków finansowych pozyskanych z budżetu gminy – powiększyła świetlicę strażacką, a także wykonała remont kapitalny garaży.

Rok 2001 zapisał się bardzo mocno w historii jednostki. Na skutek ulewnych deszczów wiele budynków mieszkalnych i gospo-

Rok założenia: 1887

Obecna liczba członków: 48

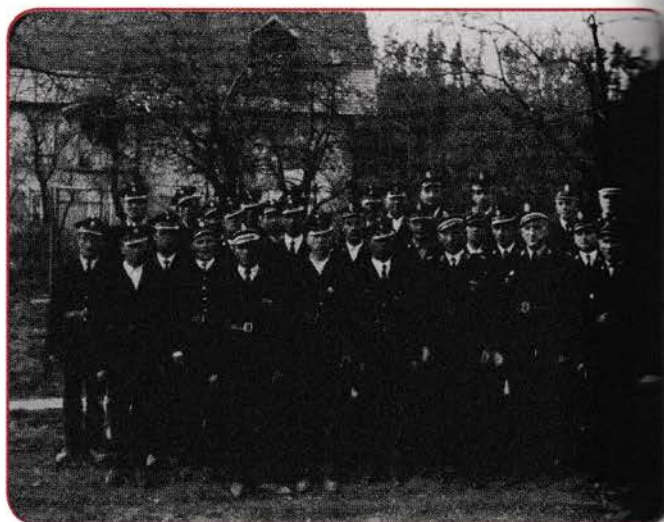
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 10

Prezes: Edward Florek

Naczelnik: Józef Goduła

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

darczych na terenie gminy zostało zalanych, zwłaszcza w przysiółku Łaśnica, w Skawinkach, Jastrzębi i Izdebniku. Największy kataklizm dotknął sołectwo Skawinki. Drużyny lanckorońskich strażaków wiele dni i nocy pracowały przy odbudowie infrastruktury komunalnej i zabudowań indywidualnych. Od tego okresu woda w różnych porach roku stawała się bardzo groźna.

W 2007 r. jednostka obchodziła jubileusz 120-lecia działalności. W trakcie uroczystości sztandar jednostki został odznaczony Medalem Honorowym im. Bolesława Chomicza, a także w ramach środków finansowych z budżetu gminy zakupiono dla jednostki samochód

pożarniczy marki Mercedes ze zbiornikiem o pojemności 1000 litrów wody o wartości 48.000 złotych.

Ochotnicza Straż Pożarna w Lanckoronie posiada dwie motopompy PO 5, motopompę pływającą M4/2 „NIAGARA”, 2 piły spalino-we Husqvarna, agregat prądotwórczy firmy ENDRESS o mocy 1,4 KW, trzy radiotelefony nasobne oraz jeden przenośny.

Jednostka posiada też system selektywnego alarmowania, uzupełniony o automatyczne wysyłanie SMS do wyznaczonych druhów. Jednostka ma swoją siedzibę w budynku, który jest własnością komunalną.

OSP Izdebnik

Ochotnicza Straż Pożarna w Izdebniku została założona w marcu 1899 r. Według zapisów z kroniki, pierwszym naczelnikiem był Ludwik Walter. W 1903 r. jednostka zakupiła ze składek ofiarowanych przez mieszkańców wsi Izdebnik sikawkę ręczną i wóz konny. W 1939 r. została wybudowana remiza drewniana na sprzęt pożarniczy. Dzięki funduszom Gromadzkiej Rady Narodowej w 1961 r. zakupiono pierwszy samochód marki „Dodge”. Samochód ten był użytkowany przez OSP Izdebnik do 1971 r. Wówczas jednostka otrzymała w ramach doposażenia z Powiatowej Komendy Straży Pożarnej w Wadowicach samochód pożarniczy z beczką – STAR 20.

Z okazji jubileuszu 80-lecia w 1979 r. OSP wzbogaciła się o samochód pożarniczy marki Żuk, zaś z okazji jubileuszu 100-lecia swojej działalności w 1999 r. dla OSP został zakupiony nowy samochód pożarniczy marki STAR 244 ze zbiornikiem wodnym o pojemności 2800 l wody. Z okazji jubileuszu sztandar jednostki został odznaczony Złotym Znakiem Związku. Z kolei z okazji jubileuszu 110-lecia działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Izdebniku został zakupiony przez samorząd gminy samochód pożarniczy marki Volvo, wyposażony w urządzenia do ratownictwa technicznego i zbiornik wodny o pojemności 1800 l. Wartość zakupionego samochodu pożarniczego wyniosła 164.700 złotych. Również w ramach wykorzystania środków finansowych z budżetu gminy wykonano modernizację garażu i pomieszczeń socjalnych. Wartość wykonanego zadania wyniosła 46.970 złotych.

Obecnie jednostka wyposażona jest także w motopompę PO 5, motopompę HONDE, motopompę spec.-poż. M8/8, motopompę pływającą „Niagara”, piłę spalinową STIHL, agregat prądotwórczy o mocy 2,9 KW, dwa ratownicze zestawy hydrauliczne firmy LUKAS do ratownictwa drogowego czy też technicznego, torbę przedmiotową wraz z noszami, wentylator oddymiający. OSP w Izdebniku posiada system selektywnego alarmowania, który obecnie został modernizowany o automatyczne wysyłanie SMS do wytypowanych 30 druhów. Jednostka wyposażona jest także w dwa radiotelefony nasobne oraz trzy przenośne.

Rok założenia: 1899

Obecna liczba członków: 72
członkowie honorowi: 4

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 22

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 14

Kobieta Drużyna Pożarnicza: 13

Prezes: Marek Kwaśnica

Naczelnik: Stanisław Moskała

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 3 września 2002 r.)

W 2002 r. strażacy OSP Izdebnik: Sebastian Bieniek, Tomasz Cora, Jan Frączek, Piotr Kozik, Łukasz Kwaśnica, Krzysztof Moskała, Łukasz Ptak i Sebastian Zaremba zostali odznaczeni medalami „Za Ofiarność i Odwagę” w uznaniu zasług w walce z katastrofalną powodzią, która rok wcześniej nawiedziła gminę Lanckorona.

Przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Izdebniku działa orkiestra dęta, licząca 30 muzyków oraz współpracująca z nią grupa taneczna, licząca 16 członków. Obowiązki kapelmistrza powierzono druhowi Dariuszowi Pikorowi.

W 2005 r. OSP była organizatorem w sołectwie Izdebnik imprezy dla dzieci pt. „Bezpieczne wakacje”. W latach 2006, 2007 i 2008 bardzo aktywnie uczestniczyła przy organizowaniu imprezy pod nazwą „Zróbmy wakacje dzieciom – Szaleństwo Doktora „Spodaryka”. Od 2008 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Izdebniku uczestniczy w ogólnopolskim konkursie „Ognisty ratownik – gorąca krew”. W 2008 r. OSP zdobyła w ramach tego konkursu I miejsce w ramach aktywności oraz III miejsce względem ilości oddanej krwi.

Od kilku lat w lipcu jednostka organizuje na płycie boiska sportowego dwudniową imprezę, tzw. festyn rodzinny.

Ochotnicza Straż Pożarna w Izdebniku swą siedzibę ma w Domu Strażaka. Budynek jest własnością komunalną.

OSP Łańnica

OSP w Łańnicy powstała 7 września 1952 r. Pierwszym komendantem został Józef Zaręba. OSP liczyła wówczas 10 członków. W pierwszym okresie działalności straż posiadała na wyposażeniu wóz konny oraz motopompę ręczną. Dla potrzeb Ochotniczej Straży Pożarnej pracowała ubezpieczona para koni, służąca jako siła zaprzęgowa. W 1959 r. OSP w Łańnicy otrzymała motopompę M 200 ze straży z Wadowic. Sprzęt pożarniczy był umieszczony na prywatnej posesji u komendanta. W 1969 r. członkowie zakupili parcelę pod budowę małej strażnicy oraz ręczną syrenę. W 1981 r. ukończono budowę garażu na sprzęt pożarniczy. Na doposażenie OSP Łańnica otrzymała przyczepę strażacką do ciągnika od OSP w Jastrzębi oraz motopompę M-800 z OSP w Izdebniku. Powiatowa Straż Pożarna w Wadowicach przekazała jednostce motopompę PO 3. W 1991 r. straż zakupiła samochód UAZ, który z uwagi na wyeksploatowanie został później sprzedany i w 2001 r. zakupiono samochód pożarniczy ŻUK. Także i on z uwagi na stopień zużycia został sprzedany w 2009 r., a na stan przyjęto samochód pożarniczy ŻUK z 1979 r., który był użytkowany wcześniej przez OSP w Izdebniku. W skład wyposażenia jednostki wchodzi także: agregat prądowłoczy o mocy 5,3 KW i pilarka STIHL.

Jako bazę lokalową jednostka posiada na razie tylko wybudowany garaż, w którym przechowuje samochód oraz sprzęt pożarniczy. W 2009 r. gmina Lanckorona zakupiła parcelę o pow. 0,1215 ha na rozbudowę siedziby Ochotniczej Straży Pożarnej w Łańnicy.

Dzień 17 maja 2010 r. na trwałe zapisał się w historii Łańnicy i całej gminy Lanckorona. W wyniku długotrwałych opadów deszczu, dziesiątki hektarów terenu w Łańnicy, na Podchybiu, w Izdebniku i Skawinkach ucierpiały pod wpływem osuwającej się ziemi, która porwała ze sobą domostwa ludzi, warsztaty pracy, owoc i dorobek życia kilku pokoleń mieszkańców. Po tym kataklizmie zakupiona parcela wraz z budynkiem znajduje się w strefie osuwiskowej.

Rok założenia: 1952

Obecna liczba członków: 26

Prezes: Zdzisław Szambelan

Naczelnik: Marian Łaski

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

W 2002 r., w uznaniu zasług w walce z powodzią, która nawiedziła gminę rok wcześniej, strażacy OSP Łańnica: Andrzej Pocielaj, Adam Piwowar, Jan Skorut, Józef Skorut i Leszek Skorut zostali odznaczeni medalami „Za Ofiarność i Odwagę”.

OSP Skawinki

Ochotnicza Straż Pożarna w Skawinkach została założona w maju 1957 r. Pierwszym prezesem był Stefan Ryłko, zaś komendantem Władysław Pająk. Ogółem do straży przystąpiło wówczas 19 druhów. Tego samego roku zakupiono czapki, bosaki i toporki, zaś w 1958 r. - motopompę, syrenę ręczną, hełmy i pasy bojowe. Środki finansowe, zebrane podczas uroczystego poświęcenia motopompy, pozwoliły na zakup samochodu ciężarowego, nazywanego przez ochotników „Ford-Kanada”. W 1960 r.

Rok założenia: 1957

Obecna liczba członków: 44
członkowie honorowi: 2, wspierający: 4

Prezes: Piotr Chorąży

Naczelnik: Wiesław Frosztega

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

społeczeństwo Skawinek ufundowało dla OSP sztandar. W 1970 r. jednostka zakupiła samochód Lublin, zaś w 1972 r. ukończono budowę Domu Strażaka. W 1973 r. zakupiono oryginalne mundury wyjściowe. Do tego roku strażacy używali mundurów kolejowych. Zgodnie z otrzymanym pozwoleniem z Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Wadowicach jednostka zakupiła pałatki i kapelusze.

W 1976 r. druha Władysław Pająk założył orkiestrę dętą. Opiekę nad orkiestrą objął druha Józef Gwiżdż. W 1990 r. Komendant Rejonowej Straży Pożarnej w Wadowicach, w ramach polepszenia wyposażenia, przekazał dla jednostki samochód pożarniczy STAR 25 GBM z 1963 r. Samochód ten był już poważnie wyeksploatowany. W 1997 r. Zarząd Gminy w Lanckoronie postanowił przekazać Ochotniczej Straży Pożarnej w Skawinkach samochód pożarniczy marki STAR 25, użytkowany przez OSP Lanckorona, zaś wcześniejszy STAR został wycofany. Przekazany samochód pożarniczy okazał się drogi w eksploatacji z uwagi na bardzo duże zużycie paliwa w terenie górzystym.

W wyniku katastrofalnej powodzi 25-26 lipca 2001 r. zostały zalane częściowo miejscowości Jastrzębia i Izdebnik w rejonie potoku górskiego Jastrząbka oraz Lanckorona – Łańnica w rejonie potoku Cedron. Jednak szczególnie zniszczona została miejscowość Skawinki, położona nad górskim potokiem Cedron. Wieś pozbawiona została łączności, komunikacji, prądu, gazu, wody pitnej. Potoki górskie zmieniły swoje koryta, drogi gminne przestały istnieć, zniszczone, powywracane tysiące drzew i zarośli w korytach potoków utworzyły zatopy. Rok później, 23 września 2002 r. w Lanckoronie, Wicewojewoda Andrzej Haręźlak wraz z Komendantem Wojewódzkim PSP st. bryg. Ryszardem Konikiem i p.o. Komendanta Powiatowego PSP kpt. Pawłem Kwarciakiem wręczyli jako podziękowanie za bezgraniczne oddanie podczas walki z powodzią medale „Za Ofiarność i Odwagę” następującym strażakom OSP Skawinki: Bogdanowi Chorążemu, Piotrowi Chorążemu, Ryszardowi Dzikowi, Dariuszowi Florkowi, Sławomirovi Frosztędze, Wiesławowi Frosztędze, Andrzejowi Głucowi, Grzegorzowi Głucowi, Włodzimierzowi Głucowi, Józefowi Lempartowi, Janowi Pacutowi i Krystianowi Pająkowi.

Na skutek intensywnej pracy wykorzystywany sprzęt pożarniczy coraz częściej odmawiał posłuszeństwa. W listopadzie 2004 r. samochód nie uzyskał już pozytywnej oceny technicznej. Fakt ten zmobilizował druhową do czynienia starań o środki finansowe na zakup nowego samochodu pożarniczego. Sytuacja taborowa poprawiła się

częściowo w 2005 r., gdy jednostka otrzymała nieodpłatnie od Urzędu Gminy w Osieku samochód pożarniczy marki ŻUK z 1994 r.

W 2004 r. odbyła się uroczystość wmurowania figury Św. Floriana w budynku Domu Strażaka.

W lipcu 2006 r. Urząd Gminy w Lanckoronie zakupił dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Skawinkach samochód pożarniczy marki STEYER, posiadający zbiornik wodny o pojemności 4000 litrów wody. Wartość zakupionego samochodu pożarniczego wyniosła 86.620 zł. 17 czerwca 2007 r. jednostka obchodziła jubileusz 50-lecia swojej działalności. W trakcie uroczystości jednostce został przekazany w użytkowanie zakupiony samochód pożarniczy, zaś sztandar jednostki odznaczono Srebrnym Medalem Za Zasługi dla Pożarnictwa. Od 2008 r. warunki lokalowe dla sprzętu pożarniczego, a zwłaszcza nowo zakupionego samochodu pożarniczego, znacznie się poprawiły, bowiem w ramach środków finansowych z budżetu gminy została zakończona budowa garażu przy budynku OSP o wartości 131.075,63 zł.

Na dzień dzisiejszy jednostka wyposażona jest w dwie motopompy PO 5, agregat prądotwórczy „HONDA” o mocy 2,2 kW, pilarkę do drewna „STIHL”, pompę szlamową „HONDA” oraz radiotelefony nasobne.

Ochotnicza Straż Pożarna ma swą siedzibę w Domu Strażaka w Skawinkach. Budynek stanowi własność komunalną.

OSP Jastrzębia

Dzień 2 lipca 1967 r. zapisał się w historii Jastrzębi w sposób szczególny. Wtedy to z inicjatywy dziś już nieżyjących druhow: Józefa Bernasia, Władysława Durajczyka, Józefa Gnyli i Antoniego Gielaty została założona Ochotnicza Straż Pożarna. Funkcję prezesa powierzono druhowi Józefowi Bernasiowi, zaś funkcję naczelnika druhowi Władysławowi Durajczykowi.

Pierwszą siedzibą jednostki były budynki podworskie w Jastrzębi. Z Powiatowej Komendy Straży Pożarnej jednostka otrzymała motopompę, zaś kilka odcinków węży przekazały Ochotnicze Straże Pożarne z Izdebnika i Lanckorony.

Dzięki dużemu zaangażowaniu druhow i miejscowego społeczeństwa w 1976 r. oddano do użytku wybudowany Wiejski Dom Kultury wraz z dodatkowymi pomieszczeniami i garażem dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Jastrzębi. W 1981 r. Powiatowa Komenda Straży Pożarnych w Wadowicach przydzieliła Ochotniczej Straży Pożarnej samochód pożarniczy „Gaz 63” z 1950 r. Również w 1981 r. dzięki ofiarności mieszkańców wsi i organizacji społecznych został ufundowany dla jednostki sztandar.

W trakcie uroczystości zorganizowanych z okazji 25-lecia istnienia jednostki, Zarząd Gminy w Lanckoronie przekazał samochód pożarniczy marki „ŻUK”.

W 2001 r. strażacy jednostki OSP Jastrzębia brali udział w walce z katastrofalną powodzią, która nawiedziła gminę. Rok później,

Rok założenia: 1967

Obecna liczba członków: 50 (w tym 1 kobieta)
członkowie honorowi: 5

Prezes: Stanisław Bartyzel

Naczelnik: Robert Kasiarz

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

w uznaniu zasług, następujący członkowie jednostki zostali odznaczeni medalami „Za Ofiarność i Odwagę”: Andrzej Bartyzel, Stanisław Bartyzel, Andrzej Bruzda, Grzegorz Bruzda, Sławomir Chromy, Adam Kasiarz, Aleksander Kasiarz, Andrzej Kasiarz, Marcin Kasiarz, Ludwik Kozik, Jan Lenik, Piotr Lenik i Sławomir Wrona.

25 sierpnia 2002 r., w trakcie jubileuszu 35-lecia istnienia jednostki, został przekazany samochód pożarniczy marki JELCZ, zaś 4 maja 2003 r. podczas gminnych obchodów Dnia Strażaka w Lanckoronie sztandar jednostki udekorowano Brązowym Medalem Za Zasługi dla Pożarnictwa. 8 lipca 2007 r. jednostka obchodziła jubileusz 40-lecia swojej działalności. Uroczystość była okazją do wręczenia odznaczeń i wyróżnień dla najaktywniejszych druhow.

Obecnie jednostka posiada na wyposażeniu motopompę PO 3, PO 5, pompę szlamową, pompę pływającą „NIAGARA”, agregat prądotwórczy o mocy 2,2 kW oraz pilarki spalinowe STIHL i Husqvarna. Ochotnicza Straż Pożarna w Jastrzębi posiada też system selektywnego alarmowania, zmodernizowany o automatyczne wysyłanie SMS do wytypowanych druhow. Wyposażona jest w trzy radiotelefony nasobne. Swą siedzibę ma w Wiejskim Domu Kultury, będącym własnością komunalną Gminy.

Gmina Lipnica Wielka

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 32

Lipnica Wielka w przeszłości była zabudowana drewnianymi domami, toteż pożary często nawiedzały miejscowych gospodarzy, zabierając niejednokrotnie cały dorobek życia. Lipniczanie organizowali się więc sami do walki z pożarami. W Murowanicy już przed I wojną światową znajdował się sprzęt przeciwpożarowy - ręczna sikawka (wodę donoszono wiadrami) u Alojzego Martyniaka. Na remizę przeznaczono szopę, która mieściła się w pobliżu dzwonnicy. Do tej jeszcze nieformalnie zorganizowanej grupy strażaków należeli m.in.: Florian Kupczyk, Andrzej Michalak, Jan Janowiak (dróżnik), Karol Michalak, Florian Habina.

Podobna sytuacja miała miejsce także w centrum Lipnicy Wielkiej, gdzie na miejscu obecnej remizy OSP stała drewniana szopka. W niej mieściła się ręczna sikawka, służąca do gaszenia pożarów, które to ogłaszano znamiennym biciem dzwonu na jedną stronę. Nieco później obok szopy zbudowano wysoką, drewnianą wieżyczkę

z drabinami z dwóch stron, z której trębacz wzywał strażaków do pożaru.

Formalnie Ochotnicza Straż Pożarna w Lipnicy Wielkiej powstała 15 stycznia 1928 r. przy dużym zaangażowaniu małżeństwa Józefiny i Emila Mików – organizatorów życia społecznego we wsi. 1 stycznia 1928 r. w sali Domu Ludowego w Lipnicy Wielkiej urządzono zabawę, z której dochód przeznaczono na organizującą się jednostkę strażacką. Prezesem został ks. Karol Machaj, członkami Zarządu: Józefina i Emil Mika oraz Jan Białoń. Straż w owym czasie liczyła piętnastu członków. Komendantami OSP byli: Florian Kupczyk, a następnie Ignacy Lach. Za pieniądze pożyczone od matki zastępcy komendanta Ignacego Lacha zakupiono ręczną przenośną sikawkę. W 1930 r. odbyły się wybory do Zarządu. Komendantem został druha Andrzej Janowiak, a zastępcą pozostał Ignacy Lach.

OSP Lipnica Wielka – Centrum

W 1935 roku na komendanta OSP Lipnica Wielka wybrano Andrzeja Janowiaka (funkcję tę pełnił przez wiele lat - otrzymał nominację na dożywotniego komendanta). Jego zastępcą był Wiktor Krzyś. Taka obsada utrzymywała się również w czasie przyłączenia Lipnicy Wielkiej do Słowacji. Pierwszą pompę ręczną zakupiono w Namiestowie.

Delegatem rejonowym do Powiatowej Straży Pożarnej w Nowym Targu był Eugeniusz Wierczek z Jabłonki. Po wyzwoleniu Orawy w kwietniu 1945 r. powołano Ochotniczą Straż Pożarną w Lipnicy Wielkiej – Centrum, której Zarząd stanowili: Andrzej Janowiak – komendant, Wiktor Krzyś - zastępca, Franciszek Janowiak – skarbnik, Leopold Warzecha – sekretarz, Ignacy Kuliga – gospodarz; drużyna liczyła wówczas 26 członków.

W 1946 r. członkowie OSP dokonali remontu sprzętu przeciwpożarowego, przez co uzyskali dwie ręczne pompy (na podwoziu i przenośną) oraz węże (12 m.b. węże ssawnych i 60 m.b. węże tłocznych). W 1947 r. powołano Komitet Społeczny Budowy Remizy, w skład którego weszli: Andrzej Janowiak, Franciszek Lichosyt, Karol Ślezak, Łukasz Karnafel, Ignacy Kuliga, Jan Wajda; przewodniczącym wybrano Andrzeja Janowiaka. W tym czasie uregulowano sprawę parceli pod budowę remizy, a także poczyniono starania o zezwolenie oraz plany na budowę.

Z roku 1949, przy pomocy społeczeństwa, systemem gospodarczym przystąpiono do budowy remizy. Ogólny koszt budowy na

Rok założenia: 1928

Obecna liczba członków: 40
członkowie honorowi: 8, wspierający: 4

Prezes: Tadeusz Janiczak

Naczelnik: Daniel Mastella

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

starą walutę wynosił 4.500.000 zł, w tym 700.000 zł stanowiła dotacja państwowa. Budynek w stanie surowym z wykończeniem parteru oddano do użytku w 1950 r. Dla OSP zakupiono wówczas 100 m.b. węży tłocznych i wyremontowano ręczną pompę. W 1952 r. pierwszą motopompę z pełnym wyposażeniem OSP Lipnica Wielka otrzymała od Powiatowej Komendy Straży Pożarnej w Nowym Targu. Dwa lata później za środki otrzymane z Urbaru i środki własne OSP zakupiła dla swoich członków umundurowanie (20 bluz i 20 szt. rogatywek).

Zasłużonym działaczem Straży od początku istnienia był Karol Ślezak, prezes Urbaru, który finansowo wspomagał jednostkę pożarniczą. Kolejnym komendantem był Franciszek Niedzielski – funkcję komendanta sprawował do 1965 r. W tym też roku jednostka zakupiła z własnych środków 25 szt. hełmów bojowych. Od 1965 do 1987 r. funkcję komendanta OSP w Centrum pełnił Jan Krzyś. W skład Zarządu OSP wchodził: Karol Żurek – prezes, Andrzej Janowiak – zastępca, Jan Białoń – skarbnik, Franciszek Pindziak – sekretarz. Członkowie: Jan Danielewicz, Antoni Antalczyk i Władysław Wróbel. Samochód bojowy pododdział otrzymał po powstaniu Urzędu Gminy w Lipnicy Wielkiej. W 1973 r. ze względu na małą wysokość garażu w remizie OSP Centrum, samochód ten parkowano w Murowanicy

Ochotnicza Straż Pożarna - Lipnica Wielka – Centrum 1972 r.

Budowa remizy OSP Lipnica Wielka – Centrum 1948–1949

w części Szkoły Podstawowej nr 1 adaptowanej na remizę OSP oraz klub „Ruch”.

W latach siedemdziesiątych XX w. jednostka OSP w Lipnicy Wielkiej – Centrum dokonała zakupu nowego umundurowania. Inicjatorem tego przedsięwzięcia był komendant Jan Krzyś. Zakupu tego po wielu staraniach dokonał Karol Gombarczyk. Środki na ten cel uzyskano z różnego rodzaju imprez kulturalnych oraz składek członkowskich.

W maju 1982 r., podczas nadania OSP Centrum sztandaru, nastąpiło uroczyste wręczenie odznaczeń branżowych strażakom. Złotą Odznakę otrzymał wówczas Franciszek Stopiak, zaś odznaką „Za Wysiłek Lat” nagrodzono druhów: Jana Mikłusiaka, Jana Białonia, Karola Gombarczyka, Jana Dziubka. Strażacy złożyli uroczyste ślubowanie przy nowo nadanym sztandarze. Uroczystość została poprzedzona Mszą Św. a następnie odbyły się koncerty Strażackiej Orkiestry Dętej i zespołów folklorystycznych.

W 1985 r. jednostka OSP Centrum otrzymała samochód bojowy marki „Żuk” zakupiony ze składek ludności.

Na początku 1986 r. na walnym zebraniu Ochotnicza Straż Pożarna – Centrum została podzielona na pododdziały: OSP Centrum, OSP Przywarówka, OSP Murowanica, a w 1987 r. także OSP Kiczory. Naczelnikiem OSP Centrum wybrany został Bronisław Kowalczyk, prezesem Jan Krzyś, sekretarzem Eugeniusz Wojtusiak, skarbnikiem Jan Białon, członkiem Józef Janiczak, gospodarzem Franciszek Łazarczyk.

W 1991 r., z inicjatywy członków OSP Centrum, przystąpiono do rozbudowy remizy. W 1993 r. na walnym zebraniu zaszły pewne zmiany kadrowe. Prezesem wybrano Jana Owsiaka, a gospodarzem Józefa Janiczaka. Jednostka liczyła wówczas 19 czynnych członków i 9 honorowych, którymi byli: Stefan Białon (kościelny, jeden z założycieli straży w Lipnicy), Franciszek Lichosyt (Baca), Jan Mikłusiak, Jan Dziubek, Jan Krzyś, Jan Danielewicz, Franciszek Lichosyt, Franciszek Łach i Karol Żurek – honorowy prezes. Obecnie najstarszym strażakiem w gminie jest Franciszek Lichosyt (Baca), liczący 92 lata. Na ten czas straż dysponowała 3 wozami bojowymi, 8 motopompami, węzłami długości 1,6 km, 80 szt. hełmów, 32 szt. kompletnego umundurowania bojowego, 100 szt. umundurowania wyjściowego (w tym orkiestra), 32 toporkami, 40 pasami, 30 m drabiny, 2 zbiornikami brezentowymi, 3 kluczami hydrantowymi, 19 sztukami prądownic, 4 syrenami elektrycznymi, 2 ręcznymi radiami CB.

W 1998 r. OSP Centrum otrzymała od samorządu gminy samochód bojowy marki STAR 244 za cenę 124.896 zł.

Strażacka Orkiestra Dęta

Pierwsza orkiestra dęta w Lipnicy Wielkiej powstała przed I wojną światową. Jej fundatorem był ówczesny poseł do parlamentu węgierskiego Ferdynand Skićak. Był on kandydatem na posła Słowackiego Stronnictwa Ludowego. Lipniczanie za zachętą ówczesnego proboszcza Lipnicy Wielkiej ks. Józefa Bąka poszli masowo do wyborów i zagłosowali na Skićaka, który został wybrany na posła. Ten, wdzięczny za to poparcie, zakupił dla lipniczan komplet instrumentów dętych. Orkiestra działała do I wojny światowej, kiedy to jej członkowie zostali powołani do wojska. Wielu z nich zginęło na frontach, a instrumenty w znacznej części zostały zniszczone.

Druga orkiestra dęta w Lipnicy Wielkiej powstała prawdopodobnie w 1925 r. staraniem Emila Miki, miejscowego nauczyciela i organisty. Instrumenty dęte zakupiło Towarzystwo Szkoły Ludowej

w Brnie, w fabryce Józefa Lidla. Naukę czytania nut prowadził Emil Mika, zaś naukę gry na instrumentach Karol Ślęzak (który podczas pobytu w Stanach Zjednoczonych Ameryki był członkiem orkiestry i tam nauczył się gry na instrumentach metalowych i drewnianych). Praca ta była prowadzona bezinteresownie. Instrumenty dęte zakupione przez Towarzystwo Szkoły Ludowej orkiestra spłacała ze skromnych dochodów, które uzyskiwała z organizowanych imprez. 2/3 zysku przeznaczano dla TSL a 1/3 zysku na działalność orkiestry. Działała ona do wybuchu II wojny światowej.

Podczas działań wojennych część instrumentów została zabrana przez żołnierzy, a część uległa spaleni. Po kilkuletniej przerwie działalność orkiestry została wznowiona staraniem organisty Karola Stopiaka i wikarego ks. Andrzeja Dorańskiego. Pozostały tylko trzy instrumenty, które obecnie stanowią eksponaty muzealne.

W 1969 r. dla odradzającej się już Strażackiej Orkiestry Dętej instrumenty zakupili lipniczanie pracujący w Czechosłowacji. Inicjatorem zakupu byli m.in.: Wendelin Michalak – przewodniczący Gromadzkiej Rady Narodowej w Lipnicy Wielkiej, Izydor Osika – sekretarz GRN i Emil Janowiak. Naukę gry prowadził Jan Świetlak z Zubrzyicy Górnej przy pomocy Karola Stopiaka (prowadził naukę czytania nut). Pierwsza próba odbyła się 9 października 1969 r., a Nowy Rok 1970 orkiestra witała już w kościele. Jan Świetlak prowadził orkiestrę do połowy 1971 r., a po nim kapelmistrzem został Jan Jazowski, który pracował z grupą do roku 1979. W 1980 r., z inicjatywy ówczesnego sołtysa Andrzeja Janowiaka, Franciszka Łazarczyka i Bronisława Kowalczyka, orkiestra została reaktywowana. W 1986 r. kapelmistrzem Strażackiej Orkiestry Dętej został Jan Sawina - dyrygent i kapelmistrz, któremu całe Podhale wiele zawdzięcza w dziedzinie upowszechniania muzyki. Za jego kadencji nastąpił spory rozwój orkiestry dętej, m.in. podniesienie poziomu gry na instrumentach muzycznych, wzrost liczby członków, zakup instrumentów. W latach 1995-2005 kapelmistrzem prowadzącym orkiestrę był Mirosław Smoleń. Od roku 2006 kapelmistrzem jest Marian Sułkowski, któremu orkiestra bardzo wiele dobrego zawdzięcza.

Orkiestra z Lipnicy dobrą kondycję uzyskała dzięki OSP Lipnica Wielka - Centrum, Wspólnocie Leśnej Urbarialnej oraz Gminie oraz ludziom dobrej woli, którzy kochają muzykę, orkiestrę i nierazkto rzucą grosz na potrzeby zespołu. Przez ostatnie lata grający strażacy z Lipnicy Wielkiej uświetniali wszelkie uroczystości kościelne i gminne, grali na konkursach i przeglądach, zawsze czyniąc to z pasją i orawską godnością.

Strażacka Orkiestra Dęta w Lipnicy Wielkiej liczy obecnie 37 członków.

OSP Lipnica Wielka – Murowanica

W 1935 r. prezesem straży został Tadeusz Wołoszyn. Dużą pomocą w sprawach pożarnictwa służył ówczesny kierownik Szkoły Podstawowej w Murowanicy Władysław Krupa. II wojna światowa zahamowała rozwój działalności straży. Funkcję prezesa OSP pełnił Jan Sztuler, zaś komendantem nadal był Andrzej Janowiak.

Wspomnieć należy, że w 1945 r. część Murowanicy była spalona w 50%. Po wyzwoleniu odradzająca się straż bardzo aktywnie kontynuowała swoją działalność, w czym wspomagały ją władze powiatowe i gminne. W latach 1953–1972 jednostka działała wspólnie ze strażakami z Lipnicy Wielkiej-Centrum.

Wielkim wydarzeniem dla jednostki w Murowanicy było otrzymanie w 1953 r. pierwszej motopompy z silnikiem spalinowym, a w 1960 r. przekazanie pod remizę OSP budynku starej szkoły przez Gromadzką Radę Narodową w Lipnicy Wielkiej. Dzięki staraniom członków, w 1972 r. otrzymano wóz bojowy „Star 20” z wyposażeniem. W 1965 r. funkcję prezesa OSP powierzono Izidorowi Osice.

Rok założenia: 1927
Obecna liczba członków: 31
 członkowie honorowi: 1, wspierający 1
 Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 12
Prezes: Franciszek Pindziak
Naczelnik: Jan Machaj
 Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Komendantem został ponownie Andrzej Janowiak. Od 1972 r. straż w Murowanicy ponownie działała jako osobna jednostka. Wybrany nowy zarząd w składzie: Andrzej Janowiak – prezes, Franciszek Pindziak – komendant.

W 1980 r. druhowie otrzymali z Komendy Powiatowej w Nowym Targu wóz bojowy „Star-25”, a w 1998 r. staraniem Zarządu Gminy wóz bojowy „Liaz Karosa”.

W latach 1991–2006 funkcję prezesa pełnił Jan Machaj, który w wyniku wyborów w marcu 2006 r. został komendantem, funkcję prezesa objął dotychczasowy komendant – Franciszek Pindziak, sekretarza – Jan Janowiak, skarbnika – Ignacy Plaszczyk, a gospodarza – Piotr Pajkos.

We wrześniu 2009 r. Zarząd Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP województwa małopolskiego nadał sztandar OSP w Lipnicy Wielkiej Murowanicy.

OSP Lipnica Wielka – Przywarówka

P ododdział ten powstał po wybudowaniu na Przywarówce remizy strażackiej 22 lipca 1986 r. Na początku działalności jednostka liczyła 27 członków. Zarząd reprezentowali: Emil Kowalczyk – prezes, Wiktor Kramarz – naczelnik, Józef Karkoszka – wiceprezes, Józef Kocur – sekretarz, Jan Stercula – skarbnik. Na wyposażeniu jednostka posiadała wóz konny, motopompę, 400 mb węży, rozdzielacz, 3 prądownice, 7 pasów bojowych, 7 toporków, 7 hełmów, 5 zatrasków. W późniejszym terminie jednostka wzbogaciła się o samochód bojowy marki „Żuk”, zakupiony ze składek ludności obwodu oraz własnych środków finansowych i dotacji Rady Gminy. Pozyskano również 2 motopompy, 400 m.b. węży,

Rok założenia: 1986 r.
Obecna liczba członków: 45
 członkowie honorowi: 3, wspierający: 1
Prezes: Wiktor Kramarz
Naczelnik: Józef Karkoszka
 Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

3 sztuki rozdzielaczy, 54 sztuki prądownic, hełmy, pasy, ubrania bojowe, 28 toporków a także 18 ubrań wyjściowych.

Członkowie OSP własnym kosztem dokonali wystroju pomieszczeń i adaptacji piwnicy na kuchnię celem organizowania przyjęć weselnych. Mieszkańcy przysiółka Przywarówka wnieśli duży wkład w budowę remizy. Społeczny Komitet Budowy pracował w składzie: Emil Kowalczyk, Wiktor Kramarz, Jan Słaby i Andrzej Węgrzyn. W działalności tę włączyli się również nauczyciele i uczniowie przywaro- czańskiej szkoły.

W 1992 r. OSP Przywarówka pozyskała od samorządu gminnego samochód pożarniczy marki „Żuk”.

W roku 2006 Zarząd reprezentowali: Wiktor Kramarz – prezes, Józef Karkoszka – komendant, Marek Łowas – sekretarz, Jan Stercula – skarbnik.

W 2006 r. samorząd Gminy wyposażył jednostkę OSP w samochód pożarniczy marki Magirus Deutz FM za kwotę 80.000 zł.

OSP Kiczory

W 1958 r. powstał komitet założycielski Ochotniczej Straży Pożarnej w Kiczorach. Pierwszymi strażakami byli nieżyjący już: Ignacy Daniel, Ignacy Juraszek, Emil Juraszek, Józef Ślaby, Eugeniusz Wójciak, Franciszek Bartos, Franciszek Pakos, Antoni Antałczyk, Milan Białoń, Tomasz Stechura i Wiktor Wojtyczek. Z osób żyjących do założycieli należeli: Władysław Wróbel, Feliks Bartos, Eugeniusz Ślaby, Jan Daniel. Pierwszym komendantem OSP Kiczory został Władysław Wróbel, który pełnił tę funkcję przez okres 35 lat do 1997 r.

W 1960 r. druhowie z Kiczor otrzymali od straży z Lipnicy Wielkiej – Centrum pierwszy sprzęt gaśniczy, tj. sikawkę ręczną do gaszenia pożaru i dwa odcinki węża. Do obsługi tego sprzętu potrzeba było aż sześciu strażaków. W 1961 r. w Kiczorach pojawił się pomysł budowy remizy OSP i równocześnie rozpoczęła się jego realizacja. Strażacy kiczorscy dysponowali już wówczas konnym wozem strażackim, który można obejrzyć jako eksponat muzealny na ścianie budynku Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Targu.

W 1963 r. w Zakopanem dwóch strażaków ukończyło specjalistyczny kurs: Władysław Wróbel jako dowódca sekcji II i III stopnia oraz Eugeniusz Ślaby jako mechanik motopompy. W 1965 r. druhowie z Kiczor otrzymali motopompę, 40 m węża. Budowę remizy w Kiczorach dokończono w 1966 r., a jednocześnie przekształcono jednostkę w pododdział. W 1980 r. jednostka otrzymała nową motopompę i 40 m.b. węża, a także dwie prądownice. Wóz konno-ciągnikowy, który został zakupiony za własne środki, służył kiczorskiej straży przez siedem lat, a następnie został przekazany do Przywarówki; OSP Kiczory w zamian otrzymała wóz ciągnikowy z OSP Centrum. Jed-

Ochotnicza Straż Pożarna - Kiczory 1972 r.

Wśród największych pożarów, w których gaszeniu brały udział jednostki OSP z terenu gminy Lipnica Wielka, warto wymienić następujące:

1. W 1970 r. jednostka OSP Kiczory brała udział w akcji gaszenia pożaru lasu na Babiej Górze pod „Partyzanckim Chodnikiem” w niesprzyjających warunkach atmosferycznych. Sprzęt gaśniczy trzeba było wynieść własnoręcznie od Rajsztagu do miejsca pożaru. Za tę akcję strażacy z Kiczor zostali wyróżnieni dyplomem przez ówczesnego Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego Romana Gesinga.
2. W 1974 r. pożar w Kiczorach strawił trzy budynki mieszkalne i gospodarcze przy wjeździe do Kiczor; w pożarze tym zginęło dziecko.
3. Pożar w sołectwie Centrum w 1986 r.; spłonęły wówczas trzy budynki mieszkalne wraz z zabudowaniami gospodarczymi.
4. W 2008 r. spłonął dom wypoczynkowy „Orawa” w Lipnicy Wielkiej. Strażacy przez 16 godzin gasili płomień. Płomień objął poddasze, a później cały drewniany obiekt. Straty wstępnie

Rok założenia: 1958

Obecna liczba członków: 27
członkowie honorowi: 5, wspierający: 2

Prezes: Henryk Kowalczyk

Naczelnik: Michał Karnafel

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

nostka liczyła 15 strażaków. Prezesem był Ludwik Młynarczyk, wiceprezesem Władysław Wróbel, skarbnikiem Antoni Antałczyk, a sekretarzem Franciszek Stechura.

Od 1987 r. OSP Kiczory funkcjonowała jako pododdział OSP w Lipnicy Wielkiej. W 1994 r. pododdział ten miał na stanie: motopompę M-800, 470 m.b. węży, 4 prądownice, syrenę elektryczną, 15 hełmów, 8 toporków, 10 mundurów bojowych i 5 wyjściowych.

W latach 1997–2005 komendantem pododdziału Kiczory był Franciszek Stachura, a od 2005 r. do chwili obecnej funkcję komendanta pełni nieprzerwanie Michał Karnafel.

W 2007 r. dokonano rozbudowy remizy OSP oraz garażu, jak również staraniem samorządu gminy wyposażono OSP Kiczory w samochód pożarniczy marki Magirus Deutz FM 130D9FA za kwotę 60.000 zł.

14 grudnia 2008 r. odbyły się uroczystości nadania OSP Kiczory i poświęcenia sztandaru z okazji przypadającego na ten rok 50-lecia założenia kiczorskiej straży.

oszacowano na 600 tys. zł. Wstępne określenie przyczyny pożaru – zwarcie instalacji elektrycznej. W akcji tej udział wzięły 22 jednostki straży pożarnej.

W latach 2008 i 2009 Gmina przeznaczyła na potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej kwotę 152 805,43 zł, w tym:

- wydatki na zakup umundurowania, odzieży specjalnej, środków ochrony indywidualnej i przedmiotów ekwipunku osobistego – 7 585,08 zł,
- wydatki na zakup sprzętu pożarniczego i ratowniczego – 29 564,36 zł,
- środki na budowę strażnic oraz modernizację i remonty strażnic – 6 845,50 zł,
- inne wydatki (ekwiwalent pieniężny, koszty ubezpieczenia, koszty okresowych badań lekarskich, itp.) – 108 810,49 zł.

Gmina prowadzi współpracę międzynarodową, m.in. pożarniczą, na podstawie podpisanych porozumień z następującymi gminami słowackimi: Námestovo (2000), Bobrov (2001), Štefanov nad Oravou (2003), Zubrohlava (2005), Rabčice (2008).

Gmina Maków Podhalański

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 36

OSP Maków Podhalański

Po I rozbiórce Polski Maków należał do zaboru austriackiego. W tym okresie częsta była plaga pożarów, która miała ścisły związek z niskim stanem materialnym ludności, rodzajem zabudowy - najczęściej drewnianej, krytej gontami, a także brakiem ruchu organizacyjnego straży ogniowej. Zapewne okoliczności te były głównym czynnikiem inicjującym powstanie Straży Ogniowej w Makowie Podhalańskim. Pierwszą o niej wzmianką była informacja zamieszczona w sprawozdaniu Stowarzyszenia Pożyczkowego „Wzajemna Pomoc” za rok 1882, dotycząca przyznania jej dotacji na działalność. Dlatego też rok 1882 został uznany za rok powstania pierwszej straży ogniowej na terenie gminy, choć można domniemywać, że stało się to znacznie wcześniej. W 1882 r. straż otrzymała pierwszy sztandar, który poświęcił ówczesny proboszcz ks. Jan Chryzostom Warzecha, żyjący w latach 1812-1882. Jest mało prawdopodobne, aby straż otrzymała sztandar w roku powstania, gdyż nadaje się go za wypracowane przez wiele lat zasługi.

Jednym z większych zdarzeń, w których makowscy strażacy uczestniczyli, był wielki pożar w Makowie w 1916 r., podczas którego spłonęło 56 domów, znajdujących się na Rynku i przyległych uliczkach, uległa zniszczeniu także remiza strażacka, a wraz z nią cenne dokumenty strażackie, jak również kronika pracy.

Kolejnym żywiołem, z którym musieli się zmagać strażacy, była woda, która zalała Maków w czasie powodzi w 1934 r. Strażacy pracowali wtedy przez 4 dni i 4 noce bez przerwy, co docenił starosta wadowicki, odznaczając strażaków Krzyżem za Ratowanie Ginących. W 1933 r. strażacy otrzymali ze starostwa pierwszą motopompę, którą do dziś podziwiać można w makowskiej Izbie Regionalnej.

W 1946 r. OSP nabyła samochód ciężarowy marki „Opel Blütz”, który został przystosowany do celów bojowych. Wóz ten spełniał jeszcze rolę gospodarczą, przy dowozie materiałów budowlanych, przeznaczonych do budowy remizy. Tak samo przerobiony został i pełnił tę samą rolę samochód ciężarowy „Ford”.

Aż do 1950 r. wielokrotnie zmieniano pomieszczenia, w których przechowywano sprzęt strażacki. W 1947 r. rozpoczęto budowę remizy, którą oddano do użytku 3 lata później. Wkrótce okazało się, że remiza jest za mała. Mając na uwadze potrzebę odpoczynku po akcji, a także prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej wśród

Rok założenia: 1882

Obecna liczba członków: 56

członkowie honorowi: 6

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 12

Prezes: Czesław Małota

Naczelnik: Kazimierz Pałka

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 1995 r.)

miejscowej ludności, postanowiono rozpocząć rozbudowę remizy i Domu Strażaka. W nowo wybudowanym piętrze nad garażami uzyskano dużą salę widowiskową ze sceną, salę na garderobę oraz obszerny hol wejściowy.

W 1956 r. OSP w Makowie Podh. otrzymała samochód pożarniczy „Star 20”, w 1962 r. samochód-beczkowóz „GMB”, a 2 lata później samochód strażacki „Żuk”. W 1963 r., w czasie uroczystości 80-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Makowie Podhalańskim, wręczono strażakom nowy sztandar, ufundowany przez społeczność makowskie, który udekorowany został najwyższym odznaczeniem związkowym – Złotym Znakiem Związku. W latach 1975-1978 przy remizie został wybudowany dodatkowy garaż, dostosowany do nowych wozów bojowych o wysokości ponad 3 m. Nad garażem wybudowano na dwóch piętrach pomieszczenia na salę wykładową, magazyny, salę starych pamiątek sprzętu strażackiego i mieszkanie dla dyżurnego strażaka.

W 1997 r. z okazji 115-lecia istnienia straży w Makowie ufundowano kolejny sztandar. Była to wierna kopia pierwszego sztandaru, który znajduje się w makowskiej remizie. Ponieważ jednak był on za duży i jego wymiary były niezgodne z regulaminem, ufundowany został kolejny sztandar, spełniający wszystkie wymogi, który przekazany został makowskim strażakom w 2007 r. z okazji obchodów 125 lat istnienia straży.

W 2003 r. jednostka w Makowie Podh. otrzymała dofinansowanie od gminy na zakup samochodu do ratownictwa technicznego ciężkiego zestawu do ratownictwa drogowego. Wykonano także

mont dachu na budynku remizy strażackiej oraz dokonano wymiany pieca CO i naprawy instalacji CO i elektrycznej.

Makowska straż wyjeżdżała do działań także do odległych miejscowości, np. w 1961 r. uczestniczyła w gaszeniu pożaru w Wadowicach, w 1971 r. w gaszeniu pożaru kościoła w Jordanowie, a w 1992 r.

w akcji unieszkodliwiania pożaru lasów w okolicach Olkusza. Bardzo dużym zaangażowaniem strażacy wykazali się podczas powodzi, które nawiedziły makowską gminę w 1997 i 2001 r. W 2010 r. makowscy strażacy brali udział w usuwaniu skutków powodzi w mieście Tuchów w powiecie tarnowskim.

OSP Białka

Pomysł założenia jednostki OSP w Białce zrodził się po serii pożarów, które nawiedzały wieś w lutym 1935 r. Początki strażackiej służby były trudne. Ochotnicy rozpoczynali ją mając na wyposażeniu ręczną sikawkę i zaprzęg konny, zaś alarm ogłaszali sygnałem trąbki. Przez kolejne lata jednostka rozwijała się, pozyskując coraz lepszy sprzęt, budując remizę. W 1965 r. świętowano przekazanie samochodu pożarniczego – beczkowozu „Star 25”. W 1971 r. oddana została do użytku nowa remiza strażacka. Wtedy też jednostka otrzymała sztandar, a na wyposażenie samochód pożarniczy „Żuk”. W 1981 r. odbyło się uroczyste przekazanie samochodu „Star 266”. Z okazji 60-lecia jednostka w uznaniu zasług otrzymała nowy sztandar, który udekorowano Złotym Medalem za zasługi dla Pożarnictwa. W 1999 r. OSP został przekazany samochód „Magirus”, a w 2003 r. samochód „Ford Transit”.

Rok założenia: 1935

Obecna liczba członków: 58

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 12

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 12

Kobieca Drużyna Pożarnicza: 12

Prezes: Stefan Bogdan

Naczelnik: Stanisław Migas

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 1995 r.)

Jednostka odnosi sukcesy w zawodach pożarniczych, mając na koncie liczne zwycięstwa w zawodach gminnych, rejonowych, powiatowych oraz wojewódzkich i krajowych. Na szczeblu krajowym startowała czterokrotnie, zdobywając w jednym z zawodów brązowy medal w ćwiczeniu bojowym. Jednostka startuje również w zawodach według regulaminu międzynarodowego CTIF, gdzie ma również spore osiągnięcia. Strażacy wyszkoleni są nie tylko w zakresie działań gaśniczych, ale również w zakresie działań przedmedycznych, a także w zakresie kierowania ruchem drogowym.

OSP w Białce posiada na wyposażeniu nowoczesny sprzęt. Są to: samochody gaśnicze – ciężki „GCBA 5/32 Jelcz”, średni „GBA 2,5/16 Magirus” oraz lekki „GLM” na samochodzie „Lublin II”. Posiada także jeden samochód ratownictwa technicznego „SRT” na samochodzie „Ford Transit” oraz jeden Ratowniczo-Rozpoznawczy „Toyota Hilux”. Jednostka wyposażona jest w system selektywnego alarmowania, co w znaczny sposób przyspiesza wyjazdy do działań interwencyjnych.

OSP Maków Podhalański Dolny

Pierwszą wzmiankę o potrzebie powołania jednostki OSP w Makowie Dolnym odnaleźć można w uchwale Zarządu Miejskiego w Makowie Podhalańskim z 1938 r. Nie ma jednak jednoznacznych dowodów, iż owa sekcja została wówczas powołana. O utworzeniu jednostki OSP Maków Dolny wspomnieli mieszkańcy. Pan Franciszek Strojek zaświadczył, że sekcja działała w 1945 r. Wspominał, że po sześcioletniej niewoli niemieckiej wrócił do Makowa Dolnego i pamięta powódź oraz czynny udział strażaków przy ratowaniu ludzi, ich dobytku, a także drewnianego mostu na rzece Skawie na Zbóju. Najwcześniejszym dokumentem związanym z tą drużyną strażaków ochotników jest sporządzony w 1946 r. wy-

Rok założenia: 1945

Obecna liczba członków: 30

członkowie wspierający: 20

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 10

Prezes: Eugeniusz Studnicki

Naczelnik: Stefan Wala

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

kaz sprzętu. Pierwsze lata po wojnie były dla straży trudne. Wszystko trzeba było zdobywać „własnym przemysłem”. Zbierano wraki, rozbity sprzęt, drobne części urządzeń i z tego powstawał powoli potrzebny sprzęt strażacki. Oficjalnego powołania sekcji OSP Maków Dolny dokonano w 1947 r. na zebraniu zorganizowanym przez ówczesnego Naczelnika OSP Maków Centrum druha Tadeusza Chudziaka i Sekretarza OSP Tadeusza Szczyburę. Dowódcą sekcji został Władysław Śmietana, były podoficer Wojska Polskiego. Pierwszą siedzibą Sekcji został dawny budynek strażnicy granicznej. W 1957 r. Sekcja OSP Maków Dolny na zebraniu Zarządu Powiatowego została powołana jako samodzielna jednostka. W latach 60-tych przystąpiono do budowy budynku remizy strażackiej. Z pomocą w pracach przyszła cała społeczność Makowa Dolnego. Do chwili obecnej jest to miejsce organizacji spotkań i szkoleń.

OSP Grzechynia

Jednostka OSP w Grzechyni została założona w 1947 r. Prezesem został Karol Józefiak, naczelnikiem Ludwik Dąbrowa, zaś trębaczem Franciszek Łopata. Pierwszą sikawkę przywiózł dh Jan Ruszkowicz; przechowywano ją u ówczesnego naczelnika L. Dąbrowy. Strażacy w akcji posługiwali się właśnie tą sikawką a środkiem transportowym były wozy konne. Ze względu na brak własnych pomieszczeń korzystali z prywatnych zabudowań. Po kilku latach dzięki współpracy z Kółkiem Rolniczym wybudowano garaże i otrzymano nowocześniejszy sprzęt gaśniczy z Państwowej Straży Pożarnej.

W 1966 r. oddano do użytku świetlicę OSP, gdzie mieszkańcy spotykali się na zebraniach wiejskich i imprezach, z których fundusze przeznaczane były na działalność straży. W 1967 r. zakupiono samochód „Dodge”, który w 1975 r. zastąpiony został samochodem marki „Lublin”. Kolejnym nabytkiem był „Star 660”. W 1987 r. jednostka otrzymała sztandar, wykonany w pracowni hafciarskiej w Częstochowie. Na sztandarze widnieje wizerunek św. Floriana oraz napisy: „Bogu na chwałę” i „Bliźnim na ratunek”. Nabycie tego symbolu grzechyńskiej jednostki sfinansowane zostało ze zbiorów pieniężnych mieszkańców. Także dzięki nim w kolejnych latach zakupiono 2 samochody pożarnicze.

W 1997 r. jednostka obchodziła 50-lecie istnienia a za zgroma-

Rok założenia: 1947

Obecna liczba członków: 48

członkowie honorowi: 4

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 16

Prezes: Eugeniusz Maślankiewicz

Naczelnik: Adam Suski

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 1997 r.)

dzone fundusze zakupiony został samochód „Star 266”, który w następnym roku został skarosowany i oddany do użytku. W 2003 r. wybudowano wieżę do suszenia węży. Wykonano także remont garaży w Remizie Strażackiej, w których przechowywany jest sprzęt. W 2007 r. z okazji 60-lecia powstania jednostki ze wsparcia finansowego mieszkańców zakupiony został samochód lekki „IVECO”.

Do największych sukcesów odniesionych w zawodach pożarniczych przez OSP Grzechynia należą: III miejsce w Wojewódzkich Zawodach Pożarniczych (lata 80-te XX w.) i III miejsce w Powiatowych Zawodach Pożarniczych (2002 r.).

OSP Juszczyń

OSP w Juszczyńcu zainaugurowała swą działalność zebraniem założycielskim w 1948 r. Wtedy też wybrany został pierwszy Zarząd: prezesem został Jan Migas, a komendantem Józef Grzechynka. Początki działalności były trudne. Jednostka nie posiadała sprzętu bojowego, ale istniał ogromny zapał i chęć niesienia pomocy innym. Na pierwszym zebraniu zdecydowano, aby pierwszą motopompę, parę odcinków

Rok założenia: 1948

Obecna liczba członków: 34

członkowie honorowi: 11

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza Chłopców: 15

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza Dziewcząt: 12

Prezes: Tadeusz Sałapatek

Naczelnik: Andrzej Wicherek

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

węży oraz ręczną syrenę alarmową zakupić za pieniądze z pożyczki, zaciągniętej w Banku Spółdzielczym w Makowie Podhalańskim. Kredyt bankowy spłacano ratami, organizując w tym celu imprezy o charakterze dochodowym.

Kolejny Zarząd obrał sobie za cel swej działalności zakup parceli i podjęcie budowy własnej remizy. Zarząd doszedł do porozumienia z ówczesnym Prezesem Kółka Rolniczego i w trakcie budowy baz Kółka dobudowano dwa pomieszczenia na sprzęt strażacki. Nie zezwolenie jednak z zamiaru budowy remizy. W tym celu zakupiono parcelę i wykonano na niej 40 tys. cegieł. Posiadając pomieszczenia garażowe rozpoczęto starania o samochód strażacki. Wtedy to Komenda Powiatowa w Suchoj Beskidzkiej przydzieliła jednostce

pierwszy samochód bojowy „Dodge”. Później zamieniony został na „Lublina”, a następnie na „Żuka”, który służył do 2004 r.

W 1996 r., po wielu latach od zakupu parceli, rozpoczęto budowę nowej strażnicy. Budowę w stanie surowym ukończono w 2001 r. Dwa lata później jednostka wzbogaciła się o dodatkowy sprzęt – samochód „Star 266”, który otrzymała od Straży Granicznej w Nowym Sączu. W 2004 r. OSP Maków Podhalański przekazała jednostce

w Juszczyne średni bojowy samochód pożarniczy „Mercedes GBA”.

Do największych sukcesów odniesionych w zawodach pożarniczych przez OSP Juszczyne należą: I miejsce w Gminnych Zawodach Pożarniczych w 2008 r., kilkakrotnie zajmowane II miejsce w tych zawodach, IV miejsce w Powiatowych Zawodach Pożarniczych w 2009 r.

OSP Żarnówka

Jak donoszą zapiski, pierwsze zebranie założycielskie OSP w Żarnówce miało miejsce w 1950 r. w Domu Gromadzkim pod przewodnictwem sołtysa Andrzeja Sali. Pierwszym prezesem został Antoni Nieciąg, zaś komendantem Jan Jopek. Początki działalności były trudne, dlatego też celem pozyskania środków finansowych na niezbędny sprzęt strażacy organizowali festyny. Z zebranych funduszy zakupiono pierwszą sikawkę. W 1952 r. jednostka wzbogaciła się o pierwszą motopompę.

Rok założenia: 1950

Obecna liczba członków: 48

członkowie honorowi: 5

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 5

Prezes: Stanisław Zajda

Naczelnik: Józef Tataara

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

W 1955 r. rozpoczęto gromadzenie materiałów na budowę strażnicy. Rok później wykopano fundamenty i wzniesiono budynek w stanie surowym. Niestety funduszy na jego wykończenie zabrakło. W 1970 r. OSP w Żarnówce, jako jedna z nielicznych jednostek, wybudowała wieżę, która była niezbędna do suszenia węży parcianych. W 1999 r. dobudowano garaż i wyremontowano stare pomieszczenia.

Przez szereg lat w jednostce pracował samochód „Dodge”, wycofany w 1970 r. oraz oddany w ręce strażaków prosto z fabryki w Lublinie samochód marki „Żuk A/21”, który w 2005 r. odszedł na zasłużoną emeryturę. W 2000 r. sprowadzono samochód gaśniczy „Magirus Deutz”, zaś w 2005 r. zakupiono lekki samochód gaśniczy „Ford Transit”.

Jedną z największych akcji ratowniczo-gaśniczych na terenie sołectwa Żarnówka był pożar budynku mieszkalno-gospodarczego na osiedlu Grapa w 2009 r. Wzięło w niej udział 17 zastępów straży, a złe warunki atmosferyczne i późna pora w znacznym stopniu utrudniały działania ratownicze około 80 strażaków.

OSP Wieprzec

OSP w Wieprzcu została założona w 1960 r. z inicjatywy Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Osielcu. Na zebraniu informacyjnym wpisanych zostało 15 członków. Pierwszym prezesem został Stanisław Ocieczek, który pełnił swą funkcję do 2006 r. Na początku działalności jednostka otrzymała motopompę M-800. Prezydium Rady Narodowej w Osielcu w

Rok założenia: 1960

Obecna liczba członków: 22

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 11

Prezes: Tadeusz Wróbel

Naczelnik: Kazimierz Mirocha

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

1968 r. zakupiło dla jednostki wóz pogotowia konnego, używany do pożarów. W 1969 r. zakupiona została syrena elektryczna, a w 1972 r. pierwszy samochód „CAZ 63”. W 1978 r. została założona drużyna pożarnicza, do której chętnie wstępowała miejscowa młodzież, biorąc liczny udział w szkoleniach sportowo-gaśniczych. W 2000 r. jednostka została uhonorowana sztandarem strażackim. W 2006 r. jednostka w Wieprzcu otrzymała samochód „Star 244”, przekazany z OSP Maków Podhalański. Następnie zakupiony został samochód terenowy „Nissan Patrol”, który po remoncie został zarejestrowany do gotowości bojowej. W 2006 r. powstała Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza, która zajmuje czołowe miejsca w Gminnych Zawodach Sportowo-Pożarniczych.

OSP Kojszówka

Ochotniczą Straż Pożarną w Kojszówce zakładano dwukrotnie. Pierwszy raz w 1967 r.; zakupiono nawet wtedy kilka czapek strażackich, lecz po kilku miesiącach działalności straż przestała istnieć. Na początku 1968 r. Gromadzka Rada Narodowa w Osielcu zorganizowała zebranie, na którym ponownie zawiązano OSP w Kojszówce. Zgłosiło się wtedy 15 mężczyzn. Pierwszym prezesem został Franciszek Działek a naczelnikiem Julian Bachul. W pierwszej siedzibie, którą był stary garaż, przechowywano sprzęt przeciwpożarowy: motopompę M 800, 5 odcinaków węża i 3 szt. prądownic. Przez kilkanaście lat wozem bojowym był wóz konny, przystosowany do przewożenia motopompy i innego potrzebnego sprzętu. W 1972 r. rozpoczęto budowę garażu Kółka Rolniczego, gdzie w jednym z boksów znalazła swą siedzibę OSP. Od 1974 r. jednostka dysponowała samochodem pożarniczym marki „Żuk”. W 1988 r. wystąpiono z inicjatywą budowy nowej remizy. Podczas obchodów 25-lecia straży w 1993 r. oddano część remizy do użytkowania. Budowę ukończono w 1996 r.

Rok założenia: 1967

Obecna liczba członków: 32 (członkowie czynni)

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza Chłopców: 15

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza Dziewcząt: 8

Prezes: Andrzej Sala

Naczelnik: Mieczysław Bachul

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

W 2007 r. do jednostki w Kojszówce przekazany został samochód „GBA” marki „Star”, z OSP Juszczyń Polany. W 2010 r. jednostka doposażona została o nowy samochód pożarniczy „IVECO Daily”.

Strażacy OSP Kojszówka wielokrotnie reprezentowali woj. małopolskie w eliminacjach Mistrzostw Polski Strażaków Stihl Timersports Series.

OSP Juszczyń Polany

Najmłodszą strażą na terenie gminy jest jednostka OSP Juszczyń Polany, założona w 1980 r. Potrzeba jej powstania zrodziła się wśród mieszkańców Juszczyń Polany z powodu braku łączności z innymi jednostkami OSP. Pomoc docierała zbyt późno z powodu utrudnionego dojazdu i dalekiej odległości, co powodowało ogromne straty w przypadku pożaru domu czy lasu. Głównym inicjatorem założenia takiej sekcji był poprzedni prezes OSP w Juszczyńce dh Józef Dańko. Dowódcą 10-osobowej drużyny strażackiej został dh Tadeusz Woźny. Przydzielony sprzęt z OSP w Makowie Podhalańskim złożono w garażu Tadeusza Woźnego. Za wóz strażacki służył wtedy prywatny ciągnik dha Woźnego, który woził strażaków do pierwszych akcji ratowniczo-gaśniczych.

Od początku istnienia sekcji na Polanach czyniono starania w sprawie budowy remizy. Dzięki ogromnemu wkładowi pracy spo-

Rok założenia: 1980

Obecna liczba członków: 25

Prezes: Emil Kaczmarczyk

Naczelnik: Tadeusz Woźny

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

łecznej miejscowej ludności, Komendy Wojewódzkiej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej i dotacji z budżetu gminy, remiza została ukończona w 1985 r. Oficjalne otwarcie obiektu miało miejsce w 1986 r. Jeszcze w trakcie wznoszenia obiektu komendant gminny Józef Miehle, wraz z innymi strażakami, złożył wniosek do Zarządu Powiatowego i Komendy Wojewódzkiej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej o powołanie samodzielnej jednostki OSP Juszczyń Polany, który wniosek załatwiono pozytywnie. Na Walnym Zebraniu przekształcono sekcję w samodzielną OSP, której prezesem został wybrany Czesław Danek, a naczelnikiem Tadeusz Woźny.

W 1986 r. OSP otrzymała zastępczy samochód „Lublin”. W 1988 r. Zakłady Chemiczne w Jaworznie wynajęły salę remizy i poddasze na organizację kolonii i wczasów, tym samym wykańczając te pomieszczenia. Od tych Zakładów straż otrzymała nieodpłatnie samochód gaśniczy „Star”, który służył do 2006 r. i został przekazany na rzecz OSP w Kojszówce. W 2006 r. OSP w Juszczyń Polany ze środków gminy i własnych zakupiła w Niemczech używany samochód ratowniczo-gaśniczy „Magirus”, który służy po dzień dzisiejszy.

Gmina Mucharz

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 40

OSP Skawce

Najstarsze wzmianki o istnieniu Ochotniczej Straży Pożarnej w Skawcach sięgają 1886 r., zaś za datę rozpoczęcia faktycznej działalności OSP Skawce przyjmuje się rok 1909. Pierwszym komendantem był Kazimierz Mruczek, wójt wsi Skawce. Początkowo Straż posiadała tylko sikawkę przenośną, do której wodę nalewano wiadrami. Uległa ona częściowemu zniszczeniu w czasie pożaru wsi w 1911 r., kiedy to spalona została prawie połowa Skawiec. Kolejnym bodźcem do ożywienia działalności Straży był groźny pożar w sąsiedniej wsi Zembrzyce w 1914 r., który trwał prawie tydzień. Po kilku latach działalności zdołano zakupić pierwsze sorty mundurowe, hełmy, jak również pasy bojowe. Po Kazimierzu Mruczku stanowisko naczelnika piastowali kolejno: Józef Adamczyk, Andrzej Sokołowski oraz Józef Błachut. Właściwą działalność OSP rozpoczęła w 1934 r., kiedy to funkcję naczelnika przejął Władysław Kupczyk, który pozostawał na tym stanowisku do 1967 r. W tym okresie OSP brała czynny udział nie tylko w likwidacji pożarów w sąsiednich wioskach, ale także w manewrach organizowanych w Palczy, Baczynie, Jachówce i Makowie Podhalańskim. W 1934 r. zakupiono pompę ssąco-tłoczącą, która służyła jednostce do 1945 r. Pompa ta w czasie działań wojennych została zarekwirowana. W 1935 r. zakupiono dla OSP nowe umundurowanie, a także sztandar, który zaginął w okresie okupacji hitlerowskiej. Tuż po wojnie OSP otrzymała motopompę M 600, a w 1950 r. – motopompę M 800. W 1967 r. ukonstytuował się nowy zarząd OSP Skawce, w skład którego weszli: Władysław Zięba – prezes, Henryk Homel – wiceprezes, Józef Kupczyk – naczelnik, Jan Homel – sekretarz i Józef Niziński – skarbnik. W okresie pracy tego zarządu dokonano remontu remizy, zakupu samochodu marki Żuk i 20 mundurów wyjściowych. Założono dwie drużyny młodzieżowe w składzie 10 druhen i 10 drużyn. Wtedy również pozyskano wóz konny strażacki, przystosowany do przewozu strażaków i sprzętu p.poż.

Z okazji 75-lecia OSP mieszkańcy Skawiec ufundowali sztandar, który jest kopią zaginionego podczas okupacji. 4 czerwca 1992 r. Prezes OSP Skawce Władysław Zięba został odznaczony złotym znakiem Związku OSP. W 1994 r. z budżetu gminy zakupiono motopompę pływającą.

W 1996 r. założona została orkiestra dęta OSP Skawce. Jej współzałożycielami byli druhowie: Jan Ćwiertnia i Jerzy Sikora, pełniący obecnie funkcję kierownika orkiestry. Kapelmistrzem orkiestry jest Roman Mołdawa. Orkiestra liczy 16 członków i bierze czynny udział w uroczystościach państwowych i kościelnych, takich jak: rocznicowe obchody odzyskania przez Polskę niepodległości – 11.XI, Dzień Strażaka. Orkiestra ma już także swoją tradycję w kolędowaniu w czasie świąt Bożego Narodzenia, kiedy to odwiedza domy mieszkańców gminy Mucharz. Uczestniczy też w majowych obchodach urodzin

Rok założenia: 1909

Obecna liczba członków: 31
członkowie honorowi: 4

Prezes: Tadeusz Sikora

Naczelnik: Paweł Fortuna

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Jana Pawła II pt. „Strażacy Ojcu Świętemu”, które odbywają się na wadowickim rynku.

W 1999 r. jednostka obchodziła 90-lecie, na którym to nie brakło przedstawicieli władz i Zarządów OSP. W 2002 r. z inicjatywy druha Tadeusza Sikory zostały odtworzone młodzieżowe drużyny pożarnicze: żeńska i męska.

26 maja 2007 r. odbyło się uroczyste otwarcie nowej remizy OSP Skawce-Mucharz. W 2008 r. Powszechny Zakład Ubezpieczeń zakupił radiostację, agregat prądotwórczy i maszt oświetleniowy za kwotę 5000 zł. Dzięki staraniom zarządu OSP i przychylności Komendy Powiatowej PSP w Wadowicach jednostka pozyskała od policji samochód VW T-4, który własnym nakładem sił i środków został przerobiony na pożarniczy.

W 2009 r. z okazji 100-lecia działalności jednostka OSP w Skawcach została uhonorowana Złotym Znakiem Związku OSP RP za rzetelne wypełnianie obowiązków i poświęcenie dla dobra kraju i mieszkańców. Przyznano jej także medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa”, odznakę Wzorowy Strażak, odznaczono Młodzieżową Drużynę Pożarniczą.

W ostatnich latach Gmina doposażyła OSP w motopompę, węże poż., mundury, instrumenty muzyczne, sprzęt świetlicowy. Jednostka na swoim wyposażeniu posiada samochód GLM8/8 marki Żuk, samochód SLK volkswagen transporter, motopompę pływającą, 2 motopompy szlamowe, sprzęt oświetleniowy wraz z agregatem, sprzęt łączności, kompletne umundurowania koszarowe i bojowe oraz niezbędną armaturę wodną. Sprzęt uzupełniany jest sukcesywnie z budżetu gminy, środków własnych i dofinansowania z Zarządu Głównego Związku OSP RP oraz ze środków firm ubezpieczeniowych.

Podczas powodzi w maju 2010 r. strażacy OSP Skawce pomagali przy ewakuacji mienia mieszkańców wsi. Wyznaczeni ochotnicy wraz z policją patrolowali stan zagrożenia pozostałych budynków oraz nadzorowali zamknięte odcinki dróg gminnych na terenie Skawiec.

OSP Koziniec

Ochotniczą Straż Pożarną w Koziniec założono z inicjatywy Andrzeja Romana 19 kwietnia 1969 r. na Zebraniu Wiejskim. Do Straży zapisało się wówczas 25 członków, spośród których powołano pierwsze władze OSP. W 1970 r. kozinińska OSP otrzymała z Komendy Powiatowej pierwszy sprzęt pożarniczy: motopompę M800, węże ssawne, rozdzielacz, węże tłoczne; do przewozu sprzętu pożarniczego drухowie używali prywatnych koni i wozów.

4 czerwca 1972 r. OSP z własnych funduszy zakupiła typowy, konny wóz pożarniczy. Po raz pierwszy do akcji drухowie z Koziniec wyjechali w 1973 r. W późnych godzinach nocnych wybuchł pożar w budynku mieszkalnym na przysiółku Radwanówka, akcję utrudniał porywisty wiatr. W ocenie Komendy Powiatowej strażacy spisali się na piątkę.

W 1978 r. jednostka otrzymała pierwszy samochód Gaz 51 do przewozu sprzętu pożarniczego. Kolejnym krokiem w rozwoju OSP było założenie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w 1983 r. z inicjatywy dha Jana Molendowicza.

W 1983 r. w Koziniec wybuchł groźny pożar budynku mieszkalnego, akcję utrudniały silny wiatr oraz zwarta zabudowa. Strażacy z Koziniec, jako pierwsi przy akcji, ewakuowali mieszkańców, inwentarz i dobytek z budynku.

W 1987 r. OSP Koziniec otrzymała pierwszy typowy samochód pożarniczy marki Żuk. 29 września 1991 r. dzięki staraniom Zarządu oraz ofiarności mieszkańców Koziniec i Świnnej Poręby jednostka otrzymała sztandar. W 1994 r. rozpoczęto adaptację magazynów po kółku rolniczym na remizę strażacką, większość prac drухowie wykonali w czynnie społecznym i z własnych funduszy. Powstał nowy boks garażowy i świetlica. W 1996 r. zakupiono pierwszy „beczkowóz” Marki Star 25.

We wrześniu 1997 r. dziewczęta z MDP w Koziniec zajęły II miejsce na wojewódzkich zawodach sportowo-pożarniczych. W tym samym roku strażacy wzięli udział w akcji przeciwpowodziowej. W 1999 r. na przełomie lipca i sierpnia doszło w Koziniec w godzinach nocnych do serii pożarów stodół (powszechnie mówiono, że to dzieło podpalacza), strażacy wraz z mieszkańcami organizowali patrole. W 2001 r. strażacy z Koziniec wzięli udział w akcji przeciwpowodziowej na terenie całego powiatu, m.in. ewakuowali ludzi przy pomocy pontonu. Za udział w walce ze skutkami powodzi w 2001 r. OSP Koziniec otrzymała list pochwalny komendanta głównego PSP, a 18 członków odznaczonych zostało medalami za ofiarność i odwagę. W protokołach komendy powiatowej z tych czasów były zapisy, że jednostka ta ma przekroczony stan normatywny w wyszkoleniu strażaków do działań ratowniczo-gaśniczych. Pododdział bojowy liczy 50 drухów. Wszyscy ukończyli co najmniej kurs dla szeregowców, większość także szkolenie dowódców sekcji, są tacy, którzy posiadają uprawnienia operatorów sprzętu, są ratownicy medyczni, którzy ukończyli odpowiednie szkoły, nie tylko kursy.

Rok założenia: 1969

Obecna liczba członków: 60
członkowie honorowi: 9

Prezes: Adam Molendowicz

Naczelnik: Jan Molendowicz

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 28 marca 2001 r.)

W ostatnich latach jednostka ma około 70 wyjazdów rocznie, głównie do pożarów. Dobrze przygotowana jest do ratownictwa wodnego.

Strażacy czynili starania o zakup lepszego samochodu gaśniczego, co doszło do skutku w 2000 r., gdy Gmina zakupiła dla OSP samochód pożarniczy Mercedes ze zbiornikiem wodnym 4000 litrów. Marzeniem strażaków z Koziniec stało się włączenie do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego; aby spełnić niezbędne wymogi OSP Koziniec zakupiła z własnych środków drugi mercedes. 17 września 2000 r. odbyło się oficjalne przekazanie tych samochodów dla kozinińskiej Straży. W 2001 r. strażacy dokonali kolejnych zmian w taborze samochodowym, zmieniając jednego mercedesa na Steyera z większym zbiornikiem wodnym. Dodatkowo doposażono OSP w motopompy pływające i szlamowe, węże pożarnicze, mundury, aparaty oddechowe, kombinezony przeciw szerszeniom, deskę ortopedyczną, piły spalinowe, agregat prądowłórczy, aparaty powietrzne FENZY, zestaw do pomocy przedmedycznej oraz ponton. 28 marca 2001 r. OSP w Koziniec została włączona do KSRG. Strażacy z Koziniec biorą udział w akcji przeciwpowodziowej na terenie całego powiatu, m.in. ewakuują mieszkańców przy pomocy pontonu.

W tym samym roku OSP Koziniec rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej. Zimą 2001/2002 r. OSP wygrała ogłoszony przez gminę przetarg na odśnieżanie dróg. Zakupiono na te potrzeby dwa samochody STAR 669 z pługiem oraz dodatkowy samochód marki LIAZ, który z dwoma starami przeznaczony jest do zimowego utrzymania dróg oraz budowy nowych obiektów przy OSP Koziniec. Mimo że zima była śnieżna, odcinki powierzone jednostce cały czas były dobrze utrzymane. Drухowie nie brali zapłaty za pracę, a wypłacane przez Urząd Gminy pieniądze zasilily kasę OSP i przeznaczone zostały na potrzeby jednostki. To zachęciło strażaków do rozwijania działalności gospodarczej i pozyskiwania potrzebnego do tego celu sprzętu. Po wyremontowaniu uzyskanego z wojska samochodu tatra, włączono się do prac prowadzonych przy budowie zapory w Świnnej Porębie przez firmę SKANSKA. Działalność gospodarcza OSP nabrała rozmachu po nawiązaniu kontaktu z archeologami. Jak czasami bywa, ważną rolę odegrał przypadek. Prezes OSP Koziniec będąc w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Gospodarki Wodnej usły-

szął rozmowę archeologa prowadzącego prace wykopaliskowe na terenie zapory, który prosił o przysłanie pracowników fizycznych. Podszedł i zaoferował usługi OSP. Tak zaczęła się współpraca. OSP w Kozieńcu zatrudniała na umowę o dzieło ludzi, którzy pod kierunkiem archeologów przeszukiwali tereny przewidziane pod inwestycje. W 2004 r. zatrudniła do pracy na wykopaliskach 20 osób, w 2005 r. już 80. Wykopalisko na terenie budowy zbiornika w Świnnej Porębie było pierwszym miejscem, gdzie strażacy z Kozieńca nawiązali współpracę z archeologami. Drugim był Kraków Bieżanów, gdzie prowadzone były prace wykopaliskowe poprzedzające budowę autostrady. Ludzi dowoził do pracy kierowca OSP busem należącym do straży. Trzecim miejscem był Wojnicz koło Tarnowa. 20 osób, wśród których większość stanowili członkowie OSP Wojnicz, rozpoczęło tam pracę w sierpniu 2005 r. Od tego czasu jednostka z Kozieńca stała się pracodawcą nie tylko dla mieszkańców swojej gminy, ale także dla ludzi z innych części województwa małopolskiego. Podane przykłady nie wyczerpują pomysłowości druhow. W 2004 r. Zarząd OSP przeprowadził rozmowy z jedną z firm norweskich, która chciała zatrudnić w swoim kraju pracowników z Polski. Pierwsi wyjechali w październiku 2004 r. Była to praca rotacyjna, w której pracownicy wymieniani byli co 3 miesiące. Norwegowie opłacali naukę języka angielskiego w Polsce dla 20–30 osób, przeloty samolotem i pobyt. OSP Koziniec prowadziła nabór pracowników i dowoziła im żywność z Polski. Jednostka za własne pieniądze kupiła samochody, ubrania i obuwie dla strażaków oraz działkę naprzeciwko remizy, na której urządziła boisko do siatkówki. Zagospodarowała staw i urządziła wokół niego teren rekreacyjny, żeby strażacy mieli gdzie się spotkać, porozmawiać, odpoczywać. Kupiono samochód sztajer, ubrania ochronne i obuwie dla strażaków. Remontowane są samochody. Uzyskano z wojska wykorzystany terenowy land-rover defender po remoncie, który stał się obiektem westchnień entuzjastów czterech kółek. Ale najbardziej dla strażaków liczyło się to, że dzięki zarobionym pieniądзом mogli rozwijać atrakcyjne formy pracy z młodzieżą. Młodzieży poświęcane jest bardzo dużo uwagi, to „oczko w głowie” kozieńskiej OSP. Rezultaty są widoczne. Koziniec ma zaledwie 200 numerów domów. Liczy 650 mieszkańców. Prawie w każdej rodzinie jest strażak, a w niektórych nawet po kilku. W jednostce mającej 60 druhow można spotkać przedstawicieli kilku pokoleń, od dziadka do wnuka. Młodzi chętnie uczestniczą w sportach obronnych i dzięki dobremu przygotowaniu

uzyskują dobre wyniki. W 2002 r. OSP Koziniec wzbogaciła się o nowy agregat prądotwórczy i pompę szlamową marki Honda.

W 2001 r. drużyna z Kozieńca zdobyła Mistrzostwo Polski w sportach obronnych w Dęblinie. Dzięki temu sukcesowi mogła reprezentować ZOSP RP na zawodach o Nagrodę Ministra Obrony Narodowej i Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, zajmując miejsce 19. W 2002 r. OSP Koziniec zajęła I miejsce w IV Turnieju Halowym MDP o Puchar Przechodni Prezesa Zarządu Powiatowego w Wadowicach. Było to już trzecie zwycięstwo z kolei, w związku z czym jednostka otrzymała puchar na stałe. W czerwcu 2001 r. MDP chłopców z Kozieńca była na krajowych zawodach sportowo-pożarniczych w Turku, gdzie zajęła 9. miejsce, a ich starsi koledzy i – po raz pierwszy – koleżanki wzięły udział w zawodach w sportach obronnych, zajmując 2. i 9. miejsce. W 2003 r. została utworzona przy straży drużyna piłki siatkowej, która bierze liczny udział w turniejach; w 2003 r. zajęła II miejsce na IV Ogólnopolskiej Spartakiadzie MDP w sportach obronnych. W 2004 r. utworzono sekcję tenisa stołowego, która dzielnie walczy o punkty na boiskach III i IV ligi, przynosząc chlubę straży z Kozieńca. Strażacy biorą udział w Spartakiadzie sportowo-obronnej zajmując V miejsce oraz w wielu zawodach wg regulaminu CTIF. W 2005 r. w Spartakiadzie w sportach obronnych zajęli XI miejsce.

OSP Jaszczurowa

Ochotnicza Straż Pożarna w Jaszczurowej powstała w lutym 1952 r. Jej założycielami byli: Franciszek Wata, Albin Klauzner i Stanisław Kwak, który został naczelnikiem. W tym samym roku została zakupiona pierwsza sikawka ręczna. Rok później z Komendy Powiatowej OSP otrzymała motopompę M 400 i motopompę M 800. Aby zdobyć środki na zakup umundurowania i wyposażenie strażaków OSP organizowała dochodowe zabawy ta-

Rok założenia: 1952

Obecna liczba członków: 26
członkowie honorowi: 3, wspierający: 1
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 13

Prezes: Janusz Bednarczyk

Naczelnik: Roman Bednarczyk

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

neczne w budynku, gdzie wypalano cegłę na budowę szkoły. W ciągu dwóch lat została ukończona Remiza OSP. Nadbudowa była możliwa dzięki mieszkańcom wsi, którzy licznie działali w czynnie społecznym, jak również wskutek ich pomocy finansowej. 25 marca 1988 r. Naczelnik Gminy oddał budynek do użytku mieszkańcom Jaszczurowej, a 17 lipca tego samego roku nastąpiło jego uroczyste otwarcie. W OSP znalazły również swoje siedziby: Koło Gospodyń Wiejskich, Klub Młodego Rolnika, koło ZSMP, a także biblioteka i świetlica. Remiza pełni służebną rolę wobec wszystkich mieszkańców. Organizowane są w niej różnego rodzaju zabawy taneczne, sylwestrowe i weselne.

Po długich latach oczekiwania decyzją Komendy Rejonowej Straży Pożarnej w Wadowicach OSP w Jaszczurowej otrzymała wóz strażacki, który został poświęcony 22 lipca 1990 roku. Ten samochód

bojowy – Star 244 stał się ich dumą. W sierpniu 1996 roku uroczście poświęcono nową motopompę pływającą „TEKLA”. W 1992 r. strażacy biorą udział w akcji powodziowej przy ratowaniu drogi wiejskiej pod Siedlisko. Akcja trwała bez przerwy 18 godzin i drogę oraz most do Brańkówki udało się uratować.

W 40. rocznicę powstania OSP w Jaszczurowej mieszkańcy wsi ufundowali sztandar i przekazali go strażakom 18 lipca 1993 r. W sierpniu 1996 r. uroczście poświęcono nową motopompę pływającą.

22 lipca 2000 r. strażacy gasili pożar domu letniskowego w Zagórzu. Strażacy z Jaszczurowej czynnie biorą udział w akcjach pożarniczych, powodziowych, poszukiwawczych i przy zabezpieczaniu wizyt Ojca Świętego – Jana Pawła II. Byli organizatorami Dożynek, obchodów Dnia Strażaka. Stanowią warty przy Grobie Pańskim w czasie Wiel-

kanocy oraz uczestniczą w Rezurekcji.

W 2000 r. jednostka z Jaszczurowej zajęła I miejsce w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych; było to trzecie zwycięstwo, wskutek czego jednostka otrzymała puchar przechodni na stałe. W tym samym roku OSP Jaszczurowa zajęła IV miejsce na szczeblu powiatowym.

W ostatnich latach Gmina doposażyła OSP Jaszczurowa w motopompę, węże poż., odzież specjalistyczną strażacką oraz mundury. W 2009 r. zakupiono zestaw syren. W 2010 r. przeprowadzono generalny remont i modernizację remizy strażackiej. Na realizację przedsięwzięcia pozyskano dofinansowanie z województwa małopolskiego z programu „Małopolskie Remizy 2010 r.” (modernizacja obiektu obejmowała m. in. izolację fundamentów, docieplenie budynku, wymianę okien, drzwi garażowych, zmianę konstrukcji dachu, nową elewację).

OSP Mucharz

Uchwałę o powołaniu Ochotniczej Straży Pożarnej w Mucharzu podjęto 28 kwietnia 1952 r. na zebraniu wiejskim. Założycielami straży byli: Albin Klauzner – naczelnik, Józef Wójcik – naczelnik, Franciszek Wata – zastępca, Ludwik Wądołny – sekretarz oraz członkowie: Józef Kowalczyk, Anna Żurek, Stanisław Ścieżka. Do formalnego zarejestrowania mucharskiej jednostki oraz jej statutu w Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej w Wadowicach doszło 20 maja 1952 r.

Członkowie OSP w Mucharzu wybudowali remizę strażacką w czynie społecznym. W 1958 r. odbyło się uroczyste poświęcenie i przekazanie nowej motopompy Leopolda. Bardzo ważnym wydarzeniem nie tylko dla członków OSP, ale i całej społeczności lokalnej, było pozyskanie z jednostki wojskowej samochodu sanitarnego marki Dodge, który po gruntownym remoncie został przystosowany przez samych strażaków do działań bojowych i przez długie lata służył jednostce i potrzebującym pomocy mieszkańcom.

W latach 1969 i 1979 jednostka otrzymała motopompy typu Polonia M8/8. W 1979 r. miejsce wysłużonego Dodge’a zajęły przystosowane do działań bojowych samochód marki Żuk, który do 2009 r. wykorzystywany był do działań w jednostce.

W 40. rocznicę powstania mucharskiej straży pożarnej mieszkańcy Mucharza oraz Zagórza ufundowali jednostce sztandar, który został poświęcony 7 czerwca 1992 r.

W 2006 r. zarządy OSP Mucharz i OSP Skawce oraz Wójt Gminy Mucharz Wacław Wądołny doszli do porozumienia i wspólnie postanowili o budowie nowej remizy. Remiza została wybudowana w bardzo szybkim tempie, odbiór budynku i przekazanie nastąpiły 27 grudnia 2006 r.

23 kwietnia 2007 r. od austriackich strażaków zakupiono samochód pożarniczy GBA 2/16 marki Steyr, który w chwili obecnej jest wykorzystywany do działań bojowych.

Rok założenia: 1952

Obecna liczba członków: 40
członkowie honorowi: 5

Prezes: Witold Wata

Naczelnik: Stanisław Dyduch

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Powrót z ćwiczeń bojowych, Mucharz 1960 r.

W ostatnich latach Gmina doposażyła straż w sprzęt: radiotelefon przenośny motorola, zestaw ratowniczy, deskę ortopedyczną, radiotelefon, terminal.

Druhowie z OSP Mucharz przed remizą, 1970 r.

Gmina Stryszawa

OSP Lachowice

Na mocy dokumentu z 7 maja 1913 r. została zawiązana straż pożarna w Lachowicach. Pierwszym jej naczelnikiem został Marcin Kąkol, a jego zastępcą Jakub Chrzęszcz.

Z opowieści sołtysa Stanisława Dyducha dowiadujemy się, jak działała straż podczas II wojny światowej: *...okres II wojny światowej to rządy Komisarza Witolda Schmitta. Działały dwie bardzo dobrze wyszkolone sekcje po 9 ludzi. Pierwsza sekcja była przygotowana do akcji na zewnątrz, a druga na miejscu. Wszyscy strażacy byli zwolnieni z przymusowych prac. W ciągu tygodnia pracowali przy cince i wypalaniu węgla drzewnego. Posiadali na wyposażeniu samochód, motopompę, ubrania ochronne. W czasie wojny do remizy została obudowana wieża...*

Wspomnienia pana Janusza Zyzańskiego: *...zaraz po wojnie nie było samochodu. Do przewozu pompy i sprzętu pożarowego używaliśmy koni. Dopiero w 1950 roku straż posiadała na wyposażeniu pompę i samochód „pikap”. Drugi samochód był darowizną z wiertni z okolic Krakowa. Dopiero trzeci samochód Lublin służył przez wiele lat lachowickiej straż, aż do 1996 r., kiedy został zastąpiony przez Star 266.*

Lata 1990–1993 przypadają na okres budowy nowej remizy. Stała ona oddana do użytku w 1993 r., przy nakładach gminy i pomocy strażaków.

Najgroźniejszą akcją, w której wzięli udział strażacy z Lachowic, było ratowanie ludzi i ich mienia podczas osuwiska powstałego w Lachowicach podczas powodzi w 2001 r. Największym pożarem był pożar zakładu stolarskiego Ludwika Adamowicza w 1999 r. oraz tragiczny w skutkach pożar domu na Miziołach w 2007 r., w którym zginęła kobieta.

Obecnie działalność OSP wiąże się nie tylko z wykonywaniem powierzonych zadań z zakresu ratownictwa, ale również z aktywnym uczestnictwem w życiu lachowickiej społeczności. Jednostka dysponuje jednym pojazdem pożarniczym – starem 266 GBM. W ostatnim czasie strażacy z własnych środków wyremontowali sześć pomieszczeń, które służą m.in. jako świetlica dla młodzieży z dostępem do internetu.

W 2008 r., z okazji 95-lecia istnienia jednostki, została ona uhonorowana złotym medalem za zasługi dla pożarnictwa, nadano jej także sztandar.

W ostatnim czasie stryszawski Urząd Gminy dofinansował wymianę stolarki okiennej w sali balowej i poprawił wizerunek wejścia do remizy. Jednym z większych nakładów gminy w wysokości ok. 34 000 zł w 2008 r. był remont sali, kuchni, sanitariatów. W 2009 r. wymieniono stolarkę okienną na sali na kwotę 24 500 zł.

Do największych osiągnięć strażaków OSP Lachowice w ostatnich latach należą: II i III miejsce w Etapie Okręgowym Najlepsza OSP I Edycji Programu Strażacy w Honorowym Krwiodawstwie pt. „Dignisty Ratownik – Gorąca krew” w 2006 i 2007 r.; I miejsce dla MDP

Rok założenia: 1913

Obecna liczba członków: 43

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 21

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 19

Kobieca Drużyna Pożarnicza: 11

Prezes: Józef Pochopień

Naczelnik: Jerzy Kubieniec

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

dziewcząt w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych w 2008 r.; III miejsce dla MDP dziewcząt w VI Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych i II miejsce dla Kobiecej Drużyny Pożarniczej w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych w 2009 r.

OSP Hucisko

Zalążkiem powstania straży był rok 1942, kiedy to jeszcze podczas wojny Niemcy przywieźli ręczną pompę i sprzęt, który był przechowywany w prywatnym domu Stanisława Korzca w Hucisku. Pieczę nad nowym nabytkiem sprawował Franciszek Hulbój. Po zakończeniu wojny ten sam sprzęt gaśniczy jeszcze wielokrotnie był wykorzystywany do gaszenia pożarów.

Inicjatorami powstania OSP byli: Rudolf Bodzek, Józef Gąsiorek, Władysław Bienias. W działaniach organizacyjnych druhów z Huciska wspierali druhowie z Kurowa. Działalność nowej straży obejmowała Hucisko i Pewelkę. Dwa lata później jednostka wzbogaciła się o nowy sprzęt – ręczną pompę wraz z wozem konnym. W latach 1954–1960 w myśl planowanych inwestycji zakupiono działki, które zostały przeznaczone pod budowę dwóch niedużych pomieszczeń. W latach

1965–1967 dobudowano do istniejących pomieszczeń dużą salę oraz garaż. Pozostałe pieniądze przeznaczono na zakup motopompy i innego sprzętu gaśniczego. W 1976 r. został zakupiony samochód Lublin. Po jego wyłomowaniu aż przez 10 lat transport sprzętu gaśniczego mieszkańcy zapewniali we własnym zakresie. Żuk został zakupiony w 1988 r. i był eksploatowany aż do 2001 r.

Rok założenia: 1942

Obecna liczba członków: 42
członkowie honorowi: 3, wspierający: 3

Prezes: Zdzisław Michałek

Naczelnik: Tomasz Dyduch

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

OSP Hucisko brała udział w usuwaniu skutków powodzi na terenie Makowa Podhalańskiego i Lachowic w 2001 r. Zabezpieczała również przebieg pielgrzymki papieskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej w 2002 r.

W 2003 r., z okazji 50-lecia, przyznano straży srebrny medal za zasługi dla pożarnictwa, a Prezydium Zarządu Wojewódzkiego w Krakowie nadało jednostce sztandar. W 2010 r. Zarząd Główny Ligi Obrony Kraju w Warszawie przyznał OSP srebrny medal za zasługi.

W latach 2000-2009, oprócz dotacji przeznaczanej na gotowość bojową, Urząd Gminy w Stryszawie przekazał ok. 118.000 zł na remonty remizy i placu wokół niej, samochód, sprzęt oraz umundurowania strażackie.

OSP Kuków

Ochotnicza Straż Pożarna w Kukowie została założona w maju 1945 r. Pierwszym sprzętem gaśniczym, jakim dysponowali druhowie, była poniemiecka sikawka ręczna, zaś umundurowaniem – hełmy z okresu wojny, a także fragmenty mundurów wojskowych. Ciekawostką jest, że materiał do budowy remizy pozyskiwano z wysadzonej przez Niemców stacji kolejowej w Lachowicach. W maju 2005 r. uroczystie obchodzono 60-lecie istnienia kukowskiej OSP. Podczas uroczystości udekorowano odznakami żyjących członków założycieli: Stefana Panka, Tadeusza Głóda, Albina Grajnego i Tadeusza Bacę.

W 2008 r. Urząd Gminy Stryszawa całkowicie sfinansował zakup samochodu GCBA Steyr 791, natomiast w 2010 r. dofinansował remont remizy, realizowany w ramach projektu „Małopolskie Remizy”, w kwocie 58.000 zł.

Rok założenia: 1945

Obecna liczba członków: 54
członkowie honorowi: 9, wspierający: 1
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 16
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 10
Kobieca Drużyna Pożarnicza: 8

Prezes: Jan Krześciński

Naczelnik: Marek Baca

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

W remizie odbywają się próby Gminnej Orkiestry Dętej, którą prowadzi dha Krzysztofa Górskiego. W tejże orkiestrze gra aż 11 druhów MDP, którzy są członkami kukowskiej straży.

OSP Kuków posiada wyszkolone 3 sekcje gaśnicze. Na wyposażeniu jednostki znajdują się m.in. samochody GBM - Star 266 oraz GUM - Volkswagen LT 35, GCBA Steyr 791 oraz motopompa „Rosenbauer” motopompa PO 5 – 2 szt., pilarka – 3 szt., agregat prądowłóczy.

Wśród ważniejszych akcji, w których brali udział strażacy OSP Kuków, warto wymienić: gaszenie kościoła w Krzeszowie (1948 r.), duży pożar zakładu stolarskiego w Lachowicach (1993 r.), duży pożar stodoły w Kukowie oraz pożary lasów w Zawoi i Kurowie (1994 r.).

Do najważniejszych osiągnięć OSP Kuków w ostatnich latach należą: I miejsca w Gminnych Zawodach Pożarniczych (2005, 2006 r.), I miejsce MDP w Gminnych Zawodach Pożarniczych (2008 r.), I miejsce żeńskiej drużyny w Gminnych Zawodach Pożarniczych (2008,

2009 r.) zdobycie tytułu najlepszej strony internetowej Małopolski w 2007 r. w kategorii OSP (2008 r.), udział w Mistrzostwach Polski w Ratownictwie Medycznym i Drogowym (2009 r.), udział w Ogólnopolskich Zawodach Sikawek Konnych (2009 r.).

OSP Stryszawa

Jednostka powstała w 1945 r. Głównymi inicjatorami powstania Straży Pożarnej była grupa 15 osób, m.in. leśniczy Jan Blacharski – pierwszy prezes stryszawskiej straży oraz ks. Franciszek Jóźfiak – pierwszy Naczelnik OSP. Pierwszym sprzętem gaśniczym, jaki był w dyspozycji strażaków ze Stryszawy, była sikawka ponie miecka oraz 20 m węża strażackiego. Oznaką przynależności do straży pożarnej były czapki, które zakupiono z pierwszej zorganizowanej zabawy. Gromadzony sprzęt gaśniczy strażacy przechowywali w leśniczówce, a następnie w miejscowej mleczarni w zdewastowanej szopie na węgiel. Pierwsza motopompa została zakupiona w 1946 r.

W 1949 r. podczas walnego zebrania w ramach czynu społecznego postanowiono wybudować remizę. Remiza w całej historii stryszawskiej straży pożarnej była trzykrotnie przebudowywana w zależności od potrzeb czasu.

Pierwszy samochód strażacki, który trafił do jednostki – a był to Ford z demobilu - był już przechowywany w budynku „Domu Strażaka”. Pierwszy prawdziwy samochód strażacki z beczką trafił do Stryszawy w 1960 r. i służył do 1987 r., a był to Star 25 wyposażony w zbiornik wodny o pojemności 2000 l i motopompę. Sztandar został przekazany jednostce w 1962 r. i służył do 1995 r. Nowy sztandar został ufundowany przez społeczeństwo w 50. rocznicę istnienia OSP. Został on poświęcony oraz odznaczony srebrnym medalem za zasługi dla pożarnictwa w lipcu 1995 r. podczas uroczystego jubileuszu 50-lecia istnienia Straży Pożarnej w Stryszawie. W 2009 r., dzięki pomocy Urzędu Gminy Stryszawa oraz programowi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego „Małopolskie Remizy”, wymieniono trzy bramy garażowe na nowoczesne bramy segmentowe. Stryszawski Urząd zakupił również ubrania ochronne przeciw szerszeniom.

Na przestrzeni lat 2005–2009 jednostka brała udział łącznie w 316 zdarzeniach, w tym 100 pożarach, 207 miejscowych zagrożeniach oraz 9 alarmach fałszywych. W latach 2005-2009 uczestniczyła w 248 zdarzeniach na terenie Gminy Stryszawa oraz w 70 zdarzeniach poza jej terenem. Wśród ważniejszych akcji, w których brali udział strażacy OSP Stryszawa warto wymienić: pożar Babiogórskiej Fabryki Mebli w Suchej Beskidzkiej (1972 r.), pożary lasów w Olkuszu oraz w Kuźni Raciborskiej (1992 r.), pożar zakładu stolarskiego w Lachowicach (1993 r.), działania powodziowe (1997, 1999, 2001 r.), pożar tartaku w Zawoi (2003 r.), pożar garbarni w Zembrzycach (2005 r.), pożar zabudowań drewnianych w Suchej Beskidzkiej (2010 r.).

Rok założenia: 1945

Obecna liczba członków: 79 (czynnych)
członkowie honorowi: 8
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 12

Prezes: Marian Łaciak

Naczelnik: Marian Bachorczyk

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 1995 r.)

Obecnie na wyposażeniu jednostki jest jeden ciężki (GCBA 6/32) i jeden średni samochód gaśniczy (GBA 2/17), jeden lekki samochód ratowniczy SLRt, jeden samochód operacyjny, samochód terenowy Land Rover oraz motocykl.

Do najważniejszych osiągnięć OSP Stryszawa w ostatnich latach należą: uczestnictwo w czterech edycjach Mistrzostw Polski w Ratownictwie Medycznym i Drogowym Podmiotów Tworzących i wspierających Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy, udział oraz miejsca na podium w powiatowych rozgrywkach Turnieju Piłki Siatkowej o Puchar Komendanta Powiatowego PSP w Suchej Beskidzkiej, udział oraz miejsca na podium w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych, udział oraz miejsca na podium w Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych (w 2009 r. – III miejsce).

OSP Kurów

W 1946 r. niektórzy mieszkańcy Kurowa podjęli decyzję, by zorganizować w swojej miejscowości Ochotniczą Straż Pożarną. Na pierwszym zebraniu Komendant Rejonowy ze Ślemienia Michał Czader pomógł w utworzeniu jednostki OSP. Pierwszym Prezesem został Rudolf Boddzek, Naczelnikami – Antoni Wieczorek, Tadeusz Hulbój. Skromny sprzęt pożarniczy, jaki udało się zdobyć, przechowywany był w zabudowaniach Prezesa.

W późniejszym czasie OSP korzystało też z pomieszczeń szkolnych w celu organizowania zebrań i uroczystości. Wóz konny, ręczna pompa strażacka i drobny sprzęt bez żadnego umundurowania był majątkiem 12 strażaków.

W 1951 r. odbyła się uroczystość przekazania kurowskiej straży pożarnej motopompy. Dziewięć lat później odbyła się kolejna uroczystość, na której przekazano motopompę i samochód pożarniczy.

Od samego początku istnienia OSP doraźnie ale skutecznie prowadzona była służba zapobiegawczo–prewencyjna. W 1962 r. jednostka nabyła eksploatowany samochód STAR 20. Rok 1974 to decyzja o przystąpieniu do zbierania funduszy na budowę remizy strażackiej, której fundamenty powstały już rok później, a oficjalnie została otwarta w 1977 r.

Zaraz po otwarciu nowej remizy jednostka otrzymała nowy samochód „Żuk”, który zastąpił wysłużonego „Stara”. Rok 2000 upłynął druhom z Kurowa na unowocześnianiu budynku remizy i jego wyposażeniu. Zakupiono m.in. kurtki ochronne, czapki, mundury, drabiny i wreszcie wyremontowano samochód pożarniczy.

W 1998 r. OSP Kurów została odznaczona Srebrnym Medalem Za Zasługi dla Pożarnictwa.

Z perspektywy lat największą akcją OSP Kurów wydaje się udział w zabezpieczeniu medycznym pielgrzymki Jana Pawła II do Kalwarii Zebrzydowskiej 19 sierpnia 2002 r., gdzie 35 druhow z Kurowa brało udział w prowadzeniu Szpitala Polowego i zabezpieczeniu sektora dla publiczności.

W 2001 r. zarząd OSP powołał do życia Grupę Ratownictwa Medycznego OSP w Kurowie. Nikt nie przypuszczał, że tak nowa i „świeża”

Rok założenia: 1946

Obecna liczba członków: 93

członkowie honorowi: 3

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 8

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 4

Kobieca Drużyna Pożarnicza: 20

Prezes: Adam Szwed

Naczelnik: Jacek Hereda

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 6 grudnia 2004 r.)

Grupa Ratownictwa Medycznego będzie już wkrótce wykorzystana, a to za sprawą kataklizmu, który dotknął sąsiednie Lachowice. Zwiększeniem aktywnych działań szkoleniowych Grupy były udane starty reprezentacji w Mistrzostwach Polski w Ratownictwie Medycznym. Od 2005 r. OSP Kurów współorganizuje Otwarte Mistrzostwa Polski w Ratownictwie Medycznym i Drogowym Podmiotów Wchodzących i Wspierających Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy. Z czasem impreza przyjęła charakter międzynarodowy.

Dotacje z budżetu gminy Stryszawa pokrywają przede wszystkim koszty eksploatacji sprzętu. Do największych należy zaliczyć zakup dla jednostki samochodu Mercedes o wartości 100 tys. zł 6 maja 2003 r. Do kurowskiej remizy został przywieziony samochód pożarniczy Star 244, zakupiony także przez Urząd Gminy w Stryszawie.

Obecnie jednostka posiada średni samochód bojowy pożarniczy GBA Mercedes, lekki samochód UAZ Gazela, samochód sanitarny karetka Volkswagen, motopompy M8, szlamowe i pływające.

Startując w Mistrzostwach w Ratownictwie jednostka wielokrotnie zajmowała wysokie pozycje w swej kategorii. Do najlepszych zaliczyć należy: III miejsce w Limanowej w 2003 r., II miejsce w Krynicy w 2004 r., I miejsce w Kurowie w 2006 r., I miejsce w Kurowie w 2008 r. wśród OSP i jednocześnie I miejsce w Tarnopolu. W 2003 r. Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza zajęła I miejsce w Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych w Suchej Beskidzkiej.

OSP Krzeszów

Najstarsze zachowane dokumenty mówiące o istnieniu OSP Krzeszów, a będące w posiadaniu straży w Krzeszowie, pochodzą z 1963 r. W tym czasie Komendantem OSP Krzeszów był dh Stanisław Głuszek, a Zastępcą Komendanta dh Bronisław Wągiel. Jednak straż istniała już wcześniej, o czym wspomina dh Tadeusz Iciek – jeden z założycieli OSP Krzeszów: *Wraz z kolegami Stefanem Kościelniakiem i Władysławem Pilarczykiem w 1948 roku postanowiliśmy założyć Ochotniczą Straż Pożarną w Krzeszowie. W tym celu udaliśmy się pieszo do Lachowic, a stamtąd pociągiem do Żywca, celem dokonania wpisu w tamtejszej Komendzie*

Rok założenia: 1948

Obecna liczba członków: 45 czynnych

członkowie honorowi: 2, wspierający: 1

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 12

Prezes: Stanisław Wajdzik

Naczelnik: Stanisław Harańczyk

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 1997 r.)

z Iciek i Władysław Pilarczyk
diele OSP Krzeszów

Powiatowej Straży Pożarnej.

Środki finansowe służyły na zakup mundurów strażackich oraz opłat ubezpieczenia członków straży. W tym czasie myślano również o budowie remizy. Jednak z problemem gruntu pod remizę i środków finansowych borykano się corocznie aż do lat 80-tych XX wieku.

Lata 70-te XX w. to okres spowolnienia działalności jednostki i częstych wyborów nowego zarządu straży. Cały sprzęt nadal był przechowywany u Komendanta.

Mimo iż straż posiadała już dokumentację na budowę remizy, to problemem okazało się pozyskanie działki, o którą już od dwóch lat starano się w Gromadzkiej Radzie Narodowej.

Od 1981 r. OSP Krzeszów zaczęła ponownie działać prężniej: brała udział w zawodach gminnych, ruszyły prace społeczne, szkolili się członkowie. W 1984 r. ławice remizy były już wykopane i zalane. W kolejnych latach planowano wybudować piętro remizy, jednak znów pojawiły się problemy z materiałami budowlanymi oraz z brakiem murarzy posiadających odpowiednie kwalifikacje. Remiza w obecnej postaci została ostatecznie oddana do użytku na początku lat 90-tych XX w.

W 2008 r. OSP Krzeszów została odznaczona srebrnym medalem Za Zasługi dla Pożarnictwa.

Jednostka aktywnie uczestniczy nie tylko w gaszeniach pożarów, ale i podczas innych lokalnych zagrożeń, m.in. biorąc udział w akcjach przeciwpowodziowych na terenie gminy i powiatu suskiego.

Dotacja z Urzędu Gminy co roku przeznaczana jest na utrzymanie gotowości bojowej jednostki. W 2007 r. dzięki dotacji z gminy

odnowiono elewację remizy oraz wymieniono rynny. Obecnie jednostka posiada dwa samochody: star 266 GBA oraz UAZ 469 B.

Wśród najważniejszych osiągnięć OSP Krzeszów w ostatnich latach warto wymienić III miejsce kobiet w wojewódzkich zawodach pożarniczych w Bukowni k. Olkusza w 2000 r.

OSP Targoszów

Ochotnicza Straż Pożarna w Targoszowie została założona podczas zebrania w wiejskiej szkole w 1964 r. W skład pierwszego zarządu weszli: Jan Bargiel (Prezes), Tadeusz Bargiel (Naczelnik), Stanisław Stolarz (Sekretarz), Stanisław Harańczyk (Skarbnik).

W 1966 r. straż otrzymała pompę M-40 oraz węże. Sprzęt ten przechowywano w domu Jana Bargla. Kolejne lata to wykonanie dwóch zbiorników wodnych w osiedlu Snokówka. Celem założenia OSP było nie tylko niesienie pomocy w razie nieszczęścia i ochrona mienia przed pożarem, ale także podejmowanie ważnych inicjatyw, służących rozwojowi wsi. Dlatego też przy budowie drogi do Targoszowa i mostu aktywnie w czynie społecznym działali członkowie tutejszej straży. W każdym roku działalność straży obejmowała kontrole ppoż budynków, usuwanie zagrożeń pożarowych, szkolenia straża-

Rok założenia: 1964

Obecna liczba członków: 25
członkowie honorowi: 2, wspierający: 3

Prezes: Franciszek Brańka

Naczelnik: Krzysztof Płonka

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

ków, czyszczenie zbiorników ppoż i funkcjonującego w tym okresie w Targoszowie basenu koło ośrodka wczasowego. Kiedy w 1977 r. w Targoszowie zlikwidowano szkołę, w jej budynku tutejsza straż utworzyła remizę. Koniec lat 80-tych to również modernizacja remizy: naprawa dachu, malowanie sali.

W 1998 r. stryszawski Urząd Gminy sfinansował budowę garażu dla pojazdu ratowniczego. Rok 2007 to czas zakupu dla targoszowskiej straży samochodu Iveco Dailly, natomiast w 2009 r. za gminną dotację w remizie wymieniono część okien.

W ostatnim okresie targoszowska jednostka interweniowała m.in. podczas silnej zamieci śnieżnej w 2009 r., kiedy połamane gwałtownymi opadami śniegu drzewa zablokowały dojazd do Targoszowa i pozbawiły wieś na kilka dni elektryczności. Podczas powodzi w 2010 r. OSP brała udział w ratowaniu jedynej drogi dojazdowej do Targoszowa oraz zagrożonego mostu.

Obecnie OSP Targoszów posiada samochód bojowy Iveco Dailly, motopompę PO5 M800 oraz motopompę pływającą Niagara.

Warto dodać, że w 2005 r. Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza OSP zajęła I miejsce w gminnych zawodach pożarniczych i reprezentowała gminę w zawodach powiatowych.

Gmina Stryszów

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 44

OSP Stryszów

Najstarszą ochotniczą strażą pożarną w gminie jest jednostka w Stryszowie, która została założona w 1924 r. Pierwsza wzmianka na temat jednostki, widniejąca w kronice kościelnej Parafii Stryszów, dokumentuje w marcu 1924 r. udział strażaków w misjach kościelnych już w kompletnych mundurach strażackich – w białych bluzach i granatowych spodniach. Zgodnie z zapisami kroniki, założycielami jednostki byli: Leon Zuchajewicz, Jan Gałuszka, Władysław Sitarz, Jan Nowak, Leon Gębała. Majątek jednostki stanowiła szopa i ręczna sikawka. W 1939 r. na trębacza powołano Jana Sitarza. Stryszowską remizę OSP wybudowano w latach pięćdziesiątych XX w. W 1966 r. OSP otrzymała pierwszy samochód strażacki. Drugi samochód Star 244 jednostka otrzymała od Wojska Polskiego w 1992 r. Pierwszy przedwojenny sztandar został zastąpiony nowym, który został uroczystie poświęcony podczas jubileuszu 75-lecia działalności Straży Pożarnej w Stryszowie w maju 2000 r. Sztandar został ufundowany przez mieszkańców i członków OSP i udekorowany Złotym Znakiem Związku, najwyższym odznaczeniem, przyznawanym przez Związek OSP RP. W styczniu 2008 r.

Rok założenia: 1924

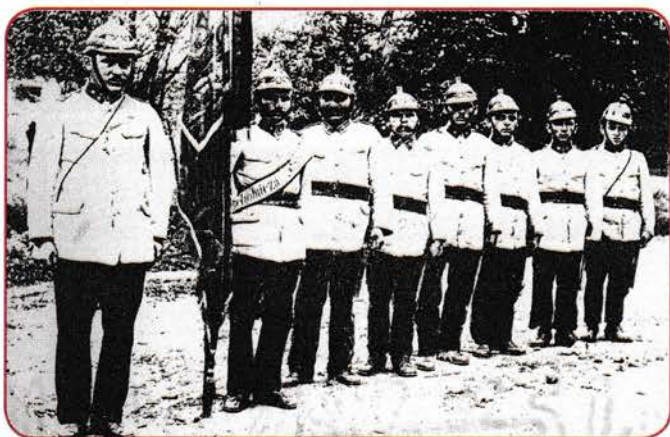
Obecna liczba członków: 35 (31 czynnych)
członkowie honorowi: 4

Prezes: Jan Grajny

Naczelnik: Kazimierz Trączyk

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

uroczystie świętowano przekazanie samochodu pożarniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Stryszowie. Pojazd marki Mercedes-Benz 1222 zakupiono pod koniec 2007 r. za 160 tys. zł, ze środków budżetowych Gminy. W 2010 r. w ramach konkursu „Małopolskie Remizy” odnowiono siedzibę OSP w Stryszowie. W ramach remontu została przeprowadzona m. in. wymiana okien i drzwi w remizie, modernizacja oświetlenia zewnętrznego oraz odnowienie elewacji zewnętrznej wraz z remontem wejścia do remizy.

Pierwsi druhowie OSP Stryszów

OSP Zakrzów

Ochotnicza Straż Pożarna w Zakrzowie została założona w 1929 r. przez mieszkańców Zakrzowa. Założycielami byli: Franciszek Gnojek, Jan Goryl senior, Antoni Worytko, Ludwik Mlak, Rudolf Mlak, Jan Knapek, Władysław Śpiewła oraz Jan Urbańczyk. Pierwszym komendantem został Jan Urbańczyk, a prezesem Ludwik Mlak. Za remizę służył dom prywatny Antoniego Worytko. Z biegiem czasu straż zyskiwała nowych członków, pierwszą pompę jednostkową pozyskano w 1930 r. i przewożono na zwykłym wozie konnym, znajdującym się obecnie w muzeum w Bielsku Białej.

W 1937 r., kiedy to proboszczem zakrzowskiej parafii był ks. Bednarczyk, założono orkiestrę dętą. Druhowie organizowali liczne zabawy oraz festyny z udziałem tejże orkiestry, zbierano przy tym fundusze na budowę nowego kościoła. Podczas II Wojny Światowej okupant wydał niektórym z druhow specjalne przepustki, przez co działalność ratownicza zakrzowskiej jednostki podczas wojennej pożogi nie była zawieszona. Początkiem lat 40. ubiegłego stulecia pozyskano pompę dwutłokową na strażackim wozie konnym, który obsługiwało czterech druhow; właścicielami koni przeznaczonych

Rok założenia: 1929

Obecna liczba członków: 38 (24 czynnych)
członkowie honorowi: 8
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza: 6

Prezes: Wiesław Odrowąż

Naczelnik: Józef Styrzczała

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

do ciągnięcia wozu byli Józef Worytko, Rudolf Mlak, Władysław Wicher oraz Antoni Worytko. Po zakończeniu II wojny światowej władza ludowa uwłaszczyła ziemie pańskie, których właścicielem w Zakrzowie był senator Zygmunt Lewakowski. Dzięki temu zakrzowska OSP do prowadzenia swej działalności otrzymała pomieszczenia wchodzące w skład tutejszego dworu. W 1952 r. straż otrzymała pierwszą spalinową pompę „Leopoldię” PO3; mechanikami zostali: Stanisław

Worytko oraz Jan Rak. Budowę nowego budynku straży rozpoczęto w 1963 r., a zakończono w 1968 r. W czasie gdy jednostka była we władaniu powiatu suskiego, przekazany został samochód marki Lublin. W 1974 r., decyzją naczelnika gminy Stryszów Janiny Czarniak, nadano jednostce sztandar jako symbol ofiarnej służby pożarniczej. W 1978 r. straż otrzymała pompę „Polonię” PO5 z PSP Sucha Beskidzka. Po reorganizacji powiatów jednostka należała do powiatu wadowickiego i w tym czasie otrzymała samochód Star A25 wraz z drugą pompą PO5. W 1990 r. straż otrzymała z PSP Wadowice podwozie samochodu marki Star A29, które zostało przebudowane staraniem druhów: Józefa Styrzuli, Pawła Styrzuli, Rafała Żmiji, Franciszka Pąkali, Stanisława Basika, Janusza Bieli, Józefa Raka, Jana Goryla juniora i Wiesława Odrowąża. Przebudowa została dokonana dzięki finansowemu wsparciu Wójta Gminy Stryszów. W marcu 2007 r. UG w Stryszowie zakupił dla jednostki samochód marki JELCZ 004 GCBA 6/32, pozyskany z Rafinerii Trzebinia. Z biegiem lat jednostka wzbogacała się o nowy specjalistyczny sprzęt ratowniczo-gaśniczy oraz wykwalifikowanych strażaków-ratowników i wysoko wykwalifikowanych ratowników medycznych. W 2010 r. Komendant Wojewódzki w Krakowie przekazał na rzecz jednostki samochód specjalny-terenowy marki LAND ROVER GEFENDER 110 TDI, który został pozyskany z jednostki PSP w Wadowicach; przekazania dokonał komendant powiatowy mł. bryg. Paweł Kwarciak.

Jednostka działa na szerokim polu ratowniczo-gaśniczym oraz bierze udział w licznych imprezach wysokiego szczebla – między innymi w Mistrzostwach Polski Ratownictwa Medycznego. W 2009 r. przeprowadzono remont remizy w ramach projektu „Małopolskie Remizy”, ze środków pozyskanych z budżetu Województwa Małopolskiego oraz Gminy.

OSP Stronie

Ochotnicza Straż Pożarna w Stroniu została założona w 1935 r. po wielkim pożarze w maju, w czasie którego spłonęło 15 domów i 11 stodół. Inicjatorami założenia Ochotniczej Straży Pożarnej byli: Jan Pułka, Jan Mirocha,

Rok założenia: 1935

Obecna liczba członków: 29 (24 czynnych)
członkowie honorowi: 2
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza: 3

Prezes: Rafał Lempart

Naczelnik: Kazimierz Spólnik

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 1997 r.)

Józef Mirocha, Franciszek Frosztęga, Antoni Kruk, Franciszek Kruk. Lata działalności straży od 1935 do 1952 r. trudno jest odtworzyć, ponieważ nie zachowały się żadne dokumenty pisane z tego okresu. Pierwszym komendantem był Wojciech Studnicki. Do 1950 r. straż dysponowała sikawką ręczną na podwoziu konnym czterokołowym. Do jej obsługi potrzebny był wozak i czterech strażaków. Pierwszy-

mi wozakami w Stroniu byli: Antoni Frączek, Rudolf Kruk, Franciszek Mirocha. W 1950 r. zamieniono tą pierwszą sikawkę w Dyrekcji PKP Kraków na lepszą. Była to zasługa Naczelnika Stacji PKP w Stroniu, Stanisława Mirochy. Od 1986 r. po dzień dzisiejszy pompa ta stoi jako eksponat przed budynkiem Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Wadowicach. Pierwszą motopompę straż strońska otrzymała w 1956 r. od Rejonowej Komendy Straży Pożarnej w Wadowicach. W 1970 r. OSP na swoją siedzibę otrzymała parter obecnego budynku Gminnego Ośrodka Kultury, komendantem został wybrany Antoni Janczar, a prezesem Zdzisław Oleksy. W czerwcu 1986 r. Rejonowa Straż Pożarna w Wadowicach przydzieliła dla OSP Stronie nowy

samochód strażacki – beczkowóz Star 200. W 1988 r. OSP otrzymała nowy sztandar ufundowany przez mieszkańców i członków straży. W 1989 r. z inicjatywy Przewodniczącego Rady Gminy w Stryszowie, Jana Gębali, miejscowa jednostka wybudowała zbiornik przeciwpożarowy na przysiółku Jagnięt. Obecnie zbiornik służy straży w czasie zagrożenia oraz mieszkańcom Stronia do poboru wody dla celów bytowych. Od 1996 r. funkcję prezesa OSP w Stroniu sprawował Józef Kocańda, a naczelnikiem był Jan Berny. W 2007 r. zakupiono dla OSP Stronie samochód bojowy marki Mercedes za kwotę 110000 zł oraz aparat oddymiający.

OSP Łękawica

Ochotnicza Straż Pożarna Łękawica została założona w 1940 r. Pierwszym komendantem naczelnikiem został Józef Lurka. Ówczesnie jednostka dysponowała sikawką konną – ręczną, wypożyczoną od OSP Stryszów. Jesienią 1945 r. powołano pierwszy zarząd OSP Łękawica, w skład którego weszli: prezes Jan Stawowy, komendant Józef Lurka, sekretarz Józef Stawowy, skarbnik Władysław Sadzikowski. W tym roku również rozpoczęto budowę drewnianego domu ludowego (baraku), w tym remizy OSP. W 1950 r. zakupiono bryczkę pod motopompę i syrenę elektryczną. W latach 70. staraniem społecznego Komitetu Budowy Domu Strażaka w Łękawicy powstał budynek murowany, w którym obecnie mieści się remiza OSP Łękawica. W 1975 r. jednostka wzbo-

Rok założenia: 1940

Obecna liczba członków: 112 (52 czynnych)
członkowie honorowi: 6, wspierający: 26
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza: 28

Prezes: Franciszek Opyrchal

Naczelnik: Bogdan Ryba

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 1995 r.)

Poświęcenie figury św. Floriana przy remizie OSP Łękawica, 6.05.2006 r.

Wizyta Komendanta Głównego OSP Waldemara Pawlaka, 16.09.2005 r.

gaciła się o samochód pożarniczy marki Żuk oraz nową motopompę. W 1988 r. jednostka otrzymała nowy samochód bojowy wraz pełnym wyposażeniem.

Przy OSP Łękawica działa prężnie Dęta Orkiestra Strażacka, założona we wrześniu 1987 r. z inicjatywy naczelnika dha Franciszka Opyrchała, licząca obecnie 26 członków; jej kapelmistrzem jest Tadeusz Master. Pierwszy występ Orkiestry Dętej odbył się w dzień Bożego Narodzenia w Kościele Parafialnym w Łękawicy. Od tego czasu orkiestra swoją obecnością uświetnia uroczystości świeckie i kościelne na terenie sołectwa i gminy.

W grudniu 2003 roku strażacy OSP Łękawica otrzymali specjalistyczny wóz bojowy „Iveco”, który jest dumą całej gminy, gdyż należy do najnowocześniejszych w powiecie. Wóz ufundowany został z dotacji Urzędu Gminy oraz środków Zarządu Województwa Małopolskiego.

W 2005 r. OSP Łękawica obchodziła jubileusz 65-lecia. Podczas uroczystości poświęcono i nadano jednostce sztandar. W 2008 r. jednostka wzbogaciła się o nowy samochód gaśniczy.

Od lat drużyny OSP Łękawica zajmują czołowe miejsca w zawodach sportowo-pożarniczych, do czego przyczynili się kolejni naczelnicy: dh Józef Kowalczyk, dh Franciszek Opyrchał oraz obecny – dh Bogdan Ryba. Przy OSP działa prężnie Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza składająca się z dziewcząt i chłopców, która od 7 lat zajmuje pierwsze miejsca w Turnieju Halowym na szczeblu powiatowym.

Druhowie nie szczędząc sił spieszą z pomocą potrzebującym, co niejednokrotnie udowodnili działaniami ratowniczymi w czasie pożarów, wypadków drogowych, śnieżyc, wichur, powodzi i innych zdarzeń losowych na terenie gminy, powiatu, województwa, a nawet w innych częściach kraju.

potwierdziło się wielokrotnie, również w czasie powodzi, które nawiedziły gminę Stryszów w ostatnich latach. Przeciętnie po usłyszeniu sygnału alarmowego w bardzo krótkim czasie przybywa na akcję ok. 50 ochotników, którzy obecnie są dobrze wyposażeni i fachowo przeszkoleni w działaniach ratowniczych. Można powiedzieć, że żadna inna organizacja na naszym terenie nie jest w stanie tak szybko zmobilizować tak wielu ludzi do natychmiastowego działania.

Druhowie uczestniczą w zabezpieczaniu wielu imprez środowiskowych, regionalnych, zarówno świeckich, jak i kościelnych. Wspomagają samorząd lokalny przy realizacji szeregu inwestycji. Wieloletnią tradycją są uroczyste Gminne Obchody Dnia Strażaka.

O W ostatnim czasie – w okresie od 2003 do 2010 r. – poważnie wzrosła siła i kondycja OSP w gminie. Stało się to dzięki wyposażeniu wszystkich czterech jednostek w nowe samochody bojowe. Zostały one zakupione dzięki staraniom wójta gminy Jana Waclawskiego, który sprawuje funkcję Prezesa Zarządu Oddziału Gminnego Związku OSP RP od 1993 r. Szczególnie wiele starań wymagało wyposażenie jednostki w Łękawicy w samochód Iveco do ratownictwa technicznego-chemicznego-ekologicznego, który należy do najbardziej nowoczesnych samochodów pożarniczych w powiecie wadowickim. W latach 2006–2007 zakupiono dwa Mercedesy i Jelcza dla druhow ze Stryszowa, Stronia i Zakrzowa. W 2010 r. OSP Zakrzów otrzymała na mocy decyzji Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie specjalny pożarniczy Land Rover Defender 110 TDi.

Oprócz wyposażenia jednostek poprawia się wygląd i stan techniczny remizy OSP w poszczególnych sołectwach. Dzięki pozyskanej w 2009 r. dotacji z budżetu województwa w ramach konkursu „Małopolskie Remizy” i środkom z budżetu gminy, przeprowadzono remont remizy OSP w Zakrzowie za kwotę 35 294 zł. W 2010 r. – również w ramach konkursu – została wyremontowana siedziba OSP w Stryszowie za 42 000 zł, w tym 50% to współfinansowanie Urzędu Marszałkowskiego. Remont objął m.in.: wymianę okien w remizie, wymianę drzwi wewnątrz remizy, odnowienie elewacji zewnętrznej wraz z remontem wejścia do remizy oraz modernizację oświetlenia zewnętrznego.

Biorąc pod uwagę dobre wyposażenie jednostek, przygotowanych nie tylko do działań przeciwpożarowych, lecz także do ratownictwa drogowego, medycznego i chemicznego, mieszkańcy mogą liczyć na gminne jednostki OSP w razie wszelkiego typu wypadków i zagrożenia życia lub zdrowia. Jest to pomoc szybka i skuteczna, co

Udział jednostek OSP w akcjach ratowniczych:

OSP	2006	2007	2008	2009	2010 stan na 30.09.2010
Požary	26	27	23	33	33
Miejscowe zagrożenia	20	100	75	128	94
Falszywe alarmy	1	1	-	3	-
Razem	47	128	98	164	127

Funkcję Komendanta Gminnego OSP w Gminie Stryszów od 1990 r. sprawuje dh Franciszek Opyrchał. Ze służbą strażacką związany jest od 1977 r., kiedy to rozpoczął pracę w Państwowej Straży Pożarnej i jednocześnie wstąpił do Ochotniczej Straży Pożarnej w Łękawicy. Obecnie jest emerytem Państwowej Straży Pożarnej. Od 1986 do 2006 r. był naczelnikiem OSP w Łękawicy, a od czterech lat pełni funkcję jej prezesa.

Miasto Sucha Beskidzka

Zdjęcie Zarządu Oddziału Miejskiego na str. 48

OSP Sucha Beskidzka – Miasto

Dnia 21 listopada 1886 roku w zamku w Suchy w Wielkiej Sali Biblioteki o godzinie 3-ciej po południu odbyła się narada w celu zawiązania miejscowej straży ogniowej ochotniczej. Uczestników było 26. Powyższy cytat pochodzi z aktu zawiązania straży, znajdującego się w zbiorach Biblioteki Suskiej im. dra Michała Żmigrodzkiego w Suchej Beskidzkiej. Fotokopia umieszczona została w książce pt. „Zarys historii suskich straży pożarnych”, wydanej w 2006 r. Na pierwsze posiedzenie komitetu założycielskiego przybyli przedstawiciele Zembrzyc, Tarnawy, Makowa oraz Suchej. Suchą reprezentowali: Proboszcz ks. Józef Procner, Edward Drapella – przedstawiciel obszaru dworskiego-marszałek dworu, Leopold Olszewski, Józef Heumann - Naczelnik Stacji, dr Jan Gawlik, Edmund Bożęcki, Walenty Marczewski - adiunkt w biurze rachunkowym, Karol Czernicki – aptekarz, Wincenty Józefiak – wójt Gminy, Jan Pastuszka, Harańczyk, Edward Krupka, Filip Hass, Hollender, Herzka oraz dr Michał Żmigrodzki, będący jednocześnie protokołantem posiedzenia. Zamierzano utworzyć związek straży, obejmujący wszystkie w/w miejscowości, z tym że w każdym miał powstać odrębny oddział. Wszystkie miały się łączyć na wypadek pożaru, przy czym komendę obejmował Naczelnik z tej miejscowości, gdzie miało miejsce zdarzenie. Zbilansowano także stan sprzętu pożarowego, znajdującego się w poszczególnych miejscowościach. Posiedzenie Rady Gminy poświęcone tej sprawie odbyło się 25 listopada 1886 r. w obecności 22 radnych pod przewodnictwem W. Józefiaka. Z grona Rady wyłoniony został Komitet Straży, do którego weszli: ks. J. Procner, E. Drapella, L. Olszewski, J. Gawlik, J. Heumann, J. Pastuszka, F. Hass. Wówczas to wyasygnowano środki finansowe na zakup sprzętu gaśniczego. Na ten cel w listopadzie 1886 r. z inicjatywy Rady zorganizowano składki wśród mieszkańców Suchej. 28 listopada 1886 r. odbyło się w Makowie drugie posiedzenie Komitetu Wspólnego. Suski Komitet rozpoczął intensywne zabiegi organizacyjne. Już 1 grudnia tego roku na zwołanym zebraniu ustalona została wysokość składek członkowskich, a także wystosowano pisma do różnych instytucji z prośbą o wsparcie finansowe. Do 9 marca 1887 r. odbyły się jeszcze trzy posiedzenia, przygotowano statut, zamówiono sprzęt i umundurowanie. W efekcie tych działań 30 kwietnia 1887 r. przyjęty został statut oraz ustalony termin oficjalnego otwarcia Towarzystwa i poświęcenia sztandaru. Obecnie sztandar ten znajduje się w zbiorach Muzeum Pożarnictwa w Alwerni koło Krakowa, stanowiąc jeden z najstarszych, a zarazem najcenniejszych eksponatów. Uroczyste otwarcie Towarzystwa i poświęcenie sztandaru miało miejsce 11 maja 1887 r. w miejscowym kościele. Wg statutu Straż składała się z trzech oddziałów:

Rok założenia: 1886

Obecna liczba członków: 33

członkowie honorowi: 1

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza Chłopców: 15

Prezes: Wojciech Kysiak

Naczelnik: Marek Fluder

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Henryk Bullman,
wieloletni burmistrz Suchej,
współzałożyciel i prezes OSP

służby ogniowej, służby na placu i pogotowia na stacji kolejowej. Na podstawie sporządzonej 16 maja tegoż roku listy Komendantem Straży został Leopold Olszewski, a jego zastępcą dr Michał Żmigrodzki, Komendantem I Oddziału Wojciech Barber i II Oddziału Jan Pastuszka. Każdy z oddziałów składał się z dwóch dziesiątek, którymi kierowali jako dziesiątnicy: Andrzej Wiciński, Franciszek Kysiak, Stanisław Rutkowski i Aleksander Płatek. Było nadto dwóch trębaczy: Teofil Mikołajczyk i Jan Stanek oraz dwóch mechaników do sikawek: Robert Stopka i Michał Łysoń. Łącznie

stan osobowy straży stanowiło 45 osób. W maju 1894 r. Naczelnikiem Straży wybrany został dr Michał Żmigrodzki, jego zastępcą Aleksander Płatek, a Sekretarzem Ludwik Kulig. Początki działania straży były trudne, gdyż nie posiadała ona odpowiedniego sprzętu. Z biegiem lat dorobiła się sikawki ręcznej czterokołowej o zaprzęgu konnym. W 1912 r. posiadała już 3 sikawki ręczne i wóz konny drabiniasty. W tym czasie jednostka przystąpiła do budowy siedziby – Remizy na placu Sokolim. W maju 1927 r. odbyło się poświęcenie sztandaru w obecności władz miejskich i kościelnych, a także zaproszonych jednostek. 26 sierpnia 1927 r. jednostka obchodziła 40-lecie swojego istnienia. W 1928 r. posiadała pierwszy samochód marki FIAT przerobiony z samochodu osobowego. W 1935 r. został uchwalony trzyletni plan pracy dla Zarządu, w którym określono m.in. założenie

Pożar zamku suskiego w 1905 r.

Poświęcenie autopogotowia, 4 września 1938 r.

I Powiatowy Zjazd Związku OSP w 1958 r.

Młodzieżowa Żeńska Drużyna Pożarnicza działająca w latach 1972–1976

Oddziału Żeńsko-Samarytańskiego, ostateczne załatwienie sprawy kupna lub przeprowadzenia hipotecznego obecnie używanego placu pod budowę remizy i rozpoczęcie jej budowy, a także urządzenie obchodów 50-lecia OSP. 4 września 1938 r. na dziedzińcu suskiego kościoła został poświęcony i oddany do użytku typowy pojazd strażacki (wówczas zwany autopogotowiem).

Z chwilą wybuchu II wojny światowej członkowie Straży Pożarnej zostali wcieleni do obowiązkowej straży pożarnej miasta Sucha pod Komendą Policji niemieckiej. Okupant dla potrzeby straży dostosował pomieszczenia magazynowe, gdzie przechowywano sprzęt pożarniczy i odbywano ćwiczenia. Członkowie OSP podczas okupacji brali czynny udział w działalności podziemnej, w ramach różnych organizacji, m.in. w postaci łączników między grupami zbrojnego podziemia. Wielu członków przynależność do straży uchroniła przed wywiezieniem do obozów koncentracyjnych.

Pierwsze po wojnie Walne Zgromadzenie OSP odbyło się 25 listopada 1945 r. W ciągu pierwszych powojennych lat powołany zarząd jako naczelne zadanie postawił sobie sprawę pozyskiwania i adaptacji budynku dla potrzeb straży, gdyż drewniana remiza na placu Sokoła uległa spaleniu podczas wojny. Przy czynnym udziale strażaków i mieszkańców Suchoj przystosowany do potrzeb Ochotniczej Straży Pożarnej został budynek w rynku. Zarząd Straży w tym czasie zakupił samochód ciężarowy marki FORD, który przerobiono na samochód gaśniczy i w 1949 r. nastąpiło jego poświęcenie. W 1955 r. Zarząd podjął decyzję o rozbudowie remizy. Prace przeprowadzono systemem gospodarczym. Obiekt po modernizacji i rozbudowie miał posiadać: 3 garaże, dyżurkę, biuro, magazyn, dużą świetlicę, mieszkanie dla gospodarza, kotłownię i pomieszczenie na opał. W marcu 1956 r. Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Żywcu na bazie istniejącej OSP powołała posterunek zawodowy, przydzielając trzy etaty kierowców, którzy jednocześnie pełnili służbę jako telefoniści. W tym samym roku, kiedy nastąpiła reorganizacja powiatów, w Suchoj utworzona została Powiatowa Komenda Straży Pożarnej na bazie istniejących pomieszczeń OSP. Komendantem został asp. poż. Marek Aksamit, który rozpoczął współpracę z Zarządem OSP Sucha przy dalszej rozbudowie obiektu. Obiekt został zmodernizowany i przekazany do użytku OSP i Komendzie Powiatowej w 1962 r. W tym roku OSP obchodziła jubileusz 75-lecia istnienia i działalności. Podczas tych uroczystości jednostka otrzymała sztandar, który odznaczony został najwyższym strażackim odznaczeniem – Złotym Znakiem Związku OSP. Odbyła się także uroczystość przekazania do użytku zmodernizowanego Domu Strażaka, wybudowanego w czynie społecznym.

Z chwilą likwidacji powiatów, która nastąpiła w 1975 r., w pożarnictwie suskim także zaszły zmiany. Decyzją Wojewody Bielskiego z 12 czerwca 1976 r. została powołana Zawodowa Straż Pożarna, a jej siedzibą stał się budynek OSP Sucha Miasto. Zawodowi strażacy mieli pełnić służbę w budynku remizy OSP przez okres 3 lat do chwili wybudowania nowej siedziby. Trzyletni okres, na który opiewała umowa najmu, wydłużył się do 26 lat, tzn. do 2002 r., kiedy to zawodowcy przeprowadzili się do nowej remizy przy ulicy Makowskiej 26. W 1987 r. OSP obchodziła 100-lecie istnienia. Uroczysta akademicka została zor-

ganizowana w sali nie istniejącego już kina „Smrek”. Z okazji jubileuszu wykonano tablicę, na której umieszczone zostały gwoździe z nazwiskami zasłużonych dla jednostki obywateli i zaproszonych gości.

Pod koniec 2002 r., kiedy to Państwowa Straż Pożarna opuściła remizę przy ulicy Rynek 16, Zarząd OSP podjął decyzję o wznowieniu działalności operacyjno-technicznej i o prawnym przejściu całego obiektu. Pomimo starań, budynek został przekazany do dyspozycji władz samorządowych. Nastąpiła jego komunalizacja. Pomieszczenia, w których obecnie ma siedzibę jednostka, zostały przekazane przez Gminę na mocy umowy użyczenia. W chwili obecnej OSP ma do dyspozycji dwa garaże, pomieszczenia świetlicy oraz zaplecze. W latach 1976–2002 jednostka OSP nie prowadziła działalności ratowniczo-gaśniczej, z uwagi na to, że większość pomieszczeń remizy oraz cały sprzęt przekazano Zawodowej Straży Pożarnej. W tym okresie działalność Ochotniczej Straży Pożarnej w Suchoj Beskidzkiej – Miasto skupiała się na organizowaniu corocznej akcji kalendarzowej, pozyskiwaniu nowych członków, udziale w zawodach sportowo-pożarniczych oraz przeprowadzaniu Walnych Zebrań. Z chwilą opuszczenia budynku przez zawodowych strażaków i przejścia do nowego obiektu, typowa działalność ratownicza została wznowiona. 30 kwietnia 2006 r. jednostka obchodziła jubileusz 120 lat istnienia. Uroczystości odbyły się na dziedzińcu zamkowym. Imprezę uświetnił występ Reprezentacyjnej Orkiestry Karpackiego Oddziału Straży Granicznej z Nowego Sącza, który zaprezentował pokaz musztry paradowej. Na zakończenie odbyła się defilada pododdziałów pieszych i pojazdów, od najstarszych (zaprzęg konny) po najnowszy sprzęt. Na uroczystości poświęcono i przekazano nowy sztandar (już trzeci) dla jednostki. Z okazji jubileuszu wykonano pamiątkową tablicę, przedstawiającą św. Floriana oraz wydano książkę pt. „Zarys Historii Suskich Straży Pożarnych”.

Członkowie OSP Sucha Beskidzka – Miasto, 2010 r.

120-lecie OSP Sucha Beskidzka – Miasto, 30 kwietnia 2006 r.

W 2011 r. Ochotnicza Straż Pożarna Sucha Beskidzka Miasto obchodzić będzie jubileusz 125-lecia istnienia i działalności.

Do najważniejszych akcji, w których brali udział suscy strażacy, należą m.in.: gaszenie pożaru, który wybuchł na suskim zamku (1905 r.), gaszenie pożaru masowego w Jordanowie (paliły się budynki mieszkalne i gospodarcze – 1912 r.), gaszenie pożaru masowego w Zembrzycach (1913 r.), gaszenie pożaru masowego w Makowie Podhalańskim (1916 r.), walka z powodzią w dniach 15–22 lipca 1934 r., za którą suska straż otrzymała pamiątkowy dyplom, zdobiący ściany remizy, nadany przez Zarząd Krakowskiego Oddziału Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, ponowny duży pożar w Zembrzycach (paliło się 17 drewnianych stodół – 1964 r.), akcja podczas katastrofy samolotu pod Policą w Zawoi (2 kwietnia 1969 r.), pożar w Babiogórskiej Fabryce Mebli w Suchoj Beskidzkiej (hala produkcyjna – 1970 r.), pożar budynku administracyjnego PKS w Suchoj Beskidzkiej na ul. Zamkowej (1975 r.), powódź na terenie powiatu suskiego (2001 r.), gaszenie serii pożarów budynków gospodarczych w Suchoj Beskidzkiej na osiedlu Błędzonka (2009 r.), trzy fale powodziowe (maj, czerwiec, wrzesień 2010 r.) na terenie miasta Sucha Beskidzka.

Wznowienie i prowadzenie działalności ratowniczej wiąże się z odpowiednim wyszkoleniem i wyposażeniem strażaków. W tym celu gmina sfinansowała lub dofinansowała zakup: umundurowania bojowego i koszarowego, węży tłocznych, prądownic, ubrań dla członków MDP, systemu selektywnego alarmowania, radiotelefonu MOTOROLA, opon do samochodu LUBLIN, pilarki STIHL, agregatu GEKO, motopompy NIAGARA, elektrycznej pompy szlamowej.

Imienny wykaz Prezesów i Naczelników OSP Sucha Beskidzka – Miasto w poszczególnych latach pełnienia funkcji:

Funkcja Prezesa:

Jan Gawlik	brak danych
Henryk Bullman	1927 – 1939
Edward Fortuna	1945 – 1947
Franciszek Michałek	1947 – 1948
Józef Krauz	1949 – 1952
Mieczysław Mendelski	1952 – 1956
Stanisław Polak	1956 – 1962
Ludwik Kysiak	1962 – 1978
Aleksander Miśkowiec	1978 – 1991
Michał Kubasiak	1991 – 1991
Józef Kosowski	1992 – 2001
Wojciech Kysiak	2001 – do chwili obecnej

Funkcja Naczelnika:

Szymon Pietyra	brak danych
Antoni Mizia	brak danych
Michał Łysoń	brak danych
Adam Kysiak	brak danych
Michał Wągiel	1917 – 1951
Ludwik Kysiak	1951 – 1954
Ferdynand Błachut	1954 – 1960
Michał Kubasiak	1960 – 1970
Marian Mak	1970 – 1971
Wojciech Kysiak	1971 – 1975
Romuald Fortuna	1975 – 1982
Wiesław Kysiak	1982 – 1987
Marek Banaś	1987 – 1991
Paweł Kysiak	1991 – 1995
Władysław Świerkosz	1995 – 2006
Marek Fluder	2006 – do chwili obecnej

Jednostka posiada obecnie na swoim wyposażeniu: lekki samochód gaśniczy Lublin I (zakupiony z własnych środków) wraz ze sprzętem do poboru i podawania wody, motopompy: Polonia P05, Honda WT 40x (szlamowa), Niagara (pływająca), agregat prądotwórczy GEKO 2,2 KW z masztem oświetleniowym 4 x 500 W, pilarkę szlamową STIHL, sprzęt łączności w postaci radiotelefonu przesyłowego Radmor i przenośnego Motorola, sprzęt do alarmowania w postaci syreny elektrycznej, uruchamianej poprzez system selektywnego wywoływania, sprzężony z informacją tekstową, otrzymywaną na telefon komórkowy przez poszczególnych członków OSP.

OSP Sucha Beskidzka – Błędzonka

W 1925 r. na wzór istniejących jednostek w Suchoj i Makowie powołano do życia na osiedlu Błędzonka Ochotniczą Straż Pożarną. Do najaktywniejszych strażaków w tamtych latach należeli: Antoni Kysiak – kierownik Szkoły, Franciszek Żmija, Paweł Chowaniec, Czesław Hejny, Andrzej Chudyba. Niestety nie zachowały się z tamtego okresu żadne dokumenty. Jedynym potwierdzeniem powołania i działalności jednostki OSP, oprócz przekazów ustnych, jest kronika Szkoły Podstawowej na Błędzonce, w której natrafiono na zapis: „W roku 1933 za pozwoleniem władz szkolnych wybudowano na podwórzu szkolnym Remizę Strażacką.”

2 marca 1958 r., w prywatnym domu Józefa Kurka na osiedlu Knapiki, odbyło się zebranie środowiskowe najbardziej aktywnych mieszkańców Błędzonki. Na tym zebraniu reaktywowano działalność jednostki OSP Błędzonka. Wówczas to zgłosiło się 25 ochotników, którzy stali się czynnymi członkami straży. Honorowym Prezesem został wybrany Przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej Zygmunt Stoch, Naczelnikiem Bolesław Hulbój, Sekretarzem Józef Kurek, Skarbnikiem Michał Balcer, Zastępcą Naczelnika Andrzej Chudyba, Gospodarzem

Rok założenia: 1958

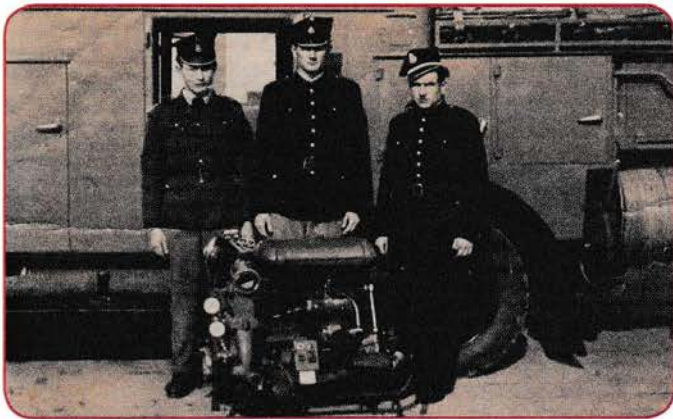
Obecna liczba członków: 35
członkowie honorowi: 5, wspierający: 2
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza Chłopców: 12

Prezes: Andrzej Chowaniec

Naczelnik: Edward Bańdura

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 29 kwietnia 1995 r.)

Józef Bańdura, Członkami Zarządu: Jan Kanty Lenart, Franciszek Pałeczny, Władysław Kyś i Stanisław Gryga. Teren pod budowę drewnianej remizy na osiedlu Pykówka przekazał Józef Bańdura. Strażacy przy budowie pracowali społecznie, a także przekazywali za darmo materiały, szczególnie drewno. Poświęcenie strażnicy nastąpiło podczas uroczystości dożynkowych we wrześniu 1958 r. Jednostka od Kolejowej Straży otrzymała dwie sikawki, w tym jedną czterokołową

Członkowie jednostki OSP Bładzonka na kursie mechaników motopomp w Wojewódzkim Ośrodku Szkolenia Pożarniczego w Wieliczce

ręczną i jedną dwutłokową, sześć odcinków węża parcianego W-52, osiem kombinezonów ochronnych oraz syrenę elektryczną, którą zamontowano na budynku Jana Kantego Lenarta. Strażacy w razie potrzeby używali poniemieckich hełmów. Remiza służyła nie tylko strażakom, odbywały się w niej również zebrania, szkolenia mieszkańców osiedla oraz festyny ludowe, z których dochód przeznaczony był na działalność organizacyjno-bojową. Korzystały z niej także organizacje młodzieżowe. Potrzeba posiadania nowocześniejszego i większego budynku skłoniła mieszkańców Bładzonki do ubiegania się o budowę nowej siedziby.

W 1963 r. Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza zajęła I miejsce w Zawodach Pożarniczych w Województwie Krakowskim.

W 1964 r. zakupiono samochód dwunapędowy z zamontowaną motopompą marki Dodge. Po kilku latach samochód ten sprzedano, a zastąpił go w 1968 r. samochód ciężarowy Gaz51 zakupiony od Jednostki Wojskowej w Skierniewicach. W 1973 r. podjęto decyzję o budowie Domu Strażaka z prawdziwego zdarzenia. Na ten cel zakupiono działkę 14-arową na osiedlu Lenartówka. Strażnica wybudowana została w czynie społecznym i oddana do użytku w 1976 r. Budynek składał się z dwóch boksów garażowych i sali widowiskowej wraz z zapleczem. W tym samym roku samochód Gaz51 przekazano innej jednostce, otrzymując podobny Gaz51, lecz w lepszym stanie. Jednostka dostała także na garażowanie samochód skrzyniowy STAR 660. Oba te samochody w 1982 r. zostały przekazane Zawodowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej, a w zamian jednostka pozyskała ŻUKA GLM. W 1989 r. otrzymała STARA 266, który w 2006 r. został karosowany za kwotę 120 tys. złotych.

W 1995 r., decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, jednostka OSP została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W 1998 r., podczas uroczystości 40-lecia działalności, jednostka została odznaczona Brązowym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. W latach 2007–2008 budynek remizy został

Członkowie OSP Sucha Beskidzka – Bładzonka, 2010 r.

gruntownie odnowiony. W 2008 r. jednostka obchodziła 50-lecie reaktywacji. Wówczas uhonorowano ją Srebrnym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. W 2009 r. wycofano z gotowości bojowej samochód marki ZUK, a otrzymano – decyzją Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej – samochód marki MERCEDES BENZ 290GD.

Od 2001 r. w budynku remizy działa świetlica-siłownia, która sukcesywnie doposażana jest w nowy sprzęt. W 2008 r. OSP Sucha Beskidzka-Bładzonka nawiązała współpracę z Jednostką Specjalną Straży Pożarnej z Linzu (Niemcy).

Od początku działalności jednostka aktywnie uczestniczy w akcjach ratowniczych, także w sąsiednich województwach. Do najważniejszych z nich należały m.in.: dwukrotne gaszenie pożaru u Władysława Danki na Bładzonce (1960 r.), gaszenie pożaru lasów w Olkuszu i Raciborzu (1992 r.), powódź na Bładzonce (1999 r.), powódź w Makowie Podhalańskim (2001 r.), powódź na terenie miasta Sucha Beskidzka (2005 r.), gaszenie pożaru Domu Weselnego „Tequila” oraz sąsiednich domów przy ulicy Mickiewicza w Suchej Beskidzkiej (2010 r.), trzy fale powodziowe (maj, czerwiec, wrzesień 2010 r.) na terenie miasta Sucha Beskidzka.

W ostatnich latach Gmina doposażyła jednostkę m.in. w kompresor powietrzny, węże tłoczne W-52 i W-75, opony do samochodu STAR 266, aparat Fenzy, ubrania ochronne członków. Zakupiła także wyposażenie do siłowni-sświetlicy. W latach 2007-2008 wyremontowano remizę.

Obecnie jednostka na swoim wyposażeniu posiada: samochód ratowniczo-gaśniczy STAR 266 typu GBA, karosowany w 2006 r., samochód terenowy Mercedes typu GLM, motopompy: szlamową i pływającą, agregat prądowłórczy (jednofazowy), pilarki spalinowe, węże tłoczne, aparaty powietrzne typu Fenzy, zestaw do ratownictwa medycznego – zestaw z tlenoterapią, drabinę DW10, sprzęt do alarmowania w postaci syreny elektrycznej, uruchamianej poprzez system selektywnego wywoływania, sprzężony z informacją tekstową, otrzymywaną na telefon komórkowy przez poszczególnych członków OSP.

***

Imienny wykaz Prezesów i Naczelników OSP Sucha Beskidzka – Bładzonka w poszczególnych latach pełnienia funkcji:

Funkcja Prezesa

Zygmunt Stoch	1958 – 1959
Jan Kanty Lenart	1959 – 1963
Franciszek Paleczny	1963 – 1972
Stanisław Mikołajek	1972 – 1978
Jerzy Pyka	1978 – 1980
Kazimierz Starowicz	1980 – 1991
Andrzej Chowaniec	1991 – do chwili obecnej

Funkcja Naczelnika

Bolesław Hulbój	1958 – 1959
Andrzej Chudyba	1959 – 1960
Ludwik Steczek	1960 – 1961
Władysław Kyś	1961 – 1962
Andrzej Chowaniec	1962 – 1991
Edward Bańdura	1991 – do chwili obecnej

Koszty związane z utrzymaniem działalności bojowej jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Suchej Beskidzkiej pokrywane są z budżetu miasta. W 2008 r. na ten cel przeznaczono kwotę 110.503 zł, a w 2009 r. 60.717 zł.

Gmina Zawoja

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 52

OSP Zawoja Centrum

Na terenie gminy Zawoja początki zorganizowanej działalności ochrony przeciwpożarowej sięgają 2. poł. XIX wieku, kiedy to na posiedzeniu Rady Gminy 12 marca 1867 r. postanowiono powołać wydział policji, policji ogniowej i policji zdrowia, w skład których mianowano: Jana Sałaciaka, Józefa Zemlika, Józefa Oleksę, Józefa Marka i Jakuba Kozinę. Niestety, brak dokumentów z tego okresu uniemożliwia opis jej działalności. Potrzebę powołania straży pożarnej widzieli również władarze gminy na początku XX wieku, podejmując szereg uchwał o powołaniu straży, lecz niestety uchwały te - jak wynika z zapisów kroniki parafialnej - nie doczekały się realizacji. Z dokumentów wynika, że na sprzęt przeciwpożarowy na wyposażenie gospodarstw w budżecie gminy w 1917 r. przeznaczono „trzykrotne pobory wójta gminy”.

Dopiero w 1918 r. grupa zapaleńców powołała Ochotniczą Straż Ogniową. Niestety brak jest również dokumentów o jej założycielach. O powołaniu w 1918 r. Ochotniczej Straży Ogniowej znajdujemy dopiero zapisy w dokumentach z 1928 r., kiedy to obchodzono skromny jubileusz 10-lecia jej działalności. W 1926 r. zmieniono nazwę z Ochotniczej Straży Ogniowej na Ochotniczą Straż Pożarną. Przez szereg lat jako jedyne wyposażenie straży służyły wiadra, widły, siekiery, łopaty i bosaki. W tamtych latach sprzęt ratowniczy przetrzymywano w drewnianym baraku za „starą gminą”.

W 1954 r. rozpoczęto starania o budowę remizy, które przyniosły pozytywne efekty, gdyż w latach 1956-1960 wybudowano w czynnie społecznym przy wsparciu finansowym PZU okazały budynek. Ogromny wkład w pozyskiwanie działki, środków finansowych oraz organizacji budowy wnieśli dr Janusz Erben i Szczepan Kawulak - ówczesny prezes OSP.

W latach pięćdziesiątych XX w. jednostka wzbogaciła się o samochód Lublin oraz motopompy. W tym samym okresie członkowie straży mieszkający dalej od siedziby jednostki zainicjowali powołanie OSP w Zawoi Węlcza i Zawoi Dolnej. Z chwilą oddania do użytku remizy jednostka otrzymuje coraz to nowszy sprzęt - motopompy wyższej wydajności, samochód Star 20, Star 25; starszy sprzęt przekazano do nowo utworzonych OSP. Przez blisko ćwierć wieku aż do 1993 r. w remizie znajdowała się filia Spółdzielni Pracy „Jordaniówka”, dając pracę wielu miejscowym kobietom. Szczupłość pomieszczeń oraz przybývający na wyposażenie sprzęt zmobilizowały członków OSP do rozbudowy remizy, co doszło do skutku w latach osiemdziesiątych XX w.

Rok założenia: 1918

Obecna liczba członków: 74

członkowie honorowi: 7

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 8

p.o. Prezes: Piotr Mazur

Naczelnik: Piotr Mazur

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 29 kwietnia 1995 r.)

W 1988 r. jednostka otrzymała na wyposażenie nowy samochód Star 266 oraz Żuka.

W 1993 r. z okazji 75-lecia działalności społeczeństwo w Zawoi w dowód uznania nadało jednostce sztandar. W 1998 r. po wielu latach starań powołana została orkiestra dęta przy OSP, która do chwili obecnej uświetnia uroczystości państwowe, kościelne i strażackie, a także odnosi wiele sukcesów w przeglądach orkiestr dętych na szczeblu powiatu, województwa i kraju. Kapelmistrzem jest Roman Mołdawia. Orkiestra liczy obecnie 27 członków.

Od chwili utworzenia Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego jednostka została włączona do tego systemu jako pierwsza w gminie. W 2002 r. jednostka z własnych środków wypracowanych z działalności gospodarczej oraz dotacji Komendy Wojewódzkiej PSP zakupiła nowy samochód Fiat Ducato oraz zestaw do ratownictwa drogowego i medycznego. W 2005 r. zrodziła się inicjatywa zakupu nowego, specjalistycznego pojazdu do wielozadaniowych działań ratowniczych. W 2008 r. dzięki wypracowanym środkom z działalności gospodarczej, ofiarności społeczeństwa oraz zaciągniętych kredytów z Urzędu Gminy i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zakupiono jeden z najnowocześniejszych pojazdów ratowniczo-gaśniczych marki Man o napędzie terenowym.

W okresie swej działalności jednostka uczestniczyła w około 2500 akcjach ratowniczo-gaśniczych. Do największych akcji ratowniczych, w których brali udział strażacy jednostki, zaliczyć należy: gaszenie pożaru 3 budynków jednocześnie przy huraganowym wietrze (jesień w 1969 r.), gaszenie tragicznego w skutkach pożaru budynku letniskowego, w którym zginęły 3 osoby (2000 r.), gaszenie płonącego tartaku (lipiec 2003 r.), walkę z powodziami 20 czerwca 1983 r. oraz w 1991 r. W 2010 r. członkowie jednostki brali udział w akcji ratowniczej podczas powodzi w gminach: Szczucin i Tuchów.

Wyposażenie jednostki w sprzęt ratowniczo-gaśniczy jest w pełni profesjonalne i niczym nie odbiega od wyposażenia jednostek Państwowej Straży Pożarnej. Wyszkoleni na różnych kursach druhowie są zdatni do wykonania wszelkich zadań ratowniczo-gaśniczych.

Obecnie jednostka posiada na własność budynek remizy, samochód Man, samochód Fiat Ducato oraz wiele innego sprzętu. Na wyposażeniu znajduje się również Star 266.

OSP Zawoja Welcza

Ochotnicza Straż Pożarna w Zawoi Welczy powstała w 1947 r., choć zamiar uformowania tej jednostki sięga lat wcześniejszych. Głównym inicjatorem tego zamysłu był Bronisław Pasierbek, ówczesny członek Rady Gminy, a także Honorowy Strażak OSP w Zawoi Centrum. W 1947 r. wystosowano pismo do Gminy z prośbą o zorganizowanie jednostki, na jednym z posiedzeń Rady Gminy zatwierdzono projekt utworzenia OSP. Komendantem został Władysław Pasierbek, syn pomysłodawcy

Rok założenia: 1947

Obecna liczba członków: 26

członkowie honorowi: 2

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 9

Prezes: Jarosław Kuś

Naczelnik: Janusz Smyrak

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

utworzenia jednostki. Początkowo sekcję strażacką tworzyło dwunastu druhów, którzy od Ochotniczej Straży Pożarnej w Zawoi Centrum otrzymali sześć hełmów i dwanaście toporów z pasami. Następnie Powiatowa Straż Pożarna w Wadowicach przekazała jednostce z Zawoi Welczy sikawkę starego typu z wężem ssawnym oraz kilka metrów innego rodzaju węży.

W 1981 r. rozpoczęto budowę remizy, a po wybudowaniu garażu jednostka dostała samochód STAR 21 od zespołu z Zawoi Dolnej. Ten wóz zmieniono w 1999 r. na ŻUK GLM 8/8. Po 55 latach działalności, w 2002 r., Ochotniczej Straży Pożarnej w Zawoi Welczy nadano sztandar, który stał się symbolem ofiarnej służby Rzeczypospolitej Polskiej i mieszkańcom. W tym samym czasie, podczas obchodów jubileuszowych, odznaczono najznamienitszych strażaków złotymi, srebrnymi oraz brązowymi medalami „Za Zasługi Dla Pożarnictwa”.

W 2006 r. jednostka otrzymała samochód STAR GBM 600, który służy jej do dziś.

OSP Skawica Centrum

Ochotnicza Straż Pożarna w Skawicy Centrum powstała jesienią 1948 r. Pierwszy Zarząd stanowili: Edward Szafraniec – prezes, Władysław Buba – naczelnik, Emil Wójcik i Bronisław Dyrzc – członkowie Zarządu. Pierwszą remizą była stodoła naczelnika z ręczną pompą.

Rok założenia: 1948

Obecna liczba członków: 40

członkowie honorowi: 2

2 Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze chłopców: 16

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 8

Prezes: Kazimierz Marek

Naczelnik: Stanisław Ceremuga

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 15 maja 1997 r.)

Pierwsza prawdziwa remiza powstała w latach pięćdziesiątych XX w.. Obecna remizę rozpoczęto budować w latach sześćdziesiątych XX w. przy dużej pomocy Kółka Rolniczego, Państwowego Zakładu Ubezpieczeń oraz Gminy. W 1978 r. dokonano jej otwarcia, połączonego z wręczeniem sztandaru dla Ochotniczej Straży Pożarnej.

Członkowie jednostki uczestniczą w akcjach ratowniczo-gaśniczych i likwidacji innych zagrożeń. Działa sekcja ratownictwa medycznego i technicznego, wyposażone w niezbędny sprzęt.

Ochotnicza Straż Pożarna systematycznie zdobywa puchary w zawodach sportowo-pożarniczych gminnych i powiatowych, a trzykrotnie była w gronie laureatów zawodów wojewódzkich.

Jednostka dysponuje dwoma samochodami: średnim - Mercedes-Benz GBA, RT i ciężkim - Jelcz - GBCA, których pojemność wynosi 10.000 litrów wody.

OSP Zawoja Dolna

Ochotnicza Straż Pożarna w Zawoi Dolnej działa od 9 października 1956 r. W 2001 r., z okazji 45-lecia jej istnienia, miejscowa ludność ufundowała sztandar, nadany w tym samym roku. Z tej samej okazji jednostka została odznaczona brązowym medalem „Za Zasługi Dla Pożarnictwa”.

W samym 2009 r. strażacy z OSP brali udział w 10 akcjach. W tym samym roku jednostka uczestniczyła także w zawodach gminnych, na których MDP chłopców zdobyła pierwsze miejsce, natomiast dziewczęta uplasowały się na miejscu drugim.

Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Zawoi Dolnej usytuowana jest w przysiółku Zawoja Marszałki. OSP posiada 2 samochody gaśnicze: lekki oraz średni, a także pompy, agregat prądowórczy, maszt oświetleniowy i drabinę. Należy również nadmienić, iż jednostka obejmuje działaniem całe Sołectwo Zawoja

Rok założenia: 1956

Obecna liczba członków: 44

członkowie honorowi: 6

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 9

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza dziewcząt: 9

Prezes: Kazimierz Simonicz

Naczelnik: Tadeusz Smycz

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
(od 15 maja 1997 r.)

Dolna tudzież część Sołectwa Zawoja Centrum, czyli w sumie 400 budynków.

OSP Zawoja Przysłop

Zebrań założycielskie Ochotniczej Straży Pożarnej Zawoja Przysłop odbyło się 30 kwietnia 1966 r. W dokumentacji datowanej na 2 kwietnia 1970 r. znajduje się wzmianka, że OSP powstała w 1959 r., ale nie ma ona żadnego innego potwierdzenia w dokumentacji. Pierwszym prezesem Zarządu został wybrany dh Antoni Paciorek, a naczelnikiem dh Władysław Spyrka.

Do 1998 r. jednostka nie posiadała własnego samochodu i jej działalność z konieczności ograniczała się tylko do najbliższego terenu Przysłopia. Do transportu motopompy oraz beczek z wodą corocznie wyznaczane były spośród mieszkańców i członków OSP zaprzęgi konne. OSP brała udział w akcjach gaśniczych budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz traw i zadrzewień.

Rok założenia: 1966

Obecna liczba członków: 27

członkowie honorowi: 6, wspierający: 1

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 5

Prezes: Aleksander Biłka

Naczelnik: Jan Żurek

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

W 1998 r. jednostka otrzymała samochód dostawczy Żuk, który we własnym zakresie dostosowała do przewozu sprzętu i strażaków. W 2003 r. zakupiono samochód gaśniczy Star 660, a w 2005 r. Urząd Gminy Zawoja przekazał samochód Star 244, który był wcześniej w użytkowaniu OSP Zawoja Dolna.

W 1996 r. strażacy rozpoczęli budowę remizy strażackiej. Budowa ta jest kontynuowana do dzisiaj.

Największe akcje, w których jednostka brała udział, to akcja powodziowa na terenie gminy Stryszawa i miasta Sucha Beskidzka w 1999 r., akcja powodziowa na terenie gminy Maków Podhalański, Stryszawa i Zawoja w 2003 r. oraz gaszenie pożaru Tartaku „Makpol” w Zawoi w lipcu 2003 r.

Obecnie OSP Zawoja Przysłop to jednostka terenowa wyposażona w samochód GBA Star 244, dwie motopompy pożarnicze PO-5, motopompę szlamową Yard i inny niezbędny sprzęt, niezbędny do prowadzenia akcji gaśniczych, powodziowych i innych miejscowych zagrożeń, jak np. wichury.

OSP Skawica Sucha Góra

Ochotnicza Straż Pożarna w Skawicy Sucha Góra powstała w 1968 roku. W tym samym roku, 20 maja, wpisano tą jednostkę do Rejestru Stowarzyszeń. Za założycieli OSP uważa się 20 członków według wykazu imiennego Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej. Pierwszym prezesem był Jan Konikówka, a funkcję naczelnika pełnił Stanisław Skarbek.

Rok założenia: 1968

Obecna liczba członków: 32

członkowie honorowi: 8

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10

Prezes: Jan Mularczyk

Naczelnik: Andrzej Szafraniec

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Zarząd jednostki właściwie od początku działalności starał się o wybudowanie remizy. Dlatego też zaczęto poszukiwać sponsorów oraz gromadzić potrzebne materiały budowlane. W ten sposób, dzięki pomocy Urzędu Gminy, jak i miejscowej ludności, w maju 1974 r. ukończono prace nad strażnicą.

W 1998 r. OSP Skawica Sucha Góra otrzymała sztandar ufundowany przez społeczność Skawicy Sucha Góra. Sztandar udekorowany został brązowym medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”.

Jednostka OSP w samym 2009 r. brała udział w 7 akcjach.

Pierwszym wozem gaśniczym Ochotniczej Straży Pożarnej w Skawicy Sucha Góra był zwykły zaprzęg konny. Obecnie jednostka dysponuje wozem bojowym MAGIRUS GBA.

OSP Zawoja Górna

Idea utworzenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Zawoi Górnej została powzięta 10 października 1989 r., kiedy to na pierwszym spotkaniu zebrali się pomysłodawcy tegoż przedsięwzięcia. Po uzasadnieniu potrzeby utworzenia jednostki OSP i po zapoznaniu się z obowiązkami spoczywającymi na jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych została podjęta decyzja o utworzeniu OSP w Zawoi Górnej. Niespełna rok później, bo w lutym 1990 r., zwołano pierwsze walne zebranie członków świeżo uformowanego oddziału, którego prezesem został Józef Giertuga. Legitymacje członkowskie otrzymało wtedy 27 druhów, lecz przez kolejne lata członków przybywało. Po upływie kolejnego roku zastęp dysponował mundurami bojowymi oraz wyjściowymi, węzami strażackimi, syreną ręczną i motopompą,

Rok założenia: 1989

Obecna liczba członków: 47

członek honorowy: 1

Prezes: Andrzej Jezutek

Naczelnik: Stanisław Baraniec

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

a pod koniec września 1991 r. sekcja mogła się również pochwalić wozem bojowym marki Nysa. W tym samym roku oddział zdobył również IV miejsce w zawodach strażackich.

9 lutego 1993 r. zamontowano syrenę strażacką na budynku sklepu w Zawoi Składy. Nierozstrzygnięta była jedynie kwestia remizy, o której marzyli członkowie OSP. Jednak 15 września 1999 r. Gmina przekazała strażakom działki o powierzchni 8,13 arów. Dzięki temu w sierpniu 2000 r. zaczęto prace związane z budową, które trwały niecałe 10 lat. W międzyczasie jednostka wymieniła poprzedni samochód Nysa na Żuka.

Rok 2009 był obfity w ważne dla zastępu wydarzenia: odbyło się pierwsze walne zebranie w nowej remizie, otrzymano samochód Star 244 oraz nawiązano współpracę z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Zarządem Koła w Zawoi, któremu użyczono część budynku remizy.

Warto też wspomnieć, że 4 września 2010 r., w 20. rocznicę powstania OSP w Zawoi Górnej, nadany został i przekazany jednostce sztandar oraz poświęcono budynek remizy.

Zarząd Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Zawoi intensywnie działa na rzecz poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego w Gminie. Efektem tych starań, połączonych z aktywnością poszczególnych Ochotniczych Straży Pożarnych, jest systematyczna poprawa bazy materialnej jednostek. Obecnie wszystkie OSP, a jest

ich siedem na terenie gminy, posiadają remizy nowe lub wyremontowane. Wymianie uległ tabor samochodowy. Każda jednostka posiada sprawny samochód ratowniczo-gaśniczy, dobrze wyposażony, dwie jednostki użytkują po dwa samochody, a jedna – trzy. Corocznie przybywa nowoczesnego sprzętu i wyposażenia.

Gmina Zembrzyce

Zdjęcie Zarządu Oddziału Gminnego na str. 56

OSP Zembrzyce

Najstarsza wzmianka o pożarze w Zembrzycach, wg przekazu ustnego, wiąże się z pożarem młyna, usytuowanego w części Zembrzyc, zwanej dziś Zamłyniem. Było to 11 kwietnia 1833 r. Jedną z największych tragedii, jakie dotknęły Zembrzyce, był ogromny pożar, który wybuchł 14 kwietnia 1914 r. Tak w gazecie „Nowa Reforma” pisano o tym wydarzeniu: „Kraków, czwartek 16 kwietnia 1914 roku. W piękny dzień kwietniowy nawiedził wczoraj Zembrzyce groźny pożar, który w ciągu kilku godzin obrócił w perzynę połowę bogatej wsi. Około godziny dziesiątej przed południem, w jednym z domów położonym w południowej części wsi, wśród gęsto zabudowanego sąsiedztwa, zapalać miała według utrzymującej się pogłoski pewna kobieta świecę, chcąc nabrać ziemniaków z piwnicy. Przy zapalaniu zapalki padła iskra na słomę, wzniecając pożar, który szybko objął całe domostwo. Z płonącej budowli, sprzyjający pożarowi wiatr rozniósł iskrę i żagwie na wszystkie strony w dalekim promieniu, wzniecając pożar równocześnie w kilku miejscach. Nagły i ogromnie przybierający pożar wywołał wśród ludności panikę, która zwiększyła się coraz bardziej, gdyż większość mieszkańców była na odbywającym się w Suchej jarmarku, bądź też przy robotach polnych, tak, że w pierwszej chwili brakowało rąk do ratunku. W ciągu pół godziny wieś przedstawiała groźny obraz ściskającego krew w żyłach chaosu. Wśród złowrogiego trzasku krokwi i belek niszczonej ogniem, spazmatycznego płaczu i krzyku kobiet i dzieci, przeraźliwego ryku więzionego na sznurach w stajniach bydła, rzucono się do ciężkiego i niebezpiecznego ratunku. Wynoszono z domów, co wpadło do ręki. Większość „uratowanego” dobytku rychło padła pastwą gnanych wiatrem na wszystkie strony płomieni. Na widok ogromnego słupa dymu wznoszącego się nad wsią i łuny, widzianej w dalekim promieniu, pośpieszono z całej okolicy z pomocą. Pierwsza przybyła na miejsce pożaru straż ogniowa z Budzowa, a potem z Suchej, Makowa i innych miejscowości. Dzięki nadzwyczaj nuciwej i ciężkiej, z prawdziwym poświęceniem prowadzonej akcji ratunkowej, zdołano około godziny trzeciej po południu pożar zlokalizować, że nie zachodziła obawa dalszego rozszerzenia się ognia... Według ostatecznego obliczenia pastwą ognia padło 131 domów mieszkalnych, dwa sklepy ze składami, kilkadziesiąt stodół i stajni oraz inne budynki gospodarcze. Z osób, jedna kobieta została śmiertelnie poparzona”.

Pożar odbił się szerokim echem w całej monarchii austro-węgierskiej. Ówczesne gazety pełne są opisów pożaru i apeli o pomoc dla pogorzalców. Sam cesarz Franciszek Józef przeznaczył ze swej prywatnej szkatuły 6000 koron, arcybiskup książę Adam Sapieha pośpieszył z pomocą finansową, a arcyksiążę Karol Habsburg z Żywca udzielił pomocy, dając żywność i drewno na budowę domów. Pra-

Rok założenia: 1914

Obecna liczba członków: 32
członkowie honorowi: 2
Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 9

Prezes: Stanisława Łagosz-Mirocha

Naczelnik: Kazimierz Fortuna

Należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (od 1997 r.)

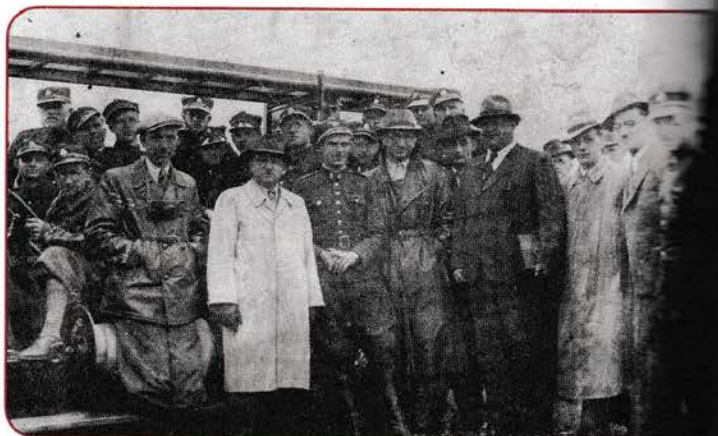
Zembrzyce 1934 r.

wie wszystkie gminy ówczesnej Galicji przekazały pomoc pieniężną ze zbiórek na pogorzalców. Z końcowych podliczeń strat wynika, że pastwą pożaru padło 185 zabudowań, w tym 131 domów mieszkalnych. Spaliło się wiele bydła, świń i drobiu. Straty sięgały zawrotnej sumy 700 tys. koron. 85 rodzin straciło cały majątek, z których tylko dwie żydowskie były ubezpieczone.

Trzy tygodnie przed tym wydarzeniem, 22 marca 1914 r., z inicjatywy ks. kanonika Władysława Włodygi i pocztowca Eustachego Chodorowskiego powołano Ochotniczą Straż Pożarną w Zembrzycach. Prezesem jednogłośnie wybrano proboszcza ks. Włodygę, a naczelnikiem Eustachego Chodorowskiego. Do organizacji przystąpiło 30 osób. Ksiądz przeznaczył 100 koron na fundusz straży, a ze składek zebrano jeszcze 300 koron. 24 maja tegoż roku, w niecały miesiąc po niszczącym pożarze, odbyła się w Zembrzycach uroczystość poświę-

Zembrzyce 1934 r.

Przy zakupionym samochodzie Horch, Zembrzyce 1942 r.

Pokazy strażackie, Zembrzyce 1970 r.

Strażacy przy nowej remizie, Zembrzyce 1974 r.

cenia sikawki oraz uzbrojenia nowo zawiązanej straży pożarnej. Okoliczne korpusty ochotniczej straży pożarnej z Suchej, Makowa, Budzowa i Skawiec udały się przy dźwięku muzyki strażackiej ze Suchej na zembrzyckie błonia nad Skawą. Pochód otwierały straż, za nimi zaś jechała nowo zakupiona sikawka, cała w zieleni i kwiatkach, otoczona strażakami i licznie zebraną ludnością. Na błoniu ks. kanonik Włodyga przemówił o znaczeniu straży pożarnej, a następnie poświęcił sikawkę i uzbrojenie ochotników, a jako prezes odebrał przyrzeczenie od naczelnika straży p. Chodorowskiego. *„Piękna i rozzewniająca była chwila - pisał dziennikarz gazety „Prawda” - kiedy nowo zaciężni strażacy, trzymając rąbek sztandaru, z którym przyszła straż ze Suchej, głośno a poważnie powtarzali za swym naczelnikiem słowa roty przysięgi. Po skończeniu ceremonii poświęcenia cały pochód ruszył do dworu (...) a następnie przed kościół i odśpiewał pieśń „Boże coś Polskę” i inne pieśni patriotyczne... Ksiądz biskup Sapieha przysłał swoje ojcowskie błogosławieństwo i 50 koron, pan baron Goetz okocimski 100 koron, straż z Suchej 50 koron, gmina Tarnawa Dolna 50 koron.”*

Pierwszą remizą była drewniana szopa, która stała w miejscu dzisiejszej szkoły. Sikawka, którą zakupiono w 1914 r., jest sprawna do dnia dzisiejszego. Należy nadmienić, że straż została zorganizowana na podstawie statutu towarzystw ochotniczych straży pożarniczych, zatwierdzonych przez Wys. C.K. Namiestnictwo we Lwowie w dniu 27 czerwca 1902 r. Statut określał zadania towarzystwa, sposób przyjmowania i obowiązki członków, określał korpus straży i jego fundusze, zarząd towarzystwa i sposób rozstrzygnięcia sporów. Statut dla zembrzyckiej straży został zatwierdzony w Wadowicach 15 kwietnia 1914 r. Pod statutem widnieje podpis założycieli: ks. Władysława Włodygi, Eustachego Chodorowskiego, sekretarza Kazimierza Pieprzaka, który był nauczycielem w szkole oraz Szczepana Grygla, J. Miklaszewskiego, Wincentego Danka, Michała Burego, J. Bekasa, Walentego Grygla, Juliana Talagi, Ludwika Wojtanka, Wojciecha Borawskiego, Szczepana Gruszczyki, Józefa Grygla, Jana Ficka, Wawrzyńca Talagi, Mikołaja Zawily, Jana Fidelusa, Karola Proroka i Szczepana Talagi. W 1935 r. zembrzyccy strażacy brali udział w gaszeniu pożaru, jaki wybuchł w zabudowaniach suskiego zamku. Dotarli tam jako pierwsza ekipa strażacka, a poruszano się przecież tylko zaprzęgiem konnym.

W 1935 r. zakupiono motopompę „zerrówkę”, która jest do dziś sprawna i stanowi obiekt muzealny. W 1942 r. Antoni Wrona zakupił dla strażaków samochód marki „Horch”, który wyremontowano i przystosowano do potrzeb straży. Samochód został zniszczony przez żołnierzy sowieckich. Rosjanie zarekwirowali dwie motopompy, które były na wyposażeniu straży, w ten sposób огоlając strażaków z wyposażenia. W 1947 r. zakupiono motopompę marki „Magirus”, a w 1948 r. zakupiono w Wadowicach podwozie do samochodu „Rudyby”. W 1956 r. od Powiatowej Komendy Straży Pożarnej w Suchej otrzymano motopompę marki „Leopolonia M 800”, a w 1962 r. taką samą od Gromadzkiej Rady Narodowej w Zembrzycach. W 1962 r. zaku-

piono samochód ciężarowy „Gaz 51”, a w 1967 r. od Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnej w Krakowie otrzymano samochód „Lublin”.

Od 1924 r. strażacy mieli remizę za kościołem. Dobudowano w niej wieżę do suszenia węży strażackich, przebudowano drzwi wyjazdowe. W remizie urządzano często przedstawienia oraz zabawy, z których dochód zasilał budżet strażaków.

W 1970 r. dzięki zabiegom prezesa Józefa Sali i naczelnika OSP Jana Karczka, rozpoczęto budowę nowoczesnego budynku straży. 1 października 1972 r. oddano uroczystie do użytku Dom Strażaka, którego koszty budowy wyniosły wtedy 2 mln 828 tys. zł. Obiekt został wybudowany w czynie społecznym, wysiłkiem całej wioski. W latach 1974-1989 otrzymano: samochód bojowy GBAM 2/8+8 Star 25, samochód bojowy GCBA 6/32 Jelcz 315 oraz samochód Żuk, który po dziesięciu latach eksploatacji został przekazany do OSP w Marcówce, a w zamian otrzymano nowy. Wszystkie te pojazdy użytkowane były do 1999 r. Strażacy mieli także trzy motopompy PO-5, M-8 oraz radiotelefon samochodowy.

Zembrzyccy strażacy w ciągu 96 lat (tj. 1914-2010) istnienia wyjeżdżali 468 razy do pożarów lub w celu ratowania mienia w czasie klęsk żywiołowych, zarówno na terenie wsi, jak i w innych miejscowościach. W Zembrzycach głównie paliły się stare, drewniane stodoły, pobudowane jedna przy drugiej, usytuowane blisko domów mieszkalnych. Prowadzenie akcji ratunkowej utrudniała gęsta zabudowa, charakterystyczna dla tej miejscowości.

Członkowie OSP pomagali również ludności w czasie powodzi, podtopień, zwłaszcza w czasie katastrofy powodziowej, spowodowanej wylewem Paleczki w 2001 r., kiedy to została zatopiona północna część wsi.

Oprócz w/w działań na terenie własnej miejscowości zembrzyccy strażacy uczestniczyli m.in. w usuwaniu skutków powodzi w Suchej Beskidzkiej (1999, 2005 r.), Andrychowcu (2005 r.), Tuchowie, pow. Tarnów (2010 r.).

Przy OSP działa od 1922 r. Orkiestra Dęta „Rytm”. Zembrzycka orkiestra wielokrotnie zdobywała nagrody i wyróżnienia na szcze-

blu wojewódzkim i ogólnopolskim. Trzeba tu podkreślić zaangażowanie wieloletniego kapelmistrza Leopolda Boczka. Za jego kadencji w latach 60. XX w. orkiestra przeżywała rozkwit. Należała wtedy do najlepszych amatorskich orkiestr w Polsce. Do dzisiaj corocznie uświetnia wszystkie uroczystości kościelne i świeckie. W okresie świąt Bożego Narodzenia kolęduje między domami, zbierając datki na bieżące utrzymanie. Jest wspierana finansowo przez samorząd terytorialny. Otrzymała także pomoc od zembrzyckiej Polonii z Chicago. W 2009 r. orkiestra usamodzielniała się jako Stowarzyszenie Orkiestra Rytm, nadal jednak utrzymuje współpracę z Ochotniczą Strażą Pożar-

ną. Skupia około 30 grających. Prezesem stowarzyszenia jest Marian Prorok, zaś dyrygentem Kazimierz Gromada.

Obecnie w skład wyposażenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Zembrzycach wchodzi: ciężki samochód gaśniczy ze zbiornikiem wodnym (poj. 5500 l) i autopompą (wydajność: 3200 l/min) GCBA 5,5/32 Jelcz315, średni samochód gaśniczy ze zbiornikiem wodnym (poj. 1600 l) i autopompą (wydajność: 1600 l/min) GBA 1,6/16 Magirus 170D11 i lekki samochód Ford Ranger 4x4. Ponadto na samochodach znajduje się sprzęt do podjęcia działań ratowniczych, gaśniczych oraz do ratownictwa medycznego.

OSP Marcówka

Początki straży pożarnej w Marcówce datuje się na 1937 r., kiedy to powstała inicjatywa budowy remizy OSP. Inicjatorami powstania jednostki byli mieszkańcy wsi, m. in.: Michał Trzop, Władysław Karcz, Ludwik Chochór, Stanisław Pindel. W sposób formalny jednostka została powołana do życia w 1940 r. przez Wójta Gminy Stryszów. Gmina Stryszów wyposażyła nowo powstałą jednostkę straży w Marcówce w ręczną sikawkę, przystosowaną do przewożenia zaprzęgiem konnym. Do alarmowania służył róg bydłocy, a w późniejszym okresie - trąbka. Dh Michał Trzop używał rogu, a później trąbki do alarmowania nie tylko w razie pożaru, ale również w celu ostrzegania przed innymi niebezpieczeństwami, jak np. pojawieniem się we wsi złodziei. Na dźwięk sygnału rogu mieszkańcy Marcówki solidarnie zbiegali się, gotowi nieść pomoc potrzebującym. Zazwyczaj w tego rodzaju akcjach brała udział znacznie większa liczba osób niż tylko strażacy. Pierwszy zarząd straży pożarnej stanowili: prezes Michał Trzop, zastępca prezesa Ludwik Chochór, naczelnik Władysław Karcz, sekretarz Stanisław Pindel, który później przez ostatnie kilkadziesiąt lat pełnił funkcję prezesa, a w 2002 r. został odznaczony Złotym Znakiem Związku.

Sprzęt strażacki był przechowywany w pomieszczeniach Kółka Rolniczego do 1943 r., kiedy to zakończono budowę drewnianej remizy OSP. Obiekt ten budowali nie tylko strażacy, ale w czynnie społecznym cała wieś. Służył strażakom do 2002 r. W 1999 r. z inicjatywy

Rok założenia: 1940

Obecna liczba członków: 33
członkowie honorowi: 3

Prezes: Zygmunt Pindel

Naczelnik: Krzysztof Matyszkowicz

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

zarządu OSP oraz prezesa Ludowego Klubu Sportowego „Błyskawica” Zbigniewa Wróbla powstał pomysł budowy nowego obiektu. Z. Wróbel w trakcie realizacji przedsięwzięcia okazał się znaczącym sponsorem. Budowę strażnicy ujęto w planach inwestycyjnych gminy i oddano do użytku w 2002 r. Kosztowała 250 tys. zł. Sfinansowana została w 36% przez gminę, w 20% przez Wojewódzki Związek OSP RP w Krakowie, zaś resztę środków uzyskano od sponsora oraz wypracowano w czynnie społecznym przez mieszkańców Marcówki.

W latach 60-tych XX w. jednostka otrzymała motopompę spalinową. Zmodernizowano też wóz bojowy - zmieniono zaprzęg konny na traktor, więc teraz mógł się on poruszać z szybkością nawet 25 km na godzinę. Dysponując takim sprzętem, jednostka brała udział w akcjach gaśniczych nawet w sąsiednich gminach. Środkiem transportu był samochód ŻUK z 1979 r., którego sprawność utrzymywana była dzięki staraniom konserwatora. Z biegiem czasu jednostka była wyposażona w nowy sprzęt.

OSP Marcówka cieszy się opinią jednostki o wysokiej mobilności i skuteczności w działaniach bojowych oraz dobrym wyszkoleniu, o czym świadczy fakt zajmowania w kolejnych latach czołowych miejsc w czasie zawodów sportowo-pożarniczych. Ochotnicy biorą czynny udział w życiu miejscowej społeczności. Zabezpieczają imprezy sportowe, kulturalne, uroczystości środowiskowe i religijne. W okresie swej działalności kolejne pokolenia strażaków wykonały szereg prac społecznych na rzecz jednostki, jak również na rzecz środowiska, dzięki czemu jednostka cieszy się poparciem społeczeństwa Marcówki, w dowód czego został ufundowany strażakom sztandar.

OSP Marcówka aktualnie posiada standardowe wyposażenie: motopompę, pompy, pilarkę, węże, prądownicę, ubrania bojowe. W 2006 r. jednostka wzbogaciła swe wyposażenie o średni samochód gaśniczy ze zbiornikiem wodnym (poj. 2600 l) i autopompą (wydajność: 1600 l/min) GBAM 2,6/16 marki Magirus FM 170.

OSP Tarnawa Dolna

Ochotnicza Straż Pożarna w Tarnawie Dolnej powstała w 1950 r. Założycielami byli drhowie: Jan Gajda, Jan Bik, Julian Matuszyk, Tadeusz Semik, Alfons Łasak, Hilary Sitarz, Władysław Wajdzik, Kazimierz Żmija. Na początku swej działalności OSP dysponowała tylko beczką konną i ręczną pompą. W 1958 r. otrzymała pierwszy samochód. Była to sanitarka wojsko-

wa typu Dodge, którą przerobiono na potrzeby straży. W 1963 r. OSP pozyskała samochód marki Lublin skrzyniowy, który w 1965 r. ze środków społeczeństwa Tarnawy przerobiono na wóz bojowy. Służył OSP do 1987 r. W 1969 r. wybudowany został garaż wraz z zapleczem, a w 1970 r. – remiza OSP. W 1985 r. jednostka otrzymała sztandar, ufundowany przez społeczeństwo Tarnawy Dolnej. W 1987 r. OSP po-

Gmina Zembrzyce

zyskała samochód marki Żuk, który służył jednostce do 2006 r., kiedy to zakupiono średni samochód pożarniczy ze zbiornikiem wodnym (poj. 2800 l) i autopompą (wydajność: 1600 l/min) GBA 2,8/16 marki Magirus KLOCKNER-H-DEUTZ FM 170.

Obecnie siedziba jednostki została gruntownie zmodernizowana. Wymieniono dach, węzeł sanitarny, stolarkę, ocieplono i wykonano nową elewację. Strażacy posiadają również umundurowanie i sprzęt potrzebny do prowadzonych działań, choć nie najnowszej generacji.

Rok założenia: 1950

Obecna liczba członków: 24

członkowie honorowi: 2

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 10

Prezes: Józef Nosal

Naczelnik: Wiesław Łach

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

OSP Śleszowice

Ochotnicza Straż Pożarna w Śleszowicach powstała w 1969 r. Działalność skupiała się na bazie Kółka Rolniczego, gdzie w wydzielonym, ciasnym pomieszczeniu przechowywano sprzęt, umundurowanie i dokumentację. Również druhowie OSP to w przeważającej części pracownicy i członkowie Kółka Rolniczego. Pierwszy Zarząd tworzyli: Prezes Mieczysław Gąsiorek, Naczelnik Józef Huber, Skarbnik Franciszek Szczygieł i Sekretarz Józef Gąsiorek.

W skład wyposażenia OSP wchodziły: pompa PO-3, 10 kompletów mundurów bojowych, hełmów, toporków. Środkiem transportu był ciągnik z przyczepą, bezpłatnie wypożyczany w razie potrzeby do akcji. Działalność OSP, choć prowadzona w tak surowych warunkach, przejawiała się bardzo aktywnie. Strażacy bardzo ofiarnie, nie tylko przy pożarach, ale również przy powodziach, włączali się czynnie przy wszelkich pracach na rzecz środowiska lokalnego w ramach czynów społecznych.

W latach 90-tych działalność Kółka Rolniczego przeniosła się do Budzowa i tym samym osłabła aktywność OSP. W 1999 r. wybrano nowy Zarząd: Prezes Józef Gąsiorek, Naczelnik Tadeusz Huber, Skarbnik Paweł Sitarz, Sekretarz Marcin Szczygieł. Członkowie OSP z zapałem przystąpili do pracy. W marcu 1999 r. OSP Zembrzyce przekazała jednostce samochód STAR 25, co było wielkim wydarzeniem w Śleszowicach. Młodzi strażacy pod wodzą prężnego Naczelnika Tadeusza Hubra i Prezesa Józefa Gąsiorka angażowali się bardzo w rozwój straży. Sukcesywnie poprawiano bazę i wyposażenie. W 2003 r. zakupiono średni samochód gaśniczy STAR 244/GBM ze zbiornikiem wodnym poj. 2500l z motopompą o wydajności 800 l/min. Samochód ten służy do tej pory. W tym czasie ze środków gminnych wyremontowano opuszczony przez Kółko Rolnicze budynek, gdzie mieści się obszerny garaż i pomieszczenia socjalne. W 2006 r. przejęto całą bazę Kółka Rolniczego na mienie komunalne gminy i wydzierżawiono Ochotniczej Straży Pożarnej. Aktualnie jednostka jest systematycznie unowocześniana. Dzieje się to również poprzez zainteresowanie młodzieży,

Rok założenia: 1969

Obecna liczba członków: 22

członkowie honorowi: 2

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza chłopców: 12

Prezes: Wojciech Borys

Naczelnik: Tadeusz Huber

Nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

która licznie zasila szeregi OSP. Zarząd dba o wyszkolenie bojowe druhów. W 2010 r. władze gminne zakupiły wóz bojowy STEYER 791GBA ze zbiornikiem wodnym o pojemności 3000 l i autopompę dwustopniową o wydajności 2800 l/min. Ponadto przy wsparciu finansowym Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie odremontowano siedzibę straży, wymieniono okna, drzwi oraz wykonano ocieplenie ścian wraz elewacją budynku.

Babiogórski Park Narodowy

34-223 Zawoja 1403, tel. 33 8775 110, 8776 702; fax 33 8775 554 www.bgpn.pl e-mail: park@bgpn.pl napisz@bgpn.pl

Babiogórski Park Narodowy już od ponad 50 lat chroni walory przyrodnicze Babiej Góry – najwyższego szczytu Beskidów Zachodnich, na którego stokach można zaobserwować klasyczny układ pięter roślinnych. Występują tu następujące piętra: pogórze, regle – dolny i górny oraz subalpejskie i alpejskie. Zachowały się także fragmenty prastarej puszczy karpackiej i pierwotnego boru świerkowego. UNESCO w roku 1977 nadało BgPN status rezerwatu biosfery i włączyło do międzynarodowego programu MaB a WWF w roku 2001 uznał Babią Górę za jeden z trzydziestu obszarów priorytetowych w Karpatach. Dla ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu Babiogórski Park Narodowy współpracuje ze Stowarzyszeniem Gmin Babiogórskich.

W masywie Babiej Góry jest ponad 600 gatunków roślin naczyniowych, prawie 200 gatunków mchów oraz liczne porosty, glony i wątrobowce a także ponad 1100 gatunków grzybów. Wśród roślin są dwa gatunki, które poza babiogórskim masywem jako dziko rosące nie występują nigdzie w Polsce. Są to okrzyń jeleni (symbol Parku) i rogownica alpejska. Znaleźć tu można również bardzo rzadką roślinę – tocję alpejską oraz około 70 roślin chronionych. Ponadto w masywie występuje 57 gatunków roślin wysokogórskich.

Dotychczas stwierdzono, że królestwo zwierząt na Babiej Górze jest reprezentowane przez 4481 gatunków i podgatunków (4282 bezkręgowców i 199 gatunków kręgowców, w tym 127 gatunków ptaków lęgowych). Z większych zwierząt, obok pojawiających się tu niedźwiedzia i wilka, spotkać można jelenia, sarnę, rysia, lisa, wydrę i borsuka oraz wiele interesujących ptaków, jak na przykład: bociana czarnego, głuźca, cietrzewia, sóweczkę, włośchatkę, płochacza halnego, siwerniaka i liczne gatunki dzięciołów.

W budynku dyrekcji BgPN w Zawoi urządzona jest wystawa umożliwiająca uczestniczenie w nowoczesnym pokazie multimedialnym, który w atrakcyjny sposób pozwala na poznanie babiogórskiej flory i fauny oraz mini galeria „Pod Cyblem”. Park prowadzi także działalność edukacyjną i organizuje wystawy czasowe. Przy jego siedzibie urządzony jest Ogród Roślin Babiogórskich oraz Ogród Zmysłów dostosowany do potrzeb osób poruszających się na wózkach.

Maciej Mazur

foto: Józef Omylak

foto: Maciej Mazur

foto: Kallina Mazur

Moje studia, moja przyszłość

WYŻSZA SZKOŁA TURYSTYKI I EKOLOGII W SUCHEJ BESKIDZKIEJ

WSTiE

WYDZIAŁ TURYSTYKI I REKREACJI

kierunek: Turystyka i rekreacja

studia I stopnia - licencjackie

specjalności:

- Obsługa ruchu turystycznego • Hotelarstwo i gastronomia
- Menedżer SPA i Wellness
- Zarządzanie promocją regionalną i lokalną (projekt UE)
- Zarządzanie turystyką zrównoważoną (projekt UE)

studia II stopnia - magisterskie NOWOŚĆ

specjalności:

- Zarządzanie turystyką i rekreacją • Turystyka międzynarodowa

WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH

kierunek: Politologia

studia I stopnia - licencjackie

specjalności:

- Menedżer projektów europejskich
- Polityka regionalna i samorządowa
- Komunikacja społeczna (public relations)

WYDZIAŁ INFORMATYKI

kierunek: Informatyka

studia I stopnia - inżynierskie

specjalności:

- Inżynieria oprogramowania
- Systemy baz danych
- Technologie multimedialne i grafika komputerowa

WYŻSZA SZKOŁA TURYSTYKI I EKOLOGII

ul. Zamkowa 1

34-200 Sucha Beskidzka

tel. 33/874 20 80, 33/874 47 40

e-mail: rekrutacja@wste.edu.pl

www.wste.edu.pl

BANK SPÓŁDZIELCZY W JORDANOWIE

Rok założenia 1880

Bank Spółdzielczy w Jordanowie tel. 18 2675-520,
Oddział w Makowie Podhalańskim tel. 33 8771-119,
Oddział w Zawoi tel. 33 8776-888,
Filia w Białce tel. 33 8727-995,
Filia w Sidzinie tel. 18 2673-281,

www.bsjordanow.pl

BANK ZNANY OD POKOLEŃ, BEZPIECZNY I GODNY ZAUFANIA

rok założenia 1928

Bank Spółdzielczy w Jabłonce

tel. 018 265 23 01 fax 018 265 28 36

www.bsjablonka.pl e-mail: centrala@bsjablonka.pl

Bank Spółdzielczy w Jabłonce i filie czynne w dni robocze:

Centrala od 7.30 do 16.00

Filia w Lipnicy Wielkiej od 7.30 do 14.00

Filia w Lipnicy Małej od 7.30 do 11.00

Filia w Zubrzycy Górnej od 7.30 do 12.00

Filia w Podwilku od 7.30 do 11.00

Bankomaty 24h:

Jabłonna, ul. Krakowska 3

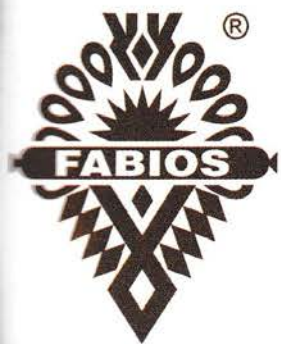
Lipnica Wielka 521

od 2011 r.

Zubrzyca Górna 499

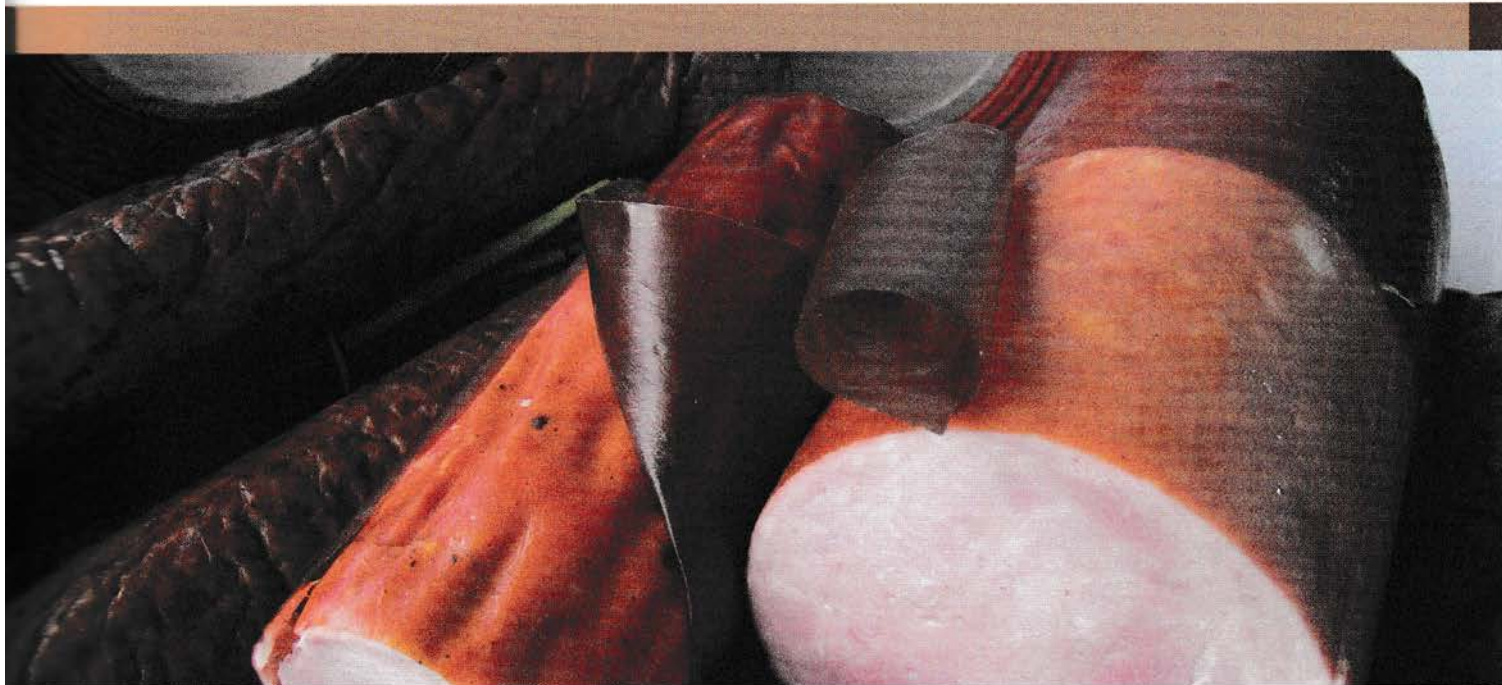
Podwilk 288

**Oferujemy atrakcyjne warunki obsługi:
dewizowej, kredytowej i depozytowej
także za pośrednictwem internetu.**

FABRYKA OSŁONEK BIAŁKOWYCH FABIOS SA

Fabryka Osłonek Białkowych
FABIOS SA
Białka 556
34-220 Maków Podhalański
tel.: +48 33 877 13 01
fax: +48 33 877 13 29
fabios@fabios.com.pl
marketing@fabios.com.pl

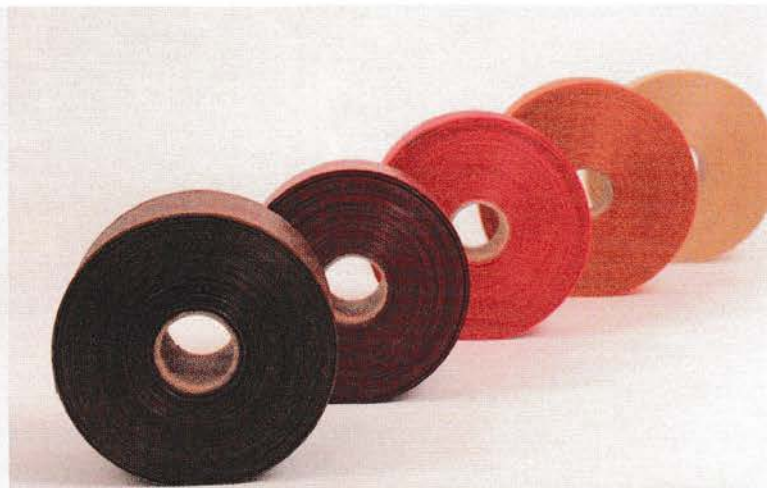

Fabryka Osłonek Białkowych FABIOS SA jest jedynym w Polsce producentem osłonek białkowych kolagenowych, jako surowiec wykorzystując dwoiny bydlęce.

Osłonki FABIOS wykorzystywane są przy produkcji kiełbas parzonych, wędzonych, suchych, dojrzewających i szynek, takich jak np.: kiełbasa żywiecka, krakowska, lisecka, wiejska, kabanosy, salami, baleron czy polędwica.

Firma FABIOS SA już od blisko 40 lat wpisana jest w krajobraz gminy Makowa Podhalańskiego i powiatu suskiego. Wyjątkowe położenie, w otulinie Babiogórskiego Parku Narodowego, zobowiązuje nas do ciągłego dbania o ochronę środowiska naturalnego, co zostało potwierdzone uzyskaniem certyfikatu ISO 14001:2004.

Osłonki FABIOS są wyrobami bezglutenowymi, a cała ich produkcja jest zgodna z wymaganiami systemów zarządzania ISO 22000:2005, ISO 9001:2008 i HALAL.

www.fabios.com.pl

Firma Usługowo-Handlowa

KARTEX s.c.

34-480 Jabłonka, ul. Spółdzielców 1

tel. 018 26 52 820, 018 26 42 131

fax 018 26 42 130

e-mail: kartex@kartex.pl www.kartex.pl

Produkcja

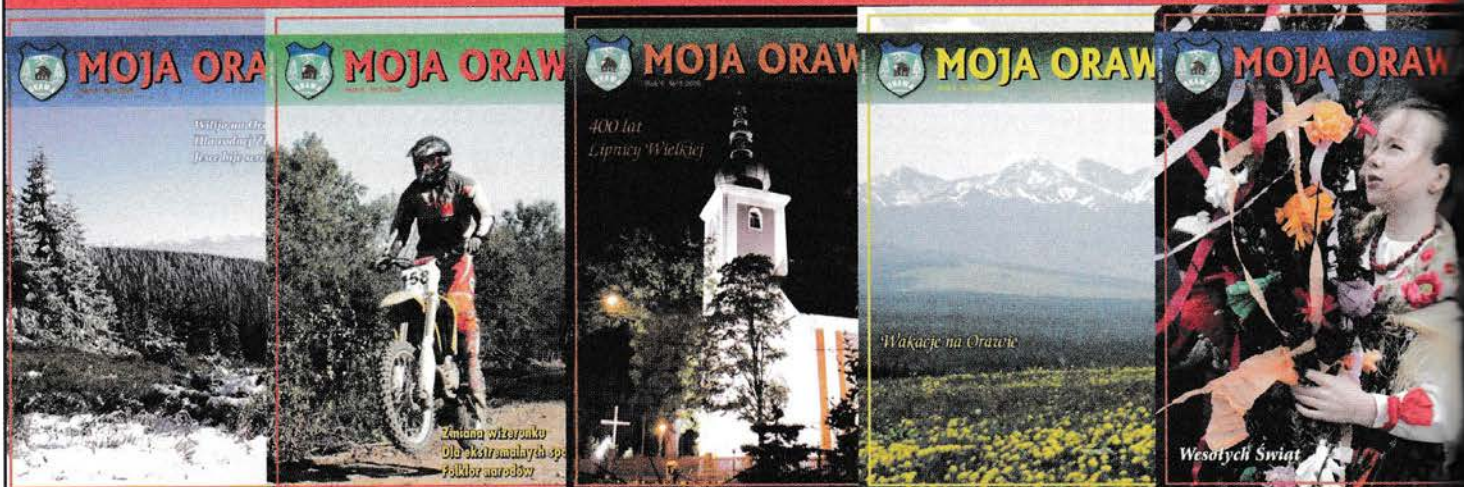
- bębnow drewnianych
- opakowań IPPC
- więźb dachowych
- skrzyń na owoce
- desek szalunkowych

Usługi

- sprzedaż tarcicy iglastej
- sprzedaż trocin tartacznych
- suszenie tarcicy
- impregnacja drewna

MOJA ORAWA

Usługi

F.U.H. Kartex s.c. wydawca czasopisma „Moja Orawa”.

Czasopismo mieszkańców i sympatyków ziemi orawskiej. Jesteśmy z Wami od 2001 roku.

„Moja Orawa” to pismo, w którym odkrywamy nasz region. Przedstawiamy problemy, trudności, ale przede wszystkim sukcesy orawskich gmin. Uczestniczymy w życiu kulturalnym, gospodarczym i turystycznym. Spotykamy się z interesującymi ludźmi. Jesteśmy zawsze z Orawą i zawsze dla Orawy.

ISSN 1642-0837